

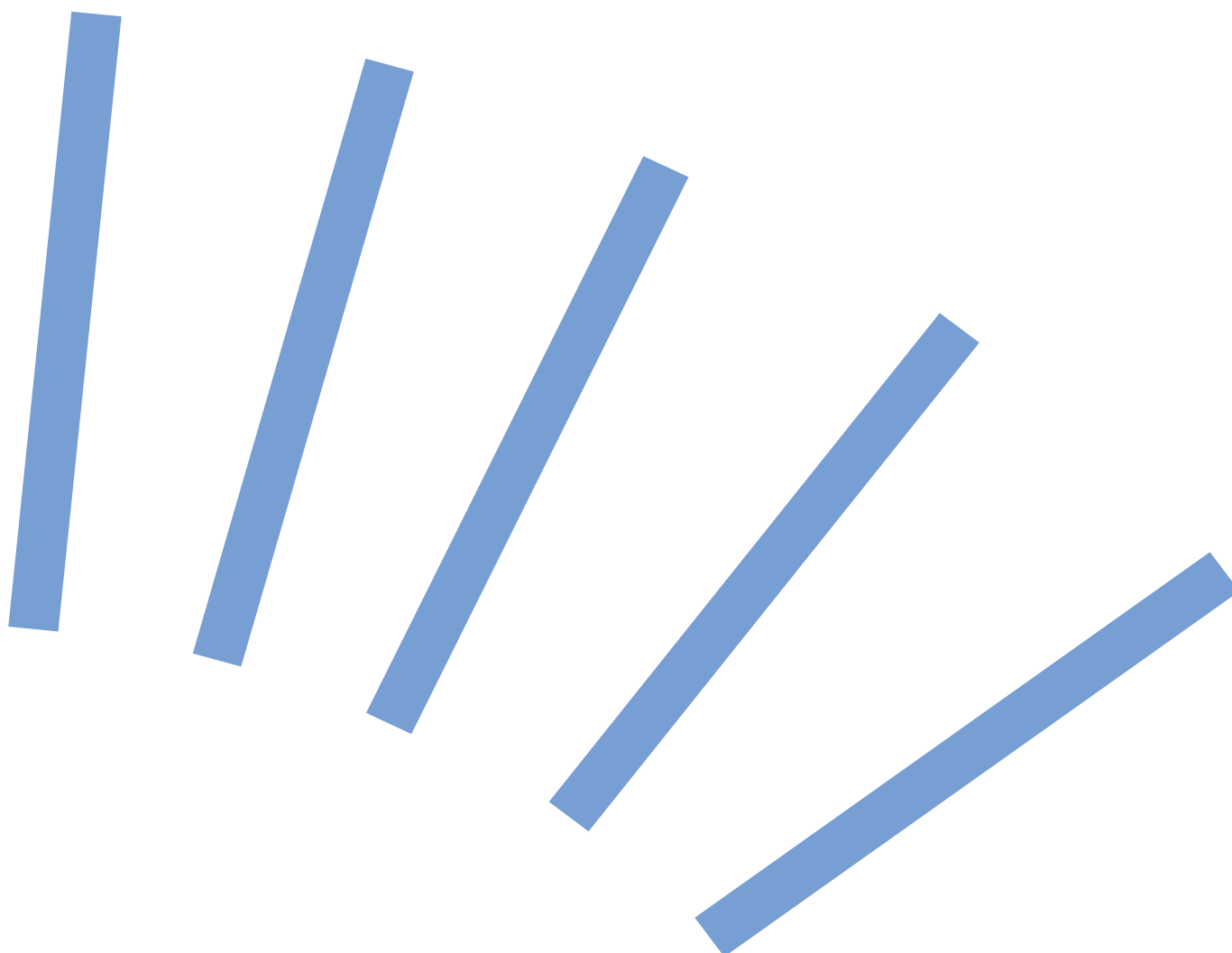
DIARIO DE SESIÓNS DO **PARLAMENTO DE GALICIA**

XI lexislatura
Serie Pleno
Número 32

Sesión plenaria
14 de abril de 2021

Presidencia do Excmo. Sr. D. Miguel Ángel Santalices Vieira

ORDE DO DÍA

Punto 5. Propositions non de lei

5.1 9291 (11/PNP-000930)

Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego

Pontón Mondelo, Ana e González Albert, María

Sobre as actuacións que debe levar a cabo a Xunta de Galicia coa finalidade do recoñecemento do Bierzo como provincia

Publicación da iniciativa, BOPG nº 88, do 03.02.2021

5.2 10804 (11/PNP-001062)

Grupo Parlamentario Popular de Galicia

Tellado Filgueira, Miguel Ángel e oito deputados/as máis

Sobre a demanda polo Goberno galego ao Goberno central da encomenda da construción dun buque de acción marítima para a Armada Española nos estaleiros de Navantia, na ría de Ferrol

Publicación da iniciativa, BOPG nº 101, do 24.02.2021

5.3 12381 (11/PNP-001220)

Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia

Ortega Otero, Marina e Torrado Quintela, Julio

Sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego en relación cos recoñecementos do grao de discapacidade revisados nos anos 2019 e 2020 e as valoracións telefónicas que se están a realizar para a súa obtención

Publicación da iniciativa, BOPG nº 112, do 17.03.2021

5.4 13553 (11/PNP-001319)

Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego

Prado Cores, María Montserrat e dous deputados/as máis

Sobre a posición do Parlamento de Galicia e as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego en relación coa proposta de eliminación das patentes dos produtos que hai para a loita contra a covid-19 e a adquisición das vacinas que superasen os preceptivos controis sanitarios

Publicación da iniciativa, BOPG nº 118, do 31.03.2021

5.5 13599 (11/PNP-001325)

Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia

Arangüena Fernández, Pablo e Castro Rey, Paloma

Sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego en relación co sector mar-in-dustria-alimentario

Publicación da iniciativa, BOPG nº 118, do 31.03.2021

5.6 13636 (11/PNP-001332)**Grupo Parlamentario Popular de Galicia****Sanz Arias, Cristina e trece deputados/as máis**

Sobre as demandas que debe realizar o Goberno galego ao Goberno central en relación co Real decreto lei 5/2021, do 12 de marzo, de medidas extraordinarias de apoio á solvencia empresarial en resposta á pandemia da covid-19

Publicación da iniciativa, BOPG nº 118, do 31.03.2021

Punto 6. Interpelacións**6.1 13127 (11/INT-000747)****Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego****Lourenzo Sobral, Manuel Antonio e dous deputados/as máis**

Sobre a política do Goberno galego en relación co acoso escolar

Publicación da iniciativa, BOPG nº 118, do 31.03.2021

6.2 13205 (11/INT-000749)**Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego****González Albert, María e dous deputados/as máis**

Sobre a política do Goberno galego en relación coas novas plantacións de eucalipto

Publicación da iniciativa, BOPG nº 118, do 31.03.2021

6.3 13407 (11/INT-000758)**Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia****Torrado Quintela, Julio e Ortega Otero, Marina**

Sobre a política do Goberno galego en relación co encaixe no marco legal do Estado da modificación da Lei 8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia

Publicación da iniciativa, BOPG nº 118, do 31.03.2021

Punto 7. Preguntas para resposta oral do presidente da Xunta**7.1 13834 (11/POPX-000025)****Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia****Caballero Miguez, Gonzalo**

Sobre a posición do Goberno galego respecto do acordo dun plan de reforzo do sistema de vacinación de Galicia

Publicación da iniciativa, BOPG nº 121, do 07.04.2021

7.2 13835 (11/POPX-000026)**Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego****Pontón Mondelo, Ana**

Sobre a contribución concreta que fai á defensa dos intereses de Galicia a posición do Goberno galego diante do Goberno central

Publicación da iniciativa, BOPG nº 121, do 07.04.2021

Punto 8. Preguntas ao Goberno

8.1 12701 (11/POP-001753)

Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia

Seco García, Martín e dous deputados/as máis

Sobre a distancia mínima entre os muíños e as vivendas reflectida no proxecto eólico promovido pola empresa Green Capital Power en Troitomil, no concellos da Baña e Negreira

Publicación da iniciativa, BOPG nº 115, do 24.03.2021

8.2 12747 (11/POP-001759)

Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego

Bará Torres, Xosé Luís e dous deputados/as máis

Sobre a necesidade de realizar un estudo e unha avaliación conxunta do impacto da construción de vinte e catro parques eólicos nos hábitats e especies de interese comunitario da serra do Suído e Alto Tea

Publicación da iniciativa, BOPG nº 115, do 24.03.2021

8.3 13803 (11/PUP-000169)

Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia

Francisco Rivera, Juan Carlos

Sobre as previsións da Xunta de Galicia referidas ao impulso dun gran acordo de país respecto dos fondos *Next Generation* baseado na transparencia e no diálogo

Publicación da iniciativa, BOPG nº 121, do 07.04.2021

8.4 12779 (11/POP-001765)

Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia

Castro Rey, Paloma e tres deputados/as máis

Sobre os obxectivos marcados no Plan de xestión de residuos urbanos de Galicia

Publicación da iniciativa, BOPG nº 115, do 24.03.2021

8.5 11535 (11/POP-001684)

Grupo Parlamentario Popular de Galicia

Suárez Sarmiento, María Elena e sete deputados/as máis

Sobre os proxectos que vai acometer o Goberno galego para mellorar o saneamento de Vilagarcía de Arousa e apoiar o Concello no desenvolvemento das súas competencias municipais na materia

Publicación da iniciativa, BOPG nº 101, do 24.02.2021

8.6 13816 (11/PUP-000171)

Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego

Queixas Zas, Mercedes

Sobre a xestión que vai levar a cabo a Xunta de Galicia en relación coa venda de terreos do porto da Coruña

Publicación da iniciativa, BOPG nº 121, do 07.04.2021

8.7 11238 (11/POP-001595)**Grupo Parlamentario Popular de Galicia****Egerique Mosquera, Teresa e sete deputados/as máis**

Sobre o balance que fai o Goberno galego do funcionamento da Cidade da Cultura de Galicia

Publicación da iniciativa, BOPG nº 101, do 24.02.2021

8.8 8978 (11/POP-001272)**Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego****Queixas Zas, Mercedes e dous deputados/as máis**

Sobre a alternativa prevista polo Goberno galego para garantir a supervivencia da planta de Alu Ibérica da Coruña

Publicación da iniciativa, BOPG nº 88, do 03.02.2021

8.9 13729 (11/PUP-000168)**Grupo Parlamentario Popular de Galicia****Puy Fraga, Pedro e sete deputados/as máis**

Sobre a valoración que fai o Goberno galego do recurso de inconstitucionalidade anunciado polo Goberno central contra a Lei 8/2021, do 25 de febreiro, de modificación da Lei 8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia

Publicación da iniciativa, BOPG nº 121, do 07.04.2021

SUMARIO

Retómase a sesión ás dez da mañá.

Pregunta a Sr. presidente da Xunta de Galicia de D. Gonzalo Caballero Miguez, do G. P. socialista de Galicia, sobre a posición do Goberno galego respecto do acordo dun plan de reforzo do sistema de vacinación de Galicia. (Punto sétimo da orde do día.)

Intervención do autor: *Sr. Caballero Miguez (S).* (Páx. 13.)

Contestación do presidente da Xunta de Galicia: *Sr. Núñez Feijóo.* (Páx. 14.)

Réplica do autor: *Sr. Caballero Miguez (S).* (Páx. 16.)

Réplica do presidente da Xunta de Galicia: *Sr. Núñez Feijóo.* (Páx. 17.)

Pregunta ao Sr. presidente da Xunta de Galicia de Dª Ana Pontón Mondelo, do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, sobre a contribución concreta que fai á defensa dos intereses de Galicia a posición do Goberno galego diante do Goberno central. (Punto sétimo da orde do día.)

Intervención da autora: *Sra. Pontón Mondelo (BNG).* (Páx. 19.)

Contestación do presidente da Xunta de Galicia: *Sr. Núñez Feijóo.* (Páx. 20.)

Réplica da autora: *Sra. Pontón Mondelo (BNG).* (Páx. 22.)

Réplica do presidente da Xunta de Galicia: *Sr. Núñez Feijóo.* (Páx. 23.)

Proposición non de lei do G. P. Popular de Galicia, por iniciativa de D. Miguel Ángel Tellado Filgueira e oito deputados/as máis, sobre a demanda polo Goberno galego ao Goberno central da encomenda da construción dun buque de acción marítima para a Armada española nos estaleiros de Navantia, na ría de Ferrol. (Punto quinto da orde do día.)

O señor presidente anuncia as emendas presentadas a esta proposición non de lei. (Páx. 24.)

Intervención do grupo autor da proposición non de lei: *Sr. Calvo Pouso (P).* (Páx. 25.)

Intervención dos grupos parlamentarios emendantes: *Sr. Seco García (S)* (Páx. 28.) e *Sr. Fernández Alfonso (BNG).* (Páx. 32.)

O señor Calvo Pouso (P) intervén para posicionarse respecto da emenda. (Páx. 35.)

Proposición non de lei do G. P. dos Socialistas de Galicia, por iniciativa de Dª Marina Ortega Otero e D. Julio Torrado Quintela, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego en relación cos recoñecementos do grao de discapacidade revisados nos anos 2019 e 2020 e as valoracións telefónicas que se están a realizar para a súa obtención. (Punto quinto da orde do día.)

O señor presidente comunica as emendas presentadas a esta proposición non de lei. (Páx. 37.)

Intervención do grupo autor da proposición non de lei: Sra. Ortega Otero (S). (Páx. 38.)

Intervención do grupo parlamentario emendante: Sr. Rodil Fernández (BNG). (Páx. 41.)

Intervención do grupo parlamentario non emendante: Sra. Pérez López (P). (Páx. 43.)

A señora Ortega Otero (S) intervén para posicionarse respecto da emenda. (Páx. 46.)

Proposición non de lei do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, por iniciativa de Dª María Montserrat Prado Cores e dous deputados/as máis, sobre a posición do Parlamento de Galicia e as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego en relación coa proposta de eliminación das patentes dos produtos que hai para a loita contra a covid-19 e a adquisición das vacinas que superasen os preceptivos controis sanitarios. (Punto quinto da orde do día.)

O señor presidente comunica as emendas presentadas a esta proposición non de lei. (Páx. 48.)

Intervención do grupo autor da proposición non de lei: Sra. Prado Cores (BNG). (Páx. 49.)

Intervención do grupo parlamentario emendante: Sr. Torrado Quintela (S). (Páx. 52.)

Intervención do grupo parlamentario non emendante: Sra. Rodríguez-Vispo Rodríguez (P). (Páx. 56.)

A señora Prado Cores (BNG) intervén para posicionarse respecto da emenda. (Páx. 59.)

Proposición non de lei do G. P. dos Socialistas de Galicia, por iniciativa de D. Pablo Arangüena Fernández e Dª Paloma Castro Rey, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego en relación co sector mar-industria-alimentario. (Punto quinto da orde do día.)

Intervención do grupo autor da proposición non de lei: Sr. Arangüena Fernández (S). (Páx. 61.)

Intervención dos grupos parlamentarios: Sra. Pérez Fernández (BNG) (Páx. 64.) e Sra. Egerique Mosquera (P) (Páx. 67.)

Nova intervención do señor Arangüena Fernández (S). (Páx. 70.)

Proposición non de lei do G. P. Popular de Galicia, por iniciativa de D. Miguel Ángel Tellado Filgueira e trece deputados/as máis, sobre as demandas que debe realizar o Goberno galego ao Goberno central en relación co Real decreto lei 5/2021, do 12 de marzo, de medidas extraordinarias de apoio á solvencia empresarial en resposta á pandemia da covid-19. (Punto quinto da orde do día.)

O señor presidente comunica as emendas presentadas a esta proposición non de lei. (Páx. 72.)

Intervención do grupo autor da proposición non de lei: *Sr. Tellado Filgueira (P)*. (Páx. 73.)

Intervención do grupo parlamentario emendante: *Sra. Pérez Fernández (BNG)*. (Páx. 76.)

Intervención do grupo parlamentario non emendante: *Sra. Francisco Rivera (S)*. (Páx. 79.)

O señor Tellado Filgueira (P) intervén para posicionarse respecto da emenda. (Páx. 82.)

Votación das proposicións non de lei

Votación da Proposición non de lei do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, por iniciativa de dona Ana Pontón Mondelo e dona María González Albert, sobre as actuacións que debe levar a cabo a Xunta de Galicia coa finalidade do recoñecemento do Bierzo como provincia: *rexeitada por 19 votos a favor, 52 en contra e ningunha abstención.* (Páx. 84.)

Votación da Proposición non de lei do G. P. Popular de Galicia, por iniciativa de don Miguel Ángel Tellado Filgueira e oito deputados/as máis, sobre a demanda polo Goberno galego ao Goberno central da encomenda da construción dun buque de acción marítima para a Armada Española nos estaleiros de Navantia, na ría de Ferrol: *aprobada por 71 votos a favor, ningún en contra e ningunha abstención.* (Páx. 85.)

Votación da Proposición non de lei do G. P. dos Socialistas de Galicia, por iniciativa de dona Marina Ortega Otero e don Julio Torrado Quintela, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego en relación cos recoñecementos do grao de discapacidade revisados nos anos 2019 e 2020 e as valoracións telefónicas que se están a realizar para a súa obtención: *rexeitada por 31 votos a favor, 40 en contra e ningunha abstención.* (Páx. 85.)

Votación da Proposición non de lei do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, por iniciativa de dona María Montserrat Prado Cores e dous deputados/as máis, sobre a posición do Parlamento de Galicia e as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego en relación coa proposta de eliminación das patentes dos produtos que hai para a loita contra a covid-19 e a adquisición das vacinas que superasen os preceptivos controis sanitarios: *rexeitada por 19 votos a favor, 40 en contra e 12 abstencións.* (Páx. 85.)

Votación da Proposición non de lei do G. P. dos Socialistas de Galicia, por iniciativa de don Pablo Arangüena Fernández e dona Paloma Castro Rey, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego en relación co sector mar-industria-alimentario: *rexeitada por 31 votos a favor, 40 en contra e ningunha abstención.* (Páx. 86.)

Votación da Proposición non de lei, do G. P. Popular de Galicia, por iniciativa de dona Cristina Sanz Arias e trece deputados/as máis, sobre as demandas que debe realizar o Goberno galego ao Goberno central en relación co Real decreto lei 5/2021, do 12 de marzo, de medidas extraordinarias de apoio á solvencia empresarial en resposta á pandemia da covid-19: *aprobada por 59 votos a favor, ningún en contra e 12 abstencións.* (Páx. 86.)

Declaración institucional

O señor presidente le unha declaración institucional para expresar o seu apoio ás mulleres agredidas na festa da Maruxaina de 2019, que a Cámara aproba por asentimento. (Páx. 86.)

Interpelación de D. Manuel Antonio Lourenzo Sobral, do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, sobre a política do Goberno galego en relación co acoso escolar. (Punto sexto da orde do día.)

Intervención do autor: Sr. Lourenzo Sobral (BNG). (Páx. 87.)

Resposta da Xunta: Sr. conselleiro de Cultura, Educación e Universidade (Rodríguez González) (Páx. 90.)

Réplica do autor: Sr. Lourenzo Sobral (BNG). (Páx. 94.)

Réplica da Xunta: Sr. conselleiro de Cultura, Educación e Universidade (Rodríguez González) (Páx. 96.)

Cambio no desenvolvemento da orde do día

O señor presidente anuncia outro cambio no desenvolvemento da orde do día, neste caso unha pregunta ao Goberno. (Páx. 97.)

Pregunta de Dª Paloma Castro Rey e tres deputados/as máis, do G. P. dos Socialistas de Galicia, sobre os obxectivos marcados no Plan de xestión de residuos urbanos de Galicia. (Punto oitavo da orde do día.)

Intervención da autora: Sra. Castro Rey (S). (Páx. 98)

Contestación da Xunta: Sra. conselleira de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda (Vázquez Mejuto) (Páx. 99.)

Réplica da autora: Sra. Castro Rey (S). (Páx. 100.)

Réplica da Xunta: Sra. conselleira de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda (Vázquez Mejuto) (Páx. 101.)

Interpelación de Dª María González Albert e dous deputados/as máis, do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, sobre a política do Goberno galego en relación coas novas plantacións de eucalipto. (Punto sexto da orde do día.)

Intervención da autora: Sra. González Albert (BNG). (Páx. 102.)

Resposta da Xunta: Sr. conselleiro do Medio Rural (González Vázquez) (Páx. 106.)

Réplica da autora: Sra. González Albert (BNG). (Páx. 109.)

Réplica da Xunta: Sr. conselleiro do Medio Rural (González Vázquez) (Páx. 111.)

Interpelación de D. Julio Torrado Quintela e Dª Marina Ortega Otero, do G. P. dos Socialistas de Galicia, sobre a política do Goberno galego en relación co encaixe no marco legal do Estado da modificación da Lei 8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia. (Punto sexto da orde do día.)

Intervención do autor: Sr. Torrado Quintela (S). (Páx. 114 .)

Resposta da Xunta: *Sr. vicepresidente e conselleiro de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza (Rueda Valenzuela).* (Páx. 117.)

Réplica do autor: *Sr. Torrado Quintela (S).* (Páx. 121.)

Réplica da Xunta: *Sr. vicepresidente e conselleiro de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza (Rueda Valenzuela).* (Páx. 124.)

Pregunta de D. Pedro Puy Fraga e sete deputados/as máis, do G. P. Popular de Galicia, sobre a valoración que fai o Goberno galego do recurso de inconstitucionalidade anunciado polo Goberno central contra a Lei 8/2021, do 25 de febreiro, de modificación da Lei 8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia. (Punto oitavo da orde do día.)

Intervención do autor: *Sr. Puy Fraga (P).* (Páx. 126.)

Contestación da Xunta: *Sr. vicepresidente e conselleiro de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza (Rueda Valenzuela).* (Páx. 127.)

Réplica do autor: *Sr. Puy Fraga (P).* (Páx. 128.)

Réplica da Xunta: *Sr. vicepresidente e conselleiro de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza (Rueda Valenzuela).* (Páx. 129.)

Pregunta de D. Martín Seco García e dous deputados/as máis, do G. P. dos Socialistas de Galicia, sobre a distancia mínima entre os muíños e as vivendas reflectida no proxecto eólico promovido pola empresa Green Capital Power en Troitomil, no concellos da Baña e Negreira. (Punto oitavo da orde do día.)

Intervención do autor: *Sr. Seco García (S).* (Páx. 131.)

Contestación da Xunta: *Sr. vicepresidente segundo e conselleiro de Economía, Empresa e Innovación (Conde López)* (Páx. 132.)

Réplica do autor: *Sr. Seco García (S).* (Páx. 133.)

Réplica da Xunta: *Sr. vicepresidente segundo e conselleiro de Economía, Empresa e Innovación (Conde López)* (Páx. 134.)

Pregunta de D. Xosé Luís Bará Torres e dous deputados/as máis, do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, sobre a necesidade de realizar un estudo e unha avaliación conxunta do impacto da construción de vinte e catro parques eólicos nos hábitats e especies de interese comunitario da serra do Suído e Alto Tea. (Punto oitavo da orde do día.)

Intervención do autor: *Sr. Bará Torres (BNG).* (Páx. 135.)

Contestación da Xunta: *Sr. vicepresidente segundo e conselleiro de Economía, Empresa e Innovación (Conde López)* (Páx. 136.)

Réplica do autor: *Sr. Bará Torres (BNG).* (Páx. 137.)

Réplica da Xunta: *Sr. vicepresidente segundo e conselleiro de Economía, Empresa e Innovación (Conde López)* (Páx. 138.)

Pregunta de D. Juan Carlos Francisco Rivera, do G. P. dos Socialistas de Galicia, sobre as previsións da Xunta de Galicia referidas ao impulso dun gran acordo de país respecto dos fondos *Next Generation* baseado na transparencia e no diálogo. (Punto oitavo da orde do día.)

Intervención do autor: *Sr. Francisco Rivera (S).* (Páx. 139.)

Contestación da Xunta: *Sr. vicepresidente segundo e conselleiro de Economía, Empresa e Innovación (Conde López)* (Páx. 140.)

Réplica do autor: *Sr. Francisco Rivera (S).* (Páx. 141.)

Réplica da Xunta: *Sr. vicepresidente segundo e conselleiro de Economía, Empresa e Innovación (Conde López)* (Páx. 142.)

Pregunta de Dª Mercedes Queixas Zas e dous deputados/as máis, do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, sobre a alternativa prevista polo Goberno galego para garantir a supervivencia da planta de Alu Ibérica da Coruña. (Punto oitavo da orde do día.)

Intervención do autor: *Sr. Fernández Alfonzo (BNG).* (Páx. 143.)

Contestación da Xunta: *Sr. vicepresidente segundo e conselleiro de Economía, Empresa e Innovación (Conde López)* (Páx. 144.)

Réplica do autor: *Sr. Fernández Alfonzo (BNG).* (Páx. 145.)

Réplica da Xunta: *Sr. vicepresidente segundo e conselleiro de Economía, Empresa e Innovación (Conde López)* (Páx. 146.)

Pregunta de Dª María Elena Suárez Sarmiento e sete deputados/as máis, do G. P. Popular de Galicia, sobre os proxectos que vai acometer o Goberno galego para mellorar o saneamento de Vilagarcía de Arousa e apoiar o Concello no desenvolvemento das súas competencias municipais na materia. (Punto oitavo da orde do día.)

Intervención da autora: *Sra. Suárez Sarmiento (P).* (Páx. 147.)

Contestación da Xunta: *Sra. conselleira de Infraestruturas e Mobilidade (Vázquez Mourelle).* (Páx. 148.)

Réplica da autora: *Sra. Suárez Sarmiento (P).* (Páx. 149.)

Réplica da Xunta: *Sra. conselleira de Infraestruturas e Mobilidade (Vázquez Mourelle).* (Páx. 150.)

Pregunta de Dª Mercedes Queixas Zas, do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, sobre a xestión que vai levar a cabo a Xunta de Galicia en relación coa venda de terreos do porto da Coruña. (Punto oitavo da orde do día.)

Intervención da autora: *Sra. Queixas Zas (BNG).* (Páx. 151.)

Contestación da Xunta: *Sra. conselleira de Infraestruturas e Mobilidade (Vázquez Mourelle).* (Páx. 152.)

Réplica da autora: *Sra. Queixas Zas (BNG).* (Páx. 153.)

Réplica da Xunta: *Sra. conselleira de Infraestruturas e Mobilidade (Vázquez Mourelle).* (Páx. 154.)

Pregunta de Dª Teresa Egerique Mosquera e sete deputados/as máis, do G. P. Popular de Galicia, sobre o balance que fai o Goberno galego do funcionamento da Cidade da Cultura de Galicia. (Punto oitavo da orde do día.)

Intervención do autor: *Sr. Verea Fraiz (P).* (Páx. 155.)

Contestación da Xunta: *Sr. conselleiro de Cultura, Educación e Universidade (Rodríguez González)* (Páx. 156.)

Réplica do autor: *Sr. Verea Fraiz (P).* (Páx. 157.)

Réplica da Xunta: *Sr. conselleiro de Cultura, Educación e Universidade (Rodríguez González)* (Páx. 158.)

Remata a sesión ás sete e vinte e cinco minutos do serán.

Retómase a sesión ás dez e cinco da mañá.

O señor PRESIDENTE: Bo día.

Reanudamos a sesión co punto 7º da orde do día, de preguntas para resposta oral do presidente da Xunta.

Pregunta a Sr. presidente da Xunta de Galicia de D. Gonzalo Caballero Miguez, do G. P. socialista de Galicia, sobre a posición do Goberno galego respecto do acordo dun plan de reforzo do sistema de vacinación de Galicia

O señor PRESIDENTE: Cando queira.

O señor CABALLERO MIGUEZ: Grazas, señor presidente.

Señorías, hoxe cúmprense 90 anos da proclamación da II República en España. Un réxime que apostou pola transformación, pola democracia, pola liberdade, pola igualdade. E cómpre poñer en valor o traballo daquelas mulleres e homes que tamén dende Galicia traballaron por un réxime de avance e democracia no noso país, por un réxime que permitía tamén unha vía estatutaria para o autogoberno galego. Hoxe debemos poñer en valor as ideas e os valores da República e, con todo... *(Aplausos.)* ...con todo respecto ao marco constitucional, con todo o apoio ao marco constitucional e estatutario, hoxe queremos poñer en valor aquel feito da II República e dicir «¡viva a república e vivan os valores republicanos!»... *(Aplausos.)*

E agora temos unha cuestión para facer unha reflexión... Vexo que ao Partido Popular lle causa graza falar da república e da II República, e vexo os sorrisos de membros do Goberno e da dirección do Grupo Popular *(Murmurios.)* e pediríalles que, por respecto a alcaldes como Emilio Martínez Garrido, como Ánxel Casal, como tantas persoas que perderon a vida pola II República, se sumen ao aplauso e ao respecto á II República española. *(Aplausos.)*

Señorías, a cuestión que lles queríamos traer hoxe, de máxima referencia, é a cuestión do proceso de vacinación, porque despois dun ano de pandemia a esperanza da xente é a esperanza no proceso de vacinación. E sabemos que ao longo desta pandemia houbo enormes avances no modelo científico, na investigación, para dispoñer dun conxunto de vacinas que son a nosa garantía para poder gañar a batalla fronte ao virus. Neste proceso o mundo foi moi rápido, adiantamos moito, fomos moi veloces. Aínda no mes de novembro o presidente da Xunta de Galicia dicía que el non cría nos anuncios grandilocuentes do Goberno de España, que sinalaba que no mes de xaneiro empezaría a haber vacinas. Dicía o presidente que ata o segundo trimestre non sería así. Errou, errou, e a verdade é que o proceso de vacinación é unha garantía para todos, que o sistema e o proceso de vacinación que está abordando España, Europa e Galicia é a mellor forza que todos podemos ter.

Pero é evidente que, á vez que poñemos en valor o proceso de vacinación, temos que facer un balance de cales son as medidas para garantir a defensa da saúde fronte aos contaxios e tamén para ver as eivas que ten o proceso de vacinación en España. E tamén aquí en Galicia.

O Goberno de España gastou máis de 1.000 millóns de euros en mercar vacinas que as comunidades teñen que administrar de forma áxil e eficiente. E é certo que, cos balances dos números, dos datos, do primeiro trimestre deste ano, ou cos datos aínda publicados onte mesmo en Galicia, se están administrando moitas vacinas e ese é un proceso de éxito, pero hai eivas que hai que corrixir. Por exemplo, seguimos tendo na franxa de idade das persoas de máis de 80 anos un atraso relativo con respecto a outras comunidades. Mentres noutras comunidades o 100 % de maiores de 80 anos xa están vacinados, Galicia ten a taxa de vacinación de maiores de 80 anos das máis baixas de España, soamente de antepenúltima na lista de todas. Hai 17.000 galegos e galegas de máis de 80 anos que están aínda esperando pola súa vacina, mentres noutras comunidades esas vacinas xa foron administradas a todos os maiores de 80 anos. E ademais tamén é certo que cada día hai no entorno de 170.000 vacinas, algúns días máis de 200.000, pendentes de vacinación.

Quérolle tender a man ao presidente da Xunta de Galicia para fortalecer o sistema de vacinación. Ten que ser un gran acordo de país. A vacinación é urxente agora, pero vai ser unha necesidade permanente ao longo dos próximos anos, e na loita contra o virus e na defensa do proceso de vacinación temos que ter un gran acordo. Un acordo que fortaleza a atención primaria, que está desbordada, e a xestión de tantos profesionais sanitarios, que ven que, na medida en que no entorno de máis 1.000 profesionais poidan estar no proceso de vacinación, a sanidade pública e a atención primaria...

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor CABALLERO MIGUEZ: ...queda descapitalizada, sen persoal.

Asumamos a necesidade de fortalecer o sistema sanitario, de fortalecer o sistema de vacinación para agora e para os próximos anos. E fagámolo defendendo os galegos e as galegas fronte ao virus, porque esa é a tarefa que ten o Goberno e o presidente, é a tarefa que temos todos os representantes públicos.

Moitas grazas, señorías. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Caballero.

Resposta do presidente da Xunta.

O señor PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Núñez Feijóo): Moitas grazas, señor presidente.

Señor Caballero, hoxe, efectivamente, fai un ano e un mes que o Goberno central declarou o estado de alarma como consecuencia da pandemia da covid-19. Declarouno, como mínimo, un mes máis tarde do que sería prudente, dado que o sistema de alerta epidemiolóxica en España fallou. En Italia levaban xa varias semanas cunha situación de virus xeneralizado, sobre todo no norte de Italia, os voos con Italia non se suspenderon e en España seguíanse producindo unha serie de manifestacións e actos deportivos que, sen ningunha dúbida, produciron un dos países con máis mortes da Unión Europea.

Efectivamente, señoría, o Goberno de España non regala vacinas ás comunidades autónomas, nin sequera gasta un patacón do seu presuposto, senón que, dentro dos Fondos REACT, dos 10.000 millóns de euros que viñan destinados aos territorios que conformamos España, 2.000 millóns quedaron dentro da Administración central do Estado para financiar as vacinas. Por tanto, señoría, nin o Goberno central regala un euro a ningunha comunidade autónoma, nin sequera os fondos son do presuposto xeral do estado, senón dos fondos da Unión Europea que recibimos todos os españois.

Fálame vostede, señoría —e agradezo o ton—, da vacinación en Galicia. Na súa pregunta formulaba as eivas da vacinación na comunidade autónoma.

Sen dúbida, a eiva máis destacada no proceso de vacinación en España e en Galicia é a falta de vacinas. Ninguén pode dar o que non ten e, en consecuencia, non podemos vacinar se non hai vacinas. Ese é o problema fundamental das vacinas e da porcentaxe de vacinación en España e en Galicia. E por iso o primeiro que quixera destacar é a profesionalidade, o rigor da enfermaría do Servizo Galego de Saúde en xeral e dos profesionais na súa totalidade. Síntome moi orgulloso de ser presidente de Galicia, con estes resultados da vacina, con estes profesionais e co rigor co que se está dispensando e coa dilixencia coa que estamos traballando. (*Aplausos.*)

Señoría, vostede debería de saber que Galicia posúe o 50 % de todos os pobos de España, e que os maiores de 80 anos representan o 8,6 % do total de España. Temos máis maiores de 80 anos que Cataluña, máis maiores de 80 anos que Valencia; somos, por tanto, a segunda comunidade autónoma con maior número de maiores de 80 anos e, sen embargo, fomos a primeira comunidade que empezou a vacinar, a primeira comunidade que inmunizou a totalidade dos maiores nas residencias e a totalidade dos discapacitados nos centros de discapacidade; e neste momento todos os maiores que foron localizados e chamados polo Servizo Galego de Saúde están vacinados, todos os maiores de 80 anos.

Hai unha porcentaxe dun 3 % de maiores que non acudiron a vacinarse e hai unha porcentaxe de grandes dependentes que queríamos vacinar, precisamente, con Janssen. ¿Para que? Para diminuír os traslados a domicilio e para non perder nin unha soa vacina, dado que a esta vacina soamente lle corresponde unha soa dose.

Efectivamente, o Goberno de España anuncia moitas cousas. Anuncia, sen ter ningunha responsabilidade, cando se vai vacinar a poboación por cada quincena, cada mes, e despois de anunciar isto, suspensión da vacina de AstraZéneca durante días e suspensión de Janssen aínda non sabemos durante canto tempo.

Por iso, señoría, sorpréndeme que vostede non saiba que Galicia é unha comunidade autónoma que ten máis porcentaxe de persoas vacinadas que a media de España, sorpréndeme que ese dato o omita. Por tanto, señoría, creo que debería vostede de ser o primeiro en felicitar o persoal do Servizo Galego de Saúde, de felicitar o persoal de enfermaría do Servizo Galego de Saúde, de felicitar os galegos pola súa responsabilidade, por acudir ás vacinas a pesar das dúbidas que xeran algunhas autoridades centrais e europeas. E por iso eu me sinto outra vez especialmente satisfeito.

E o 100 % dos galegos maiores de 80 anos, salvo algunha excepción,...

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Núñez Feijóo): ...estarán vacinados non só coa primeira dose, senón coa segunda dose e, por tanto, totalmente inmunizados nos últimos días do mes de abril ou nos primeiros días do mes de maio, sendo o territorio co 50 % de todos os pobos de España e sendo a segunda comunidade autónoma con maior poboación maior de 80 anos.

Máis nada e moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, presidente.

Réplica, señor Caballero.

O señor CABALLERO MIGUEZ: Grazas, señor presidente.

É certo que hai un ano houbo que decretar o estado de alarma e que despois de que o presidente do Goberno anunciase de forma televisiva esa decisión, o mesmo día vostede decidise decretar o estado de emerxencia en Galicia. É evidente que naquela detección do escenario houbo atrasos, (*Murmurios.*) e á hemeroteca e aos feitos me remito, porque é público e notorio, non hai ningunha dúbida, igual que dous días antes o señor Feijóo estaba con 300 persoas reunidas nun hotel de Ferrol. Así que, á hora da previsión da pandemia, sexamos todos corresponsables das dificultades que houbo naqueles momentos á hora de predicir o escenario de pandemia, que ningún nesta Cámara, unhas semanas antes, plantexaba cando vostede comparecía aquí rigorosamente.

E quérolle dicir, señor Feijóo, que os datos son públicos. Eu dígolles aos galegos e ás galegas que entren no portal de información, que saquen o documento sobre as taxas de vacinación da covid, da xestión integral, é publico e notorio, e eses datos que vostede dá non son reais.

Para maiores de 80 anos os datos están publicados e recollen con total claridade... Onte mesmo, os últimos datos publicados: o número de maiores de 80 anos vacinados, o número de maiores de 80 anos que están pendentes de vacinar e, polo tanto, están vacinados o 92,6 % dos maiores de 80 anos e Galicia é a terceira comunidade pola cola en maiores de 80 anos, só por diante de Madrid e de Canarias. Eses son os datos, señor Feijóo. (*Aplausos.*) Fagámolo mellor. É evidente, señor Feijóo, que cando vostedes dicían que non chegaban vacinas a Galicia estaban facendo unha interpretación absolutamente con falla de respecto e de rigor. Porque cando non chegaron máis vacinas é porque os grupos prioritarios eran os de persoal sanitario, pero cando agora o grupo prioritario é de maiores de 80 anos Galicia está recibindo un número de vacinas en porcentaxe superior a outras comunidades. E o problema é que cando están aquí as vacinas aínda quedan vacinas por colocar, porque vostede dicía que se ían administrar 100.000 cada día e o sistema sanitario non está sendo capaz; aínda hai 17.000 maiores de 80 anos en Galicia que non recibiron a primeira dose, segundo os datos publicados. E eu quérolle dicir que acepte o acordo para buscar un fortalecemento do

sistema de vacinación. E quéro-llo dicir tamén con outras dúas cuestións que son moi importantes para nós.

En primeiro lugar, ¿está vostede, señor Feijóo, de acordo con que haxa un estado de alarma a partir do día 9 de maio? ¿Vai seguir vostede dicindo que agora hai que facer o contrario do que di o Goberno? Porque vostede dicía que o estado de alarma ía ser demoledor, que non se podía ter España en estado de alarma ata o mes de abril porque na Semana Santa e no Nadal estaríamos destrozando o noso país, e agora vostede, nesa política de confrontación sen rumbo, que se trata de dicir *b* cando hai que facer *a*, lévanos a unha estratexia errada que non fai país. E dígolle tamén que vostedes erraron cunha lei de saúde para Galicia, que é a lei do Partido Popular, e que ten contido anticonstitucional, que llo van decretar os tribunais, porque vostede saltouse as súas competencias de acordo ao marco estatutario, porque vostede eliminou liberdades que non pode eliminar, tentando poder establecer vacinas obrigatorias...

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor CABALLERO MIGUEZ: ...tentando poder confinar a cidadanía de forma obrigatoria e podendo tentar illar a cidadanía de forma obrigatoria por parte dunha comunidade autónoma. Só faltaba que agora tamén os concellos do PP quixeran aplicar regras que afectan os dereitos fundamentais. *(Aplausos.)*

Pídolle, señor Feijóo, fortaleza ao proceso de vacinación e vains ter ao lado. Rectifique a Lei de saúde, que é anticonstitucional e que está fóra do sistema constitucional, e cando rectifique...

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor CABALLERO MIGUEZ: ...teranos ao lado. E asuma tamén con lealdade os plantexamentos que fai o Goberno de España fronte ao virus, porque a súa posición sobre o estado de alarma de finais do ano pasado foi absurda, foi un gran erro. Non siga errando, rectifique porque cando rectifique...

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Caballero.

O señor CABALLERO MIGUEZ: ...poderá empezar a acertar. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas.

Peche da pregunta, presidente da Xunta.

O señor PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Núñez Feijóo): Moitas grazas, señor presidente.

Cando un deputado desta Cámara é capaz de dicir que o estado de alarma por parte do Consello de Ministros se decretou antes que o estado de emerxencia en Galicia, creo que non é

necesario seguir debatendo, señor Caballero. (*Murmurios.*) ¡Se nin sequera vostede sabe realmente o que pasa en Galicia, ¿cando vai saber as porcentaxes de vacinación? Que o mestura todo e non ten nada que ver a realidade co que estamos a falar.

Señor Caballero, con todos os respectos ¿vostede é o presidente do Tribunal Constitucional? ¿Vostede xa sabe o que vai dicir o Tribunal Constitucional? Persoas que se sentaban nese banco presentaron recursos de inconstitucionalidade contra leis en materia sanitaria que aprobou este goberno e este grupo parlamentario e o Tribunal Constitucional deunos a razón. O decreto de lista positiva de medicamentos vostedes impugnárono ante o Tribunal constitucional, e ao Tribunal Constitucional non lle quedou máis remedio que suspender a lei como consecuencia da decisión do Goberno de España, e despois deixou sen efecto a suspensión e deulle a razón á Comunidade Autónoma galega. Podemos estar ante a mesma situación.

Señor Caballero, a vostede, que respecta tanto a comunidade autónoma, ¿non lle parece razoable que, antes de presentar un recurso de inconstitucionalidade, o lóxico é sentarnos e falar?, ¿non?, ¿vostedes que practican aquí, señoría?, ¿vostedes cren no Estado das autonomías?, ¿vostedes cren realmente que un presidente autonómico pode ser comunicado por teletipo que unha lei aprobada por este parlamento sofre un recurso de inconstitucionalidade en plena pandemia, unha lei que trata de xestionar a pandemia? ¡E vostede vén aquí sacar peito disto!

Mire, unha cousa que leva vostede son os parágrafos que lle mandan de Ferraz e outra cousa é que sexa un deputado inútil para defender os intereses de Galicia, señoría. (*Aplausos.*) É lamentable o que estamos escoitando esta mañá do Partido Socialista. Vén aquí botar peito porque nos funden unha lei en plena pandemia e non temos ningún respaldo legal para xestionar a pandemia, e non o digo eu, señoría, dío o Consello de Estado, que, en relación coa lei de Galicia, lle recorda ao Goberno que está necesitado dunha lexislación adecuada «en orde a proporcionar a las autoridades sanitarias competentes el mejor marco jurídico posible para afrontar las situaciones presentes y futuros y el riesgo grave de salud pública».

Señorías, desde abril, desde marzo do ano 2020, non tiveron vostedes ningún interese en xestionar a pandemia, e non soamente non o tiveron senón que se apartaron, e nin sequera nos deixan ferramentas xurídicas. O Parlamento de Euskadi está aprobando unha lei, o Parlamento de Aragón está aprobando unha lei, e a primeira lei que se aprobou en España é a lei galega, do cal me sinto moi orgulloso. (*Aplausos.*) Exercín todas as miñas competencias como presidente dun goberno autonómico para protexer os galegos.

Señoría, o número de persoas vacinadas coa primeira dose en Galicia a data de onte era o 23,4 % e en España, o 19,8 %. E en relación cos 80 anos, acabo de referirllle que somos a segunda comunidade autónoma con maior poboación de maiores de 80 anos, e todas as persoas que estiveron localizadas polo Servizo Galego de Saúde están vacinadas, todas, ao cen por cento. Hai un 3 % de persoas que rexeitaron, están rechamándose neste momento, e hai unha porcentaxe de persoas dependentes nos seus domicilios ás que imos practicarlles a vacina a domicilio, unha a unha, e non os citamos nos grandes estadios, non, señoría, nos centros de saúde, en proximidade, preto das súas casas. O problema, señoría, é que non temos vacinas. Esta semana imos vacinar 130.000 persoas; se tiveramos 100.000 vacinas ao

día, disporíamos 100.000 doses diarias e este problema formaría parte do pasado. ¿Por que non nos comparamos co Reino Unido? ¿Por que non nos comparamos cos Estados Unidos?

Señoría, eu son leal co Goberno do meu país, e vostede non é leal nin sequera co Servizo Galego de Saúde. Espero, señorías, dado que, a partir desta semana, imos expedir o certificado de vacinación onde apareza, por suposto, a identificación do paciente, a dose e o lote da dose coa que se inmunizou, onde apareza tamén o laboratorio da vacina que se lle dispensou, es- pero que non o recorran, señoría. *(Pronúncianse palabras que non se perciben.)*

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Núñez Feijóo): Espero que non recorran o certificado de vacinación, o primeiro que se vai dar en España, expedido polo Servizo Galego de Saúde. Iso é protexer a saúde, señoría, iso é exercer as nosas competencias lexislativas, e iso é, señoría, ter un dos servizos de saúde máis competentes da Unión Europea.

Máis nada e moitas grazas, señorías. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas.

Pregunta ao Sr. presidente da Xunta de Galicia de Dª Ana Pontón Mondelo, do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, sobre a contribución concreta que fai á defensa dos intereses de Galicia a posición do Goberno galego diante do Goberno central

A señora PONTÓN MONDELO: Moi bo día, señorías.

Pois hoxe, neste 14 de abril, a min gustaríame facer unha lembranza e unha reflexión. Unha lembranza a Castelao e a todos os que naquela altura loitaron para que puideramos ter o Estatuto do 36. E unha reflexión: ¡que difícil de entender que hoxe escoitemos o señor Sánchez defender os valores republicanos no mesmo Congreso no que veta unha investigación da corrupción do rei emérito e da monarquía! *(Aplausos.)*

Señorías, saír da crise é a prioridade pero sacar o país adiante non é gratis, ao contrario. Necesita unha decidida actuación pública en forma de investimentos masivos dos que Galiza debe recibir até o último euro que lle corresponda. Unha parte substancial destes recursos van vir dos fondos europeos, dos *Next Generation*, que xa digo que non son a panacea nin poden supoñer novos recortes sociais, pero que é evidente que van ser os únicos recursos extraordinarios para enfrontar o impacto da pandemia sobre a economía, as pemes, as persoas autónomas e a clase traballadora.

Precisamente neste momento, o presidente Sánchez explica no Congreso cal é o plan para a repartición dos 72.000 millóns de euros de axudas directas, e a pregunta é moi sinxela, señor Feijóo: ¿Que está facendo vostede para defender os intereses de Galiza ante o Goberno do Estado?, ¿que está facendo para que os cartos que lle corresponden a Galiza non se perdan polo camiño do centralismo nin porque outros defenden mellor os seus intereses? E á espera da súa resposta, permítame que lle relate o que pasou até o de agora cos fondos transferidos

polo Estado con motivo da pandemia: 16.000 millóns de euros. Galiza recibiu 735 millóns de euros, é dicir, un 4,6 % do total, un punto menos do que nos corresponde polo noso peso poboacional.

Noutras palabras, 289 millóns de euros menos dos que nos correspondería pola nosa poboación protexida equivalente. E isto é así porque vostede foi incapaz de negociar unha distribución que non discrimine os galegos e as galegas. Fíxese, repartición dos 5.000 millóns de euros para pemes e autónomos, ¿que criterios se utilizan? Por exemplo, a taxa de desemprego, pero non se ten en conta o impacto que xera a emigración. Utilizan o PIB por habitante, pero ignoran o efecto estatístico, porque non é que sexamos máis ricos, é que somos menos a repartir porque 200.000 galegos e galegas tiveron que facer a maleta nestes últimos anos. Pero é que, ademais, é que até se contabilizan as viaxes en tren ou en tranvía, e ata onde eu sei aquí non hai, xa só nos faltaba que empezaran a computar a caída das viaxes en AVE.

Señor Feijóo, a súa incapacidade para defender os intereses de Galiza fainos perder centos de millóns en plena crise. A súa incapacidade cústalles aos galegos e galegas, ás pemes, aos autónomos, aos sectores máis impactados pola crise, centos de millóns de euros. E non podemos seguir pagando a factura da súa incapacidade para defender os intereses de Galiza ante o Goberno do Estado. E o peor é que moito me temo que estamos na antesala do que pode pasar cos 72.000 millóns de euros desas axudas directas dos *Nex Generation*.

Espero, señor Feijóo, que nos explique hoxe nesta cámara que vai facer para defender os intereses de Galiza nun asunto tan relevante. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora Pontón.

Resposta do presidente da Xunta.

O señor PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Núñez Feijóo): Moitas grazas, señoría.

Grazas, presidente.

Señora Pontón, a miña forma de traballar como presidente de Galicia, nos últimos once anos, en relación cos gobernos centrais e cos distintos equipos que estiveron gobernando España foi sempre a mesma: lealdade institucional, denuncia en caso de incumprimento e negociación sempre que sexa posible. Non vou mudar a forma de entender a política.

Primeiro, porque son o representante ordinario do Estado en Galicia, aínda que vostede non saiba o que isto significa. E segundo, porque só me debo aos galegos, exclusivamente. Por iso, despois de escoitar a intervención do señor Caballero poñendo en valor que o Goberno central presente un recurso de inconstitucionalidade contra unha lei aprobada nesta Cámara, vén vostede dicir que non defendo axeitadamente os intereses de Galicia.

Mire, a lealdade non significa submisión, como vostede interpreta, nin a denuncia dos incumprimentos do Goberno significa confrontación, como o Partido Socialista interpreta. E,

por tanto, cando o Partido Socialista considera que non cumpro o meu deber e o Bloque Nacionalista Galego tamén o considera, pero por razóns absolutamente opostas, é cando me dou conta de que estamos cumprindo o noso deber a raxatabla, como presidente da Comunidade Autónoma galega. (*Aplausos.*)

Señoría, e cando miro para inspirarme en como se deben defender os intereses de Galicia, atópome co Bloque Nacionalista Galego. A estratexia do BNG defendendo os intereses de Galicia, realmente, é un bucle. Primeiro, vostedes gobernan sempre co Partido Socialista Obreiro Español. Segundo, sempre votan a favor da investidura dun presidente do Partido Socialista Obreiro Español. Terceiro, din que conseguen grandes acordos para o país. E cuarto, acredítase que non conseguen nada porque do que din conseguir nada se cumpre, e despois seguen gobernando co Partido Socialista Obreiro Español en todas as institucións.

¿Realmente este é un modelo de defender os intereses de Galicia? Pero, señora Pontón, isto será unha broma. Xa estaba eu aquí de presidente cando vostedes votaban a Zapatero e traían grandes emendas. Recordo todas as emendas que conseguían vostedes para o AVE entre Ferrol e A Coruña. Con todos os presupostos que lle pactaron a Zapatero e as emendas do AVE de Ferrol á Coruña debería estar funcionando hai anos, e resulta que non hai nin un só quilómetro de AVE entre Ferrol e A Coruña.

Señoría, fala vostede das reparticións dos fondos *Next Generation*. ¡Pero se vostedes acaban de darlles outra vez o visto e praxe aos presupostos do ano 2021! E acaba de darlle o visto e praxe á sesión de investidura do señor Sánchez, e para nada asinaron nin sequera que nos paguen o que nos deben, os 500 millóns de euros do IVE e do cumprimento do déficit público. Para nada falan vostedes de Alcoa, nin sequera se fala de Navantia, ¡para que molestar o Goberno coas fragatas! Pero, realmente, señora Pontón, ¿invítame vostede a imitar o Bloque Nacionalista Galego? O Bloque Nacionalista Galego, nesta cámara, na sesión de investidura, resulta que denuncia o Partido Socialista Obreiro Español, e segundo sae vostede pola porta goberna co Partido socialista Obreiro Español. Comprenderá, señoría, que iso non é o modelo. O modelo é a lealdade, a denuncia en caso de incumprimento e a negociación, e, por suposto, señoría, non me vou apartar dese compromiso cos galegos, e mentres os galegos me dean folgos esa é a actitude que debemos de manter: nin a confrontación que denuncia o Partido Socialista por defender os intereses de Galicia nin a broma e o fariseísmo do Bloque Nacionalista Galego denunciando o Partido Socialista e gobernando co Partido Socialista sen inmutarse, señora Pontón.

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Núñez Feijóo): ¡Un pouco de respecto á Cámara e, sobre todo, un pouco de respecto aos galegos e ás galegas!

Máis nada e moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, presidente.

Réplica, señora Pontón.

A señora PONTÓN MONDELO: Ben, señor Feijóo, empeza vostede a súa intervención con paternalismo para xustificar a súa incapacidade para poder defender os intereses de Galiza ante o Estado. Eu creo que estaría ben que puideramos ter un debate no que non houbera unha descualificación persoal, creo que o agradecería esta Cámara e o agradecerían os galegos e as galegas, señor Feijóo. *(Aplausos.)*

En todo caso, alégrome de que o BNG lle sirva de inspiración..., en fin, está ben.

E tamén me gustaría aclararlle algunhas cuestións. A primeira, ¡claro que o BNG votou a favor da investidura de Pedro Sánchez!, ¿sabe por que? Porque a alternativa eran o Partido Popular e Vox; é así de sinxelo, señor Feijóo. ¡E claro que deberíamos servirlle de inspiración! *(Interrupcións.) (Murmurios.)* E claro que deberíamos de servirlle de inspiración, porque grazas ao BNG os galegos e galegas van ter unha rebaixa histórica das peaxes da AP-9. *(Aplausos.)* ¡Claro, alégrome de que lle sirvamos de inspiración!

Pero, mire, quen está cómodo, quen está encantado con vostede na presidencia da Xunta é o Goberno de Sánchez, está encantado, ¿sabe por que? Porque é que con vostede lle saen gratis todas as discriminacións con Galiza. *(Aplausos.)* Iso si, bueno, o señor Feijóo ponse *gallito* cando se trata de defender a Ence, aínda que siga contaminando a ría de Pontevedra, pero cando se trata de defender os intereses de Galiza vostede é cómodo para o Goberno central.

E mire, o que está claro é a súa incapacidade para poder defender os intereses de Galiza nun asunto crucial como vai ser o futuro deste país en relación con en que posición imos quedar nos *Next Generation*, que creo que é unha das cuestións máis claves. E a realidade é que neste tema está resultando evidente a súa incapacidade para poder defender os intereses deste país. *(Murmurios.)* E moito me temo que no caso dos *Next Generation*... *(Murmurios.)*

O señor PRESIDENTE: ¡Silencio!

A señora PONTÓN MONDELO: ...van terminar por ser un monumental fiasco para Galiza. Un monumental fiasco pola súa incapacidade para poñer por diante os intereses dos galegos e das galegas, e tamén pola opacidade coa que está vostede xestionando todo este asunto.

Mire, desde o BNG temos unha posición moi clara, cremos que Galiza debe recibir 12.600 millóns de euros deses fondos *Next Generation*, pero, lamentablemente, moito me temo que a cantidade final que imos obter vai estar moi lonxe desta cifra e que ademais terminará en mans dun puñado de multinacionais. E vemos como Galiza perderá unha oportunidade para poder sentar as bases dun cambio de modelo que nos leve cara á sustentabilidade, cara a apostar pola ciencia e a innovación, para poñer en marcha unha defensa dos servizos públicos ou a igualdade de xénero. Eu, señor Feijóo, creo que vostede se equivoca de adversario, non se trata de vir á sesión de control descualificar a portavoz do BNG, trátase de defender os intereses de Galiza. Exerza de presidente e evite ese fiasco monumental para Galiza nos *Next Generation*. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora Pontón. *(Aplausos.)*

Peché da pregunta. Señor presidente.

O señor PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Núñez Feijóo): Do que se trata, señora Pontón, é de dicirlles aos galegos a verdade. Do que se trata non é de aparentar o seu rexeitamento ao Partido Socialista Obreiro Español e gobernar con el incluso ata na Deputación de Lugo.

Do que se trata, señora Pontón, é de non tomarlle o pelo á xente. Do que se trata é de falar en serio dos asuntos serios. Do que se trata, señoría, é de facer os deberes. Do que se trata é de non vir dicir aquí que nós non queremos pactar con ninguén e vostedes votan en contra de calquera proposta do grupo parlamentario maioritario. Do que se trata é de que, cando nos poñemos de acordo, votamos a favor, como onte votamos a favor das súas propostas, e non é a primeira; sería excepcional que vostedes votaran a favor dalgunha proposta do grupo maioritario.

E eu lamento, señoría, que o BNG estea nunha deriva impropia dun partido nacionalista que defenda os intereses de Galicia, porque o que realmente defenden vostedes son os seus intereses orgánicos e a súa forma absolutamente limitada, reducida, da Galicia de todos. Por iso, señoría, criticar diariamente o Goberno do Partido Socialista e gobernar todos os días co Partido Socialista é algo que un presidente da Xunta ten que denunciar. E eu denuncio publicamente que vostedes están aquí dando leccións de defender os intereses de Galicia criticando o Partido Socialista e gobernan con eles en todas as institucións da comunidade autónoma. *(Aplausos.)* E iso non é atacar a ninguén, *(Aplausos.)* iso é facer unha radiografía do que ocorre. *(Aplausos.)*

Mire, señoría, as propostas do BNG son as que levaron ao seu programa electoral, que as conta como se foran novas. Programa electoral que foi rexeitado pola maioría dos galegos e que, se se rexeita nesta Cámara, é non queremos pactar co BNG, é unha cousa sorprendente. E resulta que o programa electoral apoiado pola maioría dos galegos o BNG non o apoia nunca; esa é a súa estratexia, señora Pontón. Pero, mire, nós imos seguir traballando. Quedamos só solos defendendo a lei para xestionar a pandemia de Galicia, vostede votou en contra, igual que VOX, igual que o Partido Socialista Obreiro Español —xa teñen algo en común—. *(Risos.)* Non sei por que se rin, ¿que máis dá?, se vostedes coinciden con VOX, *(Murmurios.)*, bueno, esta é unha cuestión... *(Murmurios.)* O que é sorprendente é que coincidan con VOX en contra dos intereses de Galicia, *(Murmurios.)* iso é, si, claramente sorprendente. *(Aplausos.)*

Pero o certo e verdade, señoría, é que é lexítimo que cada un defenda a súa posición, por suposto. Agora, dicir que vostedes con 19 deputados defenden os intereses de Galicia e nós, con 42, non os defendemos é como vir un pouco pretencioso, señora Pontón. *(Murmurios.)* ¿Acaso pensa que Galicia vota en contra de si mesma? ¿Acaso pensa que os galegos non se defenden cando votan senón que se atacan? Señora Pontón, eu xa sei que non estamos ao seu nivel, vostede neste momento está preocupada pola anexión do Bierzo ou tamén por isto de acabar coas patentes dos laboratorios para que sigan investigando. Señora Pontón, con todos os respectos... Mire, eu teño a mesma postura co presidente Zapatero, co presidente Rajoy e co presidente Sánchez e co que lle suceda ao presidente Sánchez, se é que sigo nesta

Cámara; vostede non. Se é do PP, en contra, e se é do PSOE, a favor. Iso non son os intereses de Galicia; non, señoría, non. A historia xulgará quen defende os intereses de Galicia e quen simplemente defende a súa ideoloxía e os seus intereses orgánicos.

Mire, señora Pontón, dígollo desde o respecto máximo, se hai un partido dependente en Galicia é o BNG. Si, si, vostedes son dependentes na forma dos partidos independentistas e son dependentes no fondo do Partido Socialista Obreiro Español. Nós somos dependentes dos galegos e das galegas, dos seus intereses onte, hoxe e mañá.

Máis nada e moitas grazas, señoría. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas.

(Aplausos.)

Continuamos coa orde do día.

Proposición non de lei do Grupo Popular de Galicia, por iniciativa de D. Miguel Ángel Te-l-lado Filgueira e oito deputados/as máis, sobre a demanda polo Goberno galego ao Goberno central da encomenda da construción dun buque de acción marítima para a Armada española nos estaleiros de Navantia, na ría de Ferrol

O señor PRESIDENTE: Presentouse unha emenda do Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego e do Grupo Parlamentario Socialista.

(O G. P. do Bloque Nacionalista Galego (BNG), a iniciativa do deputado Ramón Fernández Alfonzo, ao abeiro do disposto no Regulamento da Cámara, presenta a seguinte emenda a esta proposición non de lei:

Emenda de adición:

Engadir o seguinte texto na parte resolutiva:

«O Parlamento insta a Xunta de Galiza, en relación coa carga de traballo en Navantia-Ría de Ferrol, a esixir do Goberno do Estado:

- 1. A entrada no Consello de Administración de Navantia, tal como recolle o Estatuto de Autonomía galego, e a Lei de fomento do sector naval de Galiza.*
- 2. A constitución dunha mesa de traballo pola diversificación de actividades no Centro de Navantia-Ría de Ferrol, entre o goberno do Estado español, a Xunta de Galiza, a SEPI, e a dirección de Navantia.*
- 3. A paralización inmediata do plan da dirección de Navantia para ceder as instalacións de Fene á empresa privada Windar.*
- 4. Garantías de que os proxectos de eólica mariña flotante nos que participe Navantia se realizarán no centro de Fene.*

5. Que manteña a participación maioritaria de Navantia na UTE con Windar, ou calquer outra empresa, para garantir un retorno económico axeitado, a posición actual neste mercado, así como o control sobre a subcontratación de empresas, e máis sobre as condicións laborais.

6. A adxudicación e execución inmediata dos traballos de transformación do buque GALICIA, do ministerio de defensa, a Navantia ría de Ferrol.»

(O Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia, por iniciativa do seu deputado, Martín Seco García, a través do portavoz e ao abeiro do disposto no artigo 161.2 do Regulamento da Cámara, presenta ante esa mesa a seguinte emenda a esta proposición non de lei:

Emenda de modificación:

A parte resolutiva da iniciativa débese substituír polo seguinte texto:

«O Parlamento de Galicia insta a Xunta de Galicia a:

1. Solicitalle ao Goberno de España:

a) Dotar de carga de traballo inmediata para os estaleiros de Navantia en Ferrol tanto para o cadro de persoal principal como para a industria auxiliar.

b) Desenvolver ao 100 % o Plan industrial pactado e o proxecto de Estaleiro 4.o para as instalacións do estaleiro ferrolá.

2. Utilizar as competencias da autonomía en economía, industria e formación para: a) Elaborar un plan de reactivación económica das comarcas de Ferrol, Eume e Ortegal, con graves problemas de desindustrialización. b) Participar máis activamente no desenvolvemento do Estaleiro 4.o de Ferrol, que inclúa proxectos para a captación de fondos europeos no estaleiro ferrolán.

c) Levar a cabo un plan formativo para os traballadores da industria auxiliar do sector co fin de garantir a competitividade do sector e unha continuidade na actividade dunha man de obra altamente capacitada.

d) Elabore un plan de captación de actividades industriais ligadas á industria eólico-mariña, que poida englobar outros sectores que sexan estratéxicos para a comarca, de tal xeito que se aproveiten as instalacións portuarias, as comunicacións e o solo industrial.»

Para formular a proposición non de lei ten a palabra o señor Calvo.

O señor CALVO POUSO: Grazas, presidente.

Señorías, bos días de novo.

O Grupo Parlamentario Popular vén a esta Cámara, como nos comprometemos, a demandar o que é xusto e o que é noso; a demandar o que o Goberno de España nos nega e durante

máis de tres anos non fai absolutamente nada. Nós solicitamos, unha vez máis, o apoio desta Cámara para que o Goberno aprobe a construción do buque *Ponte* en Ferrol, sexa un BAM, sexa un AOR, ou outro tipo de buque, mentres non comece a construción das fragatas F-110. Como ven, non é nada novo, ou iso parece.

A situación en Ferrol xa a comentamos nas outras ocasións en que esta iniciativa foi demandada, e hai un convencemento xeneralizado de todas as forzas políticas da necesidade de reactivar a nosa industria naval. Non vou incidir en cal é a situación económica dunha cidade na que nos últimos 40 anos hai 30.000 habitantes menos, coa taxa de paro máis alta de Galicia ou a taxa de risco de pobreza tamén máis alta de Galicia. (*Murmurios.*)

Non imos parar ata que haxa comprometida a carga de traballo para Navantia en Ferrol. E non é suficiente con que nesta Cámara se vote a favor destas iniciativas todas e cada unha das veces que veñen aquí. Non é suficiente ata que consigamos un acordo do Consello de Ministros, que é a única maneira de darlle solución a esta situación na que nos atopamos. Pero vaíamos por partes. Porque nos anteriores debates escoitamos cousas que merecen ser puntualizadas. Primeiro, o orzamento, señor voceiro do Partido Socialista, para construír as fragatas F-110. O inicio do orzamento para construír as fragatas F-110, de 250 millóns de euros, foi incluído nos orzamentos do ano 2018 polo presidente do Goberno, que era Mariano Rajoy, no ano 2018, polo presidente do Goberno, que era Mariano Rajoy. Quero dicilo porque ás veces intentamos mudar ou inventamos historias para intentar terxiversar a realidade. Non, foi no ano 2018. Aos tres días de aprobar o orzamento houbo unha moción de censura, aos tres días, pero o orzamento estaba aprobado. É máis, estivo aprobado no 2018, prorrogouse no 2019, e prorrogouse no ano 2020; e había eses 250 millóns de euros para comezar a construción das fragatas e o Goberno do Partido Socialista non fixo absolutamente nada. E tamén ese Goberno foi o que puxo enriba da mesa, a través dunha unidade de estudo, na que tamén participou a Xunta de Galicia e a xente da universidade, cales eran as necesidades para poñer o estaleiro de Ferrol en condicións de competitividade a nivel mundial. Fíxose un estudo e chegou a cabo un plan estratéxico para Navantia, efectivamente, que contiña a construción dun dique seco e poñer os talleres ao redor do dique seco para mellorar a competitividade do estaleiro. Iso tamén estaba feito e durante estes anos non se fixo absolutamente nada.

Pero dicía que había unha novidade. E hai unha novidade porque por fin nos demos conta de cal era a faciana do Partido Socialista neste asunto. A semana pasada esta mesma iniciativa debateuse no Senado. E pode que igual non me crean o que eu vou contar aquí agora, pero eu invítoos a ver o vídeo que colgarei nas redes sociais cando acabe a intervención para que comprobemos cal é a desidia do Partido Socialista falando sobre este asunto. Esta mesma iniciativa, unha senadora de Ferrol levábaa ao plenario do Senado. Cando lle tocaba intervir a un deputado, o representante do Partido Socialista, primeiro, os senadores galegos que había na sala fóronse... (*Murmurios.*) (*Aplausos.*) Primeiro, os senadores galegos que había na sala fóronse; (*Aplausos.*) segundo, cando lle dá a palabra ao representante do Partido Socialista, ninguén contesta porque non estaba, ninguén sabía no que había que posicionarse neste asunto; (*Murmurios.*) ningún dos representantes do Partido Socialista. Finalmente, un di que non ten a postura e que non pode intervir, e aparece outro senador do Partido Socialista e di —e vou ler a acta do *Diario de Sesións* para non equivocarme—, o Grupo Socialista, o señor

Blanco Ángel: *«Gracias señoría. El Grupo Socialista no puede apoyar esta moción. Entendemos que no es competencia del Senado aprobar el encargo de barcos militares para empresas como Navantia. Creo que este tipo de mociones tan específicas exceden claramente la finalidad de esta Cámara y sobre todo obvian los presupuestos generales del Estado»*. ¡Home, pero se había 250 millóns de euros durante tres anos nos orzamentos e non fixo nada! (Aplausos.) ¡E non fixo nada! (Aplausos.) Pero segue: *«Obvian los presupuestos generales del Estado y los planes que ya existen para Navantia. Existen una serie de proyectos de empresa...»*, (Murmurios.) efectivamente, a construción das fragatas, 3 anos, 250 millóns, un plan estratéxico de Navantia: o dique seco, todos os talleres ao redor do dique seco; 3 anos e pico olvidados polo Partido Socialista. E di: *«...dentro de los cuales no tiene cabida. Entendemos que estos planes son suficientes y ese es el que se ha aprobado para Navantia. Esta moción, por lo tanto, no tiene cabida y la rechazamos»*. Intervención importantísima do Partido Socialista defendendo a Galicia, defendendo a Ferrol, e defendendo a Navantia. Mais aínda cando todos sabemos, aínda que o neguemos, que a situación que atravesamos hoxe Ferrol ten orixe na reconversión que o Partido Socialista fixo en Ferrol. Houbo dúas reconversións, as dúas protagonizadas polo Partido Socialista, e hoxe —case 40 anos máis tarde— este é o interese que ten o Partido Socialista en Ferrol, en Navantia e en Galicia. Pero eu diría máis: este é o interese que ten o Partido Socialista de Galicia para defender estas iniciativas ou para posicionar o seu partido estas iniciativas en Madrid, este é o interese. Este é o *Diario de Sesións*, se non o cren pónoo á disposición. E ademais —como dixen— o vídeo estará para que o poidan ver absolutamente todos.

Pero, claro, isto pode algún pensar que é unha posición do PP, que vén alí medio enfadado a dicir cal é a postura do Partido Socialista. Vexamos o que dixeron esta semana os sindicatos, que ningún é susceptible de poder ser considerado amigo do PP. Pois os sindicatos din que a situación é moi preocupante; din, entre outras cousas: *«Comisiones Obreras y Navantia Ferrol ha acusado al Gobierno de tratar a los astilleros públicos como un chiringuito privado al colocar a políticos con salarios desorbitados que nada conocen. Así lo señala la sección sindical en un comunicado remitido a los medios que traslada su más profunda decepción e indignación»*. Refírese a que nestes últimos tres anos o Goberno socialista nomeou tres presidentes distintos de Navantia —en tres anos tres, isto poucas veces se ve—. Pero di: *«Las personas que trabajamos en Navantia hemos hecho un gran esfuerzo por negociar un plan industrial en el año 2018, que garantizara el futuro de nuestra empresa y de nuestras comarcas, pero sin un cambio de rumbo como el que se planteaba en aquel momento —refírese á época anterior, á de Mariano Rajoy, e ao anterior director de Navantia, Esteban Vila Sánchez, un home da casa como pediron toda a vida todos os sindicatos, e que foi o que máis fixo por poñer enriba da mesa todos estes proxectos— no tardaremos en volver a la situación catastrófica.»*, sinala Comisiones Obreras, non é o Partido Popular.

Pero, claro, algún pode pensar que isto é unha exaxeración máis. Pero, mire, tres presidentes en tres anos; o actual, Ricardo Domínguez, é un enxeñeiro agrónomo, antes era un forestal. En SAES, unha das empresas especializadas en electrónica acústica e submarina, puxeron a Joaquín López, un avogado; en Sainsel, a Susana Hernández, enfermeira. É unha empresa que ten solucións de enxeñaría en defensa, vixilancia e seguridade. En ENUSA, que é a que se ocupa da subministración de uranio enriquecido, puxeron un licenciado en Filosofía —alégrome de que entre o señor voceiro socialista, porque onte falaba disto—. En Renfe puxeron un licenciado en Historia. Claro, ¡como non imos dubidar do AVE! Correos contrata

cunha empresa que está radicada en Panamá. Estas cousas non lles preocupan aos representantes do Partido Socialista, non lles preocupan.

¿Entenden por que nós estamos preocupados por Navantia? Porque en tres anos levan tres presidentes, e cada un que vén sabe menos do naval, sabe menos desta industria, e sabe menos de barcos que o anterior. *(Aplausos.)* E, claro, ese comité... isto non é novo, porque isto fano con Navantia, pero o famoso comité de expertos sobre a covid xa vimos tamén como era.

Por iso non nos vale que aquí hoxe volvan aprobar esta iniciativa, que haxa unanimidade en aprobar esta iniciativa, e que cando cheguen a Madrid os representantes galegos do Partido Socialista se vaian da comisión para non ter que votar. E o voceiro que escolle o Partido Socialista para defender esta iniciativa di que non hai caso, que para iso están os orzamentos, e vota en contra desta iniciativa. Isto é a historia de Ferrol co naval e co Partido Socialista dos últimos 30 anos.

Por iso, nós imos seguir insistindo todos e cada un dos meses, como nos comprometemos, a traer esta iniciativa, a dicir que é necesario contratar ese buque ponte mentres non empezan as fragatas F-110. E, jollo!, porque tamén no Senado —deberían de controlar o Senado—, tamén no Senado, a secretaria de Estado de Defensa, a unha pregunta dun voceiro do Grupo Popular, dixo que non facía falta facer un buque ponte, e que as fragatas F-110 comezarían a partir de mediados do ano que vén. Se nos fiamos do que di, se nos fiamos do que di, supón...

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor CALVO POUSO: ...que o Partido Socialista —remato, presidente— vai atrasar catro anos o inicio da construción das fragatas F-110. Esa é a realidade e eses son os feitos, e contra iso lle pedimos axuda para intentar cambiar esa situación.

Nada máis e moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Calvo.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

Polo Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia, ten a palabra o señor Seco García.

O señor SECO GARCÍA: Moitas grazas, presidente.

Mire, cando non se di toda a verdade méntese, señor Calvo. Entón, partindo da base de que é certo que nese debate houbo un erro por parte do Grupo Socialista e non estaba presente ningún dos senadores galegos que puideran defender esa proposición, e polo tanto é certo que admitimos ese erro e pedimos desculpas á cidadanía, o que non se pode é utilizar dicindo que os senadores galegos escaparon. Iso é unha mentira, señor Calvo, vostede sábeo e mente aquí sabendo que iso é falso. *(Aplausos.)*

E, por outra parte, dá a sensación moitas veces de que vostedes queren dar leccións xustamente do que non fan. Porque eu non sei se o representante da Autoridade Portuaria da Coruña, que é arquitecto, ou o de Vigo, que é médico, son xente especializada en tema de portos, ou se o subdirector de Agader, onde enchufaron o exdeputado que é profesor, está tamén nun posto no que debería de estar. Se o conselleiro de Medio Rural, que é inspector de Haciendas, tamén ten a preparación, ou vostedes mesmos, que veñen debater de industria, vostede e o señor Tellado, cando non teñen ningún tipo de estudos en tema industrial. (*Aplausos.*) Eu creo que confunden o que é a xestión cos postos técnicos.

Mire, vostedes traen unha vez máis esta iniciativa ao Pleno porque saben que non se resolvería a falla de carga de traballo no estaleiro ferrolán ata o comezo da construción das F-110 co que están propoñendo, porque non ten un trámite suficientemente curto para poder ser de utilidade. Pero iso dálle exactamente igual ao Partido Popular, ao que, ante esta situación, o único que se lle ocorre —nada máis e nada menos que ao Goberno, que ao partido que sustenta ao Goberno galego— seguramente sexan estas cuestións, porque teñen mala conciencia do que fixeron anteriormente en Navantia, por un problema xerado polo seu abandono de Navantia durante os sete anos de Goberno. E pola falla absoluta de ter claras as súas competencias para poder paliar este tipo de vales de carga de traballo para as empresas contratistas con axudas e con formación para elas, das que teñen competencias na Xunta de Galicia, e non sei a que esperan para poñelas en marcha, señores do Partido Popular, se isto lles preocupa tanto.

Gobernaron dúas lexislaturas nas que quebraron financeiramente a empresa, é así, e metéron nun caixón os proxectos para Ferrol, que isto tamén é así aínda que intentan disimulalo dicindo cousas como as que dixo hoxe o señor Calvo.

¿E que facía Feijóo e o Partido Popular mentres isto sucedía? Calaba, daquela sempre calaba, sempre submisos aos intereses do seu partido, e aos intereses do señor Morenés, señor Calvo, que tamén parece que se lles olvida.

No Partido Popular, en vez de estar ocupados por gobernar Galicia, neste tempo de pandemia, e ver o que poden aportar, están preocupados por facer oposición ao Goberno do Estado. Dá igual a situación na que deixaron Navantia, dá igual as razóns espurias que fixeron que meteran nun caixón o proxecto das F-110, dá igual a situación na que está o naval mundial, o importante é intentar esconder as súas competencias, mellor dito, as incompetencias en materia de política industrial do Goberno de Núñez Feijóo, que prescinde de facer políticas nesta materia dende hai doce anos.

A situación do sector naval en tempo de crise do coronavirus semella que non lles importa. Que no mercado naval de defensa se estea dando unha replanificación dos programas navais militares previstos por reaxustes orzamentarios, cunha caída do mercado de exportación e cunha tendencia global a protexer e desenvolver cada país as súas respectivas bases industriais, non lles importa en absoluto, ¡que máis dá!

Señorías do Partido Popular, este é o panorama actual no sector naval de defensa, e as dificultades coas que ten que afrontar Navantia un futuro dende a chegada da crise da covid.

Pero imos máis atrás, imos falar, como sempre —xa que vostedes seguen traendo insistentemente esta iniciativa— da situación na que deixaron Navantia no ano 2018, co seu Goberno, ese que poñía en valor e que deixou un presuposto que di vostede que ía executar. ¡Se executara o que dicía que ía facer noutra situación estaría Galicia!

Observemos a carteira de traballo de Navantia, é dicir, o importe de contratos asinados durante o Goberno do Partido Popular, señor Calvo, cunha intensa caída durante o período do 2012 ao 2017, que provocou un gran boquete económico na empresa, que estaba financiado actualmente por préstamos participativos da Sepi por un valor de 1.500 millóns de euros.

Señores do Partido Popular, a empresa estaba en quebra técnica, parece que non queren dicir nunca isto, inmersa en causa de disolución segundo a Lei de sociedades de capital, sostida unicamente polos préstamos participativos desta entidade e, polo tanto, nunha difícil situación producida pola incapacidade, a incompetencia e a falla de aposta de Navantia por parte do Goberno Popular de Mariano Rajoy. E esa falla de carteira de traballo faise visible agora na actividade industrial, tres ou catro anos despois, como debe de ser, xa que nos anos 2018 e 2019 recuperouse esta carteira, fundamentalmente co programa das F-110 que firmou o Goberno actual, señor Calvo, —firmouno a ministra de Defensa actual— e o S-80 en Cartagena, pasando de 1.680 millóns daquela, en 2017, a 7.747 millóns de euros a finais do ano 2020. Estes son datos.

En decembro de 2018, co Goberno actual á fronte, asinaron o Plan estratéxico 2018-2022, cun acordo cos representantes dos traballadores, cos obxectivos de conseguir a viabilidade da empresa mantendo a actividade en todos os centros, modernizando os procesos e instalacións coa panca de transformación dixital, rexuvenecendo a plantilla e adaptándoa ás necesidades do mercado, a pesar da situación na que vostedes deixaron a empresa.

Baixo este goberno mantense o cen por cento do emprego, non se despide absolutamente a ningún, incluso con esta situación na que deixaron a empresa, e estase contratando xente nova á vez que se xubila o persoal de maior idade mediante o ERE acordado cos sindicatos no plan de emprego, cun rexuvenecemento do persoal con ata 600 contratacións previstas para Galicia nos próximos anos, e que se ve na actualidade que se están a incorporar en Ferrol 65 operarios e empregados *junior*.

Dende a chegada do actual Goberno do Estado, pasamos da quebra técnica da que lles falaba e a falla de carteira de traballo, a que Ferrol sexa o estaleiro que no futuro ten maior volume de carteira de traballo, coa execución do maior programa de fragatas dos últimos anos. É certo que é unha lástima este período val de traballo que estamos a vivir, sobre todo para as auxiliares, derivado do olvido ao que someteu o Goberno de Rajoy o proxecto das novas fragatas F-110, señor Calvo. Pero xa sabemos como funciona o Partido Popular: cando non goberna dedícase a prometer, daquela fala e reivindica moito, para logo non facer absolutamente nada do prometido.

Non vou recordarlles unha vez máis onde van aqueles succulentos contratos con Pemex que ía traer o señor Feijóo, a construción de decenas de buques para a empresa mexicana, ou o famoso dique flotante que ían construír en Ferrol. ¿Onde está todo aquilo que di vostede que

ía facer o Partido Popular? Como todo o que fan en materia industrial, fume, única e exclusivamente fume. Resultado real do seu paso polo Goberno de España en Navantia: quebra técnica da empresa e falla de carga de traballo, e falla de modernización do estaleiro. (*Murmuros.*) Si, señor Tellado, si, señor Tellado, aínda que lle moleste. (*Pronúncianse palabras que non se perciben.*) Pero vostede podía ser tamén presidente de Navantia, igual opta para iso coa súa preparación en materia industrial que ten (*Aplausos.*) ¡Unha gran preparación en materia industrial! (*Pronúncianse palabras que non se perciben.*)

O señor PRESIDENTE: Señor Tellado, ¡silencio, por favor!

O señor SECO GARCÍA: Deberan explicarlles, señores do Partido Popular, por que tiveron dous anos nun caixón o proxecto das F-110, ata a chegada do Goberno socialista, que firmou os contratos que van supoñer a inversión de máis de 4.000 millóns de euros, garantindo dez anos de carga de traballo e a creación de ata 7.000 empregos. Si, señor Tellado, aínda que lle moleste.

Deberan contárllelo, debería sentarse vostede cos traballadores das auxiliares cada vez que traen este tema ao Parlamento, cales eran os intereses particulares do ministro Morenés para paralizar o proxecto. (*Aplausos.*) ¿Por que tiña o Goberno do Partido Popular tanto interese en poñerlles os mísiles da empresa MBDA ás fragatas contra o criterio da propia Armada? Contéstelles vostede. ¿E cal era a relación desta empresa co ministro Morenés, do Partido Popular? E logo de contárllelo, pedirllles perdón, deberían pedirllles perdón. Menos mal que chegou o actual Goberno para desbloquear esta situación e poder darlle un futuro a Navantia en Ferrol.

Segundo informa a propia Navantia, os prazos do programa F-110 están a cumprirse sen atraso, e hai poucas datas cumpriuse un dos fitos de aprobación da enxeñaría nun programa que marcha en tempo e forma, segundo a planificación, e no primeiro trimestre do 2022 estará previsto o inicio da construción das fragatas.

O programa das F-110 aínda non colleu o ritmo de produción que ten que ter, porque ten unha enxeñaría moi complexa, dado que, entre outras cuestións, están a desenvolverse tecnoloxías de [...] dixital e intelixencia artificial, que supoñen prototipos que hai que deseñar especificamente antes de entrar en construción. Este desenvolvemento tecnolóxico é único neste país nestes momentos, e estase desenvolvendo en Ferrol, o que supón un investimento en innovación que será exportable ao mundo civil, e que ademais permitirá que a F-110 poida ser tamén exportada internacionalmente, revertendo directamente na economía de Ferrol e sostendo o tecido produtivo da industria de defensa en Galicia.

Señores do Partido Popular, dígollelo sempre, poden sumar e aportar algo positivo, non simplemente traer esta iniciativa como se fixeran algo con ela, despois de deixar o estaleiro como o deixaron. Poden colaborar dende a Xunta de Galicia, non estaría mal para darlle un impulso ao proxecto do estaleiro 4.0, como está recollido no propio plan, poden poñer máis recursos da Administración autonómica, poden traballar dende as políticas públicas da Xunta de Galicia para que o dito estaleiro consiga unha maior carga de traballo e novas inversións, ou poden seguir de perfil deixando o Goberno do Estado e, o que é peor, todos os cidadáns

de Ferrolterra abandonados, poden seguir coa súa política de propaganda nos medios de comunicación, pero Ferrolterra, Eume e Ortegal necesitan urxentemente un plan para a súa reindustrialización e non tres deputados do Partido Popular. Porque as empresas auxiliares deberan de ter alternativas de traballo na comarca e vostedes son incapaces de xerar e manter a actividade industrial. Poñan encima da mesa axudas para as empresas auxiliares — poden facelo— e un plan de formación para os traballadores deste sector co fin de fortalecer a competitividade destes traballadores e darlle unha continuidade na actividade a unha man de obra altamente capacitada. ¿Por que en vez de traer tantas iniciativas non fan algo dende a Xunta de Galicia para poder axudarlles? *(Aplausos.)*

Elaboren un plan de captación de actividades industriais ligadas á eólica mariña, que poida englobar outros sectores que sexan estratéxicos para a comarca aproveitando as instalacións portuarias, as comunicacións e o solo industrial que temos. Dende o Partido Socialista saben que imos votar a favor desta proposta, porque, se se fai, estaría ben, pero sabemos que só vale para lavar a cara da súa propia mala conciencia que teñen o señor Tellado, o señor Calvo e o señor Rey. Porque son tres deputados e non fan absolutamente nada para que o Goberno da Xunta de Galicia...

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor SECO GARCÍA: ...tome iniciativas nas súas competencias para facer algo, algo, *(Murmuros.)* —eu xa non digo moito— algo polas comarcas de Ferrol.

Moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Seco.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego. Señor Fernández Alfonso.

O señor FERNÁNDEZ ALFONZO: Bo día a todos e a todas.

Por cuarta vez o Partido Popular trae ao Parlamento galego unha iniciativa na que insta a Xunta a exixir do Goberno do Estado que encargue a construción dun BAM en Navantía Ría de Ferrol, un buque de acción marítima para a Armada española, por cuarta vez. Nas tres ocasións anteriores esta proposta tivo os votos a favor de toda a Cámara, é dicir, sempre, en todas as ocasións, contou co voto favorable de todo o Parlamento galego para que a Xunta exixa ao Goberno do Estado a construción dese BAM en Navantía Ría de Ferrol.

Gustaríanos saber se, despois de aprobarse estas iniciativas no Parlamento, a Xunta, efectivamente, exixe ao Goberno do Estado a construción deste buque. Gustaríanos saber quen, como e cando se realiza esa exixencia. E gustaríanos coñecer tamén a resposta que reciben; de quen, como e cando se produce esa resposta. É o mínimo que cabería agardar —entendemos que nós—, que nos dean contas vostedes de como xestionan o apoio recibido deste Parlamento e en que queda a súa exixencia. Porque, se non, estes debates e estas iniciativas

que vostedes promoven non é que sexan absolutamente estériles, é que son directamente unha tomadura de pelo. E no caso dunha iniciativa coma esta, que promoven vostedes sistematicamente, pois é unha tomadura de pelo sistemática a unha comarca, a unha sociedade que non está para xogos nin para que lle tomen o pelo. *(Aplausos.)*

Unha sociedade que foi a unha folga comarcal o pasado día 10 de marzo para denunciar unha situación absolutamente dramática. Unha comarca na que vén de anunciarse o peche de Endesa, nas Pontes; o peche de Siemens Gamesa, nas Somozas; que remata este mesmo mes os traballos de construción naval en Navantia. E que, ademais desta grave crise industrial, padece unha situación de colapso total na ría, cunha caída de produción do 90 %. En definitiva, unha comarca nunha situación dramática, unha comarca que non chega ao 50 % da poboación activa, unha comarca que perde catro veces máis poboación que a media de Galiza. Por certo, perda de poboación que vén producíndose, efectivamente, desde hai 40 anos, unha perda de poboación sistemática e continua durante os últimos 40 anos. E diante desta situación o único que sabe dicir o Partido Popular é que os problemas da comarca de Ferrol se resolven calquera martes no Consello de Ministros. Este é o último slogan da factoría do Partido Popular: os problemas da comarca de Ferrol resólvense calquera martes no Consello de Ministros. ¿Queren dicir vostedes que a Xunta, que o Goberno galego, non ten nada que facer para resolver os problemas da comarca de Ferrol, que non ten competencias, que non ten capacidades, e, sobre todo, que non ten responsabilidades? Se a resposta é que non, daquela o que ten que facer a Xunta, o que ten que facer o Goberno galego en pleno é dimitir, do primeiro ao último. Porque a desvergoña do Partido Popular e da Xunta está chegando xa a uns niveis dificilmente imaxinables.

Porque fíxense que non teñen reparo, e mentres nos din que a cousa non vai con vostedes, de súpeto, no IV Aniversario do Estatuto de autonomía de Galicia, en proclamar aos catro ventos —en palabras do presidente Feijóo— que os 40 anos do Estatuto de autonomía son unha historia de éxito, que o autogoberno galego é unha historia dun éxito que permitiu a Galiza desenvolver políticas propias mantendo as redes das súas decisións. É alucinante como poden pasar de gabarse de desenvolver políticas propias e manter as redes das nosas decisións, a mandarnos petar na ventanilla de enfronte, todo na mesma semana. ¡40 anos de éxitos, 40 anos nos que Ferrol perdeu un terzo da súa poboación produto de 40 anos de vetos, reducións e restricións industriais! De 40 anos de decisións políticas tomadas desde Madrid por uns e por outros, nos que se algo brillou pola súa ausencia foi e segue a ser o autogoberno. 40 anos de explotación dos nosos recursos enerxéticos para o desenvolvemento doutros territorios e beneficio de empresas foráneas. 40 anos de agresións na ría de Ferrol e de xestionar a nosa riqueza marisqueira como se dun exotismo prescindible se tratase. 40 anos de autogoberno e competencias exclusivas en marisqueo para que a realización dun estudo da situación da ría dependa do Ministerio de Transporte. 40 anos de dependencia do Consello de Ministros e da inexistencia dun Goberno galego con vontade e vocación de gobernar un pobo que se de algo está necesitado é precisamente dun auténtico autogoberno. Se de algo estamos necesitados e necesitadas é dun Goberno que teña un proxecto de futuro para este país e para esas comarcas.

Este é o seu mellor retrato, celebrar un autogoberno que non exercen e do que renegan. Celebran o autogoberno pero reducen a problemática da construción naval na comarca de Ferrol

a que o Consello de Ministros encargue un BAM. Celebran o autogoberno pero reducen o debate sobre o modelo enerxético aos proxectos das grandes empresas enerxéticas. Celebran o autogoberno pero bloquean a rexeneración da ría de Ferrol até que o Ministerio de Transportes tome a iniciativa. Celebran vostedes o éxito de 40 anos de Estatuto mentres nos mandan a todos e a todas a petar na ventanilla do Consello de Ministros. Así que a proposta do Partido Popular para resolver a situación da comarca de Ferrol é que o Consello de Ministros encargue un BAM, un buque militar, e ademais pequeno. ¿De verdade que, coa que está caendo, de verdade que, malia as necesidades evidentes e prementes de impulsar sectores industriais que tiren da economía, son vostedes incapaces de reclamar para Navantia Ría de Ferrol a fin dos vetos? ¿Son vostedes incapaces de reclamar para Navantia Ría de Ferrol a posibilidade de competir en todos os mercados? ¿De verdade que van seguir asumindo acriticamente estes vetos? ¿De verdade que van poñer a lealdade con aquelas decisións tan prejudiciais tomadas hai 40 anos por diante da reactivación industrial da comarca e da posibilidade de que teñamos traballo e futuro na propia terra? ¿De verdade que a única receita que teñen para a comarca de Ferrol é outra cunca da mesma sopa boba que nos condena a unha anemia permanente?

40 anos de éxitos. ¿Por que despois de 40 anos de éxitos non está a Xunta de Galiza representada no Consello de Administración de Navantia, tal como contempla o propio Estatuto de autonomía de Galiza? ¿Por que despois de 40 anos de éxitos de autogoberno a Xunta de Galiza non pinta nada, absolutamente nada, na crise provocada na localidade das Pontes polo peche da térmica? ¿Como é posible que, despois de 40 anos de éxitos do autogoberno, na ría de Ferrol haxa zonas B, zonas C e algunhas sen clasificar, mentres toda a costa do Mediterráneo é zona A? ¿Como é posible que, despois de 40 anos de éxitos do autogoberno e ás portas dun boom de instalación de parques eólicos na Galiza, Siemens Gamesa deslocalice a produción da súa fábrica das Somozas para levala a Portugal? Parece, sinceramente, que o único éxito do autogoberno é meter exconselleiros e exconselleiras do PP en Ence ou Greenalia. (Aplausos.) Explíquenlos, por favor, cal é o plan do Goberno galego, o proxecto do Goberno galego para afrontar a dramática crise que vive a comarca de Ferrol, se o teñen; e, se non o teñen, póñanse de inmediato a traballar en colaboración coa sociedade comarcal, que está a demandárllelo. E, mentres tanto, menos celebración, menos festa e máis traballar.

Por certo, está hoxe na prensa que o presidente cántabro, o señor Revilla, vai presidir unha visita ao estaleiro Astander para celebrar, «él sí», di literalmente a crónica, que «o buque *Ebrima*, de Barreras, vaise rematar en Santander». Finalmente, nin en Barreras nin en Navantia, todo un éxito da Xunta de Galiza.

Para rematar, señorías do Partido Popular, reclamen o BAM, estamos todos e todas de acordo, pero fágano e déannos contas dos resultados desa exigencia. Déanlle explicacións á comarca de Ferrol. Reclamen entrar tamén no Consello de Administración de Navantia, reclamen rematar coas restricións e poder competir en todos os mercados. Implíquense no futuro de Navantia, que é o mesmo que dicir implicarse no futuro de Ferrol. E reclamen para xa a adxudicación e iniciación das obras do buque *Galicia*, o único que pode garantir carga de traballo na actualidade. Desbloqueen a elaboración do convenio de transición xusta para As Pontes, e implíquense con recursos propios na transición e reactivación da vila. Desblo-

queen os traballos para rexenerar a ría de Ferrol, exerzan as súas competencias. Iso é o mínimo que debería ter feito xa un goberno calquera; mentres non o fagan, de verdade, non temos nada que celebrar.

Máis nada e obrigado. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Fernández Alfonso.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

Grupo autor da proposición non de lei, señor Calvo.

O señor CALVO POUSO: Grazas, presidente.

Para lavar a mala conciencia, empezou vostede moi ben pedindo perdón. Eu creo que debería de pedir perdón non só porque os senadores galegos se foran antes de debater esta moción senón tamén polo comportamento do Partido Socialista con respecto ao sector naval nos últimos 40 anos. *(Aplausos.)* Se o fixera así nós aplaudiríamos, *(Aplausos.)* pero iso non o fixo. *(Aplausos.)* Mala conciencia é a que teñen outros.

E no caixón non metemos os proxectos das F-110. Di vostede que non sabemos de industria. ¡Home!, eu non sei se vostede visitou algunha vez Navantia, a min gustaríame que viñese a unha visita, que comprobase o que é un barco e que comprobase como funciona un estaleiro. *(Murmurios.)*

Para conseguir un contrato hai que traballalo durante anos, xa sexa civil, xa sexa militar, xa sexa da natureza que sexa. Hai que traballar durante anos para conseguir ese contrato. E hai que competir con outros estaleiros doutras partes do mundo, parece que vostede iso non o sabe. As F-110 houbo que traballar tamén en Defensa para conseguir sacar adiante ese proxecto e levou moito tempo. ¿Sabe por que saíu? Porque había xente que era do estaleiro, que sabía o que tiña entre as mans e puido seguir adiante, e por iso se meteu nos orzamentos de Mariano Rajoy. Aos tres días de aprobar os orzamentos houbo unha moción de censura, ¡claro que non se firmou a orde!, ¡pero se non deu tempo!, tres días, señor voceiro do Partido Socialista.

Di vostede que ¿cal é a opinión dos sindicatos? O que eu lía aquí antes do que dicían os sindicatos non o di o Partido Popular, dino os sindicatos, e iso é o que están a dicir. O que queda claro é que a Xunta de Galicia durante estes anos estivo a colaborar con Navantia, todas as peticións que lle fixo Navantia á Xunta de Galicia foron atendidas. Fixéronse dúas unidades de investigación onde tamén estaba a universidade, onde había outros moitos axentes, tamén os sindicatos tiñan presenza. E chegouse a unha serie de conclusións que despois se viron reflectidas no Plan estratéxico de Navantia, que o Partido Socialista meteu nun caixón. Nese plan estratéxico estudábase como tiña que ser o estaleiro do futuro para poder seguir a ser competitivo no mundo. Visitáronse todos os estaleiros que hai no mundo, viuse cal era a súa forma de traballar, e intentábase modernizar o estaleiro para sacar adiante tamén Navantia; e estaban de acordo os sindicatos, dino eles, non o digo eu, dino eles. ¿E que fixo o Goberno socialista cando chegou? Parar. ¡Parar, señor Seco! ¡Parar! ¡O Partido Socialista!

Non fale do que non sabe, ¡non fale do que non sabe! E non lea o que lle poñen ou o que lle mandan do seu partido. *(Aplausos.)* De verdade, téñolle aprecio, pero non faga iso, e dígoos por vostede. *(Aplausos.)* O que queda claro é que, politicamente, o Partido Socialista é totalmente inútil para defender os intereses de Galicia e de Ferrol en Madrid, totalmente inútil. É como se non estivera para nada, *(Murmurios.)* ¡para nada, señor Seco!

E mire, señor voceiro do Grupo Parlamentario do BNG, a situación de Ferrol é dramática, niso coincidimos. Aquí ninguén celebra nada, non sei ao que se refería vostede, ninguén celebra nada. O que si lle podo dicir é que imos seguir traendo a este hemiciclo estas iniciativas, porque non son debates estériles. Son debates nos que é fundamental que a xente, que os veciños saiban cal é a postura de cada grupo. E este é un sitio de debate, de traer iniciativas e de pedir cousas. É aquí, é aquí, non é na rúa detrás dunha pancarta.

Os cartos son os que puxo Rajoy nos orzamentos, *(Aplausos.)* os que puxo Rajoy nos orzamentos, e vostede diso debería de saber, e a Xunta tamén, e a Xunta tamén.

Pero mire, *(Pronúncianse palabras que non se perciben.)* dicía que son tomaduras de pelo. Non, o que é tomadura de pelo é o que fai o BNG. Eu sei que ao BNG votar esta iniciativa lle fastidia, lle fastidia. Si, si, si, lle fastidia. De feito, todas as emendas que presenta o BNG nunca falan da construción naval militar. A construción naval militar a eles implícalles unha situación complicada. Por iso, cando falan de carga de traballo para Navantia, falan do buque *Galicia*, falan de quitar os límites á construción naval civil, pero nunca falan da construción... —si, claro— ...non falan do que se... *(Pronúncianse palabras que non se perciben.)*

O señor PRESIDENTE: ¡Silencio, silencio! Non, non, por favor. Señor Fernández Alfonzo, xa tivo o seu turno. *(Pronúncianse palabras que non se perciben.)* Xa, non, pero este é o debate, é que isto é o interesante do Parlamento, saber falar e saber escoitar. Esta é a grandeza do Parlamento.

O señor CALVO POUSO: Eu alí tamén me aguantei, ¡eh!

O señor PRESIDENTE: Por iso, aquí aguanta todo o mundo, pero este é o problema e despois hai que...

O señor CALVO POUSO: Mire, vostedes, cada vez que traen unha iniciativa, sempre intentan desviar. Despois, claro, non queda outro remedio que votar porque se non votan quedan re-tratados. E cando vostede chega a Ferrol coma min, entón daquela hai que explicar o voto.

Por iso sempre intentan diversificar as historias. Non, mire, a situación é extremadamente complicada, complicada. E o primeiro que se pode facer, o máis fácil que se pode facer para gañar, non sei se semanas, meses ou un ano, o primeiro que se pode facer, non o único, o primeiro que se pode facer é dar carga de traballo aos estaleiros. É fundamental. E quen lles pode dar carga de traballo aos estaleiros de maneira urxente, rápida, é o Ministerio de Defensa ou, ao final, o Goberno de España. Son os que lle poden dar a solución inmediata, ¿para que? Para que moita xente das auxiliares non siga indo á rúa. E vostede sábeo. Esa é a solución inmediata, non é a única.

No resto de solucións temos que implicarnos todos, tamén a Xunta de Galicia. Claro que si, aquí non estamos a negar iso, non estamos a negar absolutamente iso. O que si estamos a dicir é que neste momento, nesta situación, hai que dar ese buque ponte. Por certo, a Armada necesita eses buques, nos últimos anos retiráronse moitos máis buques dos que se deron de alta.

Hoxe mesmo hai unha nova acerca do buque *Patiño* na prensa, que parece ser que á Armada portuguesa lle podería interesar. Perfecto, perfecto. Constrúase outro buque *Patiño* inmediatamente. En Ferrol poden empezar cun buque como o *Patiño* ou un AOR ou un BAM en dúas semanas, ou en tres, cando chegue o ferro.

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor CALVO POUSO: Cando chegue o ferro.

Por iso aquí o que imos facer e o que estamos facendo é dicir que nesta situación dramática que vivimos —remato, presidente—, nesta situación dramática hai que darlle solución, que esa solución lla ten que dar o partido que foi culpable da reconversión e que, en definitiva, foi o que nos trouxo ata aquí. E vostedes deixen xa de ter esa condescendencia. Díciáo moi ben o presidente no turno de preguntas: ¡Oia!, aquí criticamos o PSOE, criticamos todo e despois gobernamos en todos os sitios con eles. ¿Pero de que estamos a falar? Xa o dixo a señora Pontón, do que se trata é de que o PP non governe, o resto dálles igual, e iso é o que hai.

O señor PRESIDENTE: ¿Sobre as emendas?

O señor CALVO POUSO: Non, non as aceptamos. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas.

Marina, es ti, tócache a ti. *(Pronúncianse palabras que non se perciben.)* Tócache a ti, tócache, si.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

Proposición non de lei do G. P. dos Socialistas de Galicia, por iniciativa de Dª Marina Ortega Otero e D. Julio Torrado Quintela, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego en relación cos recoñecementos do grao de discapacidade revisados nos anos 2019 e 2020 e as valoracións telefónicas que se están a realizar para a súa obtención

O señor PRESIDENTE: Hai unha emenda do Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego.

(O G. P. do Bloque Nacionalista Galego (BNG), a iniciativa da deputada Olalla Rodil Fernández, ao abeiro do disposto no Regulamento da Cámara, presenta a seguinte emenda a esta proposición non de lei:

Emenda de modificación

Modificar o apartado primeiro, que ficaría redixido da seguinte maneira:

«1.- Remitir ao Parlamento de Galiza un informe detallado sobre o número de valoracións de discapacidade realizadas en 2020 por cada un dos Equipos de Valoración e Orientación (EVO) indicando o procedemento seguido en cada un deles (presencial ou telemático), o tempo de agarda até o recoñecemento do grao de discapacidade, así como a listaxe de espera existente por provincias.»

Emenda de adición

Engadir no punto dous o seguinte texto in fine:

«Reforzar, se é preciso, os EVO co persoal necesario para garantir a atención presencial e o cumprimento dos prazos legais establecidos no acceso ás valoracións de discapacidade.»

Para formular a proposición non de lei ten a palabra a señora Ortega.

A señora ORTEGA OTERO: Grazas, presidente.

Señorías, a porcentaxe do grao de discapacidade non é só un número, senón que se trata do que determinará o acceso a moitos dos dereitos que pertencen á parte da cidadanía que ten ou terá no futuro unha discapacidade ou diversidade.

O proceso que unha persoa pasa para recibir a resolución de grao de discapacidade é longo e duro. Aquelas persoas que o solicitan por problemas de saúde adquiridos veñen en moitas ocasións de procesos duros e longos, pendentes de diagnósticos que en ocasións teñen unha dificultade evidente de aceptación e adaptación que a propia persoa ten que afrontar en momentos complexos de asumir dentro do propio ciclo vital dunha persoa que adquire unha discapacidade. Pero todo iso é necesario para conseguir a resolución de grao de discapacidade, ese papel que é o cordón umbilical que dá lugar ao nacemento de certos dereitos aos cales unha persoa con discapacidade ou diversidade ten acceso.

A solicitude de recoñecemento do grao de discapacidade é a fórmula precisa para obter o certificado de grao de discapacidade que encamiña as persoas en tales circunstancias ao acceso a dereitos ou prestacións.

As pautas de valoración, segundo a propia administración competente, fundaméntanse, sobre todo, nos efectos para a capacidade de realizar as actividades básicas da vida diaria da persoa en cuestión. Este recoñecemento efectúase a través dos EVO, Equipos de Valoración de Orientación, dependentes da Xunta e, en concreto, da Consellería de Política Social.

As persoas afectadas, así como as propias profesionais da materia, saben perfectamente que os números nese papel condicionan en moitas ocasións o acceso a certos dereitos ou prestacións. Que neses resolucións o feito de alcanzar un 33 %, por exemplo, ou un 65 % son cifras claves que determinarán o acceso a unha serie de beneficios fiscais, laborais, económicos, educativos ou sociais.

Os EVO son equipos multidisciplinares, formados por persoal médico do ámbito da psicoloxía e do traballo social, que executan actuacións específicas, a valoración e cualificación da discapacidade, así como da orientación para a habilitación, rehabilitación e medidas destinadas a favorecer as persoas con discapacidade.

E aquí vén o problema. Actualmente, as valoracións para obter o recoñecemento de grao de discapacidade estanse a facer en gran medida mediante valoracións telefónicas. Dada a casuística a tratar, dende o Grupo Parlamentario Socialista consideramos que, de xeito inmediato e con todas as precaucións, e cumprindo a normativa sanitaria, débense retomar as valoracións presenciais por parte dos Equipos de Valoración de Orientación da Xunta. *(Aplausos.)*

É evidente que a valoración dunha cuestión que determinará certos dereitos ás persoas con discapacidade, que condicionará estes dereitos, tense que dar de xeito óptimo, de xeito presencial, con todas as garantías, que optimicen a calidade da mesma. ¿Como valorar as capacidades básicas da vida diaria dunha persoa por teléfono? ¿Como valorar, por exemplo, unha discapacidade visual ou unha xordo-cegueira por teléfono? Isto está acontecendo en Galicia, señorías. E o que é máis grave, estanse resolvendo expedientes con diminución de grao tras as valoracións telefónicas. Pedimos ao Goberno galego que pare isto xa, de inmediato.

O outro día, na Comisión 5ª, o director xeral de Atención Integral Socio-Sanitaria respondeu a unha pregunta por parte do Grupo Socialista e informou de que a suspensión de citas presenciais por parte dos Equipos de Valoración de Discapacidade foi total dende o principio da pandemia. E recoñeceu así mesmo que na actualidade as valoracións de discapacidade se efectúan preferentemente de xeito telefónico, excepto, segundo indicou o mesmo, cando non sexa posible determinar o grao de discapacidade por estes métodos. Xa nos explicarán se o ven posible, por exemplo, nun caso de xordo-cegueira.

Así mesmo, facilitou os seguintes datos requiridos polo noso grupo: a porcentaxe de resolucións de grao non presencial, ou sexa, telemáticas, en 2020 elevouse a un 37 % do total. E hai que ter en conta que no primeiro trimestre de 2020 aínda non existía a pandemia declarada. E segundo, a porcentaxe de revisións de expedientes diminuíron grao en 2020, que é o ano no que temos datos. Neste 2021 a situación segue a ser a mesma, pero non temos aínda datos; en 2020, dun total de diminución de grao por chamadas telemáticas dun 15,62 %. Tan só un punto e medio de diferenza respecto ao ano pre-covid, o ano 2019, e tendo en conta, unha vez máis, que o primeiro trimestre de 2020 non conta neste sentido.

Tendo en conta estes datos, estamos a falar de que moitas persoas foron revisadas ou valoradas por primeira vez mediante unha chamada telefónica, e que este feito determinou unha porcentaxe de discapacidade ou unha diminución para os casos de revisión, sexa de parte ou de oficio, nun 15,62 % dos expedientes.

Non estamos a falar só de números, señorías, senón das persoas que están detrás con nomes e apelidos, con circunstancias complexas para o seu día a día, xa que en moitas ocasións presentan incapacidades permanentes para os seus oficios, polo que non poden traballar. *(Murmurios.)* E o feito é que, se se rebaixa a porcentaxe de discapacidade, pode carrexar non só unha diminución de dereitos senón unha diminución de ingresos, de prestacións económicas.

Para humanizar os datos é preciso simplificar o contexto, polo que hoxe traio un exemplo dos moitos que existen neste sentido. Unha muller que coñecín persoalmente —trátase dunha muller nova, naceu o 15 de xaneiro do ano 1987— ten diagnosticada a síndrome de Usher, un dos principais trastornos dexenerativos causantes da xordo-cegueira, que na actualidade non ten cura. Esta galega ten recoñecida unha incapacidade permanente dende finais do 2019 cunha resolución da Seguridade Social dependente do ministerio. Así mesmo, o equipo de valoración de orientación dependente da Xunta de Galicia resolveu no ano 2017 para ela un grao de discapacidade do 53 %. E mediante unha revisión telefónica, neste ano baixouna, ese mesmo equipo de valoración de orientación dependente da Xunta de Galicia, a un grao 39 %.

Ela ten nome e apelidos e unha vida por diante, e forma parte dese 37 % de galegos e galegas que tiveron que ser valorados telematicamente durante o ano 2020 e que neste presente 2021 seguen sen que o Goberno galego rectifique.

¿Como é posible acudir a tomar algo, poder facer reunións de non conviventes, ir ao ximnasio, ir ao cine e non poder recibir o recoñecemento de valoración de grao de discapacidade de xeito presencial? *(Aplausos.)* Señorías, ¿cal é o impedimento, cal é o motivo?

Os equipos de valoración de orientación están formados por equipos multidisciplinares con profesionais dos cales non nos cabe dúbida ningunha da súa gran profesionalidade, xa que é evidente que as pautas obedecen a criterios políticos.

Por iso hoxe aquí solicitamos, dende o Partido Socialista, a esta Cámara, instar o Goberno galego a que de inmediato faga as valoracións de persoas con discapacidade ou dependencia de xeito presencial e con todas as garantías que logren avaliar as capacidades das persoas en canto ás actividades básicas da vida diaria, do xeito máis xusto posible e tendo en conta que o que está en xogo son os dereitos e as prestacións destas persoas en moitos casos.

O Goberno galego debe retomar ao 100 % a presencialidade das valoracións, salvo excepcións, e, así mesmo, tamén lles pedimos que revisen aqueles expedientes de inicio e mesmo os de revisión de parte e oficio que diminuíron a porcentaxe de grao baixo criterios de valoracións telemáticas. Revisen estes expedientes e estas resolucións, por favor.

Non ten sentido facer vida normal dentro das restricións, ir a un restaurante, cine, ximnasio, teatro, e non recibir unha valoración que condicionará os dereitos das persoas con discapacidade de xeito presencial. ¿Por que non o fan, señorías? ¿Cal é o motivo real? Paren esta inxustiza e optimicen as valoracións. ¿Onde está o sentidiño, señorías? Estas persoas xóganse moito, polo que pedimos que acepten esta proposta.

Moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Ortega.

(Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego, señora Rodil.

A señora RODIL FERNÁNDEZ: Grazas, presidente.

Bo día a todas e a todos.

Hoxe pola mañá facíase referencia a que hoxe mesmo se cumpre un ano e un mes da declaración de estado de alarma, que hai máis dun ano que levamos intentando combater a maior crise sanitaria e unha pandemia global que é quizais, probablemente, un dos maiores retos non só en termos sanitarios senón sociais e económicos da historia recente, por suposto, pero do último século no noso país. E, efectivamente, dicía a señora Ortega na súa intervención que, progresivamente, desde que se iniciou o proceso de desconfinamento, con moitas limitacións, con moitas restricións, con idas e vidas nas limitacións nos movementos das persoas, foise progresivamente recuperando a actividade presencial en moitos ámbitos. Facía referencia a señora Ortega á posibilidade, con moitísimas, moitísimas restricións e limitacións, por suposto, de ir ao bar, de ir ao ximnasio. Eu traía un exemplo quizais mais concreto e incluso máis semellante —se o podemos dicir así— que as valoracións —salvando as distancias— que as valoracións das equipas para determinar o grado de discapacidade.

Foi recuperándose progresivamente, despois de que fosen suspendidas as revisións nos psicotécnicos, por exemplo, para renovar o carné de conducir ou para expedir por primeira vez esa licenza de conducir. A nós tamén nos parece, desde o BNG, que, efectivamente, non hai xustificación para que un ano e un mes despois de que se iniciase, legal ou formalmente, todo o que ten a ver coa pandemia da covid-19, esas valoracións que fan os EVO para determinar o grao de discapacidade dunha persoa se fagan, nunha porcentaxe, sexa do 30, sexa do 40 %, se fagan telefonicamente. Porque, como sinalaba a señora Ortega, é moi difícil, cando non directamente imposible, determinar o nivel de capacidade que pode ter unha persoa para desenvolver a súa vida diaria cando ten xordeira ou cegueira, por exemplo, poder valorar, facer esa valoración de cal é a capacidade para poder desenvolver de maneira autónoma a súa vida diaria a través dunha chamada telefónica. Por iso, como dicía tamén a señora Ortega, nós coincidimos na importancia, ademais, desas valoracións, e de que sexa o máis correcta posible esa valoración, porque determinará o grao de discapacidade e con el os dereitos ou a posibilidade de acceso desas persoas con discapacidade a axudas ou servizos, insisto, aos que teñen dereito, tal e como recolle a lexislación vixente.

Nós, desde o BNG, o que fixemos coa emenda que presentamos, que é unha emenda de modificación e outra de engádega, o que pretendemos é acrecentar, enriquecer e actualizar, se mo permite a señora Ortega, na medida das nosas posibilidades, a parte resolutiva desta iniciativa, que, como ela mesma sinalaba, foi debatida non hai moito tempo ou apenas uns quince días, supoño, un pouco máis, como moito, na comisión 5ª, na Comisión de Sanidade.

Nós o que introducimos, desde o BNG, na emenda de modificación é, precisamente, a parte que se refire a que se proporcionen á Cámara os datos desas valoracións feitas de maneira non presencial ou telematicamente e das rebaixas dos graos de discapacidade que se puideran producir en 2020, como ela mesmo indicaba e daba os datos. O que a nós nos parece importante, interesante, é que se remita un informe a esta Cámara para ter unha visión ampla, unha visión de conxunto das valoracións de grao de discapacidade que se desenvolveron no último ano, coincidindo con esta pandemia da covid-19, poder determinar que procede-

mento, efectivamente, se seguiu en cada unha delas e se foi presencial ou non presencial. Pero tamén que tempo de agarda tiveron esas persoas para poder acceder á equipa de valoración e ser valoradas e tamén que tempo de agarda para poder ver recoñecidos os seus dereitos e todos os servizos ou prestacións vinculados a el, ademais de que se dean os datos tamén ao Parlamento de Galiza a respecto da listaxe de agarda que poida haber por provincias para acceder a esas equipas de valoración e orientación.

E engadimos, nese sentido tamén, que a Xunta de Galiza reforce, alí onde sexa preciso, esas equipas de valoración e orientación, precisamente, para dar cumprimento ao que dispón a lexislación no que ten a ver cos prazos legais establecidos para acceder tanto a valoración como ao recoñecemento dos dereitos a ela vinculados.

Saben que a lexislación actualmente en vigor no conxunto do Estado español fixa un prazo de tres meses, de 180 días, como tempo máximo de espera, para acceder a unha valoración, e o certo é que en moitos casos no noso país non se está a cumprir, nin nas valoracións de discapacidades nin tampouco nas valoracións de dependencia.

Nós, desde o BNG, temos recoñecido que nos últimos tempos se fixo un esforzo por reducir esas listaxes da agarda, que foron moitísimo maiores en tempos pasados, non hai moitos anos tampouco, reducíronse notablemente, pero aínda estamos moi lonxe de que se cumpran os prazos que determina a lei de dependencia nas valoracións tanto de dependencia como de discapacidade. Por suposto, estamos moi lonxe de cumprir os prazos legalmente establecidos para garantir o acceso a recursos que precisan, e sobre todo ao que teñen dereito as persoas con discapacidade ou as persoas cun grao de dependencia, o que sexa, dentro do que establece a lei.

Eu trouxen os datos do último informe das direccións e xerencias de servizos sociais, do conxunto do Estado, relativos ao ano 2020. En Galiza o que rexistra ese informe da Asociación de Direccións e Xerencias de Servizos Sociais é que se reduciron as valoracións vinculadas á dependencia nun 4 %, que se valoraron 3.243 persoas menos no noso país a respecto do mesmo período en 2019. Evidentemente, é un ano pandémico, un ano marcado total e absolutamente pola covid-19, pero esta é unha realidade á que hai que poñerlle hoxe freo e solución. Non podemos seguir alimentando esas listaxes de agarda. Haberá que reforzar as equipas e os servizos para que esa redución de valoracións se corrixa, e ademais hai 2.625 persoas menos con dereitos recoñecidos vinculados á lei de dependencia que en 2019, 4.923 pendentes, no limbo, como di esta asociación, pendentes, á espera de poder acceder aos dereitos que por lei teñen recoñecidos. Unha listaxe de agarda que tampouco está fóra nin é allea tampouco á situación de pandemia que vivimos nos últimos anos e o propio informe recoñece que un 21,8 % das persoas que saíron das listaxes de agarda no noso país, vinculadas á dependencia, o fixeron polo falecemento, con motivo da pandemia da covid-19. Un rexistro máis que nos pon diante dos fociños a cara máis dramática e máis terrible, en termos humanos, de todo o que levamos vivindo neste ano e un mes no noso país, e no conxunto do planeta. A nós parécenos que é perfectamente asumible polo grupo que propón esta iniciativa aceptar a emenda, intentamos actualizala, xa digo, e enriquecela tamén para intentar ter unha foto máis ampla, de conxunto. Nós coincidimos en que hai que recuperar esa presencialidade nas valoracións, que, igual que imos ao psicotécnico con todas as ga-

rantías para poder renovar o noso carné de conducir ou para poder acceder a esa licenza de tráfico, podemos facelo tamén e debemos facelo nas persoas con discapacidade para que sexan valoradas, que non hai xustificación, que poñendo máis recursos se poden perfectamente garantir todas as medidas de control sanitario e ao mesmo tempo garantir que as persoas que teñen unha discapacidade no noso país poidan ser valoradas, ser recoñecidas e acceder aos dereitos que teñen recoñecidos legalmente coas máximas garantías, pero tamén non so en materia sanitaria, senón que, efectivamente, van ser valoradas como se merecen e, polo tanto, acceder en tempo e forma aos recursos e as axudas, ingresos, prestacións ou outros servizos aos que teñen dereito.

Pola nosa banda, máis nada e moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora Rodil.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

Grupo Parlamentario Popular, señora Pérez López.

A señora PÉREZ LÓPEZ: Bo día.

Grazas, presidente.

Señorías.

Señora Ortega, teño que dicirlle que me resultou sorprendente a súa exposición de motivos. Eu tamén estiven escoitando hai quince días o director xeral de Atención Sociosanitaria expor os datos desagregados dos expedientes de valoración da discapacidade dos anos 2019-2020-2021 e explicar a folla de ruta das equipas de valoración e orientación para alcanzar a plena atención presencial dos cidadáns na tramitación destes procedementos en función da evolución sanitaria.

Mire, vostede deu aquí hoxe uns datos, os datos que a vostede máis lle interesaban, que contou o outro día ou dos que lle deu con total transparencia e rigor o outro día o director xeral respondendo a pregunta que formulou o Partido Socialista. En ningún caso deu todos os datos, señora Ortega. Polo tanto, teño que dicirlle que me resulta cando menos sorprendente que utilice neste salón de plenos os datos que a vostede lle conveñen.

Igual que me resulta sorprendente a emenda que presenta o Bloque Nacionalista Galego. Non sei se lla vai aceptar, señora Ortega, acabo de velas xa agora aí negociando. Vostede verá, e dígollo con total cariño. Hai uns meses reviviron, 23 anos despois, aínda que con outro Caballero, o histórico *sorpasso* do Bloque Nacionalista Galego do ano 97. Non sei se xa están recuperados do susto e ao mellor agora tamén lle van permitir ao Bloque Nacionalista Galego que lles desvirtúen totalmente as súas iniciativas. Vostedes saberán, pero as galegas e os galegos teñen memoria e, vendo os seus posicionamentos dos últimos tempos, ao mellor dentro de tres anos nesta Cámara, en vez de haber tres grupos políticos, quedamos en dous.

En Galicia, durante este ano que levamos de pandemia, fomos pioneiros en moitísimas cousas: na realización de probas diagnósticas desde o coche, nos test de saliva, na posta en marcha do rexistro de viaxeiros, en colaborar coas oficinas de farmacia, e poderíamos seguir. Pero non fomos pioneiros, señora Ortega, no funcionamento das equipas de valoración e orientación, e teño que recoñecerllo. Humildemente, fixemos exactamente o mesmo que fixeron outras comunidades autónomas, como Castela-A Mancha, señora Ortega, onde goberna o seu partido, que incorpora a avaliación telemática para axilizar os trámites de persoas con discapacidade. Ou o que fixeron entidades estatais como o INSS, que tamén tramitou prestacións de xeito telemático e telefónico. E fixémoslo, señora Ortega, para beneficiar os cidadáns, para axilizar, protexer os seus dereitos ás prestacións e preservar a súa saúde. *(Aplausos.)*

Polo tanto, señorías, estannos a recriminar, ao Goberno galego, por un tratamento que se está a facer de xeito xeneralizado en todas as administracións, en beneficio sempre da saúde e da seguridade dos cidadáns. Deberían ser máis coherentes nos seus debates. Miren, sobre todo porque vostedes saben que, cando unha persoa solicita unha valoración do grao de discapacidade, foron, son e seguirán sendo, señora Ortega, un requisito indispensable os informes médicos. Informes que acreditan a súa enfermidade, informes que acreditan as súas limitacións funcionais e que lle impiden, para valorar, a posibilidade de desenvolver a súa actividade profesional ou ben as actividades básicas da vida diaria.

Miren, hai un ano, o 13 de marzo, o Goberno galego declarou a emerxencia sanitaria, un día despois o Goberno de España, o estado de alarma. A excepcionalidade da situación, señora Ortega, e a normativa estatal que se ditou deu lugar á suspensión das citacións presenciais programadas para o recoñecemento do grao de discapacidade e a contemplar as citas telefónicas e telemáticas como unha vía para ampliar a información presente no expediente, para que, sempre e cando, señora Ortega, non lle dean vostedes a volta, o grao de discapacidade puidese resolverse sen necesidade dunha valoración presencial. ¿Que se perseguía e que beneficios obtivemos? Obtivemos axilizar as valoracións e evitar os desprazamentos innecesarios das persoas máis vulnerables para non sometelas, señora Ortega, a un risco maior.

Porque mire, señora Ortega, a valoración da discapacidade é importantísima e outorga xustos dereitos, dicíao vostede e eu penso que nisto estamos todos de acordo, pero non esqueza que a prioridade nestes meses foi e segue a ser a protección da saúde de toda a cidadanía galega. Salvar vidas, señora Ortega. En Galicia non demos unha vida por perdida e os datos están aí. A pesar de ser unha das comunidades coa taxa de envellecemento poboacional máis alta, Galicia saíu da terceira ola coa taxa de mortandade máis baixa da península. Pero en Galicia, e iso si que non pasou noutros territorios, unha vez levantado o estado de alarma, o día 2 de xuño, reanudáronse de xeito progresivo os graos de discapacidade e a citación presencial nos casos que eran necesarios. Porque no mes de xuño, señora Ortega, aínda non vencéramos o virus, contrariamente ao que dicía o señor Sánchez no Congreso dos Deputados, que tivo que desdicirse pouco tempo despois, e nesa liña, na liña de anticipación e da prevención que durante a pandemia está, estivo a seguir, está a seguir o Goberno galego, os EVO resolvían para determinar o grao de discapacidade das persoas e evitaban, cando era posible, esa citación presencial. ¿E sabe cal era o obxectivo? Repítollo, insisto, preservar a saúde do colec-

tivo das persoas con discapacidade. E naqueles casos —os menos, por certo—, cando non é posible determinar ese grao coa información obrante no expediente non teñan dúbida de que se produciu unha valoración presencial.

Señora Ortega, ¿de verdade cre vostede que un técnico da Administración emite e asina un ditame cando non dispón das ferramentas, cando non dispón dos informes ou cando non dispón dos datos necesarios para facelo? ¿De verdade, señora Ortega, cre que un técnico, se necesita facer unha valoración presencial, non vai facela? Miren, ¿vostedes cren que, de verdade, un técnico vai resolver un expediente baixo un mandato político, como dixo vostede aquí? Ou sexa, ¿sen actuar en base a criterios técnicos? Miren, o que ten que quedar moi claro, señores deputados, é a profesionalidade dos equipos multidisciplinares. Señora Ortega, vostede, na súa intervención, primeiro pasoulles unha man polo lombo, pero despois dixo que resolvían, en vez de en base a criterios técnicos, en base a criterios políticos.

Como lle dixen ao principio, con rigor e con total transparencia, o director xeral hai uns días que lle deu desagregados os datos das valoracións de discapacidade; todos os datos, señora Ortega. E eu non teño ningún inconveniente en facilitarllos de novo hoxe e todas as veces que lle faga falta para que os teña todos, non só os que vostede despois trae aquí a este salón de plenos. O que si lle pido é que apunte se é preciso.

Mire, os expedientes de revisión por melloría que acadaron unha porcentaxe de discapacidade inferior tras a súa revisión no ano 2019 foron 2.231; e no ano 2020, señora Ortega, 1.562. En termos porcentuais, no ano 2019, o 17 % dos revisados; e no ano 2020, o 15,6 %. Estes son os datos. En 2020 foron menos as persoas que viron rebaixada a súa porcentaxe de discapacidade tras a revisión, sen que iso signifique nada máis, señora Ortega, por moito que vostedes o envolvan e o intenten desvirtuar. Porque o feito de que un grao de discapacidade sufra aumentos ou diminucións débese á súa provisionalidade. Hai graos que se revólven de forma definitiva e outros graos que o fan de xeito provisional e están suxeitos a revisión periódica. Precisamente, esa revisión serve para ver a evolución do usuario e para que aporte informes que acrediten ou o seu empeoramento ou a súa mellora na súa situación.

Señora Ortega, sei que sabe do que estamos a falar. E sabe perfectamente que o feito de que mude ese grao nestes casos non está influenciado en ningún caso pola valoración presencial ou non, senón pola evolución da discapacidade da persoa afectada. Non hai nin trampa nin cartón, mire, nin é certo que non se estean a facer valoracións presenciais, nin a excepcionalidade na atención supuxo menos dereitos para os cidadáns, nin tampouco existiu unha merma na calidade da atención. Nin por moito que vostedes insistan se está a producir ningún tipo de prexuízo a ningún cidadán galego que presente unha discapacidade. Se se produciu algún erro nalgunha valoración, a Administración ten ferramentas para subsanalo.

E respecto do segundo punto, que plantexa vostede que se retomen as valoracións presenciais, xa llo dixen, a presencialidade soamente estivo suspendida entre marzo e maio do ano 2020, e en Galicia nunca se abandonou, e vostede dixo que si se fixera hai un momento. O que si é certo é que se reduciu por mor da pandemia, porque llo dicía antes, o primeiro é preservar a saúde de todos os cidadáns galegos.

E remato xa agradecéndolles que trouxesen esta iniciativa, señora Ortega, que a trouxese a este Pleno, porque me deu a oportunidade de explicar o que se está a facer. O que se está a facer ben, señora Ortega, e a reafirmar o compromiso do Goberno galego coas persoas con discapacidade. Mire, o reforzo dos equipos de valoración nas distintas áreas galegas é unha realidade desde o ano 2019, e no ano 2020 reforzáronse de novo e vostedes son conscientes dese reforzo.

Mire, ademais, nos orzamentos deste ano —que sei que non lles gusta escoitalo pero son os orzamentos máis altos da historia de Galicia— os fondos para atención á discapacidade incrementáronse un 10 % respecto do 2020; un 10 %, señorías, respecto do pasado ano. A día de hoxe contamos con 115 millóns de euros para consolidar a Galicia das oportunidades, señorías, falamos do 77 % máis do que investían vostedes, os dous xuntos, no ano 2009.

E remato xa. Por se aínda non o viron, hai cinco días que o Consello da Xunta deu luz verde aos convenios coas entidades de atención á discapacidade: 8 millóns de euros para atención a máis de 50.000 persoas con discapacidade no noso país. En definitiva, o que lles levo dicindo desde hai un rato, o traballo de todo o Goberno da Xunta, porque non é só a Consellería de Política Social, está todo o Goberno implicado. Porque a discapacidade é transversal a todas as consellerías e está a consolidar unha Galicia moito máis inclusiva e moito máis xusta para todos.

Máis nada e moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora Pérez López.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

Grupo autor da proposición non de lei. Señora Ortega.

A señora ORTEGA OTERO: Grazas, presidente.

Dicía agora a miña querida compañeira Isaura, que sabe moi ben do que fala neste sentido, que non é o que lle convén ao Partido Socialista, nin a min persoalmente, senón o que lles convén ás persoas con discapacidade, que teñen dereito a unha vida digna e con plenos dereitos. *(Aplausos.)*

A ver que me aclare, señoría representante do Partido Popular, porque falou moito pero non me contestou. ¿Van retomar a presencialidade de inmediato nas valoracións con discapacidade, si ou non? ¿Van revisar os expedientes aos que lles baixaron o grao por unha valoración telemática, si ou non? Iso é a cuestión. Falou aquí de moitas cousas pero non dixo realmente o que lle interesa agora mesmo á cidadanía, que está, baixo estas circunstancias, preocupada. É o que lle interesa á cidadanía nestes momentos, que está pendente desa resolución de discapacidade ou que mesmo tivo unha baixada, por medio dunha resolución vía telemática, dunha discapacidade. Falou de moitas cousas, unha vez máis presumiu dos resultados electorais —perfecto—; e eu recórdolle como, por exemplo..., si, si, dixo que, a ver, se quedaron de terceira forza, etc., e sempre están con esa teima. E mire, os bos deportistas teñen unha

cuestión fundamental que nunca falla, que é que nunca, cando gañan un partido ou no deporte, nunca fan regocijo do rival, nunca presumen diante do rival desas cuestións. (*Aplausos.*) Hai que ser humildes, señoría, a prepotencia non leva a ningún lado. (*Aplausos.*) Hai que ser humildes.

E unha vez máis, con ese xogo de desvirtuar as decisións políticas baixo os profesionais técnicos... Vamos ver, repítoo —xa o dixen e non sei se me escoitou, hai que estar atentos cando falan os compañeiros—, repítoo por se non o escoitou, os profesionais fan ben o seu traballo. Os técnicos fan perfectamente o seu traballo e así llelo recoñecemos, pero están baixo as súas ordes, as ordes do Goberno do Partido Popular, e teñen que escoitar e tragar moitas queixas e inxustizas polas decisións irresponsables que está tomando o seu Goberno nesta materia, señoría do Partido Popular. (*Aplausos.*) Esa é a cuestión.

O director xeral facilitou os datos requiridos polo noso grupo e facilitou os datos que eu mesma transmitía aquí. Non sei que falou de datos, que din e que non din, din exactamente os datos, textualmente... non sei se estivo nesa comisión, hai que estar atenta a próxima vez para tomar nota ben. Eu tomei nota e así o fixen, transmitín os datos tal cal o director. Que, por certo, teño que agradecerlle ao director xeral os datos, e, a verdade, é un paradoxo que eu teña que agradecer, sendo o meu dereito como representante lexítima da cidadanía galega, ter que agradecer estes datos porque non estou acostumada, teño que dicilo así. Porque é unha negativa sistemática do Goberno galego ofrecer a información á cal está obrigado baixo a propia lei, baixo o requirimento de calquera deputado ou deputada, que somos representantes lexítimos da cidadanía. Pero isto forma parte do xogo perigoso en bucle que practica o Goberno galego dende hai máis de 12 anos. E fago un símil porque a información condiciona as nosas vidas, como cando, por exemplo, podemos dispoñer de facer a inversión da nosa vida. Por exemplo, unha persoa que queira acceder a un inmovible e teña que facer a inversión da súa vida e teña que acceder a unha hipoteca ou buscar financiación, pois o nivel de coñecemento que teña esa persoa do asunto marcará a mellor decisión. Pero ante a ausencia de coñecemento na materia, o mellor vendedor comercial gañará ao cliente; e hai dous tipos de vendedores ou comerciais, eses que ofrecen toda a información aos seus clientes e un bo produto —incluída a letra pequena— e válense do seu propio carisma, e así o cliente accede a esa inversión, a esa hipoteca. E logo están os comerciais que se apropian do cliente indebidamente omitindo os datos e a letra pequena que non lles interesa. Como representante da cidadanía solicitei por escrito, oral, en Pleno e Comisión —e, en concreto, polo artigo 9 do Regulamento—, os datos de contaxios e falecementos por covid nas residencias de maiores desglosado centro a centro; e non obtiven resposta, señoría do Partido Popular, (*Aplausos.*) sendo a cidadanía que teño a honra de representar unha auténtica omisión do deber que teñen como Goberno.

Iso é o mesmo que —volvendo atrás ao símil— ese comercial que se apropia indebidamente do cliente omitindo a letra pequena; é o mesmo que queren facer vostedes, señorías do Partido Popular, apropiarse da confianza da cidadanía omitíndolle datos á cidadanía, datos que estamos reclamando como representantes lexítimos da cidadanía. Así que espero obter eses datos despois de moitos meses xa dende o ano pasado que os levamos pedindo. Pero, ademais da omisión, Galicia tamén está pasando a manipulación dos datos, porque a conselleira de Política Social e tamén o presidente de Galicia dixeron nesta Cámara que as residencias de

maiores estaban libres de covid nun 99 % hai meses, cando ese dato estaba manipulado e cociñado mediante engadido dos centros de persoas de discapacidade (*Aplausos.*), que non tiveron apenas contaxios. E que, por certo, lle sentou moi mal ao colectivo de discapacidade neste sentido que os incluían; ese dato cociñado para que parecera que nas residencias de maiores existían menos casos. ¡Ollo con estas cuestións e teñan responsabilidade!

Agardamos o voto favorable dos grupos que representan a cidadanía galega nesta Cámara, tendo en conta que solicitar as valoracións de discapacidade de xeito presencial é o máis lóxico e xusto neste momento.

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

A señora ORTEGA OTERO: Agardamos o xiro do Partido Popular, xa que sería difícil explicarlle á cidadanía o non a algo tan lóxico. Así como, por exemplo, aconteceu co non a elaborar, por parte do PP, evacuacións de todos os positivos das residencias covid hai meses. Tamén dixeran que non a un plan de soidade non desexada cun observatorio específico. Tamén dixeran que non a un protocolo de entidades bancarias para persoas maiores con dificultades para a adaptación á dixitalidade bancaria. Espero que rectifiquen e agora mesmo non digan que non a algo tan xusto.

O señor PRESIDENTE: ¿Sobre a emenda?

A señora ORTEGA OTERO: Teño que falar con...

O señor PRESIDENTE: ¿Está pendente unha transacción?

A señora ORTEGA OTERO: Si.

O señor PRESIDENTE: Vale. Perfecto. Grazas.

A señora ORTEGA OTERO: Grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

Proposición non de lei do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, por iniciativa de Dª María Montserrat Prado Cores e dous deputados/as máis, sobre a posición do Parlamento de Galicia e as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego en relación coa proposta de eliminación das patentes dos produtos que hai para a loita contra a covid-19 e a adquisición das vacinas que superasen os preceptivos controis sanitarios

O señor PRESIDENTE: Hai unha emenda do Grupo Parlamentario Socialista.

(O G. P. dos Socialistas de Galicia, por iniciativa do seu deputado Julio Torrado Quintela, a través do seu portavoz e ao abeiro do disposto no artigo 161.2 do Regulamento da Cámara, presenta ante esa Mesa a seguinte emenda a esta proposición non de lei:

Emenda de modificación

Débese modificar o punto 1 da parte resolutiva da proposición non de lei ,que quedará redactado co seguinte contido:

«1. Apoiar as medidas encamiñadas á equidade social internacional no acceso ás vacinas a través de:

a) Aportación de 75 millóns de euros de Galicia ao fondo que o Goberno de España ten destinado á compra de vacinas para estados con menos recursos.

b) Respaldo ás medidas máis ambiciosas que defenda o Goberno de España no seo da UE sobre Dereitos de Propiedade Intelectual na loita contra a COVID, co fin de garantir acceso igualitario no contexto internacional na loita contra a pandemia.»

Emenda de adición

Débese engadir no punto 2 da parte resolutiva o seguinte contido:

«Entre: "...sanitarios..." e "...e que..." engadir: "da Axencia Europea do Medicamento".»

Para formular a proposición non de lei ten a palabra a señora Prado Cores.

A señora PRADO CORES: Moi bo día.

O BNG trae hoxe aquí unha iniciativa que propón unha extravagancia, e é que todo o mundo teña acceso aos bens, aos medicamentos, ás vacinas para poder loitar contra a covid. Unha cuestión, realmente, unha ocorrencia.

Desde o inicio da pandemia provocada pola covid-19, hai máis dun ano, a busca de tratamentos para os doentes ou vacinas vén sendo unha urxente necesidade. Que en menos dun ano teñamos vacinas para inmunizar a poboación é froito dun esforzo, pero non só das farmacéuticas senón un esforzo colectivo sen precedentes. É o resultado de fortes investimentos públicos de xeito directo ou indirecto, que algunhas fontes cifran en máis de 25.000 millóns de euros de recursos públicos directos, financiamento con cartos públicos pola compra anticipada de doses, financiamento en investigación de tecnoloxía, medicamentos e vacinas, o esforzo de recrutar miles de persoas para os ensaios clínicos, de reducir os trámites para a aprobación de medicamentos e de vacinas, que noutras condicións tardarían anos en producirse. Polo tanto, un esforzo colectivo que reduce, e moito, o risco das farmacéuticas, que teñen beneficios millonarios.

Propias declaracións de farmacéuticas: por exemplo, Pfizer prevé xerar uns beneficios no 2021 de 12.460 millóns de euros, e considera que cada vez é máis probable que o fluxo de ingresos pola vacina da covid-19 sexa duradeiro, pola necesidade de vacinar regularmente, de manter altos niveis de inmunización, e pola ameaza de cepas emerxentes. Moderna comunicou tamén que prevé facturar máis de 15.000 millóns de euros no 2021 pola venda de viais. Farmacéuticas que establecen o prezo das doses en función dos seus intereses. Así,

vemos como Pfizer pon un prezo de 33 euros, Moderna de 50 euros, AstraZeneca de 6 euros. Isto é variable, porque o prezo tamén é en función de a quen llo vendan.

Polo tanto, todo ese esforzo colectivo non pode poñerse ao servizo do negocio das farmacéuticas, senón que hai que garantir toda a capacidade de potencial fabricación, realizar o máximo esforzo para multiplicar a produción de doses. O importante é ter vacinas, por suposto, mais non só porque hai que garantir que esas vacinas teñan accesibilidade e equidade na distribución. E, nese obxectivo, a eliminación das patentes que hoxe trae aquí o BNG é fundamental para garantir esa accesibilidade universal. A capacidade de produción actual de vacinas só cobre unha mínima parte das necesidades de vacinación. Se non aceleramos a produción das mesmas, a súa distribución e a administración, tardarase anos en chegar á inmunización de grupo a nivel mundial, e polo tanto non será posible deixar atrás o virus.

A pandemia da covid-19 require medidas excepcionais para dar resposta a esta emerxencia sanitaria, e dende logo no BNG temos moi claro que a lei do mercado, da oferta e da demanda, non pode ser a que determine cantas vacinas se producen, como e como se reparten.

Temos, polo tanto, dúas opcións: vacinas para todo o mundo ou sálvese quen poida, e, evidentemente, o BNG apúntase a vacinas para todo o mundo, apuntámonos a vacinas para todo o mundo dun xeito moi claro. E por iso nos unimos á iniciativa existente a nivel internacional, unha iniciativa que o que demanda é apoiar a exención dos dereitos de propiedade intelectual, relacionadas co comercio, destinadas a fármacos, vacinas, probas diagnósticas, tecnoloxías, relacionadas coa covid-19 mentres dure a pandemia, e até que se logre acadar a inmunidade de grupo a nivel mundial. E non é unha ocorrencia do BNG senón que é unha proposta liderada e presentada por Sudáfrica e a India, presentada na Organización Mundial de Comercio, que está apoiada por máis de 100 países dos 164 que forman a Organización Mundial do Comercio (*Aplausos.*), por máis de 400 organizacións sociais ou oenegués, sindicais, e pola Organización Mundial do Comercio, é dicir, é unha proposta maioritaria. Ten un pequeno problema: que é maioritaria dos que menos teñen, porque ¿a esta proposta maioritaria quen se opón? Os que máis teñen: a Unión Europea, Estados Unidos, Australia, Xapón, por exemplo. É dicir, non se trata de se é xusta esta iniciativa senón quen ten o poder de poñer as súas condicións, e a Unión Europea está favorecendo o «*sálvese quen poida*», tomando toda unha serie de decisións que, na vez de favorecer que o antes posible a poboación conte cos medios para poder facer fronte ao virus e inmunizarse, o que semella é que responde a intereses xeopolíticos moi afastados das necesidades e da saúde da poboación.

O Estado español partillou a decisión de centralizar na Unión Europea todo o referente á adquisición de vacinas e, polo tanto, é cómplice de toda a actuación da Unión Europea, que, dende logo, no BNG cualificamos de escandalosa, negligente, e levada a cabo con total escurantismo. Ocultación das condicións concretas dos contratos pagados con fondos públicos coas farmacéuticas. Foi imposible saber cal é a letra pequena deses contratos. Incapacidade para exixir das multinacionais o cumprimento dos acordos asinados e, nunha parte moi importante, pagados.

Non houbo preocupación por facer seguimento dos procesos de produción, por verificar se estaban funcionando, se a capacidade de producir nas farmacéuticas, e pola contra todo pa-

rece que se sentaron a agardar a que as vacinas chegaran, deixando que as propias farmacéuticas foran xestionando ao seu aire. Non houbo reacción ningunha, só unha morna reacción cando se viu que os acordos de doses que tiñan que ir chegando non estaban realizándose segundo o acordado.

Eses incumprimentos séguense mantendo a día de hoxe, sen que se teñan tomado medidas máis alá de declaracións aos medios de comunicación. Dende logo, é sorprendente que, cando o que está en xogo é a saúde e a vida de millóns de persoas, non se tivera unha posición proactiva, como dicía, de verificación das instalacións das empresas, para ter seguridade de que se puidera producir o número de doses que se necesitan. Tampouco é entendíbel que só se estea producindo en tres países da Unión Europea, que non se teñan realizado actuacións para garantir o máximo nivel de produción, que as empresas con capacidade para facelo, ver cales podían facer esa produción, e poñer ao máximo esa capacidade.

Temos un exemplo en Galiza: a biofarmacéutica Cendal, situada no Porriño, ten capacidade para producir principios activos de vacinas de uso humano, que é algo escaso, ou hai empresas que producen vacinas para animais que poden reconverterse, pero nada dese esforzo se fixo porque o interese das farmacéuticas está por enriba do interese xeral. E a isto hai que engadir a negativa a adquirir, a axilizar, vacinas que non sexan do territorio OTAN, nun claro exemplo de que intereses se defenden.

Podemos falar da vacina rusa, verificada como dunha alta eficiencia, ou da chinesa ou doutras, que a Unión Europea non quere negociar con elas, e polo tanto non quere aumentar o número de doses que poden chegar á poboación.

Estes son só algúns exemplos, e por iso a iniciativa que presenta o BNG tamén demandamos a non limitación de ningunha vacina que teña superado os preceptivos controis sanitarios e que, polo tanto, se incorporen todas as que teñan aprobados os procesos de adquisición.

Dende logo, no BNG temos moi claro que as administracións públicas teñen a obriga de responsabilizarse da saúde da súa poboación, e non externalizar esa obriga e deixala en mans das farmacéuticas.

Dende logo, parécenos escandalosa a opacidade coa que xestiona a Unión Europea todas estas cuestións, e a hipocrisía de, por un lado, parecer indignarse co incumprimento das farmacéuticas pero, por outro, non facer absolutamente nada para solucionalo. Iso si, posicionarse en contra, a Unión Europea, países da Unión Europea, incluído o Estado español, desa liberalización de patentes, e polo tanto de que se aumente a produción das mesmas e que se democratice o acceso ás mesmas.

Nós, dende logo, temos moi claro que, na vez de laiarse, o que hai é que actuar, porque diante dunha pandemia a nivel mundial é preciso garantir que todas as persoas teñan acceso aos produtos médicos, de protección, medicamentos, vacinas existentes, e salvar o máximo de vidas posibles. Iso ten que ser o obxectivo, e é a ocupación e a preocupación do Bloque Nacionalista Galego, porque o que tiña que ser unha prioridade sanitaria absoluta tense convertido nunha pura transacción económica, tense convertido nunha cuestións de

custo-beneficio e non de primar dun xeito claro, nido e transparente o interese xeral, o interese da maioría da poboación de acceder canto antes a vacinas para poder rematar coa pandemia e, polo tanto, para poder canto antes recuperar a situación social e económica que tanto precisamos.

De momento, nada máis e moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora Prado.

(*Pausa.*) (*Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.*)

Polo Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia, ten a palabra o señor Torrado.

O señor TORRADO QUINTELA: Grazas, presidente.

Bo día a todas e a todos.

Se me permite a señora Prado, vou dedicar un segundo a unha cousa que non ten que ver coa iniciativa. Onte —perdón, hoxe pola mañá— o señor Feijóo dicía isto de que presumía do certificado vacinal, que imos ser os primeiros, nesta cousa de ser os primeiros sempre, por non entrar moito en debate, ¡eh!

1 de marzo, Andalucía, certificado vacinal. Febreiro, Castela e León, certificado vacinal. Pero, por se non cren os periódicos, que dixo Feijóo que seríamos os primeiros, ou non se entera ou se entera e é un mentiroso compulsivo. (*Aplausos.*) Hai un certificado vacinal de Castela e León do 12 de febreiro.

É que resulta tan desesperante, para alguén que cre nas institucións, ver un presidente mentir con máis facilidade da que respira, que é espectacular. O que pasa é que despois, ademais, como mente e hai que aplaudirle as *graciñas*, pois algún ata crerá que di verdades.

Certificado vacinal de Castela e León do 12 de febreiro, e hoxe dixo aquí que eramos os primeiros. En fin, somos os primeiros, salvo algunha cousa, que dixo aquel. En fin, imos ao debate, que é tremendamente interesante. (*Aplausos.*)

Ben, o que plantexa hoxe o BNG, que é unha iniciativa, como dixo a señora Prado, que ten que ver cunha reivindicación clara e notoria, e que é un debate profundo. Se non lles importa, vou seguir falando da iniciativa, do outro xa quedou claro que Feijóo é un mentiroso.

Sobre a vacinación e a liberación das patentes, cremos que nesta iniciativa hai dúas cousas que teñen que ver, evidentemente, que teñen a súa relación e que teñen que ver, unha é coa validación e outra coa liberalización das patentes. Nós presentamos algunha emenda que ten a ver co noso matiz da oposición. Sobre a validación, nós o que defendemos é que o criterio científico que debe validar as vacinas en Europa, polo menos, é a EMA, será a FNA en Estados Unidos, pero en Europa é a Axencia Europea do Medicamento.

Dixo a señora Prado que a vacina rusa ou a chinesa están validadas. Eu non teño por que discutir das autoridades sanitarias rusas ou chinesas, non teño a capacidade para saber se a súa validación é suficiente, pero non é así na Axencia Europea do Medicamento. A vacina rusa está en *review* aínda, e a chinesa, por moito que se lles preguntou, creo que non aportaron aínda datos para iso.

Polo tanto, nós na emenda, aínda que entendemos que ía por aí o plantexamento do BNG, especificamos que a validación sexa pola Axencia Europea do Medicamento. A partir de aí nós non entramos, non compartimos o discurso de que existan vacinas OTAN e non OTAN, non o entendemos. Se están validadas pola ciencia si, se non están validadas pola ciencia, non. Ese é o noso criterio, e agardamos que se comparta.

Sobre a liberalización das patentes, sobre esta cuestión, cremos que ten que ver con dúas cuestións esenciais. Na primeira, o obxectivo último que se plantexa é que todas as organizacións, os gobernos e os colectivos que a defenden teñen..., entendemos que o obxectivo é vacinar máis, elaborar máis vacinas, distribuír máis e distribuír mellor, e garantir a equidade. Non hai ningún pero que poñerlle a tal obxectivo. Se non nos vacinamos todas e todos neste mundo, non solventaremos o problema. Non hai outra maneira. A min esta é unha das cousas que me viña á cabeza cando escoitaba eses delirios da obrigación de vacinar. A ver se vai ser que imos obrigarnos a vacinar todos en Galicia, pero como aos demais non os obrigan a vacinar non podemos deixar entrar a ninguén, non vaia ser. Bueno, seremos os primeiros en facer o certificado vacinal de Galicia, aínda que os demais xa o fagan antes tamén. Quero dicir que tomar medidas localistas, neste caso, pois non o compartimos.

Polo tanto, este obxectivo é absolutamente loable, plenamente compartido, e non hai discusión, e cremos que isto é evidente que é o que move esta iniciativa que trae hoxe o BNG e que, como ben di, inician varios países.

Sobre o mecanismo. Creemos que é un mecanismo perfectamente legal, está recollido nos acordos de Marrakech da Organización Internacional do Comercio, nos acordos das propias vacinas, nos acordos xerais da EMA coas empresas coas que asina. É legal, hai cláusulas que o permiten e, por tanto, hai unha vía para facelo. (*Murmurios.*) Nós cremos que hai que ir tamén á rigorosidade do asunto, para ser capaces de facelo ben. ¿E por que plantexamos isto? Porque que sexa viable legalmente non quere dicir que sexa tan fácil como poñerse diante dunha porta e «exprópiase»; non é ese o mecanismo, que tampouco é o que entendemos que está poñendo o BNG.

Hai algunhas cuestións a favor: se 25.000 millóns de euros se calculan de diñeiro público investido en vacinas, unha razón bastante potente para que os estados defensores do interese público poidan ter algún criterio sobre como se están facendo as cousas e como se deben facer nun espazo, ademais, no que necesitamos ter en conta moitas variables, ou polo menos as máis das posibles. E existen cen gobernos, ou algo máis de cen gobernos, cen gobernos, que o plantexan, iniciados por Sudáfrica e a India, como plantexou a señora Prado.

O que nós vemos tamén é que existen cuestións en contra, porque cremos que é un perigo que neste debate o propoñamos en termos de bos ou malos. Eu teño para min a miña im-

presión de como traballan as farmacéuticas e o meu concepto da súa visión da ética colectiva e do ben común. E estou seguro de que é compartido por moita xente, e por outra non, pero creo que é razoable, a min non me gusta como funciona, pero iso non as invalida, eu non teño capacidade de delimitar.

Entón cremos que hai que ir a unha cuestión de fondo para ser rigorosos neste asunto porque hai cuestións en contra. Primeiro, é un proceso lento. Se o obxectivo é vacinar e vacinar rápido —con seguridade e rápido—, rápido non o fariamos, é un proceso lento, porque as farmacéuticas teñen o seu dereito legal tamén de recorrer, de ir a tribunais, de defender o seu dereito, porque somos estados garantistas en termo global. E, por tanto, tamén nese sentido hai que recoñecérllelo, incluso aínda que fora un debate de uns contra outros —que creo que non vai ser nunca a solución dos problemas facer fronte—, pero incluso aínda que fora eu creo sempre que o de en fronte debe ter as mesmas garantías ca min polo menos, e nese sentido as farmacéuticas tamén os terían. Non quere dicir que eu persoalmente os vexa ben, outra cousa é que lles queiramos retirar os dereitos a defenderse legalmente, que xa é máis complicado, non imposible.

Hai que pagar compensacións, porque están así subscritos os acordos. Podemos liberalizar as patentes pero hai que pagar compensacións, inasumibles para un estado, tería que ser unha cuestión do colectivo dos estados. ¿Poderíamos retirar a vía legal de defenderse das farmacéuticas e ademais negarnos a pagar as súas compensacións? Xa vai sendo máis complicado. Polo que din os expertos, aínda existe algunha posibilidade de que iso ocorra, bastante pequena pero aínda existe; a cuestión despois está ¿onde fabricar? Porque non é o mesmo este debate que o que ocorreu, por exemplo, con outro moi coñecido, tristemente, como a hepatite C, onde ese debate existía e a especulación das farmacéuticas existiu pero porque non todas tiñan esa patente e entón debíamos liberalizala. E permitía que outras que non estaban traballando niso —porque non estaban en tempo e non se puxeron a iso— poderían utilizar as súas naves, os seus mecanismos de produción para fabricar. Neste caso si, todas as farmacéuticas que teñen esa capacidade están traballando niso, con vías distintas pero están practicamente todas. Algún recurso máis pode existir pero, en realidade, para o volume no que estamos traballando, en realidade, liberalizar a patente non faría que producimos máis rápido, produciríamos á mesma velocidade. É máis, ¿quen asumiría os custos?, porque, claro, entón estamos nunha situación na que temos liberalizada, retirarlle a capacidade de reivindicalo, non pagar compensacións e asumir que teñen que aínda así producir e pagar os custos. E aínda estamos dentro dun campo legal cada vez máis fino, que é a chamada licenza obrigatoria. ¿É viable? É máis difícil.

Pero temos un problema, ¿que pasa se o ano que vén —non o queiramos— aparece a variante paquistaní —perdón polos paquistanís, é un país calquera— que hai que investigar para saber se as vacinas valen ou se hai que innovar sobre elas? ¿Quen o vai facer? Porque as farmacéuticas dirán: nós non o imos facer. E poderemos ter a nosa impresión ou a nosa opinión sobre a súa ética colectiva, pero iso non nos vai sacar do problema. Polo tanto, ¿quen investiga despois? ¿E quen fabrica despois o resto das vacinas? E tamén iso é un problema. Por tanto, ¿nós que entendemos?, que sendo o mellor obxectivo posible este mecanismo, que aínda é viable, debera, primeiro, ser un acordo internacional. E aquí chegamos a unha cuestión que pode ser discutible, pero os países que financiaron as vacinas están aportando —insuficientemente

dende o mundo global — para que exista a distribución máis equitativa; pero defenden a súa capacidade de beneficiarse do seu investimento porque a cidadanía tamén está aportando os seus recursos. Por poñer un exemplo —permítanme, eu sei de antemán que é absurdo e utilizar sempre os absurdos é un problema que se pode descontextualizar, por favor, enténdanme—, algún cidadán pode dicir ¿por que imos pagar as vacinas de países que en vez de investigar en ciencia poñen diñeiro para ter unha arma nuclear? Corea do Norte. E é un debate tamén ético, a min tamén me custaría. Claro, eu penso nas persoas de Corea do Norte e digo si; pero se penso no país digo: bueno, pois igual non é tan fácil.

Polo tanto, nós defendemos a través da emenda que debemos de facer unha política común con isto, que se esta é a solución estamos de acordo, pero ten que ser común, nós somos europeístas. E, por tanto, para que sexa a AEMA a que o garanta e para que sexa a Unión Europea a que poida liberalizar as vacinas, querémola como política común. De nada valería tampouco que a liberalizáramos nós porque ademais tampouco a producimos, porque aquí as empresas farmacéuticas teñen capacidade para iso, marcharon a Portugal porque aquí hai un conselleiro de Industria que debe de facer de todo menos política industrial. Pero, en todo caso, máis alá diso, como non sexamos capaces de facer unha política común non podemos resolvelo. E ademais porque cremos que é importante —e aí poñemos xa a nosa emenda— aportar unha cuestión solidaria, aportar para que todos resolvamos esa situación, porque esa é a vía, que aqueles que máis temos poñamos para que quen menos teñen teñan tanto coma nós. Aportar segundo se ten, recibir segundo se necesita. Pero ese principio —marxista ao final— fala de aportar e entón hai que aportar. A cuestión está en ¿estamos dispostos a aportar?, porque vai custar diñeiro. ¿Estamos dispostos a aportar para todos? Nós defendemos que é viable pero esa é a solución. Liberalizar a patente non cambia nada, ao día seguinte hai que seguir aportando e aportando moito para facelo; e nós o que defendemos é: está ben o debate pero a rigorosidade do tema é aportemos. Se queremos liberalizar as patentes fagámolo, hai vías legais, pero sexamos solidarios como hai que selo, porque é moi fácil ser comunista co diñeiro dos demais, pero vamos aportar. E esa é a nosa proposta: sexamos ambiciosos nos plans conxuntos, sexamos ambiciosos na defensa de que a equidade debe de ser o principio fundamental, porque se non saímos todos non sae ninguén, e fagámolo a través dos mecanismos que temos. Pero non creemos un mundo de bos e malos, porque non é certo, e porque aínda que teñamos a peor opinión do que están facendo as farmacéuticas necesitamos que alguén produza a solución; e, por tanto, estamos nun xogo que non é de suma cero senón que é colaborativo, aínda que non nos guste aquel co que teñamos que colaborar. Para outro mundo será discutir se debemos ter unha farmacéutica pública que fabrique as vacinas, pero como agora non a temos non é a posibilidade que temos diante. Igual era unha boa maneira de poder entrar nese debate noutra ocasión.

Espero ter contribuído a definir a nosa posición. E presentamos a nosa emenda coa vontade de que sexa entendida que é para construír no mesmo sentido e no mesmo obxectivo...

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor TORRADO QUINTELA: ...e a través diso intentar aprobar unha idea común. Porque o obxectivo é plenamente lóxico, lexítimo, ético e digno.

Moitas grazas. (Aplausos.)

O señor PRESIDENTE: Grazas.

Grupo Parlamentario Popular. Señora Rodríguez-Vispo.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

A señora RODRÍGUEZ-VISPO RODRÍGUEZ: Grazas, señor presidente.

Bo día, señoras e señores deputados.

Señor Torrado, non sei quen mente; dende logo, o presidente Feijóo non mente. Eu aquí non dispoño de cobertura no meu teléfono pero si fixen unha foto dunha noticia que acabo de buscar no ordenador e que di: «*Polémica entre el Gobierno de Galicia por el certificado de vacunación local que Feijóo quiere implantar en abril*», noticia do 6 de abril. «*Reyes Maroto pide al presidente de la Xunta que se coordine con España y no anuncie medidas que no puede aplicar*». «*Implantar el certificado meramente informativo este mes no sería vinculante para la movilidad*». Explíqueme vostede entón se hai máis comunidades autónomas que dispoñen deste certificado de vacunación, *(O señor Torrado Quintela pronuncia palabras que non se perciben.)* ¿que problema ten... *(O señor Torrado Quintela pronuncia palabras que non se perciben.)*

O señor PRESIDENTE: Silencio.

A señora RODRÍGUEZ-VISPO RODRÍGUEZ: ...a ministra Reyes Maroto con Galicia? ¿Que problema ten? *(Aplausos.)* ¿Por que lle prohíbe ao señor Feijóo facer o certificado de vacunación? *(Aplausos.)* Nós non o entendemos. *(O señor Torrado Quintela pronuncia palabras que non se perciben.)*

O señor PRESIDENTE: ¡Silencio!

A señora RODRÍGUEZ-VISPO RODRÍGUEZ: Bueno, e indo á iniciativa, que é certo que é moi importante, falamos moitas veces desta pandemia neste hemiciclo. E recordarán, señorías, hai un ano, o desconcerto que produciu este virus do que descoñeciamos case todo; desconcerto en todos nós e desconcerto tamén nos círculos científicos, descoñecía o mecanismo de transmisión, a patoxenecidade, o período de incubación... A primeira onda rematou con moitas mortes e con moitas persoas que aínda a día de hoxe seguen padecendo secuelas desta enfermidade, os pacientes que hoxe coñecemos como *long covid*. A vacina chegou e grazas a ela en Galicia xa está inmunizada preto dun 29 % da poboación, nin as previsións máis optimistas contarían con iso hai un ano. É certo que o ritmo de vacunación é irregular, as boas noticias —como son a redución das mortes— vense salpicadas por malas noticias como son os atrasos na subministración, primeiro, por parte de Pfizer, por parte de AstraZeneca, e agora de Janssen; e complican os plans de vacunación de todos os países europeos. Pero non se confundan, señores do BNG, os problemas que estamos tendo coa subministración de vacinas non teñen a súa orixe en que se desenvolvan pola iniciativa privada, máis ben todo o contrario. Esta iniciativa privada, ademais das colaboracións público-privadas, son as que permiten que en boa medida se desenvolvan proxectos a escala global para obter vacinas en tempo récord. E é verdade que hai vacinas como Moderna que tiveron un finan-

ciamento fundamentalmente público; outras, como as de Pfizer, proveñen dunha inversión maioritariamente privada e co respaldo público que está garantido polos contratos firmados con ela. E destinou todos estes recursos a acelerar o proceso de investigación e ensaios clínicos dunha vacina con resultados espectaculares. Coñeciámolo onte co estudo nas residencias en Cataluña, publicado pola revista *The Lancet*: «España adheriuse á compra centralizada de vacinas de Europa». Os galegos, desde logo, coñecemos ben as vantaxes da compra centralizada, a garantía de ter vacinas, de dispoñer de vacinas en número suficiente, os procesos de compra máis eficiente. E evitáramos o que ocorreu co caso dos respiradores dun mercado persa, que cada un ofrecía máis diñeiro aos demais. E grazas a ese volume de compra de Europa, competindo nese mercado mundial de vacinas, podemos dispor delas en España.

E é certo que posiblemente na estratexia de compra e negociación houbo erros nos acordos firmados coas compañías, e de aí veñen algúns problemas coa subministración. O que temos nós que exixir é que esas autoridades cumpran os contratos, pero tamén son debidos ás dificultades na produción deses millóns de doses —millóns de doses, señorías— nun tempo tan curto, en menos dun ano. O que non ten ningún sentido é cuestionar o sistema de propiedade industrial, que permitiu que en menos dun ano teñamos non unha senón varias vacinas contra o coronavirus, nun proceso de mercado no que coinciden proxectos públicos, proxectos privados e colaboracións público-privadas. A crise sanitaria do coronavirus deu lugar ao maior esforzo investigador coñecido ata o momento: máis de 1.000 ensaios clínicos, máis de 130 medicamentos, e máis de 100 proxectos de vacinas, a pesar de que, pola gran cantidade de proxectos, a industria farmacéutica non ten garantía de éxito, xa que poucos dos medicamentos e, aínda menos, vacinas chegan a ser seguros e efectivos. E este nivel de toma de risco para unha empresa sería imposible sen un sistema de innovación baseado nos incentivos da propiedade intelectual. Isto é o mesmo, señora Prado, que o que ocorre co mercado da creación artística, cos dereitos de autor, é o mesmo. Os dereitos da propiedade garanten que compañías farmacéuticas en todo o mundo se lancen a esta carreira incerta de investigar medicamentos. Unha carreira que é moi longa, ten unha media de 10 anos, e sobre todo un alto risco, pois case dos 10.000 compostos que comezan en investigación básica —e vostede sábeo— apenas un chega a ser un medicamento dispoñible. Un proceso con moito custo, que no tema da saúde non nos importa o custo que teñan as cousas. Un proceso que remata con máis control público no que respecta á seguridade do produto e que, ademais, contribúe ao coñecemento científico, porque, cando unha compañía descobre un potencial desenvolvemento, paténtao e faino público; fai público para toda a comunidade científica como chegou ata alí.

A solución que ofrece o BNG non vai por ese camiño, vai polo camiño de destruír os incentivos para a investigación. E non nos deixa de sorprendere que un partido que sempre fala da modernidade e do I+D+i cuestione estes mecanismos de propiedade intelectual. Presentan vostedes unha iniciativa que satisfai a gran cantidade de xente que non coñece o fondo do problema. De ser así, ¿quen vai investigar na próxima vacina que imos necesitar? Ou ¿quen vai investigar calquera outro medicamento das enfermidades que temos hoxe, do Alzheimer, por exemplo, e doutras? ¿O Estado só? ¿Vai investir 1 millón de euros en proxectos que moi tísimos —como acabamos de ver— van ser falidos? É necesario un estímulo ás empresas e as empresas que realmente desenvolven unha vacina non hai que penalizalas, ¿non?

O que non podemos obviar é que nos atopamos nun contexto de tensión entre a fabricación das vacinas e a demanda das mesmas. E plantéxannos unha dicotomía. Por un lado, os países pobres gañan e as farmacéuticas, que son malas, malísimas, perden. E non é certo nin unha cousa nin outra. Rescindir patentes que son compatibles coa investigación pública —temos o caso da vacina Sputnik e da que está investigando o CSIC agora mesmo— e minguar a innovación da iniciativa privada, dende logo, non sería beneficioso para os países en vías de desenvolvemento. Este tipo de expropiacións tampouco minguarían os ingresos da multinacionais farmacéuticas porque xa teñen os contratos firmados. En todo caso, exportaría a Unión Europea a demandas multimillonarias destas empresas.

O problema do acceso ás vacinas non se resolve suspendendo patentes, están relacionados cunha insuficiente capacidade de produción, e os expertos falan doutros mecanismos posibles para solucionar este problema: os contratos de colaboración, xa que isto afectaría, ademais, menos a innovación. Moderna —sabiámolo onte— firmou un acordo comercial con Rovi para que a farmacéutica fabrique a vacina en Granada, máis de 10 millóns de doses. E neste tema nós estamos de acordo co que di a ministra de Asuntos Exteriores, nunha noticia dunha entrevista nun xornal galego, que se lle pregunta pola necesidade de revisar o sistema de patentes e di: *«El problema que tenemos ahora no es tanto de patentes como de capacidad productiva, y eso no se resuelve levantando la patente. Eso se resuelve con una colaboración pública-privada donde la financiación pública ayude a la empresa privada allí donde hay cuellos de botella. Esto es un poco lo que ha buscado hacer la Unión Europea, y esa es la razón por la cual nosotros en España hemos trabajado con varios laboratorios farmacéuticos.»*

¡Para que diga o señor Torrado que nós sempre estamos á contra do Goberno central! Xa ve que non, que estamos totalmente de acordo coa ministra de Asuntos Exteriores.

Respecto do que din na iniciativa de negociar a adquisición de vacinas, acaba vostede de dicir que non sexan dun territorio OTAN. Señora Prado, aquí non hai territorio OTAN. O que somos é cidadáns da Unión Europea e administramos as vacinas que superen os controis sanitarios, pero os controis sanitarios públicos. Polo momento, a Axencia Europea do Medicamento non autorizou aínda a vacina rusa nin a chinesa, pero non hai unha negativa a facelo. Hai un proceso de avaliación para quen o solicita. De feito, estes días liamos nun xornal que os técnicos da Axencia están visitando Rusia para revisar os ensaios clínicos e tomar unha determinación. Comunicábao o ministro de Sanidade ruso. A fábrica do Porriño de Zendal non pode producir a vacina mentres esa vacina non estea autorizada e non sexa segura para nós. Creo que nós, todos os galegos, estamos de acordo nese sentido. Queremos vacinas seguras. E a Axencia Galega do Medicamento, como vimos estes días con AstraZéneca, caracterízase por ser extraordinariamente escrupulosa e precavida en todas as súas decisións sobre vacinas. Decisións que coñecen, precisamente, polo Comité de Farmacovixilancia Europea, que funciona, igual que o de España, moi ben. Ese é o criterio e non o do territorio OTAN si ou non.

Nós, dende logo, cremos na iniciativa privada e na liberdade do desenvolvemento científico, e na actuación responsable e rigorosa das autoridades públicas na supervisión destes procesos. Crems na Unión Europea e no seu modo de actuar, porque é solidario. A Unión Europea é un dos principais financiadores do mecanismo COVAX, unha iniciativa mundial destinada a garantir un acceso xusto e equitativo ás vacinas seguras e eficaces contra a

covid-19 nos países de renda media ou baixa, facéndolles chegar ata o de agora máis de 1.300 millóns de doses.

Galicia, dentro de España, e esta dentro de Europa, está, polo tanto, colaborando a través do mecanismo COVAX e compartindo as vacinas con países de menor renda. Algo co que nós estamos totalmente de acordo. Nós cremos nas institucións europeas, cremos na Unión Europea que garanta o libre mercado e a liberdade de iniciativa innovadora. Unha Unión Europea que garante a seguridade das vacinas, nunha Unión Europea que actúa de forma conxunta para os estados membros e de forma solidaria para os estados non membros.

É unha marabilla que hoxe, grazas a estar na Unión Europea, a esa compra de vacinas e a esas axudas que nos deu Europa, poidamos ter en toda España os maiores de 80 anos, os maiores das residencias,...

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

A señora RODRÍGUEZ-VISPO RODRÍGUEZ: ...a todas as persoas que están nas residencias sanitarias, con recursos, sen recursos, a todas elas, vacinadas. E iso é o que a nosoutros nos parece o máis doado. E ese —e remato, señor presidente—, ese tipo de sociedade aberta e solidaria é a sociedade na que queremos vivir.

Máis nada e moitas grazas. (Aplausos.)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora Rodríguez-Vispo.

(Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

Grupo autor da proposición non de lei, señora Prado.

A señora PRADO CORES: Estamos diante dunha pandemia global que precisa de actuacións globais, porque en tanto non exista unha inmunización a nivel mundial non lle imos gañar a batalla ao virus. Polo tanto, non se trata de bos contra malos, senón que do que se trata é, incluso desde o punto de vista egoísta, de vacinar a todo o mundo para destrutar nós tamén desa inmunidade. E dígoo porque son cuestións que, para xustificar o argumento, non fai falta chegar a determinados niveis de demagogia.

Hai unha cousa moi clara: a liberalización das patentes destinadas aos fármacos, vacinas, probas diagnósticas, tecnoloxías relacionadas coa covid-19... é precisa, é posible, é legal e existen precedentes. Iso é a realidade que vostedes non queren oír. O que fai falta é vontade política para poñela en marcha, o que fai falta é vontade política para que todo o mundo teña acceso a eses beneficios.

E hai precedentes. En 2001, efectivamente, a declaración de Doha, dentro da Organización Mundial do Comercio, permitiu, puxo en marcha a liberalización das patentes para fármacos para combater, a aquela altura, toda a epidemia do VIH, da sida. Entón, hai precedentes, pode facerse, o que hai é que querer facelo.

Eu, dende logo, escoitei aquí cuestións de que non é fácil, que é moi complicado, que hai que respectar a liberdade de mercado. Resulta que para loitar contra a pandemia se teñen tomado medidas que supuxeron a eliminación de dereitos fundamentais, o confinamento de millóns de persoas, prohibiuse a liberdade de circulación, de reunión e demais, e resulta que non se lles poden eliminar as patentes ás multinacionais porque *eso es mucho pecado, eso es mucho pecado. (Aplausos.)* Aí non se pode tocar. Non se pode tocar porque o negocio das farmacéuticas está por diante, ¿non se poden declarar as vacinas como ben de interese público?, ¿por que non se poden declarar as vacinas como ben de interese público?, ¿que pasa se facemos unha aposta clara pola investigación pública? Porque eu, de verdade, lamento —ben, non lamento, tiñaño claro, ¿non?— que Partido Popular e Partido Socialista se sumen aos intereses e ao discurso das multinacionais. Son as propias industrias farmacéuticas as que din que se agora se eliminan as patentes, ¿quen vai investigar no futuro? ¿Que lles parecería apostar pola investigación pública? ¿Deixar de ter na precariedade os investigadores, meter recursos na investigación pública en vez de meterlles miles de millóns de euros ás farmacéuticas privadas que logo só quitan beneficio con esa cuestión? *(Aplausos.)* Como mínimo, 25.000 millóns de euros, como mínimo. Porque logo está o directo, o indirecto, todos os adiantos. Polo tanto, resarcir en caso da liberación das patentes, pero en base á xustificación clara de a custa de que se chegou a esa investigación e a eses resultados, porque aí non queremos entrar para nada.

Eu, dende logo,... nós no BNG, somos máis de que en vez de darlles o peixe lles deamos a cana aos demais para que aprendan a pescar, que é do que se está a falar aquí. Porque as cuestións teñen que estar validadas pola ciencia. ¿Que ciencia? ¿Só é válida a ciencia do eurocentrismo e dos ricos, porque a outra ciencia non é válida? Porque dicía a señora deputada do Partido Popular que a EMA estaba en Rusia mirando as características da vacina rusa. ¿Por que non vai a Estados Unidos a mirar as características das vacinas de Estados Unidos antes da súa aprobación? ¿Por que todos son atrancos nunha dirección e non noutras? Porque, se non hai un territorio OTAN, dende logo paréceselle moito. Se non o hai, paréceselle moito e ás probas me remito. *(Murmurios.)*

Eu insisto en que a proposta que trae hoxe aquí o BNG non favorece soamente os países pobres, en vías de desenvolvemento, senón que nos favorece a todos, que estamos diante dunha pandemia mundial que —insisto— en tanto non estea vacinado todo o mundo non imos estar ninguén a salvo. E ademais, canto antes se vacine, menos riscos de que haxa mutacións, de que se compliquen as variantes e de que teñamos problemas e teñamos que ir a outras vacinas que nos inmunicen diante das novas variantes.

Esta iniciativa o que pretende é basicamente que todo o mundo poida producir vacinas, cada estado, cada nación, en función das súas capacidades ou dos acordos aos que poidan chegar. E non da esmola que poidamos darlles desde os países ricos, porque diante desta proposta, avalada —insisto— por 100 países, 264 da Organización Mundial do Comercio, 400 organizacións non gobernamentais, a Organización Mundial da Saúde, é dicir, todo isto avalan e apoian esta iniciativa. Xa sei cales son as posicións, a da farmacéutica que, se se quitan as patentes logo a ver quen investiga, como se non houbera máis opcións e como se nesa investigación privada non houbera sempre cantidade de recursos públicos; ou a dos países ricos que propoñen fondos, destinar equis recursos. Falaba a deputada do proxecto COVAX.

O obxectivo da Organización Mundial da Saúde era que nos primeiros 100 días do ano 2021 empezaran a vacinar todos os países do mundo. Hai 14 que non chegaron e outros moitos que apenas... ou sexa, empezaron dun xeito moi testemuñal. Ese é o resultado dese proxecto COVAX, que está, dende logo, fracasando bastante ¿Por que? Porque é darlles as frangullas do que sobra e non se trata diso. Non se trata de dar as frangullas, senón que se trata de que todo o mundo teña acceso a algo tan fundamental que é poder loitar contra unha pandemia que está declarada como pandemia mundial. Entón, se estamos diante dunha pandemia mundial teremos que actuar dun xeito global para solucionalo. E, dende logo, non é iso o que se está facendo.

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Remate, por favor.

A señora PRADO CORES: Eu, polo tanto, lamento que PP e Partido Socialista, na vez de poñerse do lado da maioría, máis unha vez se poñan do lado dos intereses das farmacéuticas.

Non podemos aceptar a emenda do Partido Socialista porque o que propón é un *fondito* para comprarlles vacinas, e nós o que propoñemos é que todo o mundo teña acceso. E logo a segunda parte podíamos aceptala sen ningún problema, pero non imos aceptar a votación por puntos...

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas.

A señora PRADO CORES: ...e me temo que non aceptará votar globalmente toda a iniciativa.

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señora Prado.

(*Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.*)

Proposición non de lei do G. P. dos Socialistas de Galicia, por iniciativa de D. Pablo Arangüena Fernández e Dª Paloma Castro Rey, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego en relación co sector mar-industria-alimentario

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): A esta proposición non de lei non se presentaron emendas. Para formular a proposición non de lei ten a palabra o señor Arangüena Fernández.

O señor ARANGÜENA FERNÁNDEZ: Grazas, señor presidente.

A iniciativa que presentamos hoxe ten por obxecto a defensa da nosa costa e da economía da nosa costa.

Onte mesmo coñecemos que un informe interno de Ence obtido pola prensa alerta de vertidos de mercurio á ría de Pontevedra procedentes dunha antiga filial da propia Ence e advirte do risco para a saúde de traballadores e da poboación xeral. Mentres que a Xunta, que parece

ser que coñece o informe, asegura que é a presenza dun elemento no chan nunha concentración superior ao nivel de referencia e non ten por que supoñer un problema. Pero o caso é que non se trata dun elemento calquera, como parece suxerir, despreocupada e alegremente, a Xunta, senón dun dos elementos máis tóxicos que existen, como é o mercurio. Así que sería importante que a Xunta informe urxentemente deste tema.

E falo deste tema porque é un exemplo de como a actividade industrial na costa non é inocua, xera externalidades de todo tipo. Pode xerar graves problemas de contaminación e, por tanto, ten que ser regulada e ordenada e vixiada, e tamén adaptada aos efectos do cambio climático, porque a propia Xunta calculou, a comezos deste ano, en catrocentos millóns de euros os danos que causará na nosa costa o cambio climático nos próximos vinte anos. En todo caso, a proposición que presentamos hoxe aquí ten por obxecto instar a Xunta de Galicia a facer varias cousas que consideramos da máxima prioridade, dada a importancia da costa e do mar en Galicia.

En primeiro lugar, considerar de carácter estratéxico e de máximo interese económico e cultural para Galicia o sector mar-industria alimentario. E, en consecuencia, darlle a máxima consideración e prioridade nas súas políticas presentes e futuras, incluídas as asociadas á reconstrución tras a pandemia que padecemos na actualidade. Porque o presidente da Xunta, recentemente, enumerou sete proxectos vinculados ao sector mar-industria alimentaria, dos cales cinco teñen algunha empresa detrás e dous teñen detrás a propia Administración autonómica. Sete proxectos de 354 que din vostedes, segundo a última versión oficial que teñen, cando o sector mar-industria alimentaria ten unha importancia na nosa economía moi superior ao que representan eses sete proxectos, que son un 2 % do total, o cal dá idea da racanería e escaseza de ideas e de apoio da Xunta á hora de apostar polo sector. Iso si, para montar follóns e desinformar sempre están raudos, veloces e dispostos. *(Aplausos.)*

En segundo lugar, defender ante o Goberno de España e ante calquera instancia, incluída a Unión Europea, ese carácter estratéxico e peculiaridade do sector e da nosa costa, así como a necesidade de ter en conta en calquera política pública a especial relación co mar que presenta Galicia, e, en consecuencia, facer compatibles a preservación do litoral, o medio ambiente e a paisaxe co mantemento dos postos de traballo e da actividade no bordo litoral. Porque é esencial que así o faga a Xunta, pero sempre desde a responsabilidade e a lealdade institucional que perdeu por completo hai case tres anos cando cambiou o Goberno central e o señor Feijóo decidiu embarcarse nun proceso de auténtico filibusterismo político —nunca mellor dito porque estamos falando do mar— que o leva a dicir en maio pasado que non se podía prorrogar o estado de alarma porque era case ditatorial, dicir en outubro que o estado de alarma era demoledor e xeraba alarma —afirmación que creo que pasará aos anais da historia política— e dicir agora que hai que prorrogar o estado de alarma. E así con todo, incluíndo a costa, a nosa costa, como logo relatarei.

En terceiro lugar, defender que calquera modificación normativa que poida afectar particularmente o sector, en especial calquera modificación da normativa de costas, se faga en diálogo aberto e fluído coas entidades representativas, así como coas administracións locais e autonómica, acadando o máximo nivel de consenso posible. Porque necesitamos que haxa diálogo na medida en que Galicia ten a maior superficie de costa de España e a economía

costeira de Galicia é a máis importante de España, e ademais ten, certamente, as súas peculiaridades, que deben ser tidas en conta en calquera modificación da lexislación costeira.

En cuarto lugar, defender que a aplicación concreta da normativa presente e de calquera modificación futura se faga tendo en conta a importancia, o carácter estratéxico, a especificidade, a singularidade e a peculiaridade da costa galega. Porque esas singularidades existen, comezando pola peculiaridade xeográfica das nosas rías e a súa privilexiada produtividade.

En quinto lugar, deixar un ámbito económico tan importante como o sector mar-industria alimentario fóra de calquera confrontación partidista e, polo tanto, informar, veraz, transparente e obxectivamente, de todo o que afecte ese sector, evitando sementar dúbidas que poidan desincentivar o investimento e intranquilizar as persoas e familias que dependen do mar en Galicia.

Porque o pasado 24 de marzo a señora Díaz Moureira, portavoz de medio ambiente do seu grupo, afirmou nesta cámara, nada máis e nada menos, que o Goberno quere destruír a industria costeira e deixar a costa —e cito literalmente— «baleira de toda actividade.» E cito literalmente tamén: «levándose por diante varios milleiros de empresas e ducias de miles de postos de traballo». Iso díxoo e está gravado. Varios milleiros de empresas e ducias de milleiros de postos de traballo, cando o señor Feijóo, no mes de maio de 2020, dicía que estaban en risco cen empresas e 3.000 postos de traballo, ¿quen mentía: o señor Feijóo ou vostede, señora Díaz Moureira? (*Aplausos.*) Porque a señora Díaz Moureira, en menos dun ano, di que non son cen empresas senón varios milleiros, non cen, varios milleiros, e que non son 3.000 empregos senón ducias de milleiros, é dicir, multiplica o que xa era unha falsidade de orixe por cen. ¡Que máis dá!, vostedes consideran que poden dicir calquera cousa aquí gratuitamente, pero non é gratis, non dá igual, porque dicir esas cousas é unha completa irresponsabilidade, unha total e absoluta irresponsabilidade.

Isto é así, está gravado, está todo..., hemerotecas, gravacións... Entón, claro, ou mente a señora Díaz Moureira ou mente o señor Feijóo. Neste caso menten os dous: tanto o que di a Xunta como o que di a señora Díaz Moureira é unha auténtica irresponsabilidade. Porque se o Goberno de Galicia di que o Goberno central quere destruír, nada máis e nada menos, quere destruír o sector mar-industria alimentaria, o normal é que o sector crea que é así. Se prognostican vostedes a apocalipse dun sector, provocan a apocalipse dese sector, non sei se o entenden. E non creo que exista, francamente, ningún país civilizado, ningún país minimamente civilizado, no que o Goberno dun territorio, no seu frentismo, no seu guerravilismo, na súa cegueira política, na súa irresponsabilidade absoluta, estea disposto a dicir que a Administración central quere, por algún motivo, por algún capricho dunha ministra, cargarse un sector enteiro da súa economía, pola sinxela razón de que iso desincentiva o investimento,... (*Interrupcións.*) (*Murmurios.*)

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): ¡Silencio!

O señor ARANGÜENA FERNÁNDEZ: ...o capital foxe do risco e prodúcense todo tipo de efectos económicos negativos.

E se vostedes din que hai un Goberno central que quere liquidar milleiros de empresas e dúcias de milleiros de postos de traballo o normal é que o capital fuxa despavorido, pero non do Goberno central, das súas predicións, o cal sería un exemplo de profecía autocumprida. Ultimamente consiste en que se van deslocalizar cen empresas a Portugal. O que pasa é que nos últimos anos se deslocalizaron aproximadamente 600 empresas a Portugal. Entón, parece ser que vostedes din que van ser cen máis, neste caso provocadas por unha ministra que parece ser moi intransixente.

Por iso lles pido que reconsideren a súa actitude, que se senten co ministerio para dicirlle que a futura reforma da normativa de costas, se se produce, ten que contar co máximo consenso posible. Hai que escoitar, coa máxima atención e apertura mental, o sector mar-industria alimentario e tomar en consideración a especificidade da nosa costa. E non hai mellor aval para a Xunta que ter o respaldo deste Parlamento, que representa ao pobo galego, para buscar o máximo diálogo e o máximo consenso. E iso é xustamente o que propoñemos hoxe aquí, que quede claro, o compromiso de todas as forzas políticas do Parlamento de Galicia coa costa galega e a súa economía.

Nada máis e moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor Arangüena.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

Polo Grupo do Bloque Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego ten a palabra a señora Pérez Fernández.

A señora PÉREZ FERNÁNDEZ: Moitas grazas, señor presidente.

Señorías, bo día.

Dicía onte o señor Arangüena, por certo, nunha disertación sobre o dereito a decidir dos ber-cianos en particular e de calquera pobo en xeral —unha disertación que xa fica para o estudo e investigación dos expertos na materia—, dicía que a historia está para aprender. Pois ben, parafraseándoo a vostede, eu repito, efectivamente, que a historia está para aprender, e engado, ademais, que a historia está para contala toda e non por cachiños. A historia non está para borrarla e facela desaparecer cando nos interesa. Tal, señor Arangüena, tal e como fai vostede nesta PNL.

A PNL do PSOE fálanos —textual— dos milleiros de postos de traballo vinculados, de xeito directo ou indirecto, ao sector mar-industria alimentario, e da súa defensa. E os seus principais problemas —os deste sector— limítalos vostede á modificación da Lei de costas do ano 2013 e ao seu regulamento do ano 2014, e incluso á Lei de patrimonio das administracións públicas do ano 2003. Toda esa lexislación que acabamos de citar, efectivamente, leva o selo do Partido Popular. Pero a continuación dinos que, vistos os problemas que causa esa lexislación nas industrias galegas ubicadas na costa, o Goberno do Estado, no ano 2019, do PSOE e Unidas Podemos, decide —textual— abordar un novo regulamento de costas. E finalmente

desiste desa tramitación, desistencia, por certo, dinos tamén na PNL o señor Arangüena — é cito tamén textual —, na que se tivo moi en conta a posición do PSdeG. Noraboa, señor Arangüena, porque debe ser o único no que tiveron en conta a posición do PSdeG dende Madrid. (*Aplausos.*)

E ata aquí chega a historia para o Partido Socialista, punto, aquí acaba a historia, no ano 2019 e no seu grande éxito de que lle fixeran caso en Madrid para non abordar unha nova lexislación de costas. Quérenos facer ver, señor Arangüena, que non ocorreu absolutamente máis nada, e que a día de hoxe, 14 de abril, nos propoñen vostedes cinco acordos que podemos apoiar, porque, entre outras cousas, nós aínda seguimos reclamando, efectivamente, que se modifique a situación dos núcleos tradicionais costeiros galegos, cousa que non interesa en Madrid. Pero queren vostedes parar a historia no ano 2019. E nós, dos cinco acordos que nos propoñen, queremos pararnos especialmente no último. O último di —xa o leu vostede pero para refrescar a memoria—: deixar un ámbito económico tan importante como o sector mar-industria alimentario fóra de calquera confrontación partidista e, polo tanto, informar, veraz, transparente e obxectivamente, de todo o que afecte este sector, evitando sementar dúbidas que poidan desincentivar o investimento etc. etc. etc.

Se de verdade, señor Arangüena, queren informar, veraz, transparente, obxectivamente, evitando sementar dúbida, comece por recoñecer que a historia non rematou no ano 2019, e moito menos a historia referida ao sector mar-industria alimentar galego. Que entre o 2019 e o 2021 anunciouse, publicouse e aprobouse un proxecto de lei de cambio climático, que vostede borra do mapa, que sitúa xuridicamente a cadea mar-industria no peor momento da súa historia, señor Arangüena. Que entre 2019 e 2021 o Goberno de Madrid desprezou —e agora vénnos falar vostede aquí de diálogo— as aportacións do sector, ampliou tres veces o prazo de presentación de emendas, xusto ata o día anterior do seu remate, desesperando o resto dos grupos políticos da Cámara e o propio sector. Que entre o 2019 e 2021 o Partido Socialista de Madrid e de Galiza mantiveron un discurso absolutamente torticeiro e opaco, un discurso e unha posición que mesmo aquí, señor Arangüena, foi rexeitada por alcaldes e por alcaldesas do Partido Socialista, do seu propio partido. Que aprobaron eses alcaldes e alcaldesas do Partido Socialista nos seus concellos rexeitar —así, clarisimamente, nos seus concellos— o artigo 18 do proxecto de lei e remitir unha nova proposta a Madrid. Que, por certo, esa proposta dos alcaldes e alcaldesas socialistas rematou no caldeiro do lixo do Ministerio de Transición Ecolóxica de Madrid. (*Aplausos.*) Un posicionamento absolutamente incomprensíbel que mantiveron mesmo en contra do ditame do Consello de Estado, que claramente estimou que os artigos 18.3 e 18.4 eran *de facto* —e leo textualmente— «unha modificación da Lei de costas», e ofrecían dúbidas contrarias á seguridade xurídica.

Do 2019 ao 2021, nesta cerimonia da confusión, lamentabelmente non estiveron vostedes sos, contaron coa inestimábel colaboración da súa media laranxa política, o Partido Popular —aínda o dixo o señor Ábalos esta fin de semana—. O Partido Popular que aproveitou —como non podía ser doutro xeito neles— aquilo de a río revolto, e atreveuse incluso a suplantar o propio Consello de Administración de Ence na defensa acérrima desta bomba de relojería na ría de Pontevedra. Mesmo encargou a elaboración dun vídeo que era, do principio ata o final, unha burla e unha burda e paífoca manipulación da realidade. (*Aplausos.*), unha mentira monumental. O Partido Popular, na defensa, efectivamente, desa bomba de

reloxeira na ría de Pontevedra, ata chegou a anunciar que ían reclamar as competencias sobre a costa; imágoa que só lle acorde neses momentos, cando hai que defender as industrias absolutamente contaminantes nas nosas rías!

Pero non parou aí a campaña do Partido Popular. A mesmísima conselleira do Mar, que no Pleno do día 8 de marzo se uniu ao bulo —uniuse sen ningunha prevención— lanzado nas redes por un deputado do PP de Pontevedra no Congreso, dixo e reiterou que o BNG votara a favor do artigo 18 na ponencia, cando o BNG nin estaba na ponencia e ademais presentáramos emendas para a supresión do artigo 18, que, por certo, non foron apoiadas nin polo Partido Socialista nin polo Partido Popular. A conselleira dixo textualmente aquí ese día: «O día que me pillen nunha mentira presentarei a miña dimisión». ¡Xa está tardando a conselleira do Mar!, ¿verdade?! (*Aplausos.*) ¡Xa está tardando! (*Aplausos.*)

Señor Arangüena, do 2019 ao 2021 hai historia, esa que vostedes queren facer desaparecer. E nesa historia do 2019 ao 2021 o BNG mantivo sempre a mesma postura, sempre mantívemos que o artigo 18 da Lei de cambio climático é unha modificación descarada da Lei de costas pola porta de atrás. Presentamos emenda para a supresión do artigo que ambos os dous rexeitaron, non estabamos presentes na ponencia, e á vista da cerrazón incomprensíbel do PSOE e da campaña trampa do Partido Popular, cuxo obxectivo é o que é —xa o sabemos todos—, presentamos unha emenda transaccional. Por certo, señor Arangüena, unha emenda transaccional que é calcada á mesma que presentaron aqueles alcaldes e alcaldesas no ano 2020 e que acabou —como dixeran antes—... (*Pronúncianse palabras que non se perciben.*) si, si, si, no caldeiro do lixo do Miteco. Presentamos esa emenda transaccional... (*O señor Arangüena pronuncia palabras que non se perciben.*) Non sei, señor Arangüena, pregúntelles ao alcalde da Illa, á alcaldesa de Cambados, a alcaldes e alcaldesas de Muxía... (*Aplausos.*) de Camariñas... (*Aplausos.*) En fin, pregúntelles a alcaldes socialistas absolutamente desairados e humillados polo empecinamento e pola soberbia do PSOE en Madrid.

Presentamos unha emenda transaccional e gustaríanos, a día de hoxe, que lles explicaran vostedes aos galegos e ás galegas e ao sector mar-industria por que a rexeitaron o Partido Socialista e o Partido Popular. Porque aquí cadaquén defende o que defende e cada un está co seu libro.

Dixemos do 2019 ao 2021 que a lexislación de costas é uniformizadora, non o dixemos só do 2019 ao 2021, dixémolo moitísimos anos antes.

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Remate, por favor.

A señora PÉREZ FERNÁNDEZ: E reclamamos —vou rematando— que as competencias, efectivamente —pero nós reclamámolo dende sempre, non agora para a defensa de Ence—, reclamamos que as competencias teñen que ser galegas.

Remato, señor presidente.

E agora, señor Arangüena, propoñen vostedes —textual— «deixar o sector mar-industria fóra da confrontación política». ¿En serio, señor Arangüena?

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas.

A señora PÉREZ FERNÁNDEZ: ¿En serio que propoñen vostedes isto? Propoñen «considerar de carácter estratéxico...» —estou lendo textual— «...e de máximo interese económico e cultural para Galiza o sector mar-industria».

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas.

A señora PÉREZ FERNÁNDEZ: ¿En serio, señor Arangüena?

Remato.

Dicía vostede onte, nese discurso xa inesquecível a respecto do dereito a decidir, que os experimentos,...

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señora Pérez.

A señora PÉREZ FERNÁNDEZ: ...con gasosa. Aplíquese o conto, señor Arangüena. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

Polo Grupo Parlamentario Popular de Galicia ten a palabra a señora Egerique Mosquera.

A señora EGERIQUE MOSQUERA: Bos días. Grazas, presidente.

Señor Arangüena, vostede esconde esta PNL como defensa da cadea mar-industria, pero vén vostede aquí atacar Ence, e xa o dixo nos cinco primeiros minutos da súa intervención.

A Xunta manifestou a súa vontade de recorrer ante o Tribunal Constitucional a Lei de cambio climático do Estado pola parte contida nela sobre a Lei de costas sexa aprobada de xeito definitivo coa redacción actual. O recurso está xustificado por dous informes que a tachan de inconstitucional —informe da Asesoría Xurídica da Xunta e do Consello Consultivo— polos artigos 18.3 e 18.4. Lamentamos que o Executivo central e os deputados que votaron a favor dela menosprecen eses ditames. O seu voto foi emitido logo de que a propia ministra para a Transición Ecolóxica recoñecese as cuestións que este grupo parlamentario e o sector en Galicia denunciou nos últimos meses. En primeiro lugar, que a norma prescinde da actual regulación da prórroga extraordinaria das concesións, co que os 75 anos desta extensión contarían desde a data inicial da concesión e non desde a solicitude da prórroga. En segundo lugar, isto vai en contra do que prevé a Lei de costas para todas as concesións anteriores ao 2013, déixaas cunha inseguridade xurídica absoluta. Que as concesións, tanto as que xa teñen a prórroga extraordinaria concedida como as que aínda poden solicitala, verán reducido o seu tempo. E isto vai en contra da literalidade da Lei de costas de 2013 e do sinalado tanto polo Tribunal Constitucional como polo Tribunal Supremo. Nós apoiamos a vontade da Xunta de recorrer este texto logo da súa aprobación definitiva —aínda lle queda a tramitación do Senado— se mantén, como digo, a súa redacción actual.

Dito isto, esta PNL que presenta vostede hoxe é un intento hipócrita de salvar a cara e branquear unha postura cínica do PSOE ante a cadea mar-industria, ante o ataque sectario e dogmático máis intenso que recibiu nos últimos anos. E si, digo sectario e dogmático no xeito de legislar; e digo hipócrita e cínica esta PNL porque estes cinco puntos vostede pode solucionarlos rapidísimamente facendo unha chamada e dicíndolle á súa ministra e ao seu grupo en Madrid que retiren o artigo 18 da Lei de cambio climático.

Mire, o Partido Popular no Congreso abstívose en orde a recoñecer que é necesario avanzar no eido da loita contra o cambio climático, e facemos o mesmo no Grupo Parlamentario de Galicia que no Grupo Parlamentario en Madrid. Alí manteñen a súa oposición á redacción do artigo 18, e seguirán a defender no Senado emendas que freeen este desaguizado xurídico e o seu impacto na cadea mar-industria. Onte lía na prensa a algún afectado que aínda ten a esperanza de que no Senado vostedes recapaciten e se poida retirar ese artigo.

O BNG atacou o Partido Popular despois da tramitación da lei por non apoiar a súa emenda transaccional, tamén o dixo hoxe aquí a señora Pérez. Pero é que a emenda do BNG era unha continuidade e fai total seguidismo da arbitrariedade que o Goberno de España plasma no texto inicial, porque realmente ese é o problema, a arbitrariedade que se plasma no texto inicial. A emenda presentada polo BNG é vaga e difusa tecnicamente e quería determinar a posibilidade de dispor a continuidade das empresas con termos como sostible, vinculado, relacionado coa cadea mar-industria... pero non clarexaba, non entraba no fondo do asunto, non clarexaba a duración das concesións; e deixaba tamén, ademais, fóra outras moitas infraestruturas públicas, porque non só son as que afectan a cadea mar-industria. É dicir, un leve tamén lavado de cara.

Vostedes, no Bloque Nacionalista Galego, fixeron unha chafallada porque trataron de separar Ence do resto das industrias pero déronse conta de que meteron a pata e de que por querer botar Ence fóra poderían cargarse boa parte da economía galega. Eu digo: vostedes aquí fan diferenzas entre os empregos de Ence, que son os malos empregos, e os empregos bos, que son os da cadea mar-industria. Pero é que con esta lei tanto o PSdeG como o Bloque Nacionalista Galego eliminan todos os empregos, tanto uns coma os outros; polo tanto, creo que esta maneira de legislar vai totalmente en contra de Galicia. Polo tanto, non teñen... aínda que estivera só, porque o señor Arangüena tamén se meteu aquí nun relato de diferenza de cifras, de se son tantos empregos ou non son tantos empregos, con que fora un só emprego estaríamos aquí no Partido Popular de Galicia para defendelo.

Mire, se a ministra di nunha entrevista que non se poden facer leis para salvar empresas concretas, nós tamén dicimos que non se poden facer leis ou emendas para atacar empresas concretas, e iso é o quid desta cuestión. E nós xa estabamos preocupados por esta lei no ano 2019, e vostedes dicían que estabamos metendo medo. Dicían vostedes que era unha campaña de mentiras e dicían que só defendíamos Ence, e hoxe estamos todos preocupados.

Hoxe vostede presenta aquí unha proposición non de lei para defender a cadea mar-industria con cinco puntos que son, ademais, para rir. Mire, o Ministerio de Transición Ecolóxica deixa este sector aos pés dos cabalos. Alcaldes do PSOE presentaron mocións para salvar os postos

de traballo e para salvar as súas vilas, jé que pechan as vilas mariñeiras en moitas ocasións con esta lexislación! É non entender nada.

Vostede, na súa PNL, fala de máxima protección pública. Nós non estamos en contra de avanzar na protección da costa, pero se a costa galega chegou a este punto hoxe, cunha boa situación en xeral, é en parte por esa incardinación sostible que as actividades marítimo-pesqueiras, precisamente, viñeron amosando ao longo de décadas. E facer esta lei nestes termos e aprobar ese artigo 18 é non entender nada. Un mariñeiro, o outro día mesmo nunha entrevista, dicía que a pesca e o mar non é un traballo, é un xeito de vida, e realmente o é en moitos lugares da costa galega.

Mire, as administracións deben velar pola nosa costa, que é de todos, que posúe gran valor ambiental, pero as administracións tamén deben velar por que se respecten os valores ambientais e tamén se fagan en concordancia e en equilibrio cos ámbitos sociais e económicos. Iso é o que non chegan a entender, porque establecen unha dicotomía absoluta e non o chegan a entender.

Mire, porque ¿que aporta á loita contra o cambio climático e contra a subida do nivel do mar a retirada das plantas afectadas da liña de costa ou o recorte das súas concesións? Se ata ás industrias afectadas nunca lles chegou o mar danándoas, nin se prevé que o faga, ¿para que movelas da costa? Se esas industrias son sostibles e non van ter problemas, ¿para que movelas da costa? Se estas industrias non son emisoras de gases de efecto invernadoiro, nin axentes, nin corresponsables do cambio climático —que está na base do proxecto de lei— ¿para que movelas da costa? ¿Por detrás, cun artigo metido con calzador? Isto non é o Mediterráneo, isto, realmente, é unha realidade dun tipo de industria que hai en Galicia; e si, é verdade que é un tema específico. ¿Para que queren mover vostedes e pechar toda a costa galega? Iso é o que quero e queremos que nos explique.

Os argumentos baseados en medias verdades son peores que as mentiras, e a pregunta que cabe facerse sería a seguinte: ¿Por que ata agora a Lei de costas de 2013 e o Regulamento de costas do 2014 non se aplicaban coa rixidez, a restrición e o radicalismo co que agora atopan? Vostede falaba aquí de capricho da ministra, díxoo vostede. Pois mire, quizá o seu subconsciente fixo que vostede dixera aquí cal é a realidade. O PSOE xa apuntaba maneiras de todas as formas, porque xa desvelou as súas cartas cando en 2013 levou a Lei de costas, promovida polo PP, ao Tribunal Constitucional. Que, por certo, especificamente, non foi adiante na limitación dos prazos concesionais. O PSOE non quería prazos tan amplos e perdeu o recurso, señor Arangüena; polo tanto, non intente nin cambiar o discurso nin convencernos do que non é. Porque, mire, ademais, os cinco puntos da súa PNL están cheos de hipocrisía. No primeiro punto piden que consideremos de carácter estratéxico o sector mar-industria alimentario e lle deamos prioridade. É que isto é tomarlle o pelo a esta Cámara, tomarlle o pelo a esta Xunta e tomarlle o pelo a esta Galicia mariñeira, señor Arangüena. Porque se agora son 33.000 empregos, un 35 % do sector, unha facturación preto de 8.000 millóns de euros, é pola aposta e o apoio desta Xunta, e a aposta e o apoio do Grupo Parlamentario Popular. *(Aplausos.)*

Poden vostedes..., este punto soluciónao vostede cunha acción unicamente: retirar o artigo 18 da lei. Punto 2: «defender ante o Goberno de España e da Unión Europea ese carácter es-

tratéxico». E iso paréceme máis insultante aínda, porque vostede está pedindo que defendamos nós, ou defenda a Xunta, algo que... ¡bah!, a vostedes non lles fan nin caso entón os seus socios en Europa, o propio ministerio. Este punto 2, ¿sabe como se soluciona tamén?: retirando o artigo 18 da lei.

O punto 3..., este é de risa xa: «defender calquera modificación normativa que poida afectar particularmente o sector, en especial, calquera modificación da normativa de costas». Pide diálogo, algo que os afectados non atoparon no ministerio, non atoparon ese diálogo. Mire, hai unha solución para este punto terceiro, señor Arangüena: retirar o artigo 18 da Lei de cambio climático.

O punto 4 pide defender a aplicación concreta da normativa presente e de calquera modificación, tendo en conta a singularidade da costa galega. É que non o tiveron en conta á hora de legislar, señor Arangüena, todo o contrario que fixeron vostedes. Polo tanto, isto ten unha solución a este punto tamén, ¿sabe cal é?: retirar o artigo 18 da Lei de cambio climático.

E o último punto: «deixar o sector mar e industria alimentario fóra de calquera confrontación partidista, e informar, veraz, transparente e obxectivamente, de todo o que afecte o sector». Mire, o sector informou no 2019, veraz, transparente e obxectivamente, á Xunta, ao ministerio e aos políticos desta Cámara para que non lexislásemos neses termos, e vostedes fixeron todo o contrario. Polo tanto, ten outra solución este punto 5: retirar o artigo 18 da lei.

Polo tanto, señor Arangüena, con esa acción soluciona vostede estes cinco puntos que está solicitando. E, ademais, montan o lío con esta lei e agora intentan agochalo pedíndolle unha serie de accións á Xunta de Galicia que non ten nin pés nin cabeza.

Mire, eu xa vou rematar dicindo que o Observatorio do Litoral da Universidade da Coruña manifestou tamén a súa desconformidade co artigo 18, e hai un artigo do director do Observatorio en *La Voz de Galicia* do luns cuxa lectura recomendo, imparcial e non partidista, señor Arangüena. E mire, teño que dicirlle que foi a propia ministra a que recoñeceu que a finalidade do artigo 18.4 da futura Lei de cambio climático é a de eliminar a prórroga extraordinaria de todas as concesións na costa. ¿Quen mente, por tanto, se a propia ministra acaba dándonos a razón?

Nós defendemos a cadea mar-industria, as vilas costeiras, os postos de traballo, ¡todos!, e o noso estilo de vida, e, polo tanto, non aceptamos o artigo 18 desta lei. E como nesta PNL non o cambia non apoiaremos esta PNL, señor Arangüena, chea de cinismo. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señora Egerique.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

Polo grupo autor da proposición non de lei, ten a palabra o señor Arangüena Fernández.

O señor ARANGÜENA FERNÁNDEZ: Grazas, señor presidente.

Señora Pérez, alégrome de que lle resulte, como dixo vostede, *inesquecível* a miña reflexión sobre o dereito a decidir de onte. Falaremos en calquera momento, se quere que falemos máis do dereito a decidir. Ppero hoxe falamos da nosa costa e fago miñas as súa verbas, cando dixo e falou da burda e paifoca manipulación da realidade que fai o grupo que está á miña dereita. Porque, efectivamente, é burda e paifoca.

Eu non falei hoxe do artigo 18 da Lei de cambio climático, pero teño que dicirlles que o que di o artigo 18 da Lei de cambio climático é que o límite das concesións son 75 anos. Se ao ano 1988, data da Lei de costas, lle sumamos 75 anos, dános 2063. Por tanto, 2063 é a data que fixa na práctica e, pola vía dese prazo que establecen leis anteriores, confirmalo, 2063 é a data na que, en teoría, terían que comezar a preocuparse, segundo ese artigo, non segundo o resto da lexislación, que é do que eu falo aquí. Terían, en todo caso, que empezar a preocuparse as nosas concesións.

E di a señora Pérez que os nosos alcaldes presentaron unha emenda. Bueno, como sabe vostede, os alcaldes non presentan emendas. Por tanto, pediríalle que non manipule vostede tampouco, e que non desinforme. Porque, insisto, os alcaldes non presentan emendas, e os nosos alcaldes non presentaron ningún tipo de emenda. En cambio, vostedes si, di que presentaron unha emenda transaccional. Pois efectivamente, presentaron unha emenda transaccional propoñendo excluír todo o sector mar-industria alimentario da aplicación dunha lei xeral. Iso, como sabe calquera que estudara primeiro de Dereito, é total e flagrantemente contrario ao principio de legalidade, non se pode establecer unha lei pero exceptuala para determinados grupos ou persoas, porque iso non funciona así.

A partir de aí, unha emenda que está moi ben pero que é directamente ilegal, contraria ao principio de legalidade. E vostede di que ataco Ence. Eu a única reflexión que fixen foi que hai un informe da propia Ence que di que se está producindo un verquido de mercurio á ría de Pontevedra. Se por iso vostede considera que eu ataco Ence, entón o que ataco Ence son eu e non vostedes. E o mercurio que vostedes parece ser que permiten que se verta á ría de Pontevedra, iso no ataca a ninguén, pero eu ataco Ence por dicir que Ence ten un informe que di que hai mercurio na ría de Pontevedra. Bueno, e din vostedes que teñen un informe da Asesoría da Xunta. O día 24 de marzo a conselleira de Medio Ambiente ofreceu aquí aos grupos parlamentarios, aos grupos da oposición, ese informe. Eu pedínlllo especificamente, saíndo pola porta, á conselleira, hai tres semanas exactamente. Sigo esperando a que nos faciliten ese informe da Asesoría da Xunta. Se o pode facer esta mesma tarde non esperarei tres semanas máis.

Pero o curioso de todo isto é que, despois de todas esas diatribas e de todo o que din da Lei do cambio climático e do artigo 18, o PP abstívose no Parlamento, nin sequera son capaces de votar en contra cando botan sapos e culebras (*Aplausos.*) respecto do artigo 18, e respecto da Lei do cambio climático, e logo dinos que os hipócritas somos nós.

En resumo, esta iniciativa do PSdeG demostra o noso compromiso coa costa, coa economía da costa e co sector mar-industria alimentario, que agardamos que se faga extensivo pola vía da súa aprobación ao resto dos grupos parlamentarios. O que non imos amparar é a demagogia e a irresponsabilidade consistente en que por motivos políticos se desinforme a nosa costa dende a propia Administración autonómica, que debería facer o contrario.

Volvo insistir, volvo insistir, aínda que a vostede lle pareza gracioso, que non é de recibo que o 10 de xuño de 2020 a Xunta diga que hai 100 empresas e 3.000 empregos en risco e o 24 de marzo a señora Díaz Mouteira diga, non xa que están en risco, senón que o Goberno vai levarse por diante milleiros de empresas e ducias de milleiros de empresas. A Xunta fala de 100 empresas, a señora Mouteira fala de milleiros de empresas, e a Xunta fala de 3.000 empregos e a señora Mouteira fala de ducias de milleiros de emprego. A vostede dálle igual, porque di que cun posto que estivese en risco..., é dicir, a partir dese momento dá igual todo o que vostedes digan, iso é unha irresponsabilidade absoluta e un goberno non pode facer iso. É de república bananeira. Unha burla á intelixencia da cidadanía, unha irresponsabilidade máxima por parte dun Goberno que tería que sementar confianza, en troques de sembrar alarmismo na nosa economía. É inaudito que teñamos un Goberno autonómico que, en lugar de apagar incendios, se dedique a incendiar.

Como lle dixen, o único que establece o artigo 18 é un prazo de 75 anos que xa estaba na lexislación. Se aplicamos ese prazo a partir do ano 1988, o resultante desa suma, desa cifra, é o ano 2063. Xa veremos onde estamos todos no 2063, incluso no ano 2063 as empresas poden voltar solicitar unha nova concesión. E o mesmo se aplica a todas as concesións no sector mar-industria alimentario na nosa costa e no dominio público marítimo-terrestre.

Por tanto, deixen vostedes de desinformar, fagan ben as cousas, póñanse a traballar e se queren aproben esta proposta e demostren que teñen algo máis que hipocrísia. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor Arangüena.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

Proposición non de lei do G. P. Popular de Galicia, por iniciativa de D. Miguel Ángel Tellado Filgueira e trece deputados/as máis, sobre as demandas que debe realizar o Goberno galego ao Goberno central en relación co Real decreto lei 5/2021, do 12 de marzo, de medidas extraordinarias de apoio á solvencia empresarial en resposta á pandemia da covid-19

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): A esta proposición non de lei presentouse unha emenda do Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego.

(O G. P. do Bloque Nacionalista Galego, a iniciativa do deputado Daniel Pérez López, ao abeiro do disposto no Regulamento da Cámara, presenta a seguinte emenda a esta proposición non de lei:

Emenda de adición

Engadir un novo apartado na parte resolutiva co seguinte texto:

«O Parlamento galego insta a Xunta de Galiza a elaborar, aprobar e poñer en marcha con urxencia un Plan de apoio as Pemes e autónomas de Galiza que, xunto con novas axudas directas, inclúa:

a) Un conxunto de medidas ou accións dirixidas á redución dos custes de funcionamento da actividade (enerxéticos, telecomunicacións, auga, ...).

b) A mediación coas propietarias dos inmobles nos que as Pemes ou autónomas exercen a súa actividade dirixidas a redución da renda relativa ao tempos nos que exista ou existiran restricións á actividade, contemplando unha eventual asunción parcial pola Xunta de Galiza do importe das devanditas rendas.

c) A realización de xestións dirixidas a interrupción do devengo dos xuros correspondentes ao período no que o exercicio da actividade económica estaba limitada, así como a aplicación dun período de carencia para o pagamento dos préstamos e créditos vencellados á actividade mercantil, así como a paralización de calquera acción xudicial para a exixencias dos mesmos.»

Para formular a proposición non de lei, ten a palabra o señor Tellado Filgueira.

O señor TELLADO FILGUEIRA: Grazas, presidente.

Bo día a todos.

Un ano e un mes, hoxe cúmprese exactamente un ano e un mes da entrada en vigor do primeiro estado de alarma que deu comezo á xestión da pandemia da covid por parte do Goberno de España. Un ano e un mes levan exactamente esperando as empresas e os profesionais deste país polo apoio do Goberno de Pedro Sánchez. E agora que finalmente chega a resposta do Goberno central, un ano e un mes despois, atopámonos cun plan absolutamente insuficiente, infradotado e que non beneficia a algúns dos sectores máis afectados por esta crise sanitaria, como é o caso do sector pesqueiro, as librerías, concesionarios, talleres, salóns de peiteado, salóns de estética, estacións de servizo e un longo etcétera.

E por se isto no fora suficiente, o Goberno de Pedro Sánchez, unha vez máis, aproveita a ocasión para discriminar, como non podía ser doutra forma, a Galicia cunha repartición inxusta destes fondos, que supón e representa unha perda de 110 millóns de euros que lle corresponderían a Galicia e que o Goberno de España lle sisa de forma interesada.

Por suposto que isto non é nada novo, Galicia sempre sae prexudicada nas reparticións territoriais que fai o Goberno de España, o Goberno socialista.

Galicia perdeu na repartición dos fondos territorializados dos orzamentos xerais do Estado para este ano, Galicia perdeu na repartición dos fondos covid, Galicia perdeu na repartición dos fondos europeos REACT-EU, Galicia perdeu nas primeiras reparticións de vacinas, e Galicia volveu perder agora na repartición destas axudas para autónomos e pequenas e medianas empresas.

Todas estas reparticións fixéronse con criterios diferentes pero que, casualmente, sempre, sempre, absolutamente sempre, prexudicaban a Galicia. A nosa comunidade recibiría case 700 millóns de euros máis de aplicarse os criterios comúns dos sistema de financiamento autonómico das últimas reparticións que ten feito o Goberno socialista, non 280 millóns máis, como dicía a señora Ana Pontón esta mañá, tratando de branquear o castigo socialista a Galicia. Non, non, 700 millóns que perdemos por esa repartición caprichosa e sempre discriminatoria do Goberno socialista.

Pero é que os criterios de repartición que usa o Estado nunca son obxecto de negociación coas comunidades autónomas. Non son os criterios de financiamento consensuados no Consello de Política Fiscal e Financeira, sempre se definen, sempre, en todo caso, de forma continuada e reiterada, sempre se definen discrecionalmente, son cambiantes, e sempre son moi pouco equitativos. E incrementan, hai que dicilo, a fenda entre as rexións máis e menos dinámicas, fomentando unha España de dúas velocidades.

En definitiva, criterios, os que aplica o Goberno socialista, que sempre castigan e sempre discriminan, coa complicidade do BNG, hai que dicilo, sempre castigan e sempre discriminan Galicia.

Lamentablemente, os agravios comparativos nas reparticións de fondos son só a punta do iceberg do maltrato do Goberno socialista á nosa comunidade. Pedro Sánchez é o presidente do Goberno de España que peor tratou a Galicia na historia autonómica. Vive instalado nun ataque permanente á nosa comunidade, un ataque, ademais, xustificado de forma continuada e reiterada polo PSdeG-PSOE. Viven instalados nun ataque permanente á nosa comunidade: atacando os orzamentos, aprobando os peores orzamentos para Galicia dos últimos 15 anos no que se refire aos investimentos territorializados, superando, por certo, o seu propio récord de agravio, que xa establecera nos orzamentos falidos do ano 2019; atacando a industria galega, diga o que diga o señor Arangüena, desmantelando o tecido industrial de Galicia, obrigando a pechar e a marcharse a Alcoa, Siemens Gamesa, Alu Ibérica, Ferroatlántica, e agora tamén a Ence —verbalizouno perfectamente—; atacando o naval, atrasando *sine die* a construción das fragatas F-110, perdendo contratos millonarios para o noso sector naval, e negándose a construír un barco ponte por parte do Ministerio de Defensa; atacando a enerxía, propoñendo unha transición ecolóxica que nin é ecolóxica nin é transición de ningún tipo, destruindo o modelo actual sen propoñer solucións de futuro, e aí está o peche da central térmica das Pontes 20 anos antes de cando tería que pechar; atacando as infraestruturas, esquecendo os grandes investimentos que Galicia precisa; atacando o sector do mar e a industria —acabamos de falar agora mesmo dese tema—; atacando a nosa cultura e o noso turismo, e aí está como o Goberno de España lle deu a espalda ao Xacobeo 2021-2022. Sen dúbida, Pedro Sánchez é o presidente que peor tratou Galicia na nosa historia autonómica.

Señorías, din que as comparacións son odiosas e é verdade, as comparacións son odiosas, pero a mellor forma de denunciar a falta de apoio de Pedro Sánchez aos profesionais, aos autónomos, ás pequenas e medianas empresas é comparándoo con todo o que se fixo dende o Goberno galego nos últimos meses de pandemia e dende o primeiro momento, non un ano e un mes despois.

Apenas un mes despois do inicio da pandemia, a Xunta de Galicia puxo en marcha un plan de reactivación económica que mobilizou máis de 3.000 millóns de euros e que xa contiña as primeiras axudas para autónomos e empresas, como a liña de crédito sen intereses ou o cheque para a dixitalización. Pero é que durante este tempo puxéronse en marcha e en tempo récord dous plans de rescate para autónomos e pequenas empresas que en total sumaban 160 millóns de euros. Dous plans que, ademais de contar con investimentos que representan aproximadamente o mesmo orzamento anual da Consellería do Mar, ou o que suporía a

construción dun hospital comarcal, contaron con axudas directas que se pagaron con axilidade, con rapidez, cunha tramitación simplificada e complementaria con outros tipos de axudas. Ademais destes dous plans a Xunta xa está a perfilar, no seo do diálogo social e na Mesa de Emprego Autónomo, o terceiro plan de rescate, que se activará cos cartos que o Goberno central achegue ás comunidades autónomas.

Estas foron as principais liñas de axudas, pero podo enumerar unha longa lista de medidas que se desenvolveron dende o primeiro momento. Axudas para apoiar o acondicionamento de terrazas e servizos a domicilio, 3 millóns de euros; axudas específicas para o establecemento de ocio nocturno, 650.000 euros; liñas de crédito para achegar liquidez, máis de 10 millóns de euros. Plan Galicia destino seguro, para apoiar o acondicionamento e o equipamento de establecementos turísticos e hostaleiros; plataforma Comercio seguro; programas de apoio ao pequeno comercio e campañas de dinamización; programas de formación e asesoramento a través do Igape, Lei de reactivación e simplificación administrativa —á que vostedes lle deron as costas—, e un longo etcétera.

Ante esta situación, señorías, presentamos hoxe esta iniciativa, que ten tres obxectivos fundamentais: o primeiro, exixir maior rapidez e axilidade na chegada desas axudas, ademais de facilitar os requisitos de xustificación dos gastos. En segundo lugar, exixir unha repartición xusta entre comunidades autónomas e que non se volva prexudicar Galicia; o que propón o Goberno de España supón restarlles 110 millóns de euros aos autónomos e ás pequenas e medianas empresas de Galicia. E en terceiro lugar, ampliar os sectores beneficiados para que as axudas cheguen a máis profesionais. Queremos facer unha chamada á responsabilidade dos partidos que conforman a oposición en Galicia e que son, ademais, goberno e socios de Goberno en Madrid, no Goberno de España. Teñen que decidir, o PSdeG ten que decidir se segue aplaudindo o seu partido en Madrid, e o BNG ten que decidir se segue apoiando de forma cómplice o presidente que puxeron á fronte do Goberno de España. Teñen que elixir se seguen aplaudindo a Madrid ou se por unha vez se poñen do lado dos galegos, que son os que nos votan, os que nos votaron. Teñen que tomar esa decisión.

Non pedimos para o Goberno galego, nesta iniciativa non pedimos máis fondos para o Goberno galego, pedimos máis fondos para os autónomos e pequenas e medianas empresas de Galicia. Non pedimos para nós, pedimos para todos eles, pedimos máis axilidade, pedimos menos requisitos, pedimos máis sectores beneficiados e pedimos máis fondos; o que a Galicia lle corresponde, o que Galicia precisa. Son reivindicacións xustas que agardamos que apoiem de forma unánime todos os grupos que compoñen esta Cámara.

Nada máis e moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor Tellado.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

Polo Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego ten a palabra o señor Pérez Fernández.

O señor PÉREZ FERNÁNDEZ: Presidente. Grazas.

Bo día a todas e a todos.

Permítanme comezar a miña intervención transmitindo o meu máis sentido pésame á familia dun veciño de Carballo que faleceu onte nun suceso violento acontecido no meu pobo. E estender ese pésame a todas aquelas persoas que, directa ou indirectamente, se viron afectadas por este terríbel suceso. Nada xustifica a perda dunha vida humana, sempre hai outro camiño, por iso hoxe máis que nunca é preciso berrar non á violencia. (*Aplausos.*)

Entrando xa na iniciativa presentada polo PP, a través do Real decreto 5/2020, do 21 de marzo, de medidas extraordinarias de apoio á solvencia empresarial en resposta á pandemia da covid-19, o Estado español articula, por fin e entre outras medidas, axudas directas a autónomos, empresarios e profesionais afectados pola pandemia. Dende o BNG denunciámos unha e outra vez, dende o comezo da pandemia, a ausencia de liñas de axudas directas aos sectores máis afectados, nomeadamente, autónomos e pemes. Un gran número destes profesionais viron como as medidas sanitarias establecidas para intentar controlar a pandemia lles impedían traballar con normalidade. As diferentes e necesarias decisións adoptadas dende o Goberno español e dende a Xunta de Galiza para controlar a pandemia conlevaron o peche temporal, limitacións de horario e actividade, ou prohibición ou limitacións de movemento de gran parte dos autónomos e pemes da Galiza.

Todas estas medidas, que restrinxían ou directamente impedían a súa actividade profesional e, polo tanto, incidían directamente na súa facturación, non foron acompañadas de medidas correctoras nin por parte do Estado español nin por parte da Xunta de Galiza durante meses, concretamente, 9 meses. Non chegou, no caso da Xunta de Galiza, señor Tellado, ao ano e un mes que vostede falaba, pero si a 9 meses. Meses nos que a facturación se viu reducida de forma drástica ou foi inexistente, dependendo do sector de actividade, pero o que non se viu reducido foron os gastos correntes fixos, que se seguiron devengando. Gastos que, despois de 9 meses sen axudas directas nin do Estado nin da Xunta de Galiza, e sen poder traballar con normalidade pola situación epidemiolóxica, levaron moitos autónomos e pemes a unha situación insostíbel pola falta de liquidez. Iso, no mellor dos casos, porque esa falta de axudas directas inmediatas e coetáneas á adopción de medidas restritivas de actividade foi deixando un regueiro de persianas baixadas ao longo de todo o país, e supuxo o peche de centos de pequenas e medianas empresas, a maior parte delas familiares, nos nosos pobos e nas nosas cidades. E da falta de axudas durante eses 9 meses, que provocaron o peche definitivo de miles de negocios na Galiza, claro que ten responsabilidade o Goberno do Estado, pero tamén a Xunta de Galiza.

Dende o BNG reclamamos, dende o primeiro momento, esas axudas, que podían insuflar aire a milleiros de negocios galegos, e reclamámolas do Estado español pero tamén da Xunta de Galiza, que ten competencias e capacidade orzamentaria para articularlas. Pero durante 9 meses o PSOE e o PP dedicáronse a especular dende o punto de vista político con esta cuestión. A Xunta, exixindo do Estado axudas que non daban chegado pero que tampouco eles articulaban a pesar de ver como afogaban os autónomos e pemes do noso país; e o Partido Socialista de Galiza, exixindo axudas da Xunta pero sen facelo tamén do Estado. Posturas

absolutamente irresponsábeis tanto do Estado español como do Goberno do señor Feijóo, porque mentres a Xunta e o Estado xogaban ese vergonzoso e estéril partido de tenis político, o 17 % do tecido empresarial galego desapareceu, 1 de cada 6 negocios xerador de emprego pechou —segundo os datos do INE—, e 2.200 autónomos deixaron a súa actividade dende o comezo da pandemia. Datos demoledores que, dada a actuación dunha e outra administración, demostran que ningunha das dúas estiveron á altura das circunstancias e do que lles exixían lexitimamente as galegas e os galegos. As medidas articuladas pola Xunta nos mal chamados plans de rescate I e II, a partir de novembro de 2020, 9 meses despois do inicio da pandemia, non foron suficientes. Benvidos sexan porque desta vez si que aliviaron algo a situación de afogo dalgúns dos sectores, pero non foron suficientes e non chegaron a todos. E serán necesarias máis axudas e actuacións, como xa se deslizou dende o Goberno galego.

Como tampouco van ser suficientes as liñas de axuda abertas polo Estado neste real decreto 5/2021. Todas as axudas para os sectores afectados serán necesarias. A finais de marzo, de acordo cos datos do Ministerio de Seguridade Social, eran 25.597 os profesionais galegos que estaban cobrando a prestación por cesamento de actividade. E, segundo o barómetro da situación de autónomos en abril de 2021, realizado pola ATA, pola Federación Nacional de Traballadores Autónomos, 4 de cada 10 deses profesionais daranse de baixa cando desaparezan as axudas, polo que o 31 de maio pode ser a data de caducidade de nada máis e nada menos que 10.500 negocios máis no noso país. Os autónomos e pemes galegas precisan de políticas claras, contundentes e acaídas á realidade galega, e desgraciadamente o Real decreto 5/2021 presenta eivas importantes. A primeira, no relativo á cantidade que percibirá Galiza e os criterios de repartición empregados polo Estado. Aplícanse os mesmos criterios de repartición que para os fondos React—EU, que son claramente lesivos para Galiza ao non ter en conta as nosas particularidades, ou incluso o número de persoas autónomas existentes no noso país. E que supoñen que recibamos menos fondos incluso dos que nos corresponderían de aplicarse os habituais criterios de repartición do sistema interterritorial.

E como ben se di na iniciativa popular, quedan excluídas moitas actividades gravemente afectadas pola covid-19, polo que tamén consideramos lóxico que se amplíen os CNAE previstos na norma para determinar os beneficiarios desas axudas. Compartimos que ten unha importancia vital, dada a situación de falta de liquidez destes sectores gravemente afectados pola pandemia, que esas axudas cheguen canto antes aos beneficiarios. De aí que poidamos apoiar sen problema que se solicite do Estado reconsiderar os requisitos de xustificación do gasto e revisar o criterio de exclusión das axudas, que, en verdade, é moi estrito neste real decreto. Porque esa revisión suporía que moitas máis empresas puideran beneficiarse desas axudas e iso sería bo dada a situación.

Segundo a CEPYME, a Confederación Española da Pequena e Mediana Empresa, tan só 96.000 empresas galegas serían elixibles como beneficiarias destas axudas, nin a metade do tecido produtivo galego. E a cantidade a percibir, preto dos 2.400 euros do media, o que non dará para cubrir nin sequera gastos fixos. Como dixen antes, serán necesarias axudas de todas as administracións para salvar o que queda do noso tecido produtivo.

E non temos problemas en apoiar esta iniciativa na que o PP reclama do Estado máis axudas para Galiza, axudas que, porén, durante 9 meses —efectivamente, non tardaron un ano e

un mes pero si 9 meses— o Goberno do señor Feijóo negouse a articular, a pesar de ter capacidade e, sobre todo, a responsabilidade de facelo. Aquí tería sentido o dito de «consellos vendo que para min non teño», e para iso, entendendo que o Goberno galego pida do Estado o que lexitimamente lle corresponde a Galiza, tamén ten o Goberno galego que exercer o seu liderado na Galiza para saír o mellor posible da situación que vivimos. E por iso presentamos unha emenda para que se engada á parte resolutiva un novo apartado polo que o Parlamento galego insta a Xunta de Galiza á inmediata elaboración, aprobación e posta en marcha dun plan de apoio a pemes e autónomos da Galiza que, xunto con novas axudas directas, inclúa, entre outros extremos, un conxunto de medidas e accións dirixidas á redución de custos de funcionamento da actividade —os gastos correntes—, a mediación coas propietarias dos inmobles nos que as pemes e os autónomos exercen as súas actividades; a realización de xestións dirixidas á interrupción do devengo de xuros correspondentes a préstamos e créditos vencellados á actividade mercantil. E atendendo á situación que xa describín das pemes e autónomos galegos e ás eivas do Real decreto 5/2021 do Estado, presentamos esta emenda, que o que solicita do Goberno galego é un plan de apoio a estes sectores, que ademais das axudas supoña exercer o liderado que a Xunta de Galiza debe asumir para intentar superar a grave situación. Liderado que conlevaría, basicamente, labores de mediación que xirarían sobre tres piares básicos: mediación coas empresas prestatarias dos servizos enerxéticos, telecomunicación, auga ou similares, para moderar ou liberar os custos que estes servizos supoñen para autónomos e pemes; mediación cos arrendadores dos locais nos que as pemes e autónomos desenvolven a súa actividade para acadar unha redución das rendas; mediación coas entidades financeiras para reducir xuros e aumentar a carencia dos préstamos.

Dende o BNG entendemos necesarias estas actuacións por parte da Xunta, tendentes a paliar a gravísima situación das pemes e autónomos do noso país, e que suporía exercer o liderado que se lle exige ao Goberno galego á hora de afrontar as graves consecuencias provocadas pola crise da covid no noso tecido produtivo.

Remato dicindo que este Real decreto 5/2021, cunha repartición de fondos lesiva para Galiza ao aplicar criterios que non teñen en conta a nosa realidade, é a consecuencia de que Galiza non está presente naqueles foros onde se adoptan as decisións que nos afectan. E por iso o BNG lle tendeu xa en setembro a man ao Goberno do señor Feijóo, para acadar un consenso e conformar unha auténtica posición de país, firme na defensa dos intereses de Galiza na relación co Estado español.

Para poder saír desta crise Galiza precisa de todas as ferramentas das que poida dispor, para acadar a recuperación económica e social, unha repartición xusta dos fondos europeos ou evitar a crise industrial que estamos a sufrir é preciso iniciar un diálogo bilateral co Estado español para o traspaso de todas as competencias pendentes. Ou o que é o mesmo, avanzar cara a un autogoberno real que nos permita estar nos foros onde se toman as decisións que afectan o noso país e así poder decidir nós por nós mesmas. Só así o Goberno galego terá todas as ferramentas necesarias para tomar as decisións necesarias para a reconstrución do país. É máis necesario que nunca.

Señor Tellado, o BNG estivo, está e estará sempre a favor da defensa dos intereses de Galiza, non o dubide. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor Pérez.

(Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

Polo Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia ten a palabra o señor Francisco Rivera.

O señor FRANCISCO RIVERA: Grazas, presidente.

Antes de nada, bo día a todos, boa tarde xa neste momento.

Efectivamente, despois da intervención do señor Tellado, vehemente, como sempre... Nós respectamos este tipo de iniciativas, como non podía ser doutro xeito, non coincidimos no diagnóstico. Efectivamente, estamos diante dunha situación moi complexa, moi difícil, dramática, que ten a súa causa nunha cuestión de saúde pública e que provoca efectos no ámbito social, no ámbito económico; un ano dramático o ano 2020, onde as expectativas, efectivamente, de mellora no ámbito da saúde pública, cunha vacinación masiva da poboación, van ser quen de atisbar unha saída á cuestión e á crise económico-social que estamos vivindo. Efectivamente, non vai ser todo tan fácil, así o amosan os estudos e os institutos oficiais, o FMI, a propia autoridade independente de responsabilidade fiscal, que sitúa a saída da crise máis lenta do que todos nós desexariamos neste momento.

O que si é certo é que, efectivamente, diante dunha situación coma esta, dunha situación de crise mundial, que afecta contundentemente en Europa e en España, o Estado español especificamente e as comunidades autónomas dun xeito asimétrico, non todas do mesmo xeito, o Estado español ten reaccionado conxuntamente coas institucións europeas dun xeito nós entendemos positivo, aínda que todo, evidentemente, é mellorable e todo é criticable, dende logo.

Ano 2020: o Estado español mobilizou 200.000 millóns de euros, o 20 % do PIB, para paliar os efectos económicos e sociais da pandemia no conxunto do Estado español.

Ano 2021: aproximadamente 29.700 millóns de euros é o que leva mobilizado o Estado para paliar os efectos económicos e sociais desta pandemia.

Evidentemente, isto o que amosa é que hai unha saída á crise económica dende o Estado, dende as institucións europeas, absolutamente alternativa e contraria á que se fixo no ano 2011 e seguintes. Unha saída baseada fundamentalmente na expansión do gasto público, na inxección de liquidez na actividade económica, nos sectores produtivos, medidas totalmente expansivas e que non teñen nada a ver coa saída da crise que se deu no ano 2011 e seguintes, fundamentada, como todos sabemos, no axuste fiscal, na contracción do gasto público, que provocou o que todos sabemos nas clases medias e, fundamentalmente, nas clases traballadoras.

E, neste sentido, nós temos que valorar positivamente a rede de seguridade que o Estado español teceu para o conxunto dos cidadáns deste país. Unha rede de seguridade que, efectivamente, evitou o colapso da economía e que inxectou fondos inxentes no tecido produtivo,

tamén en Galicia, señor Tellado, tamén en Galicia. Porque vostede falaba do que fixo a Xunta de Galicia, que eu lle matizarei despois algunha cuestión, pero eu voulle falar dalgunhas cuestións que vostede ignora, porque vostede sitúa o señor Pedro Sánchez como auténtico Leviatán e inimigo de Galicia, cando os datos non din iso.

Vostede ten unha fixación... En fin, eu enténdoo dende o punto de vista político, da confrontación e a erosión permanente ao Goberno do Estado, pero neste caso eu creo que se equivoca e voulle dar datos. 5.520 millóns de euros mobilizados polo ICO en Galicia, que permitiron liquidez e a pervivencia de 36.520 empresas. A maiores, 207.000 galegos beneficiáronse de prestacións de ERTE en Galicia no ano 2020. A día de hoxe, 34.000 galegos aínda perciben esa prestación. 96.000 autónomos percibiron unha prestación do Estado en Galicia que permitiu, cando menos, ter a fin de mes unha nómina coa que satisfacer a súa vida. Total mobilizado: 1.596 millóns. No ano 2020, a maiores, o Estado, como vostede sabe, fixo unha transferencia de 735 millóns de euros á Xunta de Galicia, o famoso fondo covid, dos cales, efectivamente, 418 foron para paliar os efectos da pandemia no ámbito da sanidade, 93 no ámbito da educación e 224 millóns para paliar ou compensar a caída económica.

A maiores, o Estado, ese que vostede e o Goberno, ese que vostede detesta e deosta, foi quen de adoptar medidas importantes dende o punto de vista social, aprobar un ingreso mínimo vital que tamén beneficia Galicia e beneficia os galegos, pois 24.000 galegos vense beneficiados desa medida social. Foi quen de aprobar medidas no ámbito social tamén con transferencias directas á Xunta, 17 millóns nun fondo específico.

En definitiva, no ano 2021, orzamentos expansivos da Xunta dos que tanto lles gusta falar ao responsable do Partido Popular e aos membros do Goberno, orzamentos expansivos da Xunta que se nutren fundamentalmente... 1.500 millóns de capacidade de gasto máis, 685 millóns dunha transferencia do Estado, que asume o 1,1 % do déficit que se lle permite á Comunidade Autónoma; en consecuencia, a maiores, 430 millóns do fondo real.

E diante diso temos agora este real decreto —vostede di que chega tarde— onde, efectivamente, hai unha mobilización de 11.000 millóns, 5.000 millóns para axudas a autónomos e pemes no conxunto da Península, Ceuta e Melilla, dos cales, efectivamente, Galicia vai xestionar directamente 234 millóns. É dicir, vai atribuír ou adxudicar a autónomos, cos criterios de xestión que estableza a Xunta e cos controis que vai establecer a Xunta de Galicia, autónomos e pemes, 235 millóns. A maiores, evidentemente, dos 3.000 millóns para recapitalización de empresas ou 1.000 millóns para a reestruturación de débeda, que tamén vai beneficiar o conxunto das empresas de Galicia.

E diante diso, efectivamente, ¿cal é a acción da Xunta? Vostede falaba dun plan de 3.000 millóns. Eu creo que ese plan de 3.000 millóns só existe na súa imaxinación, na súa imaxinación. O que a Xunta fixo realmente o acaba de dicir vostede despois de falar dos 3.000 millóns. Hai un paquete de axudas que chegou en decembro, efectivamente, 80 millóns aproximadamente, e un paquete de axudas que se aprobou este ano, no ano 2021, e que non recibiron os beneficiarios. É absolutamente comprobable que a día de hoxe aínda os beneficiarios dese tipo de axudas non recibiron as axudas.

A partir de aí, todo o demais é confrontación permanente, deslealdade e erupción ao Goberno do Estado, situar o Goberno do Estado como exemplo de toda a mala xestión da pandemia, excluindo as responsabilidades absolutas da Xunta de Galicia naquilo que ten competencias. É dicir, situando o debate fóra de Galicia, situando o debate en Madrid.

Señor Tellado, a iniciativa, vostede fala... en fin, todo é mellorable, diso que non caiba dúbida. Incluído este real decreto. Vostede fala no seu primeiro punto de que se asine con urxencia o convenio. ¡Oia!, hai que ler o real decreto. O real decreto publícase o 12 de marzo, entra en vigor o mesmo día da súa publicación e establece 30 días para asinar o convenio. Se a Xunta de Galicia non asinou o convenio neste prazo, pois, ¡oia!, pregúntelle vostede ao señor Feijóo, ao señor Conde. (*Aplausos.*) Pregúntelle, porque dez días despois de asinar o convenio a Xunta ten á súa disposición os 235 millóns de euros.

Segunda cuestión: repartición dos fondos. Vostede di que teñen que aplicarse os criterios de financiamento autonómico. Ben, en fin, é o seu criterio e a súa... podían existir outro tipo de criterios. Aquí o que se aplican, basicamente, son os mesmos criterios que utiliza a Comisión Europea para distribuír os fondos ao conxunto dos países. É dicir, impacto da pandemia no PIB, neste caso da economía galega, que, como vostede sabe, e ademais presumen diso constantemente, a economía galega está moito menos impactada que a media da economía do Estado; desemprego, do que vostedes tamén presumen e eu que me alegro de que en Galicia haxa menos desemprego que na media do Estado; e desemprego xuvenil. Eses son os criterios.

¿Podíanse tomar outros? Evidentemente que si. Tómanse eses. Eu creo que son criterios obxectivos, porque aquí do que estamos falando é de tomar medidas contra unha pandemia e non de financiamento autonómico.

Respecto dos demais, eu coincido con vostede, efectivamente.

O señor PRESIDENTE: Remate.

O señor FRANCISCO RIVERA: —Si, remato nun minuto—.

CNAE, si, déixanse fóra determinadas actividades, hai un anexo que contempla 95 códigos de actividades beneficiarias destes tipo de axudas. Eu podo coincidir absolutamente con vostede en que é necesario ampliar os beneficiarios deste tipo de axudas. Eu creo que nese sentido xa hai un debate aberto no conxunto do Estado e a propia ministra Nadia Calviño ten manifestado que é receptiva a esta modificación.

Xustificación do gasto. ¡Oia!, pero se hai axudas que ten aprobado a Xunta de Galicia do paquete do ano 2021 que aínda non están pagadas. E ademais, o real decreto, que hai que lelo, señor Tellado, hai que lelo, o que establece é que é a Xunta de Galicia a que fixa os mecanismos e a que fixa os controis. Polo tanto, aplíquense vostedes o conto.

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor FRANCISCO RIVERA: Se hai que xustificar o gasto e hai que flexibilizar o requisito de xustificación do gasto, terá que ser a propia Xunta de Galicia, porque é quen ten as competencias.

E o último punto, efectivamente, ao que vostedes aluden na súa iniciativa en relación a que se poidan beneficiar deste tipo de axudas tamén as empresas que tiveron un resultado negativo no ano 19, pois hai que ler novamente o real decreto. Isto vai de axudar a empresas viables,...

O señor PRESIDENTE: Grazas.

O señor FRANCISCO RIVERA: ...aquelas que teñen viabilidade económica, loxicamente aquelas que tiveron resultados negativos...

O señor PRESIDENTE: Grazas.

O señor FRANCISCO RIVERA: ...no ano 2019 pois haberá que establecer...

O señor PRESIDENTE: Grazas.

O señor FRANCISCO RIVERA: ...outro tipo de axudas, pero isto vai para empresas viables.

O señor PRESIDENTE: Grazas.

O señor FRANCISCO RIVERA: Eu alégrome —un segundiño, simplemente— de que esta pandemia, coas consecuencias que ten, evidentemente, dramáticas en todos os eidos, sexa xestionada —con todas as eivas— por un goberno progresista, porque aos datos me remito, en relación á saída da crise no ano 2011 e á saída da crise como se está producindo neste ano 2021.

Nada máis. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Francisco Rivera.

(*Pausa.*) (*Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.*)

Grupo autor da proposición non de lei, señor Tellado.

O señor TELLADO FILGUEIRA: Grazas, presidente.

Señor Pérez López, queremos agradecer e sumarnos ás condolencias que vostede expresaba ao inicio da súa intervención en relación co acontecido onte en Carballo, que ademais afecta familiarmente un membro do Grupo Parlamentario Popular. Sumámonos a ese rexeitamento da violencia, como non podía ser doutra forma. Moitísimas grazas.

Con respecto á emenda plantexada polo Bloque Nacionalista Galego, o que temos que dicirlle é que pensamos que a súa emenda plantexa unha serie de asuntos que non atenden ao fondo

da cuestión desta iniciativa, que é, ademais moi concreta. Sobre estes fondos, pedimos unha repartición xusta por parte do Goberno de España, e no que afecta o Goberno galego eu creo que non é de recibo instar alguén a facer o que xa fai, para que pareza que o fai porque vos-tes o din, e, polo tanto, creo que están en marcha os programas de axuda por parte do Goberno galego nese sentido.

Señor Francisco Rivera, a vostede moléstalle a miña vehemencia, a min moléstame a súa compracencia. Son vostedes pusilánimes á hora de defender os intereses de Galicia, e cando se trata de defender os intereses de Galicia eu sempre vou defender a vehemencia fronte á súa compracencia e a ese espírito pusilánime que caracteriza todo o Grupo do Partido Socialista Galego. (*Aplausos.*) ¡Lamentable! Teñen que elixir e vostedes xa elixiron, non podemos contar con vostedes. Di vostede: bueno, hai criterios e criterios. Todos os que utilizan sempre van en contra de Galicia, ¡que casualidade! Hai criterios e criterios. ¡Pero non lles dá vergonza saír á rúa e dicirlle á xente as cousas que vostedes din aquí! Supoño que na rúa non se atreve a facer este tipo de análise. Fai vostede análise da crise económica como algo dende arriba, bueno, mirando, hai unha rede social, unha rede de seguridade. Si, unha rede de seguridade que financia Europa e que reparte de forma discriminatoria o seu goberno sempre castigando a Galicia. (*Aplausos.*) ¡Vaia coas redes de seguridade coas que vostedes xogan!

Fala vostede dos ERTE como se os ERTE fosen un regalo que temos que agradecerlle ao señor Pedro Sánchez. ¡Pero se a figura dos ERTE a aprobamos o Partido Popular na nosa reforma laboral que vostedes querían derrogar! Por certo, derogación que vostedes non fixeron porque nin sequera cumpren coas súas propias promesas.

Fala vostede do ingreso mínimo vital, que o cobran 8.000 galegos e tiñan que cobralo 40.000 galegos. ¡Pero non lle tome o pelo á xente, señor Francisco Rivera! ¡Menos compracencia e máis vehemencia á hora de defender os intereses de Galicia!

Nas últimas reparticións de fondos do Goberno de España, a Galicia sisáronlle 700 millóns de euros, 666 para ser exactos, e vostedes aplauden de forma cómplice. O seu catecismo, o catecismo do PSdeG-PSOE, é si a todo. Quedou clarísimo, non van dar a cara nunca, porque nunca están. Nunca están cando se lles necesita, vostedes aplauden a Madrid e cren que con iso xa está feito todo. Mire, non fale de autónomos, porque alí onde vostedes puideron apoialos non o fixeron: Concello de Vigo, Deputación de Pontevedra, ¿que fixeron? Nada. Por certo, vostede é do PSdeG-PSOE de Ourense. En Ourense, ¿que fixeron? Recorrer nos xulgados as axudas a autónomos da Deputación Provincial. ¡Vergoña tiña que darlles! Pero eu creo que o PSdeG-PSOE chegou a un nivel de desvergoña absoluto.

Hoxe lemos na prensa: «El presidente de la Diputación de Lugo rechaza las acusaciones de machismo.». ¡Pero outra vez, pero volvemos outra vez! É que o señor Gonzalo Caballero perdeu hoxe a oportunidade de desculparse na Cámara de todos os galegos sobre estas palabras. Non, non, non só non se desculpou na Cámara, é que agora o señor este —por chamarlle algo— confirma as palabras e vostedes miran para outro lado, e esa é a verdade. Nós agradecemos a solidariedade da señora Ana Pontón con Elena Candia, pero o certo é que seguen vostedes mantendo á fronte da Deputación de Lugo a un cavernícola. Iso é indiscutible, señora Ana Pontón, e iso seguirá no seu currículo político. (*Aplausos.*)

Señores do PSOE, sigan vostedes con esa actitude de *palmeros* oficiais, porque esta actitude de *palmeros* oficiais, dende logo, é moi criticable, pero hoxe é autenticamente ridícula, porque, mentres ao señor Caballero en Ferraz lle preparan a caixa de pino, vostedes seguen alí aplaudindo a ver se gañan minutos no terreo de xogo. Francamente, ¡lamentable!

E señora Pontón, nós non aceptamos esa actitude permanente do Bloque Nacionalista Galego. Vostedes son cómplices e corresponsables do que fai o Goberno de España e que dana e ataca a Galicia, porque vostedes os puxeron aí e porque vostedes os manteñen e porque vostedes cogobernan con eles alí onde poden, en todos os concellos e as deputacións nas que lles dá a suma. Pero, ademais, a súa actitude é tamén criticable porque ante os continuos ataques de Sánchez a Galicia, a súa resposta, señora Pontón, é culpar o agredido, que é Galicia,...

(Interrupcións.) (Murmurios.)

O señor PRESIDENTE: ¡Silencio!

O señor TELLADO FILGUEIRA: ...para eximir o agresor, que é o Partido Socialista e o Goberno de Pedro Sánchez. *(Aplausos.)* Por iso non é capaz de mirar a quen lle fala. ¡Alá vostedes, señora Pontón! Basta de dobres xogos, basta de dobres discursos, basta de escusas, basta de cortinas de fume. Se queren apoiar a Galicia póñanse do lado de Galicia, pero non dean leccións a ningún do que vostedes non fan...

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor TELLADO FILGUEIRA: ...en ningunha das institucións nas que están presentes. Vostedes só son útiles para vostedes mesmos, para manter o seu soldíño nos concellos, nas deputacións ou alí onde están co Partido Socialista. E por iso, cando o Partido Socialista castiga a Galicia, ¿que é o que fai o Bloque Nacionalista Galego? Ver, oír e calar. ¡Lamentable, lamentable!

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Tellado. Grazas. Terminou o seu tempo.

O señor TELLADO FILGUEIRA: Grazas. *(Aplausos.)*

Votación das proposicións non de lei

O señor PRESIDENTE: Procedemos á votación das proposicións non de lei.

Comezamos votando a do Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego, iniciativa da señora María González Albert.

Votación da Proposición non de lei do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, por iniciativa de dona Ana Pontón Mondelo e dona María González Albert, sobre as actuacións que debe levar a cabo a Xunta de Galicia coa finalidade do recoñecemento do Bierzo como provincia

Efectuada a votación, deu o seguinte resultado: votos a favor, 19; votos en contra, 52.

O resultado da votación é negativo.

En consecuencia, queda rexeitada esta proposición non de lei.

O señor PRESIDENTE: Votamos agora a do Grupo Parlamentario Popular iniciativa de D. Diego Calvo. Non se aceptan as emendas do Grupo parlamentario Socialista e Bloque Nacionalista Galego.

Votación da Proposición non de lei do G. P. Popular de Galicia, por iniciativa de don Miguel Ángel Tellado Filgueira e oito deputados/as máis, sobre a demanda polo Goberno galego ao Goberno central da encomenda da construción dun buque de acción marítima para a Armada Española nos estaleiros de Navantia, na ría de Ferrol

Efectuada a votación, deu o seguinte resultado: votos a favor, 71.

O resultado da votación é positivo.

En consecuencia, queda aprobada esta proposición non de lei.

O señor PRESIDENTE: Votamos agora a do Grupo Parlamentario Socialista, iniciativa de Dª Marina Ortega.

Acéptase a emenda, que é unha emenda de modificación do punto primeiro.

Votación da Proposición non de lei do G. P. dos Socialistas de Galicia, por iniciativa de dona Marina Ortega Otero e don Julio Torrado Quintela, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego en relación cos recoñecementos do grao de discapacidade revisados nos anos 2019 e 2020 e as valoracións telefónicas que se están a realizar para a súa obtención

Efectuada a votación, deu o seguinte resultado: votos a favor, 31; votos en contra, 40.

O resultado da votación é negativo.

En consecuencia, queda rexeitada desta proposición non de lei.

O señor PRESIDENTE: Votamos a do Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego iniciativa de Dª María Monserrat Prado.

Non se acepta a emenda do Grupo Parlamentario Socialista.

Votación da Proposición non de lei do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, por iniciativa de dona María Montserrat Prado Cores e dous deputados/as máis, sobre a posición do Parlamento de Galicia e as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego en relación coa proposta de eliminación das patentes dos produtos que hai para a loita contra a covid-19 e a adquisición das vacinas que superasen os preceptivos controis sanitarios

Efectuada a votación, deu o seguinte resultado: votos a favor, 19; votos en contra, 40; abstencións, 12.

O resultado da votación é negativo.

En consecuencia, queda rexeitada a proposición non de lei.

O señor PRESIDENTE: Agora votamos a do Grupo Parlamentario Socialista, iniciativa de D. Pablo Arangüena.

Votación da Proposición non de lei do G. P. dos Socialistas de Galicia, por iniciativa de don Pablo Arangüena Fernández e dona Paloma Castro Rey, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego en relación co sector mar-industria-alimentario

Efectuada a votación, deu o seguinte resultado: votos a favor, 31; votos en contra, 40.

O resultado da votación é negativo.

En consecuencia, queda rexeitada.

O señor PRESIDENTE: E, por último, votamos a do Grupo Parlamentario Popular, iniciativa de D. Miguel Tellado.

Non se acepta a emenda do Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego.

Votación da Proposición non de lei, do G. P. Popular de Galicia, por iniciativa de dona Cristina Sanz Arias e trece deputados/as máis, sobre as demandas que debe realizar o Goberno galego ao Goberno central en relación co Real decreto lei 5/2021, do 12 de marzo, de medidas extraordinarias de apoio á solvencia empresarial en resposta á pandemia da covid-19

Efectuada a votación, deu o seguinte resultado: votos a favor, 59; abstencións, 12.

O resultado da votación é positivo.

En consecuencia, queda aprobada esta proposición non de lei.

Declaración institucional

O señor PRESIDENTE: Voulles ler unha declaración institucional que me fan chegar os grupos e que di:

«O Parlamento de Galicia quere expresar o seu apoio ás mulleres agredidas na festa da Maruxaina de 2019 e manifesta o seu enérxico rexeitamento ás gravacións das que foron obxecto, difundidas en páxinas web de contido pornográfico.

Estas máis de 80 mulleres, entre elas menores de idade, foron vítimas dun acto machista e denigrante que atenta contra a súa dignidade como mulleres e como persoas.

Por esta razón, a Cámara fai un chamamento a que se investiguen en profundidade os feitos para que non queden impunes.

Ningún contexto, sexa na vía pública ou no ámbito privado, xustifica unha agresión contra a intimidade e os dereitos fundamentais das mulleres nin de ningunha persoa.

Así mesmo, o Parlamento de Galicia apoiará o desenvolvemento e impulso daquelas medidas que as autoridades competentes teñan ao seu alcance para impedir que situacións coma esta poidan volver producirse.» (*Aplausos.*) (*Apróbase por asentimento.*)

Continuamos coa orde do día. Pasamos ao punto sexto, interpelacións.

Interpelación de D. Manuel Antonio Lourenzo Sobral, do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, sobre a política do Goberno galego en relación co acoso escolar

O señor PRESIDENTE: Para formular a interpelación, ten a palabra o señor Lourenzo Sobral.

O señor LOURENZO SOBRAL: Ben, imos falar de convivencia, que boa falta fai.

Presidente; señor conselleiro.

Laura ten 13 anos e é ela mesma a que sinala que dende que ten uso de razón se sentiu desprazada e illada nos distintos centros. Creceu culpándose a si mesma, e mesmo chegando a pensar que era merecedora deses insultos e deses desprezos que sufría cada día. Acabas pensando que é culpa túa —dicía— e, de súpeto, aparece algún golpe, fotos íntimas nas redes, e ata que, hai cousa dun ano, lle apareceu no seu whatsapp unha mensaxe con data para que se suicidase.

María ten 15 anos, ela di que nunca sufriu golpes físicos, pero, tal e como ela afirma, «o meu corpo foi o meu inferno». «Levo sufrindo insultos polo meu corpo, mesmo diante dos profesores, que en ocasións non foron capaces de ver os niveis de dor e de sufrimento que isto implicaba». María evoluciona hoxe favorablemente, despois do seu segundo ingreso hospitalario con diagnóstico de anorexia.

Leo, pola contra, tiña 12 anos cando lle diagnosticaron TDH, e este é o terceiro centro polo que pasa e, tal e como di a súa psicóloga, Leo oscilou entre os roles de acosador e de acosado, algo moi habitual tamén nestes casos. O sistema nunca foi quen de adoptar medidas eficaces con Leo, que hoxe padece depresión severa e agorafobia.

Laura, María, Leo, os centos de nenos que, en tanto en canto hoxe celebrabamos este pleno, foron aos seus centros de ensino con medo, teñen en común a angustia que padeceron por estas circunstancias, mais eu creo que teñen algo máis en común que deben facernos reflexionar a toda e a todos. Teñen en común que lles fallamos. Fallámoslles como administración, fallámoslles como comunidade educativa, tamén en tantos casos, porque en demasiadas ocasións mesmo nos chegan a faltar ferramentas e formación para discernir aquilo que é acoso daquilo que non o é. E por iso nós vimos aquí, despois de ducias de xuntanzas con diversos colectivos, con toda a vontade construtiva e con toda a man tendida para poñer todo o que estea na nosa man para que nunca máis alumnos como Laura, como Leo e como tantos e tantos nenos que están a padecer este problema se vexan nesa situación.

E por iso cremos que é fundamental falar, escoitar e traballar; traballarmos todos e todas xuntas, escoitar o que nos están a dicir nestas semanas federacións de ANPA, o que nos está

a dicir a Unesco, o que nos están a dicir as familias e o que nos están a dicir informes, por exemplo, como o de Amnistía Internacional —ao que despois farei referencia—, que manifestan, que trasladan que non tería ningún sentido que nun tema como o do acoso escolar convertamos este debate nun novo exercicio de confrontación. Como tampouco sería entendíbel que este debate por parte do Goberno se convertese nun exercicio de autocompracencia e do «y tú más».

Queda moito por facer, temos moito traballo por diante, porque os casos que estamos a detectar son simplemente a punta do iceberg, e isto é precisamente o que se desprende deste informe de Amnistía Internacional: facer a vista gorda, o acoso escolar en España, un asunto de dereitos humanos do ano 2019.

Un documento ao que, ademais, debemos prestar especial atención no noso país, porque boa parte dese traballo de campo, dese traballo de recollida de datos, se fixo neste país. E dese informe despréndense afirmacións que eu creo que merecen unha reflexión de todas e todos os que aquí estamos, porque non teño a máis mínima dúbida de que acoutar estas situacións dramáticas é o obxectivo de todas os que estamos aquí. Despréndense afirmacións como as seguintes: non se están implementando as medidas necesarias; quedan importantes lagoas por cubrir se queremos que se respecten e protexan os dereitos dos nenos e das nenas nos centros educativos. Afirmacións como: o acoso escolar non é un problema dun ou doutro centro, fai falta moito máis para garantir que os nenos gocen dos seus dereitos. Afirmacións como: as autoridades non están adoptando todas as medidas necesarias para protexer e para previr o acoso escolar. Ou afirmacións —e creo que esta é algo que debe ser central— como que debemos prestar tamén unha especial atención ás formas non físicas do acoso, como os insultos, a exclusión social, que adoitan pasar desapercibidas e non se documentan nas canles oficiais.

Este informe pon negro sobre branco que moitas das ferramentas que temos na actualidade —e non temos ningunha dúbida de que por parte das administracións, por parte da comunidade educativa, tratan de paliar un problema obxectivo, real e infradimensionado— presentan carencias. Presentan carencias como que o Decreto 8/2015, do 8 de xaneiro, de convivencia, que desenvolve a Lei 4/2011, non presenta un apartado específico para abordar os problemas de acoso escolar, como, por outra banda, si presenta —no capítulo terceiro, se non me engano— a lei que pretende desenvolver. Como documentos que se desprenden dese decreto, como é o Protocolo para a prevención e detección e tratamento do acoso escolar, ou o propio Consello para a Convivencia Escolar, que vén de reunirse recentemente, presentan unha serie de eivas, no caso do protocolo —á parte dunha denuncia unánime de varios dos colectivos que están traballando neste eido—, unha burocratización que ralentiza e impide en moitos casos que o traballo se poida facer coa axilidade que precisa. Para que nos fagamos unha idea: das cen páxinas que ten ese protocolo, practicamente a metade, 47, son plantillas para cubrir, 23 anexos que implican un traballo burocrático que ao final non se concreta en actuacións —en tantos casos— reais que son imperativas para a ferramenta fundamental na que creo que todas e todos coincidimos, que é a prevención. Pero, por exemplo, eivas e lagoas como que no Consello Escolar para a Convivencia —consello que, denuncian tamén algúns participantes dese propio consello, se reúne cunha periodicidade manifestamente mellorábel—, é no propio decreto, no artigo 10.5, cando se desenvolven as cuestións deste

consello, aparece terminoloxía como convivencia, escolar, resolución de conflitos,... pero tampouco aparece a palabra «acoso» nas funcións que se outorgan a este consello.

E todas estas eivas sitúannos nuns datos que eu creo que merecen unha reflexión de todas e todos os que estamos aquí, e que merece unha reflexión porque amosan contradicións que creo que sitúan esa afirmación —que dicía o propio informe de Amnistía Internacional que simplemente estamos a ver a punta do iceberg— no centro do debate.

Para que nos fagamos unha idea, a Unesco sinala que un de cada tres nenos chega a sufrir episodios de violencia ou acoso algunha vez na súa vida. Se cotexamos estes datos cos datos que está a dar o Ministerio de Educación e Cultura —os últimos que hai publicados son do ano 2017— estamos a falar de que só 71 casos foron activados no caso galego. Pero é que hai un novo documento, un documento, ademais, da propia Xunta de Galiza, como é o Informe diagnóstico da propia estratexia de convivencia escolar, elaborado o ano pasado, que eu creo que si debemos abordalo e centrar e facer unha análise deses datos, porque eu creo que nos están dando informacións que deben ser centrais para sermos capaces de dilucidar a realidade que temos no caso do acoso. Nese informe establécese que o 21,8 % dos nenos sufriu violencia escolar nalgunha ocasión. Un de cada cinco nenos está dicindo que sofre iso, pero o problema que temos é que, pola propia dinámica, elaboración das preguntas, non somos quen de discernir que episodios de violencia son constitutivos de acoso escolar e cales non poden ser. Porque, por exemplo, pregúntase por episodios de marxinação, por episodios de difamación nas redes sociais, por episodios de violencia e, despois, noutro apartado, pregúntase polo acoso escolar. ¿Alguén entendería —e alédome de que neste Parlamento se acadasen acordos, por exemplo, contra a violencia machista— que alguén distingue que unha muller sufrise violencia ou discriminación do que é maltrato?

Eu creo que ese é o foco que debemos estar a poñer no caso do acoso escolar, e ese é o proxecto polo que, dende este grupo, despois de xuntanzas con varios axentes implicados, facemos un chamamento. Porque, mesmo se imos aos datos específicos do propio informe da estratexia galega, no que fai referencia ao caso do acoso escolar, estamos a falar de que un 5,8 % dos nenos, obviando episodios de violencia, obviando episodios de difamación nas redes, obviando episodios de illamento que van noutro apartado, pero un 5,8 % dos nenos en educación obrigatoria e un 6,2 % en postobrigatoria manifestan ter sufrido, percibido, episodios de acoso escolar.

Os números deben facernos reflexionar: sobre unha comunidade educativa de, aproximadamente —cifras grosas— 250.000 alumnos, estamos a falar de que 15.000 alumnos deste país manifestan ter sufrido episodios de acoso escolar nese informe.

Loxicamente, isto require ferramentas, isto require unha reflexión, e require que o poñamos en contraposición con outro dato que eu creo que debe facer tamén un chamamento á nosa reflexión: que fronte a ese 6,2 de alumnos que perciben esta realidade de acoso, só o 1,33 % das familias perciben estes datos de acoso...

O señor PRESIDENTE: Remate, remate, por favor.

O señor LOURENZO SOBRAL: ... —remato, presidente—, estamos a falar de que hai 12.000 nenos que manifestan estar nesta situación sen que as familias coñezan que están sufrindo esta situación.

Vaia por diante, señor conselleiro, que traemos esta iniciativa —remato— coa vontade, absolutamente construtiva, coa man tendida, despois de meses de diálogo, de traballo, con axentes implicados, con familias, con federacións de ANPA, e moitas das conclusións ou das achegas que pretendemos incorporar son consensuadas con estes sectores. O que lle pedimos é que poñamos o foco, que traballemos, porque temos moito traballo por diante, e que, dende logo, aquí queda esta man tendida e que no momento en que dende a Consellería de Educación se nos poña data e hora, irá por diante toda a nosa vontade para que nunca máis teñamos que ver como alumnos como Laura, como María, como Leo, como tantos nenos que están a sufrir esta situación, teñan que padecela.

Máis nada, moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora Lourenzo Sobral.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado)

Resposta do conselleiro de Cultura, Educación e Universidade, don Román Rodríguez González.

O señor CONSELLEIRO DE CULTURA, EDUCACIÓN E UNIVERSIDADE (Rodríguez González): Moi bos días.

Señor presidente, señorías.

Non cabe dúbida de que estamos ante un problema tremendamente serio, un problema moi preocupante e que, sobre todo, é moi serio e moi preocupante para as vítimas, tanto para os nenos e as nenas como para as súas familias. E estou seguro tamén, señorías, de que a loita contra o acoso escolar, ou contra calquera outro tipo de violencia, é unha tarefa compartida no conxunto da sociedade galega e, por certo, ben merece, ben merece, un debate construtivo neste Parlamento.

Todos defendemos a tolerancia cero, absolutamente cero, ante calquera situación de acoso escolar, non hai a menor dúbida, ante calquera tipo de acoso escolar ou de discriminación que se faga respecto a un alumno ou a unha alumna.

Neste asunto debemos implicarnos absolutamente todos, adultos e nenos, familias, profesores, co conxunto da comunidade educativa, sendo conscientes tamén de que, como sociedade, temos un camiño percorrido, temos avanzado moito, pero que tamén quedan moitas cousas por facer, e ata que non exista, dalgún xeito, ningún caso de acoso escolar, pois temos que seguir traballando. Temos que seguir traballando, e a resposta que se dea nunca será completa, sempre será incompleta mentres haxa un único caso ou un só caso de acoso escolar nos nosos centros educativos.

O enfoque co que se traballa dende a Consellería respecto da loita contra o acoso escolar ten un carácter integral, que ademais involucra o conxunto de recursos do ensino galego. Tráballase de xeito continuo para a mellora do clima de convivencia, e este clima de convivencia é quizais unha das pautas fundamentais que marca a calidade da ensinanza que prestan os centros educativos, e que é fundamental para favorecer ou impulsar todo o que ten que ver co proceso de aprendizaxe.

E por todo isto, a verdade é que agradezo que esta interpelación nos posibilite poñer en valor as políticas que se levan desenvolvendo nos últimos anos en relación coa prevención do acoso escolar, en definitiva, co que ten que ver coa convivencia nos centros educativos.

Como sabe, señoría, Galicia ten sido unha comunidade pioneira no conxunto do Estado no que ten que ver coa aposta pola convivencia e a participación da comunidade educativa. Vostede cita, na súa interpelación, a Lei 4/2011, que se desenvolveu a través dun decreto, o Decreto 8/2015, do 8 de xaneiro, e tamén recoñece que a partir destes dous textos normativos xorden iniciativas como a Estratexia galega de convivencia escolar 2015-2020, Educonvives, e unha serie de protocolos, por exemplo, o Protocolo para a prevención, detección e tratamento do acoso escolar e ciberacoso. Ou tamén se crea o Consello Galego para a Convivencia Escolar.

A verdade é que nós podemos entender que para o BNG estes documentos sexan insuficientes. A verdade é que o nacionalismo galego non os apoiou, non os apoiou como partido no ano 2011, e estivo en contra da Lei de convivencia e participación, e tamén no ano 2015 tampouco quixo apoiar o que foi a Estratexia galega de convivencia escolar, Educonvives. A verdade é que, detrás deste non apoio, hai un non apoio a un gran traballo e a un enorme esforzo que fan todos os membros da comunidade educativa para mellorar o ambiente e o clima de convivencia.

Sen embargo, tamén temos que dicir que estes pasos tiveron suceso, serviron para que no conxunto do Estado tamén se adoptase un Plan estratéxico de convivencia escolar. Este foi no ano 2016, co ministro Íñigo Méndez de Vigo, que mesmo recoñeceu que se tiña inspirado no galego, e tamén se deu un novo pulo a partir de aquí ao Observatorio Estatal da Convivencia Escolar, que fora creado no ano 2007, neste caso pola ministra Mercedes Cabrera.

Ben, a Estratexia galega de convivencia, ¿que posibilitou? Pois posibilitou ter plans de convivencia en todos os centros. ¿Que posibilitou tamén? Deseñar, planificar, organizar unha serie de accións, accións formativas para a prevención de conflitos —nas familias e no profesorado—, difusión de experiencias e boas prácticas, homoxeneización de documentos para ter modelos normalizados para axilizar a xestión de conflitos. Non hai dous conflitos iguais, non hai dous conflitos iguais, e é moi difícil estandarizar a intervención sobre os mesmos. Potenciación do procedemento de conciliación e coordinación coas accións con outras entidades ou institucións que traballen en prol da convivencia, porque, normalmente, estes problemas non son só un problema unicamente escolar, senón que a familia, o entorno e o ambiente teñen tamén unha repercusión directa.

Tamén a partir desta estratexia se deseñaron e se impulsaron dúas macroenquisas, unha do ano 2015, un macrocuestionario, unha macroenquisa que foi actualizada no ano 2019, e creo

que destas dúas macroenquisas saen resultados que polo menos fixan un escenario e un panorama no cal estamos traballando e sobre o cal temos que traballar.

¿Que nos din? Pois que, sen ningún tipo de compracencia, ¡eh!, sen ningún de compracencia, pero son datos da macroenquisa que se lles fixo ás familias, ao profesorado, ao conxunto da comunidade educativa, en torno a medio millón de persoas.

O 85 % dos colectivos, das familias e do profesorado consideran que non existen conflitos de convivencia nos seus centros, ou que son puntuais, pero, obviamente, mentres haxa un temos que seguir traballando. Tamén nos din o 60 % dos que responden a enquisa que houbo unha mellora do clima de convivencia dende o ano 2015 ao ano 2019. Tamén quero mencionar os datos sobre a percepción de que o centro educativo promove ou apoia todo o que ten que ver coa convivencia e a resolución pacífica dos conflitos. Así, por exemplo, no que é o ensino obrigatorio, o 79,4 % da comunidade educativa entende que o centro, cunha perspectiva integral, intervéen na mellora concreta e directa do que é o clima escolar e do que é o clima de convivencia. Só un 3,4 % entende que non o fai. En postobrigatorias os datos son moi parecidos: un 76,5 % entende que o centro intervéen na mellora da convivencia, e só un 3,3 % entende que non.

Obviamente, sempre é interesante, para ter unha visión compartida —porque se carecen de datos comparativos a nivel de España, carecemos deses datos—, ver algún indicador ou algún dato estatal. Por exemplo, hai un servizo de atención telefónica do Ministerio e da Fundación Anal, que nos di que en Galicia só se producen o 3 % das chamadas que se fan a este servizo estatal, para un alumando en torno ao cinco e pico por cento. E falamos de chamadas, non de casos, porque unha cousa é unha chamada e outra cousa é que sexa un caso real, e que para iso hai seguir, en certa medida, os canais que son os propios centros educativos, e que son tamén os servizos de inspección educativa.

Coincidimos, señoría, en que é difícil, polos propios procedementos e porque teñen que ser procedementos tremendamente garantistas, ter uns datos concretos de acoso escolar. ¿Por que? Primeiro, porque estamos ante un fenómeno tremendamente complexo, sensible, que hai que ser moi prudentes, moi cautelosos, e que hai que confiar no traballo dos profesionais. Primeiro intervéen o centro; se o centro, a través das súas medidas de conciliación, non resolve o problema, intervéen Inspección; e, por último, se Inspección non é capaz de facer mediación, interveñen os corpos e forzas de seguridade do Estado, e en certa medida hai tamén que ter que avaliar algo tan sensible cunha perspectiva integral.

É moi importante coñecer o diagnóstico e ter a información da percepción e das accións concretas que se desenvolven dentro dos centros educativos e das propias comunidades educativas. Estou seguro de que xa sabe que a semana pasada se puxo en marcha a terceira enquisa, ou macroenquisa, de convivencia. Moi importante, para ter información non hai fonte máis fiable de información que esta, e é a que nos permite actuar ou que lles permite actuar aos centros. Cun compromiso, que se faga de xeito plurianual. Os centros teñen ata o 29 de abril para facelas. Non hai información mellor, porque é certo que hai moitos informes pero que teñen metodoloxías diferentes, recollidas de información diferentes, escenarios mostrais diferentes, afirmacións e diagnoses diferentes, e o que si queremos con isto é ter

en Galicia unha secuencia temporal bianual, onde teñamos unha reposta concreta, específica e moi clara do conxunto da comunidade educativa.

Creo que isto é moi importante para ter unha visión sobre a convivencia, e cando falo da convivencia falo tamén do acoso escolar, como un dos piares da mala convivencia, ou como un dos elementos da mala convivencia máis importante.

A partir de aí, todos os centros educativos van recibir os resultados, a Consellaría e o servizo de inspección terán información para poder intervir, poder poñer plans de convivencia, e poder actuar naqueles aspectos onde poidamos ter en marcha, cunha trazabilidade rigorosa, diferentes accións.

Obviamente, hai moito que facer e hai moito traballo para facer, pero, sen dúbida, esta enquisa vainos dar a información básica para planificar, previr e actuar, e, obviamente, a mellora dos últimos anos non é ciencia infusa, hai un traballo detrás, un traballo dos profesionais en diferentes aspectos, por exemplo, co que ten que ver coa implementación e o seguimento dos protocolos para a prevención, detección e intervención contra o acoso, e, por suposto, contra o ciberacoso, cada vez máis importante. Por suposto, o reforzo da formación do profesorado ou as escolas de nais e pais que nos forman.

Como dixen xa ao inicio, todos debemos defender a tolerancia cero ante calquera situación de acoso, de violencia ou de discriminación, e mentres haxa un só caso teremos que seguir traballando, e facelo dun xeito integral, cun enfoque integral e participativo, onde o centro sexa o primeiro elemento que ten que mediar, que ten que intervir, que ten que dar solucións aos diferentes casos.

E o último punto ten que ser, obviamente, pasar isto ao ámbito xudicial...

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor CONSELLEIRO DE CULTURA, EDUCACIÓN E UNIVERSIDADE (Rodríguez González): ...ou ao ámbito policial.

En definitiva, creo que cuestionar o compromiso... entendo que vostede non o fixo, pero creo que non se debe de cuestionar o compromiso do sistema educativo galego de facerlle fronte ao fracaso escolar, non se debe cuestionar o esforzo desenvolvido polo profesorado, polas inspeccións e polos centros. Hai un grandísimo traballo de conciliación e resolución destes tipos de problemas dentro dun marco fixado pola Administración autonómica.

E mire, cando hai un caso actúase con prontitude, con absoluta prontitude, e con moita prudencia, respectando sempre os dereitos das persoas afectadas. E isto que ten que ser sempre para o conxunto do alumnado, ten que ser moi especial cando se fala de menores, e creo que nisto temos que ser tremendamente rigorosos, tremendamente prudentes, e seguir desenvolvendo cunha implicación como hai ata o momento, moi potente e moi forte, dos centros, dos equipos directivos, dos equipos de inspección, dos equipos de orientación, detectar, in-

tervir e evitar que os problemas de acoso xeren algún tipo de prexuízo para os nenos, para as nenas, para as persoas afectadas polos mesmos.

Moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

Réplica, señor Lourenzo Sobral.

O señor LOURENZO SOBRAL: Eu non sei se non escoitou a miña intervención, se non prestou a atención a cales eran os obxectivos que explicitamos, pero o certo é que me lembraba dun pedagogo británico, Tom Hodgkinson, que segue as teses da educación lenta e non violenta, e que era tamén xogador de rugby, e dicía que no rugby, como na educación, era importantísimo, era fundamental, para gañar os partidos, mirar para os lados, porque se só miramos para adiante acabamos perdendo a perspectiva do que está a pasar no campo.

Vostede o que veu aquí facer, señor conselleiro, foi explicarnos as medidas que se estaban a tomar. Teño que dicirlle que si, que denotei unha certa autocompracencia, pero, en todo caso, en aras do espírito construtivo e da seriedade, a dor e o sufrimento que estamos a ter na comunidade educativa, eu de verdade que vou seguir a intentar a procura de acordos e a procura de que nos sentemos a traballar con todas as organizacións que están a denunciar que moitas das ferramentas que están enriba da mesa non están a dar o resultado esperábel. E non é algo que estea dicindo o BNG, é algo que están a dicir os informes de Amnistía Internacional, é algo que están a dicir tantísimas familias afectadas, é algo que están a dicir federacións de ANPA.

Pero, señor Rodríguez, é algo que están a dicir tamén os propios informes da Xunta de Galicia, por datos que lle veño de poñer enriba da mesa.

Unha das cuestións que se critican, e non tería tempo para explicitar todas as eivas que están a transmitirnos os colectivos especializados a respecto do Informe diagnóstico da estratexia galega, pero precisamente unha das eivas que nos transmiten é que fai exactamente o mesmo exercicio que vostede vén de facer aquí: presentar os datos en positivo. Podemos dicir que hai un 94 % de nenos que non sofren acoso ou presentar a realidade de que temos un 6,2 % de nenos en ensino postobrigatorio que si que din que están sufrindo esta realidade. Estamos a falar de 15.000 alumnos e alumnas da comunidade educativa galega, ¿debe levarnos isto a unha reflexión ou non? ¿Debe levarnos isto a unha reflexión cando, ademais, se cotexamos estes datos e os poñemos en relación cos últimos datos publicados do Ministerio nos saen 71 casos de protocolos abertos? ¿Cando, se os poñemos en relación cos datos que está a dar a Unesco, saénos que hai 1 de cada 3 alumnos que manifestan que están en situación de padecer esta circunstancia?

E, despois, eu non vin aquí cuestionar protocolos, e coñezo as motivacións de que en moitas ocasións houbo posicionamentos contrarios por parte deste grupo. Pero, insisto, non me

gustaría entrar niso. Pero, basicamente, era por un principio de que non compartiamos que tiña que ver con esa autoridade do profesor. E vostede sabe coma min que un profesor ou gaña autoridade na aula ou se lle pode poñer en 20 papeis oficiais que esa autoridade non se vai facer efectiva. Era unha cuestión de carácter pedagóxico, se se quere, e de enfoque. En todo caso, non creo que ese sexa o termo do debate; o termo do debate é que, tal e como están a transmitir os representantes dos profesores, por exemplo, é a dificultade que ten implementar un protocolo que ten unha carga burocrática absolutamente brutal cando temos os centros cunhas carencias de persoal e de recursos que impiden que en tantos casos se poidan tramitar estes expedientes coa axilidade que requiren. E as consecuencias, en tantas ocasións, desta falta de axilidade —e dillo unha persoa que participou, como entendo que moitos dos que estamos aquí, en protocolos dese tipo e sabemos ao que nos enfrontamos—, as consecuencias desa falta de axilidade son en ocasións dramáticas.

E falaba da dificultade que temos os profesores en tantas ocasións para identificar estes casos, para implementar solucións. E esa é exactamente outra das demandas, a presenza de colectivos especializados para abordar estes casos. Existen convenios cos colexios de psicólogos, por exemplo, para abordar outras cuestións de violencia, e hai acordos neste Parlamento para que os colexios de psicólogos poidan implementar medidas e axuda a esas persoas. ¿Por que non dar pasos tamén nesa liña, tal cal están demandando os axentes especializados?

Remato, porque se me acaba o tempo, insistindo en que o que demanda a comunidade educativa de nós, o que demanda a sociedade —porque concordo en que é un problema que transcende con moito o ámbito educativo— é que nos poñamos a traballar. Porque todos os casos que se están a dar, porque os conflitos que se están a dar coas cifras debuxan, tal cal di o Informe de Amnistía Internacional, que estamos a percibir unicamente a punta do iceberg. Que hai que traballar en sensibilización, que hai que traballar en formación, que hai que traballar en dotación de recursos, que hai que traballar en protección dos menores. E que temos que traballar todos e todas xuntas porque, se hai un tema que non debe ser susceptible de confrontación en ningún contexto, pero moito menos nun como o que nos ocupa, é o tema da violencia, e moito máis cando se trata de violencia contra menores. Os datos están enriba da mesa, os datos da propia Xunta de Galiza, señor conselleiro, están datos da propia Xunta, estamos a falar de 15.000 nenos e nenas.

O señor PRESIDENTE: Grazas. Remate, por favor.

O señor LOURENZO SOBRAL: Se iso non merece un acordo xa me dirá vostede que é o que o merece.

Máis nada e moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

Pече da interpelación. Conselleiro de Cultura, Educación e Universidade.

O señor CONSELLEIRO CULTURA, EDUCACIÓN E UNIVERSIDADE (Rodríguez González):
Moitas grazas, señor presidente.

Ben, creo que fun bastante explícito na anterior intervención falando de que autocompracencia cero, e que mentres exista un único caso de acoso escolar temos que estar aí para intentar evitalo. Creo que o dixen dúas veces e dígoo por terceira vez, autocompracencia cero.

Pero tamén lle digo a vostede que tamén hai un pecado que é o pecado da exaxeración, e vostede está aquí traendo a colación unha serie de informes, de datos que, ditos así, en abstracto, ás veces son realmente sorprendentes. Porque, claro, vostede está comparando datos e a información, pero deberíamos falar das metodoloxías, deberíamos falar das tipoloxías que plantexamos. E deberíamos falar do que o Ministerio entende por acoso, do que se plantea por acoso, en que fase é o acoso, cando está a prevención. E iso exige moita prudencia e non intentar crear unha especie de clima de alarma social respecto a este tema, porque lles fariamos un favor aos maltratadores facer expresións tan alegres como as que vostede fai aquí, sería o que peor poderíamos facer. E estou seguro de que o fai inconscientemente, no seu afán por atacar este Goberno, ao mellor trasladando unhas mensaxes que pode ser que non entren na lóxica nin moito menos no que vostede quere dicir. Pero hai que ser con isto tremendamente prudente porque —como xa digo— dá a sensación de que os máis de mil profesionais, por exemplo, no ámbito da orientación, pois non fan nada. Ou que os que desenvolven o seu traballo en mediación nos centros educativos, sen ser orientadores ou profesionais —profesores, digamos, normais—, non fan nada; e iso é realmente inxusto para estes profesionais que fan un grandísimo traballo. E creo que, nese sentido, se é verdade o que vostede di de ter a man tendida, convén non entrar nesa exaxeración ou esta transmutación das informacións ou trasladando mensaxes que non se corresponden, como acabamos de ver polas informacións, coa situación real.

En todo caso, nós —xa llo dixen e repítollo— temos a vocación absoluta de que o acoso escolar sexa cero, sendo conscientes de que é moi difícil ou que é imposible, pero hai que traballar nesa liña para minimizar a tope o impacto. E, realmente, non é que o diga o conselleiro nun momento concreto, témolos na nosa propia proposta electoral. No noso programa electoral dicimos que temos que actualizar a estratexia de convivencia para ter información real do que está pasando e non falar por percepcións. E, segundo, dentro desta estratexia, desenvolver un plan de loita contra o acoso escolar cos obxectivos que, obviamente, todos coñecemos e que estou seguro que compartimos. E, obviamente, isto vaise facer con diálogo, vaise facer con participacións, vaise facer cunha presenza activa do Consello Galego da Convivencia, onde están todos os axentes da comunidade educativa que teñen algo que ver, algo que dicir neste ámbito. E, por suposto, imos traballar, fundamentalmente, en tres liñas de traballo: primeiro, a prevención, o máis importante é a prevención, identificar as condutas contrarias á convivencia, identificalas e actuar sobre elas. ¿E que é o máis importante? Primeiro, ter ferramentas, ¿que se poden mellorar?, por suposto, pero ter ferramentas. Galicia é pioneira en moitísimas ferramentas contra acoso, o ciberacoso, alumnos LGTBI, con moitísimos protocolos; e, segundo, formación do profesorado, para detectar, como comunidade educativa e o conxunto de toda a comunidade educativa, estes casos.

Outro aspecto fundamental é a mellora das competencias profesionais, con programas específicos en mediación social, habilidades sociais, educación emocional, etc. E, por su-

posto, tamén é moi importante que se perciban na sociedade as medidas e as condutas positivas, é fundamental dar exemplo; as boas prácticas e os bos exemplos, poñelos en valor. Imos impulsar un premio, o Premio Convivimos, que, basicamente, quere poñer en valor as boas prácticas de convivencia escolar, que é moi importante. Para que non pensemos ou non vexamos só a nivel social as repercusións negativas, senón que as vexamos todas.

E creo que isto tamén ten que partir de que debemos involucrar o conxunto da sociedade neste proceso, non só o centro educativo, que por suposto si, senón que a experiencia nos din que unha gran maioría das condutas disruptivas, de acoso, etc., teñen que ver con aspectos sociais, familiares, veciñais, que en ocasións exceden o puramente escolar. E temos que actuar todos aí, e imos crear no ámbito das provincias, no ámbito provincial, unhas comisións que avalíen caso por caso todos os posibles asuntos ou sucesos vencellados ao acoso escolar ou á violencia escolar. E que non só haxa educadores —que, por suposto, haxa educadores— pero que haxa sanitarios, que estean os concellos, que haxa profesionais do ámbito da política social. En definitiva, que haxa unha visión integral, porque isto non é só un problema de dentro das aulas, é un problema que transcende as aulas e debemos estar tremendamente preparados e preocupados para darlle solución.

E, bueno, en todo caso, como ben dixo o deputado...

O señor PRESIDENTE: Remate.

Remate, por favor.

O señor CONSELLEIRO CULTURA, EDUCACIÓN E UNIVERSIDADE (Rodríguez González): ...vén coa man tendida; e supoño que esta interpelación dará lugar a unha moción. Agardemos que a moción sexa feita en termos construtivos, que permita integrar as achegas dos diferentes grupos parlamentarios e aí veremos se as súas boas palabras se materializan en feitos. E mentres tanto permítanos dubidar dos ofrecementos que soe facer o Bloque Nacionalista Galego cando plantexa un pacto. Pero, en todo caso —insisto—, ten unha ocasión, cando presente a moción e cando se debata a moción, o Grupo Parlamentario, de avaliar, e aí faremos esa pretendida boa vontade que vostede nos trae á Cámara.

O señor PRESIDENTE: Grazas.

O señor CONSELLEIRO CULTURA, EDUCACIÓN E UNIVERSIDADE (Rodríguez González): Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor conselleiro.

Cambio no desenvolvemento da orde do día

Procedemos con outra alteración da orde do día, neste caso unha pregunta ao Goberno.

Pregunta de Dª Paloma Castro Rey e tres deputados/as máis, do G. P. dos Socialistas de Galicia, sobre os obxectivos marcados no Plan de xestión de residuos urbanos de Galicia

O señor PRESIDENTE: Pregunta de dona Paloma Castro Rey, do Grupo Parlamentario Socialista.

Cando queira.

A señora CASTRO REY: Grazas, presidente.

Bo día.

Bo día, señora conselleira.

Este Goberno aprobou en xaneiro do ano 2011 o Plan de xestión de residuos urbanos de Galicia, que foi modificado posteriormente, no ano 2015, para adaptalo ao PEMAR, o Plan marco estatal de residuos 2016-2022, establecendo uns obxectivos en materia de reciclado e preparación para a reutilización e en cumprimento das obrigas comunitarias e das obrigas da normativa estatal, que ampliaron tamén a vixencia do plan galego ata o 2022.

Entre eses obxectivos a cumprir antes do 2020 atopábanse, con carácter cualitativo, a prevención e o reciclado e reforzar o principio de xerarquía nas opcións de xestión de residuos. E, con carácter cuantitativo, establecíase a cantidade de residuos domésticos e comerciais destinados á preparación para a reutilización e o reciclado, para as fraccións papel, metais, vidro, plástico, biorresiduos e outras das fraccións reciclables, que deberían alcanzar no seu conxunto, como mínimo, o 50 % en peso.

Así, a partir da bolsa tipo de Galicia, a previsión das cantidades que se deberían destinar á preparación para a reutilización e reciclado en 2020 desta materia orgánica tiñan que ser de 245.261 toneladas/ano. A Plataforma Galega de Información Ambiental (GAIA), nos seus indicadores —os últimos publicados do ano 2019— din que a cantidade destinada a reciclado e preparación para a reutilización foi de 46.095 toneladas, cantidade moi lonxe dos obxectivos marcados.

Por outra banda, estableceuse tamén un esquema de desenvolvemento temporal do plan ata o 2022 que contemplaba tres fases: a primeira, o inicio do plan do 2010 ao 2013, a posta en marcha urxente das primeiras medidas e a mellora das plantas existentes. A segunda, a fase de consolidación 2014-2017, ampliación das infraestruturas existentes e primeiras plantas locais e de gran capacidade de compostaxe. A segunda, 2018-2020, revisión do avance das medidas anteriores e despregamento do resto das infraestruturas e das instalacións previstas. E unha fase final de avaliación, que sería os anos 2021 e 2022 —ou sexa, no que teríamos que estar—, onde se analizaría o realizado. Polo tanto, non temos moito que analizar, vistos os anteriores. Estes obxectivos, ademais, concretábanse nun investimento de 31 millóns e medio de euros e unha rede de plantas de tratamento en concreto, ademais da mellora das existentes, que son Sogama, Nostián, Barbanza e O Morrazo, 11 novas infraestruturas cunha capacidade de xestión cada unha entre 500.000 e 10.000 toneladas/ano, así como unha axuda á financiación tamén de pequenas plantas de 2.000 toneladas/ano.

Falaba, ademais, este plan dunha rede de infraestruturas que respondería aos principios de eficacia, eficiencia, proximidade e autosuficiencia e, sobre todo, nas localizacións óptimas e xustas destas infraestruturas.

Estamos na fase inicial, estamos no momento previsto para 2013, agora anuncia 3 plantas novas que terían que estar xa rematadas, polo tanto, no ano 2017, polo tanto...

O señor PRESIDENTE: Grazas, grazas, terminou o seu tempo. Despois ten outro turno. *(Aplausos.)*

Resposta da conselleira de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda.

A señora CONSELLEIRA DE MEDIO AMBIENTE, TERRITORIO E VIVENDA (Vázquez Mejuto): Moitas grazas, señor presidente.

Moi bo día.

Señora Castro, levamos xa unha década aplicando o Plan de xestión de residuos urbanos en Galicia, é a nosa folla de ruta e os resultados están á vista, pero non son os resultados que vostede acaba de plantexar.

É un plan que ten dous obxectivos. Un deles é axudar os concellos, os concellos no exercicio das súas competencias, estámolo a facer. E, por outro lado, recollemos absolutamente todas as recomendacións e exixencias por parte da Unión Europea, pero tamén por parte do Goberno central en canto á normativa sectorial, que fomos, efectivamente, revisando e actualizando porque é o que toca facer.

Foron dez anos nos que todo mudou: o xeito de consumir pero tamén o xeito de tratar os residuos e a súa xestión, e nos que, grazas a contar con este plan, investimos máis de 84 millóns de euros.

Este esforzo orzamentario permitiunos actuar en todos os aspectos relacionados coa xestión dos residuos urbanos. E voulle poñer varios exemplos:

Actuamos nos vertedoiros, eliminamos absolutamente todos os vertedoiros ilegais, pechando o último no ano 2013. Foi en Negueira de Muñiz.

Ampliamos a rede de puntos limpos; o 90 % de todo cidadán galego ten preto do seu fogar un punto limpo.

Loitamos contra os vertidos incontrolados. Eliminamos un total de 1.114 vertidos incontrolados, cunha inversión de 7,5 millóns de euros.

E reducimos —o máis importante— nun 98 % o depósito en vertedoiro, pasando de 311.479 toneladas no ano 2011 a 5.463 no ano 2020.

Creo que ben vale pór en valor o esforzo que fixo a Administración dende a Xunta de Galicia, pero tamén o esforzo que fixeron os concellos. *(Aplausos.)*

Avanzamos en materia de biorresiduos: un total de 5.000 contedores marróns foron entregados aos concellos, cun importe de 556.000 euros.

Impulsamos proxectos demostrativos en 30 colexios. Sumamos, ademais, o programa de compostaxe doméstica de Sogama. Estamos en 18.300 composteiros individuais repartidos.

Xornadas sobre a xestión dos biorresiduos, coas primeiras mesas de residuos, nas cales se percatou a ausencia de vostedes.

E realizamos proxectos contra o desperdicio alimentario. Iso fíxose cos hostaleiros das catro provincias.

Tamén estamos traballando en dotar Galicia, como vostede di, das novas infraestruturas. Tres novas plantas de compostaxe: Cervo, Verín, Vilanova de Arousa, o que supón un...

O señor PRESIDENTE: Grazas, conselleira. Grazas. Terminou o turno.

A señora CONSELLEIRA DE MEDIO AMBIENTE, TERRITORIO E VIVENDA (Vázquez Mejuto): ...investimento de 25 millóns de euros.

Moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas.

Réplica, señora Castro.

A señora CASTRO REY: Grazas, presidente.

Señora conselleira, vostede di que o plan é a folla de ruta. Pois deberon tomar outra ruta porque nestes anos non puxeron nin un mínimo interese en cumprir os obxectivos que estaban establecidos neste plan. E iso non é unha valoración persoal miña, non é unha valoración do meu partido, senón que é perfectamente constatable con datos. Con datos como que só orzaron o 20 % do que estaba previsto no plan e, ademais, deste 20 % orzado, que é unha cantidade moi inferior, só executaron no ano... o ano 2020 foi o que máis executaron e executaron un 23 %, no 2019 un 11 %, no 2018 un 1,5 % do orzamento, e no 2017 o récord, o 0 % do orzado. Entón, datos como que no ano 2021 non iniciaron nin unha soa das 11 plantas que tiñan previsto rematar no ano 2017, datos como que en 2019 se recolleron e revalorizaron 46.000 toneladas/ano, cando no plan estaban previstas 245.000 toneladas/ano. Polo tanto, un 19 % do que se tiña previsto no plan. E, por tanto, esta, a súa folla de ruta é outra diferente da que estaba establecida no plan.

E ademais non poden vostedes botar balóns fóra en relación aos concellos, porque vostedes foron os que elaboraron o plan e os que non cumpriron os obxectivos, é que nin de lonxe. A

Xunta de Galicia ten que facer políticas para dotar dos instrumentos e para cumprir estes obxectivos.

A estas alturas ninguén dubida de que o Partido Popular de Galicia é negacionista co cambio climático e seguidista da teoría do primo de Rajoy, así que non enganen ao papel. *(Aplausos.)*

Acaban de aprobar hai un mes unha lei de residuos cuns obxectivos ficticios, ficticios, porque tampouco os van cumprir como non cumpriron os do plan. Falaban neste plan de principios de proximidade e descentralización, e agora volven regular unha lei na que centralizan todo en Sogama. Póñanse a traballar na política de xestión de residuos porque é unha gran oportunidade para crear emprego, para aproveitar este sector ambiental e o sector dos residuos, e para contribuír a superar esta crise.

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora Castro, grazas. *(Aplausos.)*

Peche da pregunta, conselleira de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda.

A señora CONSELLEIRA DE MEDIO AMBIENTE, TERRITORIO E VIVENDA (Vázquez Mejuto): Moitas grazas, presidente.

Señora Castro, escoitala falar unha vez máis da Lei de cambio climático, sobre todo co que afecta ao artigo 18.3 e 18.4 en Galicia... ben, a verdade é que deixa bastante que desexar. Igual que deixa moito que desexar e leccións ningunhas, porque se quere falar de modelos do PSOE eu diríalle que cando tiveron oportunidade de gobernar en Galicia fixeron vostedes un borrador, única e exclusivamente, é que nin sequera o puxeron en marcha.

Pero tamén lles direi que, por exemplo, enviaban ao vertedoiro, no ano 2008, máis de 410.000 toneladas de residuos, a cifra máis alta dos últimos trece anos, señora Castro. Polo tanto, pouco se pode dicir ao respecto. *(Murmurios.)* E agora están vostedes, dende o Goberno central, cunha lei de residuos, que, por certo, tivémonos que adiantar as comunidades autónomas para a aprobación da propia sen ter unha básica, ¿e con que nos encontramos? Con que poñen impostos e máis impostos aos residuos que ao final o teñen que pagar os cidadáns. Polo tanto, en vez de inversión, vostedes impostos.

Balance dos últimos 10 anos, señora Castro: 84 millóns de euros de inversión por parte da Xunta de Galicia. ¡Xa dicir que certificamos cero euros, é dicir, que non fixemos absolutamente nada!... ¿Pero vostede cre que alguén a vai crer?, ¿realmente cre que a vai crer? Ben, a partir de aí reducimos ao mínimo o envío de residuos ao vertedoiro, que é aquilo que temos que evitar, aquilo que se soterra é o que estamos reducindo ao mínimo.

O depósito de residuos en vertedoiro baixou un 98,5 % nos últimos dez anos, señora Castro. Impulsamos a compostaxe doméstica e a xestión dos biorresiduos. Incrementamos a reutilización e a reciclaxe dos residuos. Reforzamos a colaboración da Xunta de Galicia cos concellos. Apostamos pola concienciación social e tamén pola educación ambiental. Por suposto que tamén ampliamos as instalacións de Sogama, reforzando o seu modelo, que xa sabemos que a vostedes non lle gusta a pesar de que hai similares, un total de 11, tamén onde gober-

nan vostedes, e non as pecharon. Pero tampouco as pecharon cando estiveron gobernando. Dá servizo ao 94 % dos concellos de Galicia.

Neste momento de pandemia sanitaria aí estivo Sogama, tratou un total de 273.760 quilos de residuos sanitarios das tres ondas que tivemos. Noutras comunidades a Fiscalía está abrindo expedientes, nesta comunidade houbo inspeccións pero fíxose un bo traballo e foi grazas ao persoal e aos técnicos que temos en Sogama.

Año 2022, por suposto remata a vixencia do plan, estamos traballando xa durante este ano para o seguinte...

O señor PRESIDENTE: Grazas, conselleira. Terminou o tempo.

A señora CONSELLEIRA DE MEDIO AMBIENTE, TERRITORIO E VIVENDA (Vázquez Mejuto): ...e agardamos as súas aportacións.

Moitísimas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas.

Suspendemos a sesión ata as 16.30.

Supéndese a sesión ás tres e cuarto e retómase ás catro e media da tarde

O señor PRESIDENTE: Boa tarde.

Retomamos a sesión.

Interpelación de Dª María González Albert e dous deputados/as máis, do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, sobre a política do Goberno galego en relación coas novas plantacións de eucalipto

O señor PRESIDENTE: Para formular a interpelación ten a palabra a señora González Albert.

A señora GONZÁLEZ ALBERT: Boa tarde a todas e todos.

Grazas, señor presidente.

Boa tarde, señor conselleiro.

Hoxe interpelámolo sobre unha cuestión que nos preocupa moito no BNG, que son os efectos derivados do anuncio dunha moratoria para o eucalipto, unha moratoria que pretende introducir, como unha autoemenda, na Lei de recuperación da terra agraria e que a día de hoxe, como ben sabe, aínda non está en vigor. Un parón que vostede mesmo anunciou a bombo e prato durante o debate parlamentar da primeira revisión do Plan forestal de Galiza nesta mesma cámara.

E quería sinalarlle varias cousas. Este anuncio, primeiro de nada, e como xa sinalamos tamén dende o BNG, rachaba directamente co documento que se estaba a tramitar naquel momento, que era o plan forestal, que prevé, e así se aprobou aquí, un aumento de ata o 3 % da superficie actual do eucalipto de aquí a cinco anos no primeiro quinquenio de ordenación —entre vírgulas— do plan forestal, pero, ao tempo, unha redución desas masas do 5 % a 20 anos, é dicir, e facendo a conta fácil, unha redución a vinte anos do 2 %, que tampouco era a apocalipse do sector.

É evidente que aquí xorde de entrada unha primeira cuestión, que é ¿de que serve un plan forestal que importa tan pouco que se pode mudar nun aspecto tan importante cunha modificación que se anuncia no mesmo día en que se aproba? É dicir, vostedes aprobaron en solitario un documento que no propio debate anunciaron que ían incumprir. Esta é outra das moitas cuestións sorprendentes —por non dicir ás veces demenciais— que se dan algunhas veces, nalgunhas ocasións, nesta cámara.

Ese anuncio podería facer pensar a un ouvinte inocente nunha improvisación por parte da consellería; poderíase pensar que vostedes toman decisión en base a ocorrencias segundo se levanten pola mañá. Pero desde o Bloque Nacionalista Galego temos ben claro que non, cremos que saben perfectamente o que fan e cal é a súa folla de ruta, tanto cando pretenden (*Aplausos.*) vender en prensa a redución, por suposto, a redución do 5 % da superficie de eucalipto, cando despois venden neses mesmos medios esta moratoria. E, en todo caso, o que ficou patente para nós é que esa primeira revisión do plan forestal, tal e como dixemos aquí tamén no día da súa aprobación, cumpre unha única finalidade, que é poder concorrer aos fondos no PDR e, polo tanto, dá exactamente igual o que poñan, porque pensan facerlle tan pouquiño caso como ao anterior. É máis, teñen vostedes incluso a ousadía — non sei como chamalo, ousadía— de levar como moción a algúns concellos que se inste o BNG a que se retracte das propostas de resolución que presentou ao plan forestal, e que reclamaban unha volta á legalidade a dez anos vista, porque nós o que pedíamos —como proposta de resolución, que vostedes, por certo, non aprobaron— era que a dez anos vista, non mañá, a dez anos, a superficie do eucalipto se achegase á que marcaba o plan forestal que estaba en vigor e que aprobou, tamén lle lembro, un goberno do Partido Popular, que non do Bloque Nacionalista Galego. Dando así, que era o que pretendíamos, polo tanto, un espazo eucalipto no noso país, que ten que telo, é evidente, que ten que telo, pero non condenándonos ao monocultivo que din vostedes de forma recorrente aborrecer pero que agardan que desapareza milagrosamente, supoñemos, porque accións específicas non toman e alguén dixo aquilo de que polos seus froitos os coñecerades.

¿A nosa conclusión cal é? Que apostaron vostedes —apostaron ou resignáronse, voulles dar o beneficio da dúbida— neste momento por un rural liderado desde a cidade, sen presenza da poboación no territorio e, polo tanto, sen preocupación polas consecuencias nos núcleos rurais e no conxunto da Galiza interior, máis aló das cuestións de urxencia determinadas polos propios incendios forestais. Converteron a consellaría — témolo dito outras veces— nun escaparate, nun escaparate de medidas cara á galería, golpes de efecto en prensa que non teñen a día de hoxe incidencia real na ordenación do territorio, cando menos até este momento.

Así, vostedes anunciaron unha moratoria que en todo caso ficará restrinxida a zonas que a día de hoxe non teñan xa unha superficie de eucaliptal, sexa este ou non degradado, sexa unha superficie pura ou superficie mixta a partir do 50 % de plantación, todo vale. Este feito supón, antes de nada, para nós un despropósito desde o punto de vista legal, xa que confronta directamente o plan forestal coas directrices que se pretenden dar a través dunha disposición transitoria —lembro— na nova Lei de recuperación de terra agraria que se está a tramitar. E queda así o país, ao noso modo de ver, nunha inseguridade xurídica evidente no que ten a ver coa xestión de masas forestais e, nomeadamente, nas superficies eucaliptais.

Desde aquel momento, desde aquel anuncio, tres versións teñen dado tanto desde o Grupo Parlamentar do Partido Popular como desde a propia consellería en relación a cales serían as condicións desta moratoria. O seu anuncio, o seu propio anuncio naquel pleno falaba dunha moratoria até a publicación do inventario forestal continuo galego. A segunda versión, publicada en nota de prensa da consellaría o día seguinte, refería unha moratoria até que se acadase un consenso maior no sector. E a terceira versión, que é a que temos a día de hoxe sobre a mesa, que está incluída no listado de autoemendas do Partido Popular para a proposición de lei de recuperación de terra agraria, refírea con carácter transitorio ata o 31 de decembro de 2025. E nós atopamos nesta cuestión un premeditado traballo de confusión na norma. Primeiro, cara aos representantes da cidadanía, cara aos partidos políticos, porque nós, como dixen antes, valoramos moito a súa intelixencia persoal e, polo tanto, temos clarísimo que isto non é unha ocorrencia e se non é unha ocorrencia é, polo tanto, un traballo de ocultación, pois non inclúen unha cuestión tan importante no texto que presentan para lei e agora preséntana en forma de autoemenda.

E segundo, e máis importante, un traballo de confusión que incide na inseguridade dos propietarios para planificar unha xestión correcta dos seus montes. Esta situación de inseguridade está a provocar, e é evidente, un efecto chamada, unha axilización, dunha banda, de talas de frondosas e, sobre todo, de coníferas, coas subsecuentes novas plantacións de eucalipto de propietarios forestais, que temen que esta aprobación, a aprobación desta nova norma, impida plantacións de eucalipto nas súas parcelas unha vez que se aprobe.

A súa proposta, incluída na lei de terras, inclúe, ademais, unha vertente bastante perversa que vai máis aló do feito, xa sintomático, de que a cantidade de excepcións á prohibición que inclúe fan, practicamente, que se poida seguir a plantar en calquera sitio, e moito máis se temos en conta os novos modelos silvícolas que veñen de aprobar, e que deixaron de falar de prohibición para falar de recomendacións.

Máis aló disto, repito, unha destas excepcións inclúe a posibilidade de que se replanten de xeito completo parcelas que hoxe só teñen o 50 % de eucalipto. Así, na práctica, a moratoria xa vai permitir que a superficie de eucaliptal poida seguir ampliándose de forma legal, como tamén acontece coa permuta de encravados para que a consellería oferte un aumento do 20 % da superficie, tamén legal. Isto comenteino tamén no debate do plan forestal.

Hoxe xa podemos certificar, ademais, o aumento de plantacións ilegais en zonas nas que xa non se podía plantar eucalipto, como a de parcelas de frondosas, espazos naturais protexidos e incluso terras agrarias, un aumento producido desde o seu anuncio. Pola contra, non temos

detectado, de xeito paralelo, unha intensificación nin das tarefas de control e seguimento destas plantacións ilegais por parte da Xunta nin un reforzo dos recursos para tal fin, co gallo de facer cumprir a legalidade e reclamar unha reposición da mesma nas parcelas forestadas ilegalmente, que tería que ser o lóxico.

De feito, cónstanos que, tras a aprobación do plan forestal, vostede persoalmente fixo unha rolda de visitas por zonas especialmente conflitivas nesta cuestión, como pode ser a montaña luguesa, para tranquilizar os propietarios, asegurando que as plantacións de eucalipto ían continuar, que a moratoria non ía ter un efecto inmediato e que se podería plantar en determinadas circunstancias. E eu téñolle que dicir que non mentiron en absoluto, que iso é exactamente o que está a acontecer.

Sindicatos, agrupacións de ecoloxistas, o Bloque Nacionalista Galego, temos alertado desta situación do boom do eucalipto, sen que ata o día de hoxe ninguén, ningún responsable político da Consellería do Medio Rural teña saído publicamente a dicir nada, nin vostedes, señor conselleiro, nin o seu director xeral, nin ningún outro representante político ten saído ao paso desta problemática para avanzar posibles medidas de solución. E, ¡claro!, se nós fósemos mal pensadas, que non o somos, ou igual neste caso hai que selo un pouquiño, un pouquiño si, pensariamos que diso trataba todo isto. É ben certo que é unha forma moi rebuscada de acadar un aumento da superficie do eucalipto, se é que non tiñamos suficiente, pero tamén é certo que é unha fórmula, a fórmula menos lesiva para a propia consellería a nivel de imaxe pública, é un [...], pagan vostedes a rolda, non gastan un peso.

Eu escoitei onte moi atentamente a súa comparecencia neste hemicycle para ver, entre outras cousas, se tiña a ben dedicarlle un par de minutiños a unha problemática que comezou como un musical e que a día de hoxe xa se converteu nun berro que nin a prensa quere xa esconder. Pero vostede non dixo nada, non deu nin unha pista sobre as cuestións que traemos hoxe aquí. Se lles parece, visto con perspectiva, co anuncio, como fixo vostede e tal e como fixo, foi acaído, o que provocou foi este efecto chamada. Se lles preocupa, porque ao mellor non lles preocupa, claro, entón todo o que estou a dicir pois é unha tontería, entón calo xa porque se non lles preocupa e o que pretendían. Pois entón, todos contentos.

¿Estase a tomar algunha medida excepcional de control?, ¿cónstalles na consellería que se están a realizar estas plantacións das que lles falo en zonas agrarias, zonas protexidas ou en zonas de frondosas?, ¿estanse tomando medidas para que se repoña a legalidade neses casos ou, xa non para que se repoña, senón para paralizar as actuacións antes de que se produzan esas plantacións? Non escoitamos, repito, nada; onte non dixo nada e, como non dixo nada, ao mellor temos que empezar a falar..., a deixar de falar de desleixo da consellería e empezar a falar de convivencia ou de planificación do propio Goberno da Xunta para que isto se produza deste xeito.

A nós, como dixeran ao comezo, preocúpanos moitísimo esta cuestión. Entre outras cousas, porque non temos nada claro que desde o seu departamento haxa un interese por asumir o problema e actuar en consecuencia. Lémbrolle que son o Goberno deste país. Non o temos claro, porque en todos estes anos teñen practicado a política de deixar facer, unha política que nos levou a esta situación na que nos atopamos a día de hoxe.

Hoxe xa non se podían plantar máis eucaliptais, había un plan forestal en vigor que dicía que non se podían plantar. Había, hai centenares de expedientes sancionadores abertos, moitos menos dos que debería de haber en todo caso, sen que se teña repostado a legalidade en ningún deses casos, ¿que ía mudar agora con esta moratoria?

Neste contexto dáse, ademais, a tormenta perfecta: sobe o prezo da pasta de papel; Ence aumenta os prezos da tonelada; os viveiros, até arriba, non poden servir plantas, están recollendo encargos por adiantado porque non poden servir a planta que se lles reclama. Un país volcado na plantación de eucalipto e na corta de coníferas que os madeireiros tampouco dan atendido. Esta é a situación que temos a día de hoxe. E a miña pregunta é se teñen pensado liderar a solución ou pensan continuar a ser parte do problema.

Polo de agora, máis nada e obrigada. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora González Albert.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

Resposta do conselleiro do Medio Rural, don José González Vázquez.

O señor CONSELLEIRO DO MEDIO RURAL (González Vázquez): Moitas grazas, señor presidente.

Señora Albert, escoitando a súa intervención parece que a interpelación a presentaron onte ás doce da noite, e non sabiamos, cando tiña a miña comparecencia, que hoxe, precisamente, iamos falar deste tema; e tamén dicíndolle que penso que a comparecencia..., eu pido desculpas se foi demasiado longa, pero, efectivamente, tratamos moitos temas de moita importancia, sabiamos que hoxe iamos ter aquí esta interpelación.

Eu teño que comezar a miña intervención, dende logo, amosando o meu asombro pola mala acollida que tivo entre a oposición e, nomeadamente, no Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista, esta iniciativa. E fálannos de incongruencias lexislativas. Eu vou tentar aclararllas, como sempre fago, pero nada falan da incoherencia das súas exposicións. Mire, dende que estou eu neste Parlamento —o ano 2016— contei cinco, seis, sete iniciativas do seu grupo e dos grupos da oposición no que solicitan esta medida, a moratoria. Voulle dar un dato: 1 de decembro do ano 2020, PNL número 6.000 do Bloque Nacionalista Galego, punto 1: «Ínstase a Xunta de Galicia a establecer unha moratoria nas plantacións de eucalipto *nitens*.» De nada, señora Albert. E aínda por riba estamos falando dunha especie, cando nós estamos determinando unha suspensión temporal das novas plantacións de eucalipto.

Lembremos tamén que o plan forestal, señora Albert, non é algo que se aprobe polo Parlamento, é un decreto da Xunta de Galicia que se trouxo voluntariamente aquí; iso si, cumprindo unha recomendación da comisión, que no seu momento se puxo que se trouxera aquí, pero non é aprobable por este Parlamento. Pero, en todo caso, vostedes votaron na súa proposta de resolución en contra desta moratoria do eucalipto. Pero, bueno, imos ser ordenados, imos tratar de contestar as preguntas da interpelación. Eu penso que hai pouco afán por

parte do Bloque Nacionalista Galego de escoitar e xuntar esforzos cando se trata de falar de cuestións que veñen do Partido Popular, neste caso, desenvolvemento sostible e ordenado do noso monte.

Tampouco atopo, nin a atopei naquel momento, ningunha mostra de atención no que se refire ao Plan forestal de Galicia, lelo e ver exactamente o que trae aí. Hai ese hábito ou costume de facer política de oposición e, neste caso, na nosa opinión, carente de argumentos.

E imos falar de argumentos. Nós, o pasado mes de marzo, presentamos o Plan forestal de Galicia, que, como todos saben, é un instrumento de planificación a longo prazo para o noso monte, 2021-2040, e quérolle lembrar á señora Albert que o plan forestal do ano 1992 non pon normativa legal de limitación de cantidades de plantación, senón que recolle, como non pode ser doutro xeito, nunha planificación a longo prazo, orientacións. Se alí se facía unha orientación e se se incumpre, non hai unha ilegalidade, senón que, evidentemente, hai un incumprimento desa orientación. Igual que agora o Plan forestal só pode recoller orientacións.

É certo que a magnitude do sector forestal —2 millóns de hectáreas, un sector forestal cunha actividade económica tremenda e cun impacto tamén no ámbito rural galego extraordinario— ten moitas fortalezas, pero tamén ten debilidades, e aquí deberíamos estar todos para traballar, precisamente, para facer fronte a esas debilidades. Pero é certo tamén que hai unha diagnose do monte, do noso monte, do sector forestal, que está consensuada co sector. E cando falamos do sector, non falamos dunha empresa ou dunha multinacional, está consensuada e falada con aqueles que representan o sector no Consello Forestal. E non podemos obviar que ese plan forestal nace do consenso e de escoitar o sector.

Hai unha primeira diagnose, realizada polo grupo de traballo que escribiu as directrices do plan, que dispón que as plantacións de eucalipto non deben seguir aumentando e que deberían establecerse criterios técnicos e normas para limitar a súa expansión. Hai unha recomendación, dentro da Comisión parlamentaria do ano 2018 —a dos incendios de outubro de 2017—, a número 14, que traslada a mesma posición respecto do eucalipto. ¿Onde está aquí a confrontación ou a controversia? Esa diagnose ao que nos levou é a poñer en marcha un control administrativo preciso, para evitar incrementar as plantacións de eucaliptos, pola aposta que temos, e que se recolle no Plan forestal, dun monte multifuncional, diverso e sustentable que xere riqueza e postos de traballo.

E ao fío, nesta primeira quenda, respecto á primeira das cuestións que expoñen, eu teño que trasladar que non se dan evidencias tanxibles dun efecto chamada. Vostede aludía a todo o territorio, e gustaríame se na súa contestación nos pode aclarar se, efectivamente, se está enchendo de eucaliptos a zona de onde é vostede, porque non creo que aí haxa ningún problema.

O que si lle podo trasladar, ao abeiro desa cuestión de efecto chamada, é que nos atopamos en primavera e que as plantacións de eucalipto, como de calquera outra especie arbórea, se fan entre marzo e abril, é unha época ordinaria para facer novas plantacións. E, polo tanto, resulta evidente que estas se producen. Pero é que, ¡mire!, cada ano córtanse en Galicia dez millóns de metros cúbicos, e, deses, practicamente seis millóns de metros cúbicos son eucalipto. ¡Oia!, eses eucaliptos, se están en zonas que son legais, por suposto que se poden

volver replantar; cando se cortan, vólvense replantar. Polo tanto, cos datos que temos, se se poden facer os números, cada ano estanse cortando en Galicia arredor de 20.000 hectáreas de eucalipto. Se temos en conta que no ano 2020, na época de maior plantación, que foi marzo e abril, estabamos todos confinados e malamente se puido plantar, pois aí temos boa parte da explicación. Repito, estamos no momento do ano en que se plantan eucaliptos e en Galicia plántase moito eucalipto procedente das zonas onde se está cortando e, ademais, no ano 2020 púidose plantar moito menos do que normalmente se planta.

No que se refire aos tempos da tramitación, da entrada en vigor como disposición da futura lei de recuperación da terra agraria de Galicia, nós, evidentemente, presentámola como unha emenda e entendemos que hai un prazo, e se todos estamos de acordo no traballo que estamos facendo no ditame a lei vai estar aprobada en maio.

Falamos —como lle dicimos— dunha regulación temporal, efectivamente, ata o 31 de decembro de 2025. Non houbo outras versións, senón que a única versión é a que está escrita e que adopta un control, primeiro, para a suspensión temporal de novas plantacións e, segundo, no que se refire a replantacións, evidentemente, pero isto non o ten que dicir a moratoria, só se pode facer naqueles sitios nos que sexa legal facelo, e ademais sabemos todos que somos..., dixeramos, hai unha lexislación moi intensa no que se refire aos sitios onde se pode plantar eucalipto en Galicia. En todo caso, se hai plantacións ilegais, desde logo, é a función —e non dubide de que o faremos e de que o facemos— da Xunta denuncialas.

En canto á terceira cuestión, teño que dicir que a Xunta de Galicia está sempre vixiante — neste caso, a Consellería de Medio Rural— respecto a calquera acción que incumpra a legalidade. Falaba vostede de centos de denuncias, eu doulle os datos: desde 2016 temos tramitados nos servizos xurídicos das xefaturas territoriais da Consellería do Medio Rural máis de 1.700 expedientes sancionadores, e, o que é máis importante, máis de 7.400 apercibimentos. ¿Que fan eses apercibimentos? Que a xente arranca sen necesidade de chegar ás sancións. Eu penso que estaremos todos de acordo en que é conveniente que non cheguemos a causar prexuízos, máis alá de que, efectivamente, teñan que arrancar o que é ilegal.

Estamos a falar dunha acción que, lonxe de diminuír este control, se vai reforzar, porque a implantación da moratoria traerá consigo tamén a marcha dun plan especial de control de novas plantacións que asegure o cumprimento da suspensión temporal aprobada. Fíxense, en nada temos a foto do monte galego co inventario forestal continuo. Polo tanto, iso vainos permitir ter mecanismos de comprobación moito máis axeitados que no momento actual.

Como dicía —e paréceme que isto é moi relevante—, toda plantación que, respecto ao marco legal vixente, está permitida vai seguir estando permitida coa moratoria, porque a moratoria refírese só a novas superficies. Pero se agora se está plantando en sitios en que é ilegal, por suposto iso é denunciabile e nós imos traballar, precisamente, para que esas plantacións non se poidan ou non se sigan facendo ou non se manteñan.

Polo tanto, eu penso que non hai debate, señorías, en canto a acusar a Xunta de que estamos eludindo ou estamos permitindo actuacións fóra da lei.

E por último —e xa para rematar, e respostando á cuarta pregunta que postulan—, tamén lle digo que, no seu caso e como acabo de trasladar, restauraremos a legalidade, cando así sexa preciso, como sempre se fai.

Miren, á marxe de todo isto e entendendo que isto, se estiveran vostedes gobernando, serían as primeiras medidas que decretaran, e en vez de estar traballando entre todos a ver como adecuamos o mellor posible para que surta efecto, nós o que si lle trasladamos é que imos seguir a traballar na consecución dun monte multifuncional na súa diversificación e sustentabilidade.

Continuaremos dándolle importancia ao que de verdade a ten, nin a contos nin a augurios, senón á xestión e ordenación do monte. Imos combater, non cabe dúbida, coa Lei de recuperación, o abandono, imos tratar de mellorar a xestión e produtividade das masas xa existentes, reforzaremos —como acabo de trasladar— o control administrativo para verificar o cumprimento das limitacións e restricións ás novas plantacións, e avogaremos sempre pola multifuncionalidade e a biodiversidade do noso monte.

Son obxectivos que se recollen en liñas de actuación específicas, con argumentos sólidos e con orzamento suficiente; por suposto, tamén co Feader, que tamén se pode utilizar para o sector forestal.

En todo isto, dende logo, e pódollo asegurar, o Goberno galego seguirá traballando ferventemente.

Nada máis polo de agora, moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, conselleiro.

Rolda de réplica.

Señora González Albert.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

A señora GONZÁLEZ ALBERT: Grazas, señor presidente.

Non lle consta, non lle consta que se estean a producir centos de plantacións, tanto en zonas nas que se pode plantar ata o día de hoxe como en zonas nas que non se podía plantar. Se non lle consta, de verdade, busque outro traballo, porque vostede é o máximo *(Aplausos.)* responsábel do sector forestal neste país. ¿Como non lle vai constar? ¡Claro que lle consta! Cónstalle e mira para outro lado.

Por iso lle falo de que temos que empezar a deixar de falar de abandono e empezar a falar de convivencia e de promoción por parte da Consellería do Medio Rural desta situación. Estamos en época de planta, está claro, hoxe mesmo aparecía unha noticia, estou ben certa de que a leu porque vostedes teñen uns gabinetes de prensa que funcionan moi ben, e estou segura de que polas mañás lle fan o seu dossier correspondente. Eu léolle algunha, por se non tivo tempo de delas:

Luís Díaz Casadiego, madeireiro de Xove, Lugo: «Todo o mundo quere cortar xa para desfacerse do piñeiro, plantar eucalipto, pero vémonos sen tempo e tivemos, incluso, que renunciar a lotes».

Miguel Vázquez, madeirista de Souto, Lugo: «Vívese, sobre todo no interior de Lugo, un *boom* onde o sector forestal está volcado na corta de coníferas, estamos cortando todos piñeiro porque os propietarios queren facer plantacións rápidas de eucalipto».

Óscar Piñón, madeirista de Ortigueira, A Coruña: «Falta planta porque se xuntaron varios factores, estamos agora en plena época de plantación e tamén o principal factor é o anuncio da moratoria».

Incluso Isabel Álvarez, presidenta da Asociación de Viveiros Forestais de Galiza, que di que no seu caso particular, porque ela é de Ourense, nunca comercializa o eucalipto, pero que hai tanta escaseza, por este efecto chamada, que están recibindo chamadas de todo o país pedíndolles planta porque no resto de provincias galegas non teñen.

En só unha semana, desde o día 8 ao 13 de abril, a asociación ecoloxista Adegas ten rexistrado 34 denuncias de plantacións ilegais, plantacións en sitios nos que non se pode plantar eucalipto porque son espazos de frondosas, espazos agrícolas e espazos protexidos pola Rede Natura. O 72,2 % delas, na provincia de Lugo; o 18,2 %, na Coruña e o 9,1 %, en Pontevedra. É certo que na provincia de Ourense, até o de agora —a ver que pasa co *nitens* de aquí ao futuro—, pero polo de agora non temos este problema.

Evidentemente, ¡claro!, aumenta máis onde está menos cuberto de eucalipto, que neste caso é na provincia de Lugo, que aínda lle quedaba algún oco, porque na Coruña e Pontevedra xa estaban bastante saturadas. O 32,4 % deses avisos son de cortas de arborado autóctono para a posterior plantación de eucalipto, ¿non lles consta? ¿Nos distritos da Consellería de Medio Rural non consta esta situación? ¿Como non vai constar? Só hai que miralo, vostede é activo en redes sociais, ¿se me chega a min, se lle chega ao Bloque Nacionalista Galego, vostedes, que sempre fan gala de ter un contacto moito máis amplo con todo o sector, ¿como non o van saber? O que pasa é que non lles importa. Eu acabo de quedar alucinada, eu tiña moitísimo interese en escoitar a súa intervención de hoxe, e a verdade é que, polo de agora, non sei o que vai dicir na réplica, pero quedo bastante asustada. Eu teño..., poderíalle relatar, non o vou facer, pero teño aquí..., de feito, anúnciolle que imos pedir por escrito o acceso aos expedientes. Teño aquí expedientes de sanción iniciados en 2014 e nalgúns deles si que se teñen posto sanción económica, pero as plantacións seguen aí, seguen aí, hai plantacións no Camiño Primitivo, unha tala de carballos en Begonte para poñer eucalipto, plantación de eucalipto nun prado de máis de 5 hectáreas en 2015, seguen aí os eucaliptos, e podería seguir, teño dúcias de exemplos. Como eu teño dúcias, vostede, como xa dixo antes, teñen máis de 1.000, pero as plantacións seguen aí.

A min gustaríame que na segunda quenda me dixera que porcentaxe destes expedientes acababan cunha reposición da legalidade, máis alá da sanción económica. ¿En cantos destes expedientes se fai unha corta e se pide a recuperación da legalidade antes do ciclo de corta desa madeira, antes de que remate ese ciclo de corta?

Eu fíxenlle un montón de preguntas e gustaríame que respondera a algunha delas, porque até o de agora non as respondeu. Nós témoslle dito que a situación do eucalipto ten unha inercia moi complicada e vostede sábeo. E esa inercia non se elimina soa, non desaparece só con polígonos cortalumes, por exemplo, que pode ser unha boa iniciativa, pero non soluciona a problemática do eucalipto. Se agora o Inventario continuo galego nos dá unha cifra, non sei, de 600.000 hectáreas, de 700.000 hectáreas, de 500.000 hectáreas, as que sexan, de eucalipto, a día de hoxe en Galicia, ¿que imos facer con ese dato?, ¿imos tomalo como punto de partida de aquí en adiante? ¿Vainos parecer unha barbaridade porque vostedes hai 20 anos —30 xa— dixeron que tiña que haber 235.000 hectáreas e van intentar volver para atrás ou vainos valer todo neste país?

Eu pensei que ía dar, polo menos, algunha imaxe de preocupación polo que está a pasar neste país, porque é evidente que á sociedade lle preocupa. Vostedes fixeron os titulares en prensa, falando da moratoria, a moratoria está moi ben, eu pregunteille se lle parece que a forma de anuncia-la foi a apropiada, se as excepcións que contén esa moratoria lle parece que son suficientes para evitar o aumento da superficie de eucalipto neste país. Se é real o interese por facer unha moratoria, e non só unha moratoria, por reducir a superficie de eucalipto, porque vostede fala e falou aquí agora de novo de monte multifuncional, biodiverso, con distintas..., e ao final temos un monte de monocultivo. E como sei eu e o saben vostedes, e eu o que lle pregunto e o que lle preguntamos con esta interpelación, é se teñen pensado facer outro tipo de país, darlle ao noso monte outra posibilidade máis aló de palabras e de anuncios de prensa, que están moi ben, pero que teñen que vir acompañados de iniciativas que sirvan de algo.

Máis nada e obrigada. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora González Albert.

Espera, espera, espera, espera...

Pече da interpelación, conselleiro do Medio Rural.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

O señor CONSELLEIRO DO MEDIO RURAL (González Vázquez): Si, grazas, señor presidente.

Señora Albert, faise moi difícil debater cando xa ten a resposta predeterminada, porque eu —está seguro e gravado— resposteí ás catro preguntas que formularon na interpelación. Se agora me di que, ademais, teño que aclarar 2.400 expedientes sancionadores, 7.400 aperci-bimentos, que porcentaxe deses supuxeron a retirada das especies arbóreas, pois non se preocupe que en canto teña os datos con certeza llos traslado.

E tamén se fai moi difícil debater cando aquí falamos de que poden ser 500, 600 ou 700.000 hectáreas, ou un millón, xa postos, porque, ¡total!, dá igual. Fíxense vostedes tamén que, sen inventario forestal continuo, señora Albert, vostedes puxeron enriba da mesa que había que quitar 200.000 hectáreas, xa para empezar. Sen ter en conta que 200.000 hectáreas son

2.000 millóns de euros de cartos que están no monte, que son de todos os galegos e as galegas. Eu creo que este tema deberíamos tratalo con algo máis de delicadeza, ata o punto de que, por responsabilidade, deberíamos estar falando, precisamente, destas cousas na tramitación que estamos facendo da lei, para mellorar, se é necesaria, a moratoria, porque eu lle pregunto tamén, xa que me fan a min preguntas, e agora explícolle tamén as que me fixo (*Pronúncianse palabras que non se perciben.*)... si, pero eu tamén lle pregunto. Imos ver, o Bloque está de acordo (*Pronúncianse palabras que non se perciben.*)... Bueno, eu, até onde sei, ata onde sei, señorías, aquí teño liberdade para poder expoñer o que a min me parece, e vostedes deberían de escoitar, como eu os escoitei con atención. Pero eu pregunto que se o Bloque Nacionalista Galego está a favor ou non dunha moratoria a novas plantacións. Teremos que resolver máis cousas, pero este é un primeiro paso, ¿vou ou non? A iso gustárame que me respostaran, eu non podo facer interpelacións, pero se ten a ben dicirmo fóra da Cámara ou, polo menos, dicirmo cando non están aquí trasladando e tal..., se están ou non a favor da moratoria, porque eu penso que é algo que — dixeramos — é un primeiro punto de partida.

Falamos, ademais, de que o que xa está plantado ten que respectar a legalidade vixente, e, polo tanto, as excepcións tamén me gustaría..., e animo a todo o mundo que non estea na Comisión a que lea a moratoria como está aí plantexada. ¿Onde están esas excepcións, señora Albert, onde están? Sobre isto que fala vostede das permutas de enclavados, o que estamos dicindo é que unha finca de 1.000 metros cadrados que está no medio de pastizais, e que a queremos mover para darlle facilidades, que a poidamos levar á zona de monte con 1.200 metros cadrados, e iso o que vai facer é xerar que todo se encha de eucaliptos... ¡Home!, eu penso que é un pouco difícil de entender.

Pero poñamos en contexto esta moratoria. ¿Quen fixo tamén esta moratoria? Fíxoa Asturias, hai un Goberno en Portugal que o fixo tamén. Imos pensar como fixo o Goberno de Portugal. Pois fíxoo, señora Albert, cun decreto lei, case 8 meses dende que anunciou que ía decretar a moratoria ata que aprobou o decreto lei. Bueno, busquen os datos porque eu tomei... Por certo, grazas pola afirmación que fixo do meu gabinete de prensa, pero precisamente é quen me dá eses datos. Polo tanto, nós fixemos, ademais, unha lei, tiña que ser algo que dera garantías xurídicas, porque aquí estamos a falar de cuestións importantes que teñen que ver cos dereitos dos propietarios.

Eu creo que non hai ningunha dúbida de que o plan forestal di claramente por onde quere ir, e entre todos teremos que facer o traballo para que ese plan forestal non sexa papel mollado, senón que faga o seu rendemento. Nós apostamos, como pon o plan, por unha transición verde, pola biodiversidade, a neutralidade climática e o consumo responsable, e ademais facémolo de xeito consensuado co sector, e vostedes saben que no Consello Forestal isto se falou perfectamente con todo o mundo, e non houbo ningunha dúbida. Logo cada un toma as súas determinacións do que quere facer ou como quere mover. Pero naquel momento, que era no ámbito técnico, para expresarse, ninguén se expresou en contra. Por certo, en contra dunhas directrices que tamén estaban apoiadas por todos.

Miren, hai unha realidade: que o monte, ademais de cumprir a función medioambiental e a función social, tamén cumpre unha función económica, e non podemos obviar que o eucalipto dá rendemento a 80.000 familias, que aquí non podemos estar falando de grandes propietarios porque, precisamente, esa é a defensa que lle dá o minifundismo; 200 millóns

de euros de madeira a pé, o 60 % do que se está cortando en Galicia é eucalipto. Nós queremos que se corten máis cousas e por iso queremos reorientar, dentro do traballo que estamos a facer, precisamente, a posibilidade de que nas zonas boas de piñeiro en Galicia ou de frondosas se planten frondosas e piñeiro. Co cal, xunto coa moratoria —e estamos traballando xa nisto co sector— poremos en marcha un plan para incentivar tanto a plantación de frondosas como a plantación de piñeiro, coa finalidade —aínda que, se queren, tómemo só, como lle dicía onte, por unha cuestión económica— de que é moito máis intelixente ter diversificado o monte dende o punto de vista económico que estar apostando por unha única especie.

En definitiva, a suspensión temporal, como lle digo, plantéxase como unha disposición que está recollida coa suficiente seguridade xurídica a través dunha lei. Neste momento, evidentemente, estanse producindo plantacións, eu penso que xa o argumentei anteriormente. Non me tomen ao pé da letra o dato das 20.000 hectáreas, pero está sacado do rendemento medio do que se está cortando cada ano, e esa xente, se onde planta é legal, logo da moratoria vai poder seguir plantando. Polo tanto, hai moita replantación, señora Albert, a isto non se pode dicir que non. Vostede pode dicir que todo son novas plantacións pero é certo que hai moita xente que, cada ano que corta, despois fai a súa replantación, porque están dedicando esas terras ao eucalipto. Tamén lle recordo que no ano 2020, na época de plantación de marzo e abril, estabamos confinados, e houbo moitas dificultades para podelo facer.

Simplemente, remato, porque me interesaría destacalo, con que queda o Inventario forestal continuo, que imos ter a finais deste ano ou principios do que vén, e aí poderemos empezar a falar xa con datos reais. Por certo, unha demanda que trasladan e que fai que estea incompleto o plan, e fomos nós os que puxemos en marcha o inventario grazas, entre outras cousas, ás aportacións do Partido Socialista cando votou a favor o ditame da Comisión.

E quero rematar cun recordo: estamos na fase de emendas. Isto é unha emenda á Lei de recuperación, se hai algunha dificultade e se cren na moratoria, podemos mellorar aínda a súa redacción pola vía das transaccións.

O que mostra esta interpelación, señorías do Bloque —e vanme permitir que llelo diga—, é que despois de tantos anos seguen sen entender Galicia.

Máis nada e moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, conselleiro.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

Interpelación de D. Julio Torrado Quintela e Dª Marina Ortega Otero, do G. P. dos Socialistas de Galicia, sobre a política do Goberno galego en relación co encaixe no marco legal do Estado da modificación da Lei 8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia

O señor PRESIDENTE: Para formular a interpelación ten a palabra o señor Torrado.

O señor TORRADO QUINTELA: Grazas, señor presidente.

Boa tarde.

Boa tarde, señor vicepresidente.

Cada vez que falamos deste tema contéstame alguén distinto, eu creo que xa van cinco que falan deste tema. Estou encantado, porque así polo menos temos opinións distintas, ¡como vostedes opinan unha cousa distinta en función do día tamén! (*Risos.*) Está ben.

Mire, permítame... ¡se aínda estabamos empezando, home, é unha cousa case de broma, home, tampouco mo tomen a mal todo, eh!, que son as cinco da tarde do mércores, ¡home!, non pasa nada. Ímola levando; ¡veña!, xa queda pouco.

Señor Rueda, vou facer algo que é de mala educación pola miña parte —pero permítame— que é autocitarse. Iso, normalmente, está máis ou menos feo, pero creo que non vai nada desencamiñado nesta cuestión. Como vostede normalmente non participa na Comisión 5ª, trasládolle un debate do 11 de febreiro deste ano con respecto á modificación da Lei de saúde. E cito: «A intención desta lei non é xestionar a pandemia, a intención é sentirse investido de poder absoluto, e —e esta é a parte importante— facerse a vítima cando se diga que non é viable.» Ás veces os gobernantes presumen de ser predicibles, e nalgúnhas cuestións iso está ben, o problema é cando un é predicable de antemán, sabendo que o que vai facer é montar un problema. Porque se a un é capaz de predecírselle que vai montar un problema, e despois non fai máis que cumprir as perspectivas, mala cousa. E isto é o que pasa con esta lei, co señor Feijóo, e con el arrastrando a todo o Goberno, e en realidade a todo este Parlamento, que é o único obxectivo con esta lei de saúde que vostedes impulsaron sen querer escoitar a ninguén dunha maneira bastante estraña nos mecanismos parlamentarios, legal pero estraña.

O único que fixeron é meternos a todos nun problema, e ao final demostrar que a vostedes isto das institucións e do Estado lles importa relativamente pouco, e que, dende logo, priorizan bastante a intención que teñen de construír ese relato de que existe aquí un presidente que é máis guapo, máis alto, máis fantástico e primeiro contra todo. Hoxe xa soubemos dalgunha das cousas desas que di, como o certificado vacinal. Pero en fin...

Contra todo iso, o importante é que temos unha pandemia —vai alá un ano e pico— e vostedes están nesta frivolidade de teatro, porque —voullo repetir— isto hai practicamente dous meses que o dixemos: a intención é facerse a vítima cando se diga que esta lei non é viable. ¿E agora que? ¿E agora que? Porque se presumiu tamén, certo é, de que esta é a primeira lei autonómica. Bueno, se queren porque lle chaman lei, pero regulamentos para xestionar as medidas que hai que tomar coa pandemia, tomaron moitas comunidades antes que Galicia. Se tampouco é unha cousa dunha carreira, quero dicir, pero o que pasa é que presumir de algo que non é. En fin...

¿Pero agora que? Ano e pico despois de empezar a pandemia, seguimos sen unha lexislación que vostedes din que é imprescindible —empezaron oito meses despois, xa podían empezar antes—, pero a realidade é que non resolve nada. Xa dixemos que non ía a resolver nada, e

a verdade é que non queríamos ser tan agoreiros, pero é que vostedes póneno moi fácil cando fan as cousas por facer.

Hai comunidades autónomas que avanzaron, Galicia non. Vostedes quedaron nese teatro frívolo de levar isto ao Congreso, e estiveron sos, de traelo ao Parlamento e estiveron sos, díxemoslle que esta lei non era viable, non parece que o vaia ser de todo. E seguimos nas mesmas, e vostedes, lonxe de asumir que poden ter unha intención dialogante coa cuestión, pois están nesta cuestión de sentirse as vítimas, que é o que lles gusta porque o debate este consiste en que o señor Feijóo poida dicir eu son moi bo pero non me deixan.

Pero con iso non se resolve nada da pandemia, señor Rueda, nada, nada. Non hai ninguén que estea ingresando axudas antes, non hai ninguén que estea poñéndose unha vacina máis rápido, non hai ninguén que non se estea contaxiando por iso. O único que está ocorrendo aquí é que o señor Feijóo pode ter máis páxinas de periódicos dicindo que é o gran salvador, a gran esperanza branca de Occidente, pero que está todo o mundo contra el. Dentro de pouco a culpa vai ser, non sei..., de Supermán tamén, que vai vir de Cripton a meterse con Feijóo. Ao final é unha cousa de buscar culpables. Pero é tempo de que lle digan ao señor Feijóo que deixe de ser un pantalleiro, porque é que non se pode soste un sistema así no que estamos todo o día pendentes de cal é a ocorrencia para sentirse mellor.

Vostedes anunciaron varias cousas, probablemente non contan a verdade case nin por casualidade. Ao final, hoxe volveu dicir o señor Feijóo, hoxe pola mañá, que iamos a ser a primeira comunidade autónoma en ter o certificado de vacinar. Eu ensinei un aquí, de febreiro, de Castela e León, un certificado vacinal xa emitido. A vostedes dálles igual isto. O da verdade é unha cousa relativa para vostedes, isto..., a verdade, ¿que é a verdade? Podíanse poñer case shakesperianos.

¿E coa lei que facemos? Porque vostedes insisten en que somos os primeiros que facemos cousas —que non é verdade—, porque vostedes insisten en que fan unha lei que lla van discutir. Por certo, non lla discute nada máis que o Consello de Estado. O señor Puy di que non é verdade, xa llo dixen ao señor Puy a última vez, vostede fixo o primeiro debate desta lei aquí e despois non repetiu. Eu entendo que non se fíe do señor Rueda, a ver... entre vostede e mais eu, señor Puy, eu do señor Rueda tampouco me fío moito, (*Risos.*) pero, bueno, quero dicir, é o que ten que estar facendo o debate, e eu creo que hai que respectalo e deixalo saír aquí a falar. Creo eu, eh, ¡vamos! (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Estalle facendo alusións, jeh!

O señor TORRADO QUINTELA: Si, si, si, eu son cortés e o señor Puy apélame e eu contéstolle por cortesía.

O señor PRESIDENTE: Vostede está facendo alusións, e despois non se estrañe de que pidan a palabra, e despois xa sabe que...

O señor TORRADO QUINTELA: Non me estrañaría, fíxese, non me estrañaría nin sequera que vostede lla dera. ¡Fíxese! (*Risos.*)

O señor PRESIDENTE: Como lla dou a vostede cando corresponde, é a miña obrigación cumprir o Regulamento. Non lle descontarei o tempo.

O señor TORRADO QUINTELA: ¿Podo xa, señor presidente?

O señor PRESIDENTE: Cando queira.

O señor TORRADO QUINTELA: Moitas grazas, en fin...

E dicíamos esta mañá, señor Rueda, dicíamos esta mañá, dicía o señor conselleiro, ademais, esta mañá —ou onte, perdón—, dicía que o problema con esta lei é que non teñen mecanismos para atallar a resolución da pandemia. É curioso, porque vostedes non piden mecanismos para construír unha verdadeira Axencia Galega de Saúde Pública, para dotar de máis recursos. Non falan dos mecanismos para poder contratar de maneira máis extraordinaria persoal para reforzo da vacinación, non piden mecanismos para participar dalgunhas decisións porque o Goberno do Estado xa as habilita en realidade, non piden mecanismos para reunir todas as institucións. Lémbrolle que vostedes reunían ao CECOP e parou de reunirse xusto cando chegaron as eleccións, casualidade, seguro. Non piden mecanismos para iso, vostedes falan de mecanismos pero non explican para que.

Imos falar dos mecanismos, se era necesario ou non unha lei coma esta. Maio do ano pasado: «Torra, Ayuso e Feijóo rexeitan que se prorrogue o estado de alarma». Torra, Ayuso e Feijóo, jequipazo, eh! Outubro: «Feijóo ve demodelor un estado de alarma que se carga o consumo no Nadal e pecha a Semana Santa.» «Feijóo critica el uso desproporcionado del estado de alarma, porque hay legislación ordinaria para desescalar.» Hai lexislación ordinaria, dicía o señor Feijóo, cando estaba apoiando o estado de alarma todo o país menos vostedes.

Agora anúnciase que vai acabar o estado de alarma, ¿e que fai o señor Feijóo? Pedir o estado de alarma, porque non hai lexislación para facelo, segundo dixo o conselleiro. Vou ler outra vez: «Feijóo critica el uso desproporcionado del estado de alarma, porque hay legislación ordinaria para desescalar.» Pero agora di que non hai ferramentas.

Xa descubrimos que o que mente é Feijóo, pero explíquenme ¿mente o Feijóo de hoxe ou o de maio do ano pasado? Porque é importante saber os criterios, porque é importante ter un criterio. Eu non digo..., vostedes presumen de ser os primeiros, eu déixolles que sexan os segundos, ou os terceiros jou os primeiros! Pero sexan os primeiros polo menos en ter un criterio, a ver se é posible, e díganos se están de acordo co estado de alarma porque permite os mecanismos, se están en contra porque é desproporcionado, ou a ver se é capaz de que teñan algún criterio máis que discutir o que digan os demais. Porque ao final —e volvo ao principio desta iniciativa— esta Lei de saúde que temos diante ten que ver coa vontade de enfrontar. Porque os políticos que non saben facer política dedícanse todo o día a confrontar, e isto é o que fai este Goberno, confrontar. ¿Que resolveron con esta lei? Esta é a pregunta, ¿que resolveron sobre a pandemia? Levo meses pensando nesta pregunta, señor Rueda, ¿sabe que pasa?, que non lle atopo ningunha explicación. ¿Xestionan mellor agora a pandemia con esta lei? ¿Son capaces de facer algo que non facían antes? Non.

¿Que lles propoñemos? Nós propoñemos que modifiquen a lei naquelas cuestións que lles están dicindo que non son viables, ¿para que?, para que poidamos ter, como dixemos dende o principio, cando vostedes tramitaron este procedemento, que era natural, racional, afrontar unha reforma para ter un regulamento sancionador, se era posible. Para ter algunhas medidas que permitiran maior flexibilidade no sistema, para dotar os concellos dalgúns mecanismos administrativos para poder implantar as sancións, para poder coordinar quen tomaba algunhas decisións competenciais porque eran difíciles para algún momento e era comprensible que o Goberno da Xunta tivera nesta cuestión dúbidas de quen tiña que tomar as decisións, de quen tiña que operar nalgún sentido. Todo iso é natural, vostedes poden corrixir esa cuestión, poden corrixir aquelas cuestións da lei que non son nada racionais, que lles están dicindo que pode ser que sexan inconstitucionais —eu non o sei pero que pode ser que o sexan— e que o fagan para reformar o que sexa necesario para mellorar a xestión da pandemia. Xa lles adianto, salvando que vostedes implanten cousas como as que tiña esta que eran inasumibles, nós imos estar a favor porque comprendemos a dificultade da situación. ¿Que lles propoñemos, por tanto? Que fagan esa reforma, que a negocien, que soliciten unha negociación, unha vía bilateral co Estado. Que resolvan sen ter que esperar a ver quen é máis guapo no Constitucional, a ver quen ten máis amigos ou a ver quen aguanta nese xogo do galiña que se coñece; e que non fagan pasar o Estado por isto porque a xente non está para estas frivolidades. Por tanto, reformen as cousas que lles digan que non son viables, cámbienas, retírenas, modifíquenlas, o que vexan necesario. Introduzan na lei aquelas cuestións que son importantes, debatámola, aprobémola e que se poida funcionar...

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor TORRADO QUINTELA: ...porque niso vamos estar todos. Pero polo medio non fagan vostedes un xogo para estar constantemente enfrontando, porque iso a vostedes gustaralles moito pero non lle revolve o problema a ninguén, e vostedes están buscando problemas e a cuestión é que hai que buscar solucións e non están niso vostedes, a ver se polo menos a través disto comprenden que non se trata de ser máis guapos senón de resolver os problemas da xente que o está pasando bastante peor.

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Torrado.

O señor TORRADO QUINTELA: Moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

Resposta do vicepresidente primeiro e conselleiro de Presidencia, Xustiza e Turismo, don Alfonso Rueda Valenzuela.

O señor VICEPRESIDENTE PRIMEIRO E CONSELLEIRO DE PRESIDENCIA, XUSTIZA E TURISMO (Rueda Valenzuela): Moitas grazas, señor presidente.

Señorías.

Señor Torrado, mire que van anos xa e non o superan vostedes, ¡que nerviosos se poñen sempre cando ven que non vén responder do Goberno quen vostedes cren que lles ten que convir que veña responder ou quen ten que ser segundo as súas decisións! Este é un Goberno unido, señor Torrado, vostedes pasaron catro anos cun bigoberno, cun trigoberno, xa non sei que, e non entenden que este é un Goberno unido que ten unha única proposta, unha única unidade de acción, que non cuestiona o seu líder; en definitiva, un Goberno que goberna e se dedica a esas cousas. E por nerviosos que se poñan, este Goberno, calquera cousa que diga, dina todos os membros, e xa vexo que se segue poñendo igual de nervioso agora que cando estaba na tribuna, pero pídolle que me respecte o meu uso da palabra. Porque, ¡home!, se imos facer un debate, evidentemente, podemos entrar, e dígolle que teño todas as de gañar.

Agradézolle..., por certo, non sei se tomar como un piropo que non lle merezo toda a confianza do mundo; a min vostede si, é moi previsible. E, polo tanto, cando non hai nada que dicir a mellor defensa é un bo ataque, e eu entendo que, despois da actuación do Goberno central respecto do recurso de inconstitucionalidade anunciado e presentado con toda urxencia —xa me gustaría que tivera esa urxencia para outras cousas—, o mellor que poden facer e o único, coma sempre, é dicirlle «si, buana» ao Goberno central, intentar lavarlle as vergonzas aquí, e intentar explicar o inexplicable. E o inexplicable é que aquí se presentou un recurso de inconstitucionalidade sen ningunha razón, con toda a urxencia e sen ningunha argumentación; e, iso si, sen previo aviso.

Señor Torrado, non dubide da lealdade deste Goberno. Creo que temos amosado de sobra que se por algo nos caracterizamos é por intentar cumprir a Constitución, entender que a Constitución é a garante da unidade do noso Estado, e que nese marco todos deberíamos movernos. E, polo tanto, iso é o que intentamos facer tamén con esa modificación da Lei de saúde; polo tanto, non se equivoque aí. Supoño que iso non o poñerá en dúbida.

E o que quixemos facer é cubrir un baleiro que existía, efectivamente, e sen ningunha dúbida; é que o di o propio Consejo de Estado. Supoño que vostede lería o ditame —igual que o fixen eu—, estou seguro de que si, o ditame do Consejo de Estado. (*Pronúncianse palabras que non se perciben.*) Outra cousa é que despois, escoitándoo, pois teño as dúbidas de que o entendera como o entendín eu, ou como o entendeu todo o mundo e todos os xuristas; que vostede non é xurista e, polo tanto, non ten por que, pero supoño que pediría asesoramento. E calquera xurista diríalle que o Consejo de Estado claramente di que o Goberno non fixo os deberes e que o que tiña que ter feito durante todo o tempo que tivo o señor Sánchez para facelo é precisamente o que non fixo. Mire, isto non vai —vostede repetiuno moitas veces— de ser o máis guapo, se vai de ser o máis guapo e o máis soberbio e o que máis protagonismo ten, vostedes van sobrados co seu xefe en Madrid para iso. (*Murmurios.*) Aquí non nos dedicamos... isto, o espello que non lle devolva a imaxe distorsionada. Aquí é todo o contrario. Teña vostede esa mala conciencia de dicir que isto se trata de dicir que isto se trata de a ver quen é o máis guapo, eu creo que xa ese trofeo o ten quen todos temos na cabeza, vostedes tamén pero non o queren dicir. Aquí trátase de ser os máis útiles e gobernar, porque ademais vostedes nos deron esa responsabilidade, ¡que se apañen as comunidades autónomas! Se xa o fixeron en canto decaeu o primeiro estado de alarma, e quéreno facer agora outra vez. E, polo tanto, xa que vostedes se empeñan niso polo menos o que pedimos son os instrumentos.

Mire, non sería polas veces que dixemos que esta situación non era a máis desexable, non sería porque o seu xefe, de verdade, o señor Sánchez, dicía no Congreso dos Deputados, o 20 de maio —xa vai case un ano—: *«Lo que sí haremos, señorías, es planificar; lo que sí haremos, señorías, es empezar a analizar y a debatir con todos ustedes, a negociar la modificación de distintas leyes para garantizar la correcta cogobernanza. Esas reformas son necesarias, esas reformas serán muy concretas y con una única finalidad, que es la que les he dicho antes: gestionar el seguimiento de la pandemia una vez que se levante el estado de alarma. Esas leyes que analizaremos serán básicamente las sanitarias»*. Dígame, señor Torrado, cales son esas leis que vostedes analizaron, cales son esas leis que falaron con todas as comunidades autónomas responsables da xestión do día a día para ao final modificalas. ¿Que se falou? ¿Que se negociou? ¿Que se planificou? ¡Absolutamente nada! (Aplausos.) Deixaron pasar un ano e non fixeron nada. (Aplausos.) E, claro, o señor Sánchez vese fronte a esas vergoñas e supoño que agora lles dá esas mensaxes: defendédele en cada Parlamento.

E, por suposto, en Galicia, que se moveu, que insistiu en todas as conferencias de presidentes que facía o señor Sánchez todos os domingos durante a primeira fase da pandemia. Na conferencia de presidentes estiven presente en San Millán de la Cogolla, ¿que pediu alí exactamente? No acordo do Consello da Xunta, que mandou, ante a inacción do Goberno, un proxecto de lei de saúde para que o Goberno tomara nota e o fixera para toda España, que era o que nós pediamos. A calada por resposta, absolutamente nada. Ordes do señor Sánchez... supoñendo que... olvidándose do que dixo o señor Sánchez no mes de maio, o señor Sánchez no mes de maio do ano 2020, o señor Sánchez no mes de abril do ano 2021... di que non hai ningunha lei que facer, exactamente o contrario do que dicía; e isto que lle leo está no *Diario de Sesións*, vostede non poderá contradicilo, ou iso espero. E agora di todo o contrario, que non hai ningunha lei que facer; é dicir, había que facer e falar dun montón de leis e agora non hai que falar de ningunha lei, e o que hai que facer é dicir que as comunidades autónomas teñen os seus propios instrumentos. ¿De que é que estamos falando? ¿Que que iso de modificar leis? ¿Que que iso dunha lexislación única? Que xa hai instrumentos de sobra. Pero, ¿en que quedamos?, cando o único que quixo Galicia é precisamente acabar con ese baleiro legal. ¿Pero vostede non é consciente?, —insisto— déalle unha relectura, unha repensada ao ditame do Consello de Estado, que o que di... non di nin moito menos que a nosa lei sexa anticonstitucional, non di iso. Vostedes, ou sexa, o señor Caballero, na pregunta ao presidente da mañá, erixíase —a vostedes gústalles moito, xa o fixeron co catálogo de medicamentos e quedaron co cu ao aire absolutamente—, dicían o mesmo que están dicindo agora, que todo é anticonstitucional. Vostedes son xuíces, entenden de todo, entenden de Constitución, entenden de todo; o que non entenden é de ler o que di o ditame do Consello de Estado, por falar do que estamos tendo agora mesmo enriba da mesa. E que di que o problema non é o contido da lei galega, que nos seus aspectos, polo menos nos que analiza, non infrinxe a Constitución. O problema é que o que tiña que ter feito o Estado —e por iso di que non está claro que unha comunidade autónoma poida facer iso— é regular unha lei orgánica absolutamente xeneralista —como era a Lei orgánica do ano 1986, que non estaba preparada, loxicamente, xa todo o mundo o entende, para unha situación de pandemia como a que estamos vivindo— e o que tiñan que facer era desenvolvela para que despois as comunidades autónomas puideran facer o seu traballo. E iso é o que nós lle pediamos ao Estado dende o principio, que lexislaran, que cumpriran simplemente a palabra que estaba dando o señor Sánchez de que ía facelo e que o fixera. Meses e meses esperando.

Pero, claro, como o virus estaba vencido, como todo isto xa pasara, como non tiñamos de que preocuparnos, polo tanto, non había por que traballar, non había por que legislar. E, ¡oh, sorpresa!, o virus segue entre nós e ao Goberno outra vez o colle coas vergonzas ao aire, ao Goberno central. E, claro, como non lle dá tempo, como non lle conviña —non sei se é unha cuestión de pereza, de ignorancia, non sei de que— pois resulta que como non fixo nada, ¡ah!, quen se atreve a actuar é mellor, para que non nos saque as vergonzas e para que non nos deixe quedar máis en evidencia, intentar que esa lei non vaia para adiante. E isto foi o que pasou coa lei galega, non outra cousa, e isto é o que di o ditame do Consello de Estado, non di outra cousa. As comunidades autónomas deberían poder legislar unha vez que a lei orgánica —e iso só o pode facer o Goberno central— se desenvolva para que as comunidades autónomas poidan facer o seu traballo. E este é o escenario no que nos tiñamos que mover, e isto é o que tiña que pasar, e isto é o que non se fixo.

Dime vostede que cal é a nosa opinión e que que imos facer. ¡Oia!, nós encontrámonos sen ningún diálogo, un ano de brazos cruzados, sen cumprir as promesas que dixo o presidente do Goberno, o señor Sánchez. E de repente encontrámonos con que en tres semanas, ¡oh, gran celeridade, para iso si!, se lle recorre a Galicia sen previo aviso, sen contar nada, sen avisar nada; dí o propio Consello do Estado, que non entende a urxencia do recurso sen falar coa comunidade autónoma afectada. O propio Consello do Estado di que non entende esa urxencia. Está sen explicar, vostede seguro que a xustifica sen saber por que a ten que xustificar, pero recibiu a orde de xustificala, de vir aquí lavar as vergonzas —por entendernos—.

E tamén di que non entende como non se pediron ditames previos aos propios ministerios afectados. ¿Vostede sabe que este recurso está posto polo seu Goberno central sen falar sequera co Ministerio de Sanidade? Dio o Consello do Estado no ditame, ¡léao!, ¿ten unha explicación?, ¿ten unha xustificación? Home, se a ten, xa que ven aquí defender esa actuación, gustárame que nola dixera. Claro, para desviar a atención todo é dicir que isto o fai o señor Feijóo porque se cre o máis guapo, o máis forte, non sei que da kriptonita... todas esas, perdoe que lle diga, dentro da cortesía parlamentaria, sandeces cando estamos falando de algo tan serio. Explíqueme por que se pon este recurso sen falar connosco, explíqueme por que se pon sen preguntarlle sequera ao Ministerio de Sanidade, o ministerio competente. Explíqueme por que esas promesas solemnes e firmes —*Diario de Sesións*— non se cumpriron durante un ano e agora se reacciona contra unha comunidade autónoma que o único que quere é seguridade xurídica. Que o único que quere é precisamente limitar e que haxa garantías cando haxa que tomar decisións que teñen que ver coa pandemia, é dicir, que os galegos e as galegas nos movamos nunha seguridade. Explíqueme por que hai toda esta falta de lealdade dende o Goberno central a Galicia, que non queremos máis que diálogo e arranxar as cousas.

Acabo de enterarme —e agora supoño que, en fin..., quero pensar e doulle o beneficio da dúbida, que teñen a influencia suficiente para non quedar tan rematadamente mal—, pois resulta que, coincidindo con esta interpelación, acaba de anunciar o señor Iceta hai dez minutos que por fin se vai dignar, despois de dar a calada por resposta ante un montón de tempo, a falar con Galicia nunha comisión bilateral que nós lle pedimos. A explicarnos polo menos e a dar a oportunidade de explicar por que fixemos esa lei. Benvido sexa despois de anunciar o recurso de inconstitucionalidade. Benvido sexa despois de non querer escoitarnos e actuar a feitos consumados, eu iso agradézoo.

Iremos alí, explicaremos o que hai, pediremos que nos expliquen por que despois dun ano se incumpriron as promesas de lexislar a nivel nacional. E intentaremos, en definitiva, darlle un pouco de racionalidade a todo isto e entender que, facendo leis entre todos e facendo leis que se aplican a todos nunha situación nacional —o virus non entende de fronteiras de comunidades autónomas—, é como se fan as cousas.

Evidentemente, cun Goberno que deixou todo en mans das comunidades autónomas, que xa nos contou vinte veces que venceu o virus, que xa nos contou vinte veces que non tiña nada que facer; ao mellor non é nada sinxelo pero nós, desde logo, ímolo intentar.

Moitísimas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor vicepresidente.

(*Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.*)

Rolda de réplica, señor Torrado.

O señor TORRADO QUINTELA: Grazas, señor presidente.

É un mérito, é un mérito confundir sobre quen vai comparecer. Ben, a min dáme igual, jeh! (*Pronúncianse palabras que non se perciben.*) Ben, pois lamento que non lle pareza, pero voulle contar un segredo: dáme igual, dáme igual. Pero se vostede quere facer diso un mérito, apláudoo. Non o aplaudo aquí porque non corresponde que aplauda. O mérito é que compareceu vostede. Ben, pois está moi ben. Felicidades, señor Rueda.

Púxome nerviosísimo, dixo vostede. (*Murmurios.*) Pois eu láméntoo, pero tampouco. Si, verá, é que vostede pasou aquí 10 minutos despotricando un pouco contra min, con isto de vostede non sabe, non se enterou porque non é xurista, debe ser que a lei non vai de saúde... Ben, ou igual é que vostede é o portavoz novo de sanidade tamén, ou o conselleiro ou o que sexa. Que vostede non se entera, que lle mandan facer as cousas, que vén aquí facer o que lle din. É que tampouco lle vou contestar moito a iso. Eu dígolle, dende o plano persoal, pero é unha impresión persoal, non ten que ver con nada. Eu creo que o desacredita bastante utilizar ese tipo de argumentos, pero, ¡vamos!, é unha impresión tamén moi persoal. Xa ve que estou plenamente nervioso, xa llo digo. Tampouco son o máis guapo, de feito quédame moito para iso, quédame moito, xa llo digo eu. Tampouco, fíxese, e tamén non me pon nada nervioso.

Pero a cuestión ao final está, señor Rueda, en que non me contestou nada do que plantexamos. Non me contestou nada. Non veu aquí dicir en realidade que ían facer, porque vostede considera, considera —dixo aquí, e xa o dixo o señor Feijóo tamén na prensa hai pouco—, que consideraban que tiñan pedido a reunión bilateral.

A ver, saír nunha rolda de prensa a dicir que lle gustaría unha reunión bilateral non é pedila, jeh! Entendo que vostedes están acostumados a un tratamento mediático cómodo, pero non é pedila. Igual é posible que vostedes nos argumenten como a pediron, se a solicitaron ou non, se o fixeron formalmente ou non. Se o fixeron, ben feito; non consta, pero está ben.

En todo caso,... vostede dixo..., perdoe, pero teño que dicila: o Goberno do Estado presentou o recurso de inconstitucionalidade sen falar co Ministerio de Sanidade. O Goberno do Estado non falou co Ministerio de Sanidade. Non son tan bo xurista coma vostede, jeh!, eu non coñezo tan ben a arquitectura institucional coma vostede, que presumiu diso, voullo conceder. Pero eu diría que o Ministerio de Sanidade pertence ao Goberno do Estado, non me faga moito caso, jeh! (*Murmurios.*), non me faga moito caso. (*Aplausos.*)

Eu, segundo vostede, eu non sei, veño aquí ler o que me propoñen, ¿que máis dixo? Ten que defender non sei que, ten que vir lavarlle a cara... ben, en fin. Eu son un pouco rapaz para algunhas cousas, pero para outras manteño un pouco a dignidade. Quero dicir, eu creo que tampouco corresponde ese tipo de debates porque, se fora no plano persoal, señor Rueda, que vostede e máis eu algo máis nos coñecemos, e compartimos territorio, no plano persoal igual non é para poñerse neste debate. E non o digo pola cordialidade do territorio, senón porque, como nos coñecemos e sabemos de onde vén cada un, pois tampouco ten ese sentido. Entón, non corresponde.

Eu o que lle pido, por favor, é que me conteste ás cousas: ¿Vostedes cren que é bo resolver mediante negociación os problemas que hai coa modificación da Lei de saúde ou non? ¿Van vostedes a manter unha actitude frentista ou non? ¿Van vostedes plantexar reformular, a través da comisión bilateral, reformular aqueles artigos que sinaladamente teñen algún problema ou que provocan algunha confrontación e traelos a esta Cámara para reformulalos ou non? (*Pronúncianse palabras que non se perciben.*) ¿Cren vostedes que é necesario que, nunha modificación da lei, poidamos nesta Cámara debater sobre algunhas propostas? Nós trasladámoslle aquí hai un momento algunhas, pero hai moitas outras que o Bloque Nacionalista Galego, dende o seu grupo, ten algunhas, o Partido Popular ten algunhas, podemos tratar algunhas que afronten a cuestión da pandemia, ¿si ou non? Porque esa é a cuestión. Nós o que plantexamos a través desta interpelación e a seguinte moción é: ¿imos afrontar entre todos a solución da cuestión ou van estar vostedes utilizando isto para seguir confrontando? Porque vostede veu aquí utilizar un minuto para meterse comigo —eu non lle son tan importante, non se preocupe—, para meterse comigo, e nove para despotricar contra Pedro Sánchez. E está ben, vostede pode facelo, pero, ben, o que evidencia é que non ten capacidade de facer máis que iso. Polo tanto, demostra unha vez máis e outra vez máis do que trata a súa posición política con este asunto, en xeral case con toda a pandemia: discutir contra o Goberno de Pedro Sánchez. Que está moi ben, que vostedes poden facelo, pero a cuestión está en que nós lle trasladamos que hai algúns outros problemas, por exemplo, resolver cuestións esenciais. E nós cremos que é importante facer iso. Vostede agora sorpréndese do que dixo o señor Iceta, está moi ben, eu alégrome de que o Goberno de España intente resolver os problemas de Galicia, porque a Xunta de Galicia o que fai é crealos. Pero a ver se é posible que a Xunta se poña do lado da resolución dos problemas. Nós pedímoslles que negocien, que acorden retirar aqueles artigos que son froito de conflito, que os reformulen de forma que non teñamos que asistir a un debate e a unha carreira a ver que pasa no Constitucional, porque non tería sentido e porque desmontaría calquera intento de vislumbrar unha mínima capacidade de lealdade deste goberno con respecto ao Estado, e porque a través diso seremos capaces de resolver o problema. Fíxese, se eu lle estou falando da pandemia, vostede vénme aquí falar de que se eu non sei, de que se a min me mandan, e de que se Pedro Sánchez é moi malo. E eu fállolle da pandemia, da Axencia Galega, posible Axencia

Galega de Saúde Pública, de nutrirmos de mellor stock, de administrar máis vacinas... Eu fá-lolle diso, pero a demostración é que vostede veu aquí falar doutra cousa. Porque o seu debate é outro, señor Rueda, o seu debate é outro. A vostede a pandemia ao final impórtalle menos e, por tanto, o que lle plantexamos é que pensen niso. ¿Van facer algo que poida permitir dialogar e construír un marco legal que nos permita afrontar a pandemia?

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor TORRADO QUINTELA: ¿Ou van seguir enfrontando e falando mal dos outros e insultando os outros, e intentando facer de menos os outros, e con iso seguir créndose que son mellores? Porque nós cremos que con iso non se resolve nada, vostedes igual si, lexitimamente teñen a oportunidade de facelo. Pero, en todo caso, se é posible, mire...

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Torrado.

O señor TORRADO QUINTELA: ...métase comigo o que queira, pero a ver se pode dar algunha resposta aos demais.

O señor PRESIDENTE: Grazas.

O señor TORRADO QUINTELA: Porque eu dese debate paso bastante.

O señor PRESIDENTE: Grazas, grazas...

O señor TORRADO QUINTELA: Pero, se é posible dar algunha resposta, moito mellor. Grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Torrado.

(O señor Torrado Quintela pronuncia palabras que non se perciben.)

¿Perdón? ¿Tiña que ter parado...?

Perdón, é que non entendín nada. ¿Tiña que ter parado? *(Pronúncianse palabras que non se perciben.)*

Non sei, non entendín nada, non sei o que tiña que ter parado, aquí non se ten que parar nada, o Pleno ten que seguir. *(Pronúncianse palabras que non se perciben.)* Non sei que tiña que ter parado, non entendín. Ao meu xuízo non houbo nada, foi un debate no que vostedes tiveron un intercambio... *(Pronúncianse palabras que non se perciben.)* Ben, eu niso non entro, aquí hai liberdade de expresión, non hai liberdade de ofensión. *(O señor Torrado Quintela pronuncia palabras que non se perciben.)*

Síntoo, considero que non teño que parar nada.

Señor Rueda, o seu turno para pechar esta interpelación.

(Pausa.) (Unha persoa dos servizos de limpeza da Cámara procede a desinfectar o estrado.)

O señor VICEPRESIDENTE PRIMEIRO E CONSELLEIRO DE PRESIDENCIA, XUSTIZA E TURISMO (Rueda Valenzuela): Señor Torrado, non se poña tan nervioso, ¡Dios mío! (*Pronúncianse palabras que non se perciben.*) Vostede di que non vai levar isto polo tema persoal e, de cinco minutos que tivo na súa intervención, tres estívome falando de temas persoais. (*Murmurios.*)

Si, ¡ah!, grazas.

Dicía que, de cinco minutos que tivo, me estivo falando tres de temas persoais. Eu non vou falar diso e o único que lle digo, porque fixo alusión, eu.. aínda hai no seu partido xente que se cre máis guapa ca vostede. Alégrome de que se dea por aludido, (*O señor Torrado Quintela pronuncia palabras que non se perciben.*) pero non falaba de vostede precisamente, todos sabemos de quen está falando.

E dito isto, imos ser un pouco serios, señor Torrado. Mire, eu non pretendo... Vostede... se se tomou, pois perdoe, é o portavoz de sanidade e isto non vai de xuristas... Non vai de ler os papeis dos que temos que falar despois neste debate. E na primeira dáballe o beneficio da dúbida, de que se leu o ditame do Consello de Estado. No segundo teño que dicirle que, directamente, non o leu, non o leu. Non, porque me di non sei que do Ministerio de Sanidade, que ata onde vostede sabe, —mesmo lle aplaudiron os do seu grupo, que tampouco deberon ler o ditame—, que o Ministerio de Sanidade forma parte do Goberno. Entón, o Consello de Estado ¿por que di «*a esta labor tampoco ayuda el modo en que en el presente caso el Gobierno central ha formado el expediente*»? Isto dío o ditame: «*No consta ni se sabe por qué se haya solicitado la opinión de otros departamentos ministeriales, en particular del ministerio competente por razón de la materia, que sería el de Sanidad, como así se debería haber hecho*».

Claro, isto é que non o digo eu, dío o ditame o Consello de Estado, no que se baseou o seu goberno para despois plantexar o recurso. Entón, está ben ler as cousas para saber despois por que cada un toma as súas decisións. Igual que, claro, vostede me di que nós queremos falar co señor Iceta, pero que o único que facemos é que o presidente da Xunta nunha rolda de prensa di que quere falar, e así non se fan as cousas, hai que pedilas. Mire, señor Torrado, o 7 de abril —á parte, vostede tampouco le os teletipos porque isto o anunciamos—, o 7 de abril eu mesmo firmaba unha carta: «*Le solicito formalmente la convocatoria de la comisión bilateral para hablar precisamente de este tema*». Señor Torrado, polo tanto, ¿como pode vostede aquí vir dicir que nós non facemos as cousas ben porque pedimos as cousas por rolda de prensa e non como hai que facelas? Claro, é que é moi difícil ter un debate en serio con este plantexamento.

¡Home!, eu creo que o primeiro hai que ter as cousas, saber o que se fixo, saber o que din os ditames nos que se basean os recursos para poder ter un debate serio. Claro, se non se sabe iso —e perdoe que llo diga, vostede vaino tomar como algo persoal, pero toma como algo persoal todo o que non lle gusta que lle digan desde esta tribuna, xa o sei doutras veces—, pero teño que dicirle que, ¡claro!, dicir que nós o que queremos é confrontar e que no relato que vostede monta onde un Goberno da Xunta de Galicia, lexitimamente, co seu grupo par-

lamentario, plantexa unha iniciativa lexislativa onde, seguindo todos os trámites, con todos os ditames favorables da Asesoría Xurídica, e falando —pódollo dicir— con moitos expertos desta materia, e despois de esperar durante meses e meses e meses a unha cousa tan simple como que todo un presidente do Goberno que dixo en sede parlamentaria, no Congreso dos Deputados —consta no *Diario de Sesións*—, que ía facer aquilo que despois incumpriu flagrantemente, confiando nesa palabra non fixemos unha lei e ao final vimos que non había outro remedio que facela. E que vostede diga que, polo feito de aprobar esa lei, e despois chega o Goberno, sen previo aviso, sen falar connosco, sen nada, a boas horas o señor Iceta —benvido sexa—, pero despois de non consultarnos para nada nin saber por que nos plantexan ese recurso de inconstitucionalidade, que veña vostede dicir que o agredido é o Goberno, quere dicir que ou non entende nada ou que ten moitísima cara. E non llo podo dicir doutra maneira, señor Torrado, unha das dúas cousas. Porque se non ¿como se explica? Ou sexa, que resulta que nós facemos unha lei, o Goberno recórrea sen previo aviso, sen ningún mínimo respecto á lealdade institucional —agora vese que rectifican e polo menos van plantexar esa comisión bilateral—, e o agredido é o Goberno, non somos nós. Que o único que facemos, xa lle digo, é actuar cando vemos que se vai levantar un estado de alarma sen falar nin connosco nin con outra comunidade autónoma e que nos imos ver —como se di, para que nos entendamos— en pelotas dende o punto de vista xurídico, que non temos ningún instrumento, que non temos nada. E dicímolos nós e dino todas as comunidades autónomas.

Por certo, deillo —vostede díxoo no debate desta lei— e vouno ler textualmente tamén, supoño que diso se acordará, porque vostede é o autor: que é sorprendente que teñamos unha cuestión sobre dereitos fundamentais e liberdades públicas falando desta lei, e que se poida modificar cunha proposta que trae aquí un grupo parlamentario a un parlamento autonómico, que isto era bolivariano. ¿Sabe quen acaba de facer o mesmo? O Partido Socialista no Parlamento vasco, fíxese vostede que casualidade, fíxese vostede que casualidade. (*Aplausos.*) E eu enténdoo.

¡Home!, igual que me di que non lle pedimos por carta ao señor Iceta que convocara a comisión bilateral, vaime negar isto, co mesmo fundamento e coa mesma fidelidade á verdade. Pero é así. E eu enténdoo porque tamén confiaron, porque falamos con eles e tamén confiaron en que o señor Sánchez ía cumprir a súa palabra e non a cumpriu.

Polo tanto, señor Torrado, nós o que pretendemos é ter seguridade xurídica para poder actuar. Por desgraza, a pandemia vai seguir, non vai desaparecer, non imos vencer o virus, como nos dixo o señor Sánchez tantas veces, dun día para outro. Polo tanto, o que queremos é instrumentos, queremos seguridade e queremos facer as cousas ben.

Se o Goberno actúa, se o Goberno fala connosco, nós falaremos. Se o Goberno nos dá a calada por resposta, non fala e actúa sen ningún tipo de interlocución, dende logo a Xunta de Galicia defenderá ao pobo galego.

Moitísimas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor vicepresidente.

Si, señor Puy, entendo que pide a palabra polas alusións anteriores.

O señor PUY FRAGA: Efectivamente, polo artigo 76. (*Pronúncianse palabras que non se perciben.*)

O señor PRESIDENTE: Si, si, claro, evidentemente, non por outra cousa.

O señor PUY FRAGA: É que hai cousas que teñen unha especial importancia e que un non debe de deixar pasar. O que si se dixo de maneira moi sensata é que son as 5 da tarde, iso non quere dicir que tratemos os temas con menos seriedade, pero si que o podemos facer dunha maneira relaxada. E eu acórdome, cando entrei na Cámara, cando era un deputado novato, que un deputado do Grupo Socialista se acercou a min a pedirme un favor ao Grupo Popular. E o que me dixo, porque non o coñecía persoalmente, díxome esta frase que me quedou aquí un pouco marcada na cabeza, que era: «Mira, ti a min non me coñeces, pero coñeces a Xocas, e Xocas xa sabes que é de fiar. Pois eu son como Xocas, tamén son de fiar. É verdade que o noso líder, Patxi Vázquez, non é tan de fiar pero eu son como o Xocas, son de fiar».

Ben, finalmente fieime del, efectivamente, el era como o Xocas, era de fiar. O que quero dicir con isto (*Interrupcións.*) (*Murmurios.*) é que hai grupos que teñen unha cultura institucional onde a xente entre si non se fía. Afortunadamente, no Grupo Popular non só nos fiamos o señor Rueda de min e eu do señor Rueda senón que todo o Grupo Popular se fía de todo o Grupo Popular, non teña vostede a menor dúbida, nin trate de introducir factores de división nun grupo que está moi unido, e que por iso ten 42 escanos e non 14.

Grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: As alusións teñen o tempo que teñen, xa o saben. Non, non, pero a alusión eu creo que está ademais acaída neste caso, a resposta. Porque vostede entrou cuestionando o Goberno por quen lle respostaba e respostoulle ben nese caso, a resposta, eu non me meto niso.

Bueno, vou á pregunta.

Pasamos ás preguntas ao Goberno.

Pregunta de D. Pedro Puy Fraga e sete deputados/as máis, do G. P. Popular de Galicia, sobre a valoración que fai o Goberno galego do recurso de inconstitucionalidade anunciado polo Goberno central contra a Lei 8/2021, do 25 de febreiro, de modificación da Lei 8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia

O señor PUY FRAGA: Moitas grazas, señor presidente.

Hoxe, efectivamente, é o 14 de abril. Eu, en nome do Grupo Parlamentario Popular, quero xuntarme á festa, á celebración, igual que os españois se xuntaron á festa da democracia no ano 14. Porque o que celebramos hoxe, efectivamente, son os valores democráticos, son os valores que compartimos todos, e non, certamente, outras cousas. E por iso o facemos con toda a seriedade..., non, non nos riamos, evidentemente, da celebración da democracia que supuxo o 14 de abril, como foi tamén un momento de democracia a transición española. Non,

certamente chamounos a atención que un líder socialista nesta etapa política diga abertamente ¡viva a república! O que hai que dicir é, nós cremos que o hai que dicir é ¡viva a democracia, que representan a Constitución republicana e a Constitución española! (*Aplausos.*)

E digo isto porque hai, en relación coa pregunta —que vou a ela, evidentemente—, hai un traballo de Juan José Solozabal, un constitucionalista pouco sospeitoso de non ser partidario da federalización de España, da pluralidade do Estado, que publicou no 2004 unha colección de estudos importantes. Un deles chamábase *Nación e constitución* e nel dicía, defendía, que a virtualidade do Estado autonómico estaba, precisamente, en que os conflitos entre as comunidades autónomas e o Estado e entre as comunidades autónomas entre si se resolvían de forma exclusivamente xurídica. E remataba ese traballo dicindo: «Baste comparar lo que son los más de 20 años de funcionamiento normalizado, en donde se acepta la resolución de los conflictos territoriales a través de las decisiones incontestadas del Tribunal Constitucional, con lo ocurrido en la Segunda República. Recuérdese, en efecto, como al poco de la declaración de inconstitucionalidad de la ley catalana de cultivos por el Tribunal de Garantías del 34, la Generalitat vuelve a hacer aprobar unha ley equivalente a la anulada inmediatamente antes por dicha instancia jurisdiccional.». E conclúe: «El sistema del Estado integral republicano había saltado por los aires».

Pois ben, nós, certamente, defendemos o dereito do Goberno a ir ao Tribunal Constitucional, defendemos e aceptamos todo o que di o Tribunal Constitucional, que é un órgano que en moitas ocasións ten reforzado as competencias das comunidades autónomas. Pero o certo é que, unha vez que quedou clara a necesidade dunha lexislación para loitar contra a pandemia, o certo é que iso foi recoñecido polo presidente do Goberno, o certo é que iso foi recoñecido no ditame pola reactivación que aprobou o Congreso dos Deputados, que pedía lexislación estatal ou, no seu caso, autonómica. O certo é que o Consejo de Estado acaba de dicirlle o mesmo ao Goberno, que é necesaria unha lexislación para loitar contra a pandemia. E o certo é que, cando unha comunidade autónoma aproba unha lei moito antes, que é o País Vasco a instancias do Grupo Socialista, que firma esta proposta —e así consta no *Boletín Oficial do Parlamento Vasco*—, aquí do que se fala e se anuncia é un recurso de inconstitucionalidade directamente sen pedir previamente a convocatoria dunha comisión bilateral. Nós, realmente, estamos sorprendidos e pedímoslle ao Goberno unha opinión ao respecto.

Grazas.

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Puy.

Resposta do vicepresidente primeiro e conselleiro de Presidencia, Xustiza e Turismo.

O señor VICEPRESIDENTE PRIMEIRO E CONSELLEIRO DE PRESIDENCIA, XUSTIZA E TURISMO (Rueda Valenzuela): Moitas grazas, señor presidente.

Señor Puy, efectivamente, hoxe é un día de dicir ¡Viva a democracia! E confiar, cando un é demócrata, na palabra, como antes tiven ocasión de dicir dende a tribuna deste Parlamento, confiar en que, cando un presidente do Goberno, todo un presidente do Goberno, fai unha declaración solemne e comprometida de dicir que vai facer unha cousa, pois confiar en que

isto vai ser verdade. E tamén democracia é, lexitimamente, cando pasan os meses e vemos —hai que dicilo así porque esta é a expresión— que faltou á verdade flagrantemente, o noso deber é actuar, que foi o que fixemos neste asunto, nada máis e nada menos, e que ninguén se engane. Nós nin somos inimigos do Goberno central na xestión da pandemia nin consideramos que o Goberno central o sexa de Galicia. Outra cousa é que, se non actúa, nós temos que primeiro actuar e despois pedir explicacións de por que non se efectuou o prometido.

Polo tanto, o inimigo é o virus. Estabamos todos de acordo en que esta situación ía durar e, polo tanto, o que pediamos era unha regulación que nos preparara para a evolución que íamos ter e que estamos tendo. Tiñamos unha lei orgánica do ano 1986 claramente insuficiente, porque non prevía, nin moitísimo menos —¿que ía prever no ano 1986?—, o que despois veu e, polo tanto, había que adaptala e había que desenvolve-la para que despois cada comunidade autónoma puideramos tamén facer as adaptacións ao noso territorio. Iso é o que pediamos, iso é o que se nos dixo no mes de maio do ano 2020, o que nos dixo o señor Sánchez que ía facer.

Cando viamos que pasan os meses e non o facía, insistimos —xa o contei antes—, insistimos nas conferencias de presidentes semanais, insistimos na Conferencia de Presidentes única que se fixo, por certo, en San Millán de la Cogolla, insistimos facendo unha proposta dende aquí á que non obtivemos resposta, e ao final non tivemos máis remedio que actuar. E nós o único que queríamos e seguimos querendo é garantías, nada máis e nada menos, garantías para poder seguir traballando nesta situación tan complicada, é o que pedimos, é o que todo o mundo pode entender e o que nos piden os galegos e as galegas, e podían ser garantías xeneralistas para todo o territorio nacional ou podía ser, ante esa inacción, ante esa deixación, ante esa postura de comentarista da pandemia que ten o Goberno central en case todas as fases, polo menos, poder actuar coas nosas propias competencias e os nosos propios recursos.

E de recursos vai a cousa agora mesmo. Fixemos, actuamos igual —como vostede recordaba— que o acaba de facer o Parlamento vasco, en cooperación o Partido Socialista de Euskadi e o PNV, porque o Partido Socialista o entende, probablemente porque ten responsabilidades de goberno e non ten que cubril-lo as vergonzas ao seu Goberno central, e polo tanto ten que actuar e dáse conta. E o mesmo que están facendo eles agora o fixemos nós antes, e ao Goberno central non lle gustou. E sen dicirnos por que nin por que non, de repente encontrámonos con ese recurso de inconstitucionalidade, baseándose nun Consello de Estado que agora nos di que a lei estaba ben pero quen tiña que facer os deberes non o fixo.

Na segunda parte intentarei explicalo un pouco máis. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor vicepresidente.

Para a réplica ten a palabra o señor Puy Fraga.

O señor PUY FRAGA: Si, é moi certo que o Partido Socialista en Euskadi impulsa o que o Partido Socialista de España impugna en Galicia co aplauso do Partido Socialista de Galicia, o cal non deixa de ser unha curiosidade.

O ditame do Consello do Estado: o Goberno plantéxalle distintas posibles inconstitucionalidades e o que di é que é constitucional facer unha lei contra a pandemia no estado de alarma, que é constitucional que unha comunidade autónoma regule unha lei contra a pandemia, que as medidas preventivas do artigo 38.1, como o uso obrigatorio da mascarilla, é constitucional, e recórdalle que eles o fixeron por decreto lei. Tamén di que son constitucionais o límite, os dereitos do 38.1, como o peche de actividades, establecer horarios etc. etc. Di que son constitucionais moitas das medidas especiais de saúde do artigo 38.2, como a limitación da circulación dos confinamentos. Di que é constitucional o 38 *ter*, todos os criterios de aplicación que aquí falamos, proporcionalidade etc. E di que é constitucional o réxime sancionador. O único no que ten dúbidas é en se imos moi lonxe en desenvolver unha lei que é moi parca e precisamente podemos ir un pouco lonxe porque a lei estatal é parca e que iso é o que xustificaría un recurso de inconstitucionalidade, sen que o propio Consejo de Estado en ningún momento diga que a nosa lei é inconstitucional.

Evidentemente, isto, se é así, con ese informe, o Goberno o que tería é que ter pedido el, por iniciativa, o goberno campión do diálogo e de cooperación coas comunidades autónomas, a comisión bilateral para aclarar se temos ido demasiado lonxe no desenvolvemento da lei orgánica. Pero eu non sei se o fixeron. Dende logo, o que sabemos pola prensa é que o Goberno non o pediu, que anunciou o recurso de inconstitucionalidade, que se o interpón —así o establece a Constitución— se suspende a lei galega, e que non sabemos que artigos se van recorrer. Á vista do que di o Consello de Estado só un, pero, en fin, habería que velo.

Se é certo que hai unha comisión bilateral, señor vicepresidente, eu agradeceríalle que defendese a constitucionalidade desta norma, que foi avalada pola maioría do Parlamento e que cremos que vai ser un instrumento eficaz para cubrir ese baleiro que vai deixar o estado de alarma, e facémolo pensando no mellor para a saúde dos galegos e das galegas.

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor Puy.

Para a réplica do Goberno ten a palabra o vicepresidente primeiro, conselleiro de Presidencia, Xustiza e Turismo, señor Rueda Valenzuela.

O señor VICEPRESIDENTE PRIMEIRO E CONSELLEIRO DE PRESIDENCIA, XUSTIZA E TURISMO (Rueda Valenzuela): Grazas, señor presidente.

Pois vostede o dicía, señor Puy, o Consello do Estado, que é o argumento que está utilizando agora mesmo o Goberno central para xustificar o recurso, hai que dicirlle: saca as vergoñas pero é que o din moitísimos xuristas... Non se mete no contido da nosa lei, di simplemente que o Goberno tiña que ter actuado, e que como non actuou pois lle volvo mandar ese recado: joia! actúe para que as comunidades autónomas poidan facelo.

O señor Torrado, falaba, cando se debateu esta lei neste Parlamento, de que o faciamos por delirios bolivarianos. Os mesmos que debe ter o Partido Socialista de Euskadi. Eu chámolle, simplemente, responsabilidade, de facer unha lei que estamos obrigados a facer, porque o mesmo que nos dixo hai un ano, que era imprescindible facer unha lei resumindo e analizando todas as leis que había para ser operativos despois, agora dinos que hai instrumentos

xurídicos de sobra. Non se acorda do que nos dixo, non xustifica por que ese cambio de opinión. Simplemente, que cada un se as compoña como poida.

Nós queremos seguridade xurídica, porque ¿que vai pasar a partir do 9 de maio, que nos enteramos que se levantaba, que se vai levantar —xa veremos porque tamén a palabra do señor Sánchez vale o que vale—, que se vai levantar o estado de alarma? Pois que vai haber —dicíao o presidente da Xunta— un dobre salto moral, con tirabuzón e sen rede. E de repente ímonos encontrar con que, sen ningún instrumento xurídico para poder xestionar a pandemia, as comunidades autónomas imos ter que facer, sen ningunha cobertura legal, fronte a un montón de situacións moi diferentes. E é o que non queremos ningunha. ¡Se o estamos dicindo todas as comunidades autónomas, as do Partido Socialista, as do Partido Popular, as nacionalistas...! Ningunha entende que poidamos estar nesta inseguridade xurídica, non se pode de repente deixar isto ao criterio de dezasete gobernos distintos, dos tribunais que sexan, que teñan que opinar en cada cousa, sen unha cobertura nacional, que é o único que estamos pedindo, que estamos pedindo, é o que di o Consello de Estado que hai que facer. E todo isto, en vez de entendelo como unha cooperación, esa cogobernanza da que tanto falan e tanto practican, non, tómase —en palabras do señor Torrado e do Grupo Socialista deste Parlamento— como unha agresión dos que queren seguridade xurídica fronte aos que prometen cousas e non as fan. E isto é todo o contrario. Polo tanto, agora que o señor Iceta —insisto, despois de pedirlllo formalmente, despois de pasar un montón de días sen ter ningunha resposta—, agora que di que polo menos nos quere escoitar, por suposto que defenderemos a constitucionalidade da nosa lei, por suposto que explicaremos cal é a razón que nos moveu a facelo, por suposto que volveremos insistir no que insistimos dende o principio, en que isto non o tiña que estar facendo cada comunidade autónoma antes de que o fixera o Estado, en que é necesario que o Estado cumpra as súas propias promesas, que o propio presidente do Goberno —volvo insistir, que dixo que ía facer— simplemente que cumpra a súa palabra e que o faga. Con iso estaremos todos actuando con moita máis seguridade. Despois xa será cuestión da capacidade e das competencias que lle outorga o estatuto de autonomía a cada comunidade autónoma de adaptalo, e iso saberemos facer entre todos, pero cunha mínima seguridade.

Polo tanto, benvida sexa a rectificación do Goberno central, benvida sexa a cordura da lealdade institucional, que supón que o señor Iceta nos quere escoitar. Dende logo, a Xunta de Galicia nesa oportunidade deixará quedar á altura a este Parlamento respecto da lei que aprobou.

Moitísimas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor vicepresidente.

Pasamos a seguinte pregunta...

(Pronúncianse palabras que non se perciben.)

Si, ¿para que quere o uso da palabra?

Déanlle voz ao escano do señor Torrado, por favor.

O señor TORRADO QUINTELA: Si, son dúas cuestións pero podo resumilas nunha: polo 76.1, por unha inexactitude que acaba de pronunciar o vicepresidente con respecto a min; e polo 76.3, que afecta o decoro deste grupo parlamento, que se mencione que apoiamos unha iniciativa ou que discutimos unha iniciativa baseándose nun argumento sobre o País Vasco que é incorrecto e que queremos ou cremos necesario puntualizar.

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Non, non hai lugar. Grazas.

Pregunta de D. Martín Seco García e dous deputados/as máis, do G. P. dos Socialistas de Galicia, sobre a distancia mínima entre os muíños e as vivendas reflectida no proxecto eólico promovido pola empresa Green Capital Power en Troitomil, no concellos da Baña e Negreira

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Para formular a pregunta ten a palabra o señor Seco García.

O señor SECO GARCÍA: ¡Pena de dobre vara de medir por parte da Mesa!

O día 19 de febreiro de 2021 publicouse no DOG a exposición pública da documentación dun parque eólico en Troitomil, entre os concellos da Baña e Negreira, un parque promovido pola empresa Green Capital Power. Este novo proxecto fai que aumente a preocupación polo elevado número de parques eólicos previstos nos concellos da Baña e Negreira, xa que, unido aos que xa existen e os planificados pola mesma empresa en Vilartoxo e Barrosino, no concello da Baña, e os de Alvite I e Alvite II e Banzas en Negreira, fan que estes dous concellos se poidan converter nos municipios de Galicia cun maior número de parques eólicos, algo que ten moi preocupados os alcaldes e os cidadáns, que non están en contra da posta en marcha dos parques eólicos pero piden que a Xunta planifique e non se convertan os seus territorios en zonas de sacrificio.

Este tipo de instalacións interfere na calidade de vida dos cidadáns e nos sectores primarios destas comarcas, esenciais na economía e na loita contra o despoboamento. E todo, por instalacións que deixan pouco beneficio económico nas comunidades afectadas, algo que onte denunciaba a propia Unións Agrarias. Empresas como esta fraccionan en pequenos parques eólicos proxectos como os antes enunciados e outros nos concellos veciños, como os de Val do Dubra, Outes e Mazaricos, que constitúen ao final unha única explotación pero que se tramitan como subproxectos separados para evitar superar os 50 megavatios que determinan que a competencia para a declaración do impacto ambiental a faga o Estado, o que pode ser unha clara vulneración da lexislación vixente.

O impacto medioambiental deste parque eólico de Troitomil agrávase dada a proximidade dos muíños de xeración de enerxía eólica aos núcleos habitados, e o alcalde da Baña mostra a súa preocupación, dada a insuficiente distancia mínima ás vivendas, que a lexislación galega establece a 500 metros, que fai que os enormes muíños de nova xeración, de ata 200 metros, queden moi próximos ás vivendas, o que provocará grandes molestias polos rúidos e interferencias de televisión, radio, telefonía móbil, etc.

Por outra banda, o mundo rural está a soportar en exclusiva os custos ambientais e patrimoniais deste sector enerxético. E dende o punto de vista económico a terra onde vai asentado o parque de Troitamil é dun gran valor forestal e gandeiro para os bañenses.

Tamén están preocupados en Negreira co parque de Banzas, polas captacións de augas e as afeccións patrimoniais. É preocupante que os propietarios dos terreos directamente afectados reciban unha compensación insuficiente, mentres que o resto da veciñanza non percibe ningún tipo de beneficio, e o que reciben os concellos por vía do canon e as convocatorias do Fondo de compensación ambiental é residual e pouco obxectiva.

Ante esta preocupación, que foi posta de manifesto polo alcalde da Baña, pedindo unha reunión con vostede mesmo, señor conselleiro, e o responsable de enerxía e minas, que fixo a finais de decembro do ano pasado e que aínda non tivo a resposta pola súa parte, señor conselleiro, iso que di que dan moita participación. Por iso e ante o seu silencio con algo que está a suceder en toda Galicia, non só aquí, se é que admiten a necesidade de pactar un novo modelo eólico que comece a actuar por un plan sectorial anticuado e que permite este boom sen sentido de proxectos, preguntámoslle que opina sobre a distancia mínima dende os muíños ás vivendas, establecida en Galicia a 500 metros, cando os muíños pasaron de 50 a 200 metros de altura. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor Seco.

Ten a palabra o vicepresidente segundo e conselleiro de Economía, Empresa e Innovación, o señor Conde López.

O señor VICEPRESIDENTE SEGUNDO E CONSELLEIRO DE ECONOMÍA, EMPRESA E INNOVACIÓN (Conde López): Moitas graza, señor presidente.

Señor Seco, vostede sabe perfectamente que tramitar non é o mesmo que autorizar, aínda que vostede na súa intervención pretende confundir e pretende intentar trasladar que esta tramitación vai derivar nunha autorización.

Sabe perfectamente que a obriga desta administración é tramitar calquera proxecto eólico que se lle presente, e teno que facer aplicando a normativa, tanto da Lei de aproveitamento eólico como a da Lei de avaliación ambiental. E sabe que é unha normativa que ofrece total transparencia á cidadanía á través da exposición pública da documentación dos parques que se tramitan. É tamén unha normativa que obriga á petición de todo tipo de análises e de informes aos organismos sectoriais en función das afeccións do proxecto. É dicir, que para calquera parque eólico, para que calquera parque eólico poida ser avaliado pola Xunta de Galicia, ten que pasar pola análise dende o punto de vista de ordenación do territorio, de urbanismo ou de patrimonio natural, por citar algún exemplo.

Polo tanto, sabe perfectamente que este goberno ten acreditada a súa credibilidade na tramitación dos diferentes parques eólicos, e cando ten que autorizalos porque se cumpre a normativa autorízanse, e cando non se cumpre a normativa loxicamente non se autorizan. Por iso me sorprende que o Partido Socialista Obreiro Español, que precisamente está im-

pulsando unha transición enerxética, teña aquí unha delegación en Galicia que está en contra dos parques eólicos, en contra das enerxías renovables, en contra da transición enerxética e, lamentablemente, señor Seco, o Partido Socialista de Galicia en contra do emprego en Galicia e o desenvolvemento das súas enerxías renovables.

Pero eu agradézolle que traia aquí a situación do parque de Troitamil, porque debería saber que a Dirección Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo emitíu un informe, precisamente, de distancias e estableceu, a Xunta de Galicia, que había 4 de 9 posicións que non cumprían a distancia mínima de 500 metros. Porque non se aproba ningún parque que non cumpra a normativa e, polo tanto, que non cumpra esas distancias.

Xa se ten presentado un informe coa nova configuración, cumprindo precisamente as distancias. E debería saber que tamén, dende o punto de vista do órgano ambiental, se estableceu a necesidade de informar neste caso do inventario ambiental, das medidas a adoptar para a súa protección, dos efectos acumulativos ou sinérxicos que se poidan establecer con outros proxectos da zona. En definitiva, señor Seco, estanse desenvolvendo con total garantía para os cidadáns, para os impactos que se poidan derivar, estes parques eólicos. E non teña ningún tipo de dúbida de que nós seremos transparentes na información, rigorosos na aplicación desa normativa e, se hai calquera tipo de afección que invalide o desenvolvemento deste parque, este parque non se autorizará. E se se cumpren os criterios loxicamente este parque autorizarase.

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas.

O señor VICEPRESIDENTE SEGUNDO E CONSELLEIRO DE ECONOMÍA, EMPRESA E INNOVACIÓN (Conde López): Nada máis e moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor Conde.

Para a réplica ten a palabra o señor Seco García.

O señor SECO GARCÍA: Si, grazas, presidente.

É unha boa noticia a que dixo do tema do urbanismo, veremos a ver en que situación queda ao final o parque. O que debера comezar, e xa que o seu goberno está tan disposto sempre a sacar esas fotos cando os temas son de cuestións que pode vender, tamén fixera a mesma foto co alcalde da Baña, que leva dende decembro pedindo falar con vostede, porque ten unha saturación de proxectos eólicos no seu territorio. *(Aplausos.)*

E nós, que si que estamos a favor do desenvolvemento eólico, tamén estamos a favor de que se faga dun xeito racional. E o que lle estamos pedindo ao Goberno galego é, precisamente, que poña en marcha un novo plan sectorial, precisamente, para que se adapte ás circunstancias actuais que se viven no noso territorio e tamén o tipo de máquinas que se instalan nos parques eólicos. E, polo tanto, non entendemos como non se están a tomar medidas e non se se está pactando, tanto cos axentes rurais como cos concellos, como co resto dos grupos, un novo modelo, precisamente, que garanta que as distancias mínimas cara a estes muíños sexa suficiente.

En Asturias e en Valencia estas distancias son de 1.000 metros, aquí son de 500. E con muíños de 200 metros, evidentemente, non é o mesmo que con muíños de 50. E, polo tanto, o Goberno galego debería de estar disposto a intentar falar co resto dos grupos e co resto da sociedade para cambiar cuestións que eu creo que deberan de ser analizadas polo Goberno galego. E dentro desas tamén, evidentemente, a información, a transparencia e todo aqueles beneficios económicos que deixa o sector eólico en Galicia, que —vólvolle repetir, igual que repetiamos onte na moción— é completamente insuficiente todo beneficio que deixa no territorio e que é completamente insuficiente tamén toda a información que reciben os propietarios, toda a información que poderían ter por parte do Goberno da Xunta de Galicia e, polo tanto, pedímoslle insistentemente que, sen frear todo o que é a instalación de enerxía eólica no noso país, se sente a pactar un novo modelo eólico que recolla, evidentemente, todas estas cuestións que non existían hai máis de trinta anos. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas.

Para a réplica do goberno ten a palabra o vicepresidente segundo e conselleiro de Economía, Empresa e Innovación, o señor Conde López.

O señor VICEPRESIDENTE SEGUNDO E CONSELLEIRO DE ECONOMÍA, EMPRESA E INNOVACIÓN (Conde López): Moitas grazas, señor presidente.

Señor Seco, ¡claro que este goberno está disposto a pactar novos desenvolvementos dende o punto de vista normativo! O que me sorprende é que o Partido Socialista de Galicia non quixera, precisamente, dialogar cando trouxemos a Lei de reactivación e de simplificación administrativa, con melloras no desenvolvemento do sector eólico, e a súa postura, como sempre, foi o non, simplemente porque vostedes o único que queren é sementar dúbidas, sementar incertezas e, sobre todo, o que me sorprende é que vostedes pretendan condicionar os informes da Xunta de Galicia no desenvolvemento da súa tramitación, que é o verdadeiramente sorprendente.

Sorpréndeme, sorpréndeme enormemente que vostede intente trasladar que a Xunta de Galicia desenvolve unha política que permite o fraccionamento de parques eólicos. É, simplemente, un descoñecemento da normativa. Vostedes —e trasládollo tamén ao Bloque Nacionalista Galego, porque tamén eles queren poñer en dúbida o fraccionamento de parques— deberían saber que a Lei de avaliación ambiental define o que é un fraccionamento de proxectos, está definido na lei. E está definido como o mecanismo artificioso de división dun proxecto co obxectivo de evitar a avaliación de impacto ambiental ordinaria. Isto é un fraccionamento de parques eólicos. E vostedes deberían de saber que en todos estes parques a que vostede aludiu, en todos estes parques se está aplicando a avaliación dende o punto de vista ambiental ordinaria. Polo tanto, estamos sendo absolutamente garantistas de que, efectivamente, aí non se está producindo ningún tipo de fraccionamento de parques, porque se analiza calquera efecto acumulativo e sinérxico con outros parques eólicos e tamén con todas as infraestruturas asociadas. E deberían saber que se fai un estudo de impacto nun radio de 15 quilómetros arredor do novo proxecto por un acordo entre as diferentes comunidades autónomas.

Polo tanto, é moi difícil entender qué lles molesta cando este goberno está cumprindo a lexislación básica, a lexislación da comunidade autónoma e, polo tanto, sendo absolutamente garantista —insisto— cos cidadáns e co desenvolvemento do territorio en Galicia.

Polo tanto, pediríalle, señor Seco, que o Partido Socialista de Galicia deixe de criminalizar o sector eólico en Galicia, porque hai 7.000 profesionais en Galicia que desenvolven a súa actividade e deberían de respectar tamén o traballo serio e rigoroso que se está a desenvolver por parte dos funcionarios da Xunta de Galicia.

Nada máis e moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor vicepresidente.

Pregunta de D. Xosé Luís Bará Torres e dous deputados/as máis, do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, sobre a necesidade de realizar un estudo e unha avaliación conxunta do impacto da construción de vinte e catro parques eólicos nos hábitats e especies de interese comunitario da serra do Suído e Alto Tea

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Para formular a pregunta ten a palabra o señor Bará Torres.

O señor BARÁ TORRES: Grazas, presidente.

Mire, señor Conde, o que é un fraccionamento dun parque eólico deixóunolo claro o Tribunal Superior de Xustiza de Galiza na sentenza de Sasdónigas (*Aplausos.*), que dixo que vostedes fraccionaron ilegalmente, irregularmente, un parque. ¿Pero que me está dicindo? É que llo está dicindo o propio Tribunal Superior de Xustiza de Galiza, e non é a primeira sentenza, por certo, sobre a materia.

Eu non sei se vostede cando era neno, que supoño que foi neno, xogaba ás rapañotas. ¿Sabe o que é a rapañota? ¿Sabe o que é a rapañota? (*Pronúncianse palabras que non se perciben.*)

A rapañota é o que están facendo vostedes coa eólica, é a rapañota eólica, a gran pillaxe eólica, o gran festín e a rapiña eólica. (*Aplausos.*) É o que están permitindo vostedes. É o que está, por certo, poñendo cada vez máis xente en contra, poñendo en contra a comunidades veciñais, a comunidades de montes, asociacións ecoloxistas, o Observatorio eólico de Galiza está cuestionando este modelo e mesmo unha grande cantidade de concellos. por certo, moitos do Partido Popular. ¿E sabe por que? Porque vostedes non se están poñendo de parte do país, non se están poñendo de parte das comunidades locais. Estanse poñendo de parte desas grandes empresas, deses especuladores de toda pelaxe que queren literalmente facer pillaxe e roubar a nosa riqueza. E por iso se está poñendo tanta xente en contra.

E mire, poderíalle falar de casos innumerables. Por suposto do da Baña, do Deza, da Costa da Morte, podíalle falar do Galiñeiro, do Suído... Ben, do Suído voulle falar. Podíalle falar da Groba, podíalle falar do Courel, das serras orientais, é un clamor, un auténtico levantamento social o que están provocando vostedes contra esta política invasiva e abusiva.

E o Suído é un exemplo de libro desta política que están levando vostedes a cabo.

Mire, este mapa que teño aquí —se pode, se ten a delicadeza de mirar para el, señor Conde—, son 24 parques eólicos concentrados na serra do Suído e no Alto Tea, 24 parques. Isto non é un parque eólico, isto é unha megainvasión eólica, é un megapolígono industrial que vai crear unha devastación terrorífica en espazos, en áreas de grande valor ambiental, de grande valor ecolóxico, de grande valor cultural, que están ademais protexidas como espazos de interese prioritario pola Comunidade Europea.

Hai 53 humidais, turbeiras que son fundamentais para previr o cambio climático. Esta zona estaba prevista para a ampliación da Rede Natura, agora sabemos por que vostedes paralizaron a Rede Natura, para facer toda esta devastación. *(Aplausos.)* É unha área de especial interese paisaxístico. ¡Se tratan así as áreas de interese paisaxístico, como tratarán o resto do país!

Polo tanto o que lle queremos dicir, señor Conde, é que hai que aplicar o principio de precaución, hai que parar esta devastación, hai que facer un estudo de conxunto, unha avaliación de conxunto [...]

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor Bará, moitas grazas. Xa rematou o seu tempo. Moitas grazas. *(Aplausos.)* *(O señor Bará pronuncia palabras que non se perciben.)*

Ten a palabra o vicepresidente segundo e conselleiro de Economía, Empresa e Innovación, o señor Conde López.

O señor VICEPRESIDENTE SEGUNDO E CONSELLEIRO DE ECONOMÍA, EMPRESA E INNOVACIÓN (Conde López): Moitas grazas, señor presidente.

Señor Bará, eu lamento unha vez máis a actitude negacionista do Bloque Nacionalista Galego en materia económica e en materia industrial.

E lamento esta actitude negacionista porque ten unha dobre irresponsabilidade. En primeiro lugar, porque está poñendo en dúbida o desenvolvemento económico deste país, a confianza nos investidores, e a confianza tamén dos propios cidadáns. E tamén é irresponsable porque vostede na súa intervención está incitando este Goberno a que non cumpra a lei, e iso está tipificado, señor Bará, está tipificado. Entendo perfectamente que a súa ideoloxía o leve a pensar que no estado de dereito se pode facer o que a un lle dea a gana, pero non é así, señor Bará. Hai que cumprir as leis e, polo tanto, lamento que a súa posición sexa simplemente incitar que o Goberno non a cumpra.

Vólvolle repetir o que lle trasladei ao señor Seco: tramitar non é o mesmo que autorizar. E vostede fala como se a Xunta de Galicia fose autorizar os parques; e, por certo, non se teñen recibido esas 24 solicitudes que vostede traslada.

En calquera caso, vólvolle repetir tamén que os parques eólicos, todos os parques eólicos, están sometidos a esa avaliación ambiental ordinaria, que é a máis garantista de todas, para, precisamente, garantir e evitar que se produza calquera tipo de fraccionamento de parques.

Está así establecido na Lei de avaliación ambiental, e verá que se establece nesa lei que os parques eólicos están sometidos a esa avaliación ambiental ordinaria cando se encontren a menos de dous quilómetros doutro parque eólico, xa estea en funcionamento, en construción, con autorización administrativa ou con declaración de impacto ambiental. É moi difícil desenvolver un debate cando vostede non vén aquí coa normativa enriba da mesa, simplemente vén especular, vén simplemente xerar desconfianza, e simplemente quere obviar o contido da lei. Debería saber que se terán en conta toda esta avaliación ambiental e todos os impactos que se poidan producir dende o punto de vista dos valores naturais, culturais e estéticos do lugar e, polo tanto, determinar a súa compatibilidade dende o punto de vista socioeconómico e dende o punto de vista do impacto no territorio.

Por suposto que exixiremos analizar os efectos sinérxicos e acumulativos que se poidan dar con outros parques eólicos, e tamén coas súas infraestruturas asociadas, nun raio, como trasladei antes, de 15 quilómetros. Polo tanto, é moi difícil entender por que veñen vostedes, unha vez máis, Pleno tras Pleno, o Bloque Nacionalista Galego, negando a economía, negando o desenvolvemento económico de Galicia e negando, sobre todo, a posibilidade de desenvolver e de crear emprego vinculado a un sector como é o sector eólico.

Nada máis e moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Grazas, vicepresidente.

Para a réplica, ten a palabra o señor Bará Torres.

O señor BARÁ TORRES: Mire, señor Conde, quen non cumpre a lei son vostedes. E non llo digo eu, non llo di o BNG, dío o Tribunal Superior de Xustiza de Galiza (*Aplausos.*). Aténdame ben: «existe un gran vacío legal en materia ambiental no que se amparan as empresas enerxéticas para levar adiante os seus proxectos». Isto non o di o BNG, dío o Tribunal Superior de Xustiza de Galiza. «A sociedade non ten canles para a participación no desenvolvemento das renovábeis, fronte a un papel activo de agresores e beneficiarios das empresas e da Administración». ¡É que lle chaman *agresores!*, o Tribunal Superior de Xustiza de Galiza chámalles, a vostedes e ás empresas, *agresores*. ¡Pero que me está dicindo!

Quen non cumpre a lei son vostedes e —xa lle digo— están poñendo a todo o mundo en contra. Pero é que non é o BNG:

— «Lalín pide unha moratoria eólica ante unha presión insostible de novos parques.». Lalín, gobernado polo Partido Popular, o seu concello estrela.

— «Curtis apoia as propostas veciñais e esixe a supresión do parque eólico A Pena Ombra.» Supresión, criminalización; Curtis está criminalizando os parques eólicos. (*Aplausos.*)

— A Reserva da Biosfera das Mariñas pide tamén unha moratoria.

— «Unánime rechazo político e social á implantación de parques eólicos na Baña.» Tamén o Partido Popular da Baña, o de Oia, o de Covelo, o de Vilasantar... ¿Están todos criminalizando ao sector eólico?

Algo está pasando aquí, señor Conde, e vostedes non queren velo, vostedes seguen apoiando os depredadores, os especuladores, os que están montándose ese grande festín.

E dígolle unha cousa, para que o teña claro: nós, dende logo, isto non o imos permitir, non o imos consentir, ímoslle plantar cara porque nós non tragamos con rodas de muíño, señor Conde, nin de muíños hidráulicos nin de muíños eólicos.

E ademais, isto que están montando vostedes non é un plan eólico, é un plan diabólico, un plan de devastación, de arrase do país, e isto non pode ser. Vostedes non están incrementando a potencia eólica, están incrementando a prepotencia, a súa prepotencia, a súa chulería e a súa intención de pasar por riba de todo, incluso do Tribunal Superior de Xustiza de Galiza.

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor Bará.

Para a réplica do Goberno, ten a palabra o vicepresidente segundo e conselleiro de Economía, Empresa e Innovación, o señor Conde López.

O señor VICEPRESIDENTE SEGUNDO E CONSELLEIRO DE ECONOMÍA, EMPRESA E INNOVACIÓN (Conde López): Moitas grazas, señor presidente.

Señor Bará, está constatado no *curriculum* do Bloque Nacionalista Galego, para o lamento dos galegos, que vostedes están en contra do sector eólico, igual que están en contra de Ence, igual que están en contra de Elnosa, igual que están en contra das centrais das Pontes e de Meirama, igual que están en contra de calquera actividade industrial que pode permitir o desenvolvemento económico do noso país. Está no seu *curriculum*, señor Bará, co cal, como comprenderán, cando un partido político como é o Bloque Nacionalista antepón os intereses partidistas ao progreso de Galicia, simplemente non paga a pena seguir insistindo nesa dirección.

E, polo tanto, o que vai a facer este Goberno é simplemente trasladar garantías, certezas e confianza aos cidadáns do Covelo, de Fornelos de Montes, da Lama, de Avión e de Beariz. Iso é o que imos facer, e imos transmitir e trasladar esa confianza, porque todos os cidadáns de Covelo, de Fornelo de Montes, da Lama, de Avión e de Beariz saben que nós aplicaremos a lei, e saben que nós autorizaremos, denegaremos ou suspenderemos os proxectos presentados na serra do Suído sempre en función do cumprimento de todas as garantías que existen para a protección do medio ambiente, e farémolo aplicando a normativa e trasladando esas garantías. Vostedes seguirán —e láméntoo profundamente— intentando alarmar a cidadanía, pero a cidadanía, señor Bará, o único que quere é que se lle conte a verdade, e iso é o que nós faremos.

E, segundo a normativa, e falando da serra do Suído, no momento en que se iniciase a tramitación dunha posible ampliación de Rede Natura que afecte este ou outros espazos, non teña dúbida de que se paralizaría a tramitación dos proxectos afectados ata a aprobación da zona como de protección. Farémolo porque así está recollido na normativa e, polo tanto, nós

imos garantir que non se porá ningún parque eólico en funcionamento que non sexa garantista dende o punto de vista do seu impacto ambiental, urbanístico, cultural ou de patrimonio natural. Farémolo pensando precisamente no desenvolvemento de Galicia, e vostedes, lamentablemente, seguirán na negación, na negación da industria, na negación do emprego, e iso, lamentablemente, formará parte, como lle digo, do seu *currículum*, un *currículum* que será lamentable para a historia de Galicia, porque nunca un partido político foi tan negacionista co emprego e coa industria do noso país.

Nada máis e moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor vicepresidente.

Pregunta de D. Juan Carlos Francisco Rivera, do G. P. dos Socialistas de Galicia, sobre as previsións da Xunta de Galicia referidas ao impulso dun gran acordo de país respecto dos fondos *Next Generation* baseado na transparencia e no diálogo

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Para formular a pregunta, ten a palabra o señor Francisco Rivera.

O señor FRANCISCO RIVERA: Boa tarde. Grazas, presidente.

Señor Conde, efectivamente, hoxe no Parlamento español dábase conta do Plan nacional de recuperación e resiliencia, ese plan que vai ser enviado á Comisión Europea antes de final de mes, e un plan que aspira, loxicamente, a mobilizar eses 72.000 millóns iniciais de subvencións que constitúen os fondos. Un plan que ten como obxecto impulsar a economía e transformala, e dende ese punto de vista tamén a economía do conxunto do país aquí en Galicia.

Hai un tempo, non hai moito, hai 10 días, o Consello da Xunta, o señor Feijóo e vostedes mesmos, anunciaban 354 proxectos vinculados aos fondos europeos, que aspiraban a mobilizar 20.000 millóns de euros: 107 proxectos privados; 247 proxectos públicos... En fin, proxectos dos que nós non coñecemos absolutamente nada e a sociedade galega absolutamente tampouco.

¡20.000 millóns! Máis alá de que me acuse a min de que poida estar en contra de que veñan para Galicia fondos europeos, xa lle digo que non, o PSOE e o PSdeG queren que veñan moitos fondos e moitos proxectos para Galicia; 20.000 millóns de euros constitúen, señor Conde, unha ensoñación absoluta e, polo tanto, pídolle que deixen de facer propaganda con este tipo de cuestións e non se instalen na confusión permanente en relación cos fondos europeos.

Hai un tempo tamén anunciaban vostedes 108 proxectos, 108 proxectos dos que nós, no Parlamento, no Pleno, na Comisión, a través de distintas iniciativas, mesmamente en comparecencia súa, lle solicitamos información, información non só para este grupo senón para o conxunto do país. Tamén llo solicitou o BNG. E nós aspirabamos a que neste Parlamento se constituíse unha Comisión non permanente, unha ponencia, ou como un organismo a todos

os efectos, onde participase o conxunto do país: a universidade, os partidos políticos, a Fegamp e os axentes sociais, na conformación dun proxecto de país en torno aos fondos europeos.

Nada disto ten acontecido, e a realidade é que dende a Xunta de Galicia se ten mantido a opacidade permanente en relación aos proxectos dos fondos europeos, non se ten facilitado ningunha información, e a día de hoxe, máis ala de que na Comisión de reactivación os propios especialistas que alí comparecen instan a Xunta de Galicia a facilitar este tipo de información aos grupos políticos, nada se ten feito.

E nese sentido lle formulamos a pregunta, con todo respecto, señor Conde, en relación a se a Xunta de Galicia está disposta a formalizar un acordo de país en torno a este tema dos fondos europeos, co conxunto das forzas políticas e tamén dos axentes sociais.

Nada máis e moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor Francisco Rivera.

¡Silencio, por favor!

Ten a palabra o vicepresidente segundo e conselleiro de Economía, Empresa e Innovación, o señor Conde López.

O señor VICEPRESIDENTE SEGUNDO E CONSELLEIRO DE ECONOMÍA, EMPRESA E INNOVACIÓN (Conde López): Moitas grazas, señor presidente.

Señor Rivera, eu pensei que na súa intervención nos ía trasladar a información sobre as 212 iniciativas que está impulsando o Goberno do seu partido político, con eses 110 proxectos, esas 102 reformas que ningunha comunidade autónoma deste país coñece. ¡Unha pena!, por que sería unha magnífica oportunidade, precisamente, para compartir información.

Pero no que estamos de acordo, señor Rivera, é en que, efectivamente, estamos nunha oportunidade para o noso país, para transformar o noso modelo económico e social e, polo tanto, unha oportunidade que teremos que aproveitar. E por iso este Goberno está traballando nunha candidatura, que está composta por 354 proxectos, que son proxectos que son viables, e dos cales 247 son públicos, 107 privados, e que o orzamento, efectivamente, está preto dos 20.000 millóns de euros de mobilización.

Esa é unha candidatura para poder da resposta ás diferentes manifestacións de interese, ás diferentes convocatorias que está anunciando o Goberno e que, polo tanto dende Galicia imos optar a eses fondos, e o único que estamos pedindo é poder optar en igualdade de condicións. Unha candidatura que, loxicamente, está conformada por un traballo conxunto, señor Rivera, cos expertos económicos, coas empresas, cos axentes do que é o sistema de innovación, e tamén cos propios axentes socioeconómicos. Proxectos que poden contribuír a que o noso tecido produtivo poida ser máis competitivo, se poida xerar emprego e, dende logo, é unha candidatura que vai seguir traballando no consenso, nun consenso a través do diálogo social, onde xa tivemos ocasión de presentar os proxectos, e un diálogo social co que

nos volveremos reunir mañá, xoves, e teremos ocasión nesa reunión de trasladar o contido dos proxectos. Igual que o faremos no diálogo político no seo da Comisión de reactivación deste Parlamento, na que xa teño solicitado volver comparecer por terceira vez, precisamente para ampliar e detallar a información presentada polo presidente da Xunta de Galicia aos líderes da oposición, tamén o día despois da súa presentación no Consello da Xunta.

Polo tanto, seguiremos conformando esa candidatura de unidade, e eu o que espero, señor Rivera, é que na comparecencia poidamos compartir os proxectos que dende o Partido Socialista de Galicia se poidan engadir a esta candidatura, e, polo tanto, que, efectivamente, poidamos desenvolver unha candidatura de unidade. Non temos outra vocación, e por iso acudiremos á Comisión de Reactivación, acudiremos ao diálogo social con vontade de desenvolver unha candidatura de país.

Moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor vicepresidente.

Para a réplica ten a palabra o señor Francisco Rivera.

O señor FRANCISCO RIVERA: Grazas.

Ben, señor Conde, efectivamente, vostede compareceu na Comisión de reactivación e na Comisión 3ª tamén en relación a este tema. Vostede anunciou que lle daría aos grupos un dossier en relación a todo que tiña que ver cos fondos europeos e, efectivamente, deunos o que leu aquel día na súa comparecencia. Eu creo que iso non é informar exactamente do que está a facer a Xunta en relación aos fondos europeos. *(Aplausos.)* E espero e desexo que na súa comparecencia, que acaba de anticipar agora, na Comisión de reactivación nos dea moita máis información.

Efectivamente, fala vostede de que Galicia teña dereito a participar en condicións de igualdade. Evidentemente, nós defendemos iso e eu creo que esa é a posición que ten o Goberno do Estado. Hai 27.000 millóns consignados que poden ser adiantados aos proxectos que se vaian presentando e, loxicamente, iso tense que facer con concorrencia competitiva e en condicións de igualdade. E aí estamos de acordo e eu creo que vostede sabe perfectamente que iso vai ser exactamente así.

O que nós, en fin, demandamos, señor Conde, é saber cal é o obxectivo de desenvolvemento que ten Galicia, que ten a Xunta de Galicia, en relación a estes fondos de aquí a futuro. ¿Cal é o país que están deseñando vostedes? Porque estes son fondos fundamentais para desenvolver o futuro do noso país, transformar a economía, impulsala neste momento de pandemia e transformala de cara a un futuro.

¿Que están facendo coa Administración? En Alemaña, señor Conde, o 10 % dos fondos van dedicados á modernización da Administración, en España, o 5,4 %. En Galicia ¿pódenos indicar cantos proxectos van ligados á modernización da Administración pública, do sector sanitario, do sector educativo, das políticas activas de emprego? Iso é o fundamental, que nos explique todo iso.

Nós temos preocupación, evidentemente,...

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor Rivera.

O señor FRANCISCO RIVERA: ...de que os fondos...

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Xa rematou o seu tempo.

(O señor Francisco Rivera pronuncia palabras que non se perciben.)

Moitas grazas.

(O señor Francisco Rivera pronuncia palabras que non se perciben.)

Moitas grazas.

(O señor Francisco Rivera pronuncia palabras que non se perciben.)

Moitas grazas.

Xa rematou o seu tempo, señor Rivera.

Moitas grazas.

(Aplausos.)

Para a réplica do Goberno ten a palabra o vicepresidente segundo e conselleiro de Economía, Empresa e Innovación, o señor Conde López.

O señor VICEPRESIDENTE SEGUNDO E CONSELLEIRO DE ECONOMÍA, EMPRESA E INNOVACIÓN (Conde López): Moitas grazas, señor presidente.

Señor Seco, efectivamente, a candidatura de Galicia pretende traballar por unha Galicia máis dixital, máis sustentable, máis igualitaria e máis cohesionada. E por iso nós trasladamos unha proposta con cinco grandes cadeas de valor estratéxicas que están centradas, en primeiro lugar, na economía circular e transición enerxética como un elemento de desenvolvemento económico; coa mobilidade sustentable, os *hubs* de innovación e a Industria 4.0, xunto co desenvolvemento das TIC. En cuarto lugar, coa cadea mar e industria e agroindustria. E, en quinto lugar, coa sanidade, os modos de vida saudable e a nova economía dos coitados. Cinco liñas estratéxicas que conforman unha candidatura coherente e, sobre todo, unha candidatura que vai buscando esa transformación do noso tecido a través da dixitalización e a través tamén da sostibilidade do tecido produtivo.

O que me sorprende é que vostede diga que non coñece os proxectos. Sorpréndeme. Sorpréndeme porque este Goberno está trasladando información sobre os principais proxectos de país e, sobre todo, sobre os principais proxectos que queremos impulsar. E sabe que ese polo para

a transformación de Galicia pode ser unha enorme oportunidade se realmente somos capaces de desenvolver ese centro da economía circular e esa fábrica de fibras téxtiles coa que estamos traballando con máis de trinta empresas e centros de coñecemento. E sabe que hai unha candidatura no sector da automoción con 1.300 millóns de euros, na que o Goberno está simplemente actuando de forma arbitraria, de forma territorial, intentando promover, o Goberno, unha candidatura en Cataluña fronte a outras comunidades autónomas. Iso non parece razoable pero seguiremos insistindo na candidatura a través do sector da automoción, igual que o polo aeroespacial de Galicia, ou o grupo central que quere desenvolver unha planta de vacinas ou a propia dixitalización das pequenas e medianas empresas, que é un dos proxectos estratéxicos.

Polo tanto, señor Rivera, hai unha candidatura na cal nós o que estamos buscando é o consenso e o apoio, imos traballar conxuntamente. E, efectivamente, hai algunhas cuestións coas que nós non estamos de acordo co Goberno e creo que estes grupos parlamentarios deberían de traballar tamén conxuntamente coa Xunta de Galicia. Non parece razoable que a Xunta de Galicia non coñeza cales son os criterios que se están establecendo por parte do Goberno para establecer os diferentes criterios de repartición. Non parece razoable que nestes momentos os criterios de repartición teñan penalizado a Galicia en 700 millóns de euros se se aplicasen os criterios do sistema de financiamento autonómico.

Polo tanto, señor Rivera, podemos traballar conxuntamente na candidatura e podemos traballar conxuntamente para que o Goberno simplemente nos permita competir en igualdade de condicións. E, sobre todo, que nos permita traballar para que deste Parlamento saia unha candidatura de unidade para traballar...

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor vicepresidente.

O señor VICEPRESIDENTE SEGUNDO E CONSELLEIRO DE ECONOMÍA, EMPRESA E INNOVACIÓN (Conde López): ...polo desenvolvemento e transformación do sector produtivo. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas.

Pasamos á seguinte pregunta ao Goberno.

Pregunta de Dª Mercedes Queixas Zas e dous deputados/as máis, do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, sobre a alternativa prevista polo Goberno galego para garantir a supervivencia da planta de Alu Ibérica da Coruña

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Para formular a pregunta ten a palabra o señor Fernández Alfonso.

O señor FERNÁNDEZ ALFONZO: Quero comezar por lembrar que a propiedade e a situación actual do centro de traballo de Alu Ibérica, na Coruña, trae a súa orixe da venda realizada por Alcoa ao fondo suízo Parter. Unha venda que se produce nun marco ou nun contexto moi especial, no transcurso da negociación dun ERE extintivo para todo o persoal da fábrica, unhas trescentas persoas. Durante a negociación deste ERE aparece unha alternativa, a venda

da fábrica a Parter por un prezo simbólico e unha achega de Alcoa ao comprador de 95 millóns de euros a realizar durante dous anos, a cambio, basicamente, de tres condicións: reactivación das cubas de electrolise e melloras no proceso de fundición; a prohibición de vender a fábrica a terceiros, e a subrogación de todo o persoal cunha garantía tamén de dous anos. Este prazo de dous anos vence en xullo deste ano 2021. Un acordo que foi aceptado pola maioría dos representantes do persoal das fábricas da Coruña e de Avilés na medida en que se concretara coa participación tanto do Goberno do Estado como dos gobernos autonómicos, galego e asturiano, que examinaron os proxectos das empresas candidatas a facerse coas fábricas de Alcoa e finalmente avalaron o presentado por Parter.

E a tres meses de que venza este prazo de dous anos a situación da fábrica non pode ser peor; os feitos que se foron sucedendo desde o momento en que Alcoa sae, efectivamente, das fábricas son coñecidos e poden resumirse en incumprimento sistemático das condicións da transmisión, a comezar pola venda a un terceiro, «o grupo criminal Riesgo», como lle chaman cariñosamente os traballadores, que nin reactiva as cubas nin realiza melloras no proceso de fundición, nin respecta as condicións de traballo do persoal. A situación é tal que a día de hoxe hai abertas dúas causas xudiciais na Audiencia Nacional, unha social e outra penal. A situación é tal que cada vez resultan máis fundados os temores de que poida producirse un peche desordenado e insolvente.

A posición do BNG a respecto das fábricas de produción de aluminio pertencentes a Alcoa é coñecida: nós apostamos por que se integren na SEPI, ben dun xeito permanente ou temporalmente mentres non aparece unha sociedade, esta vez si, seria e solvente que consolide o proxecto empresarial e o emprego, porque a produción de aluminio é unha actividade industrial que debe ser considerada estratéxica. A nosa posición non é unha alternativa estraña no ámbito da Unión Europea, pois lembramos que esta foi a solución adoptada en Italia coa fábrica que a propia Alcoa tiña en Portovesme, Sardeña, adquirida nun primeiro momento pola entidade pública italiana equivalente á SEPI e resucitada posteriormente, en expresión dun medio de comunicación galego, grazas a un acordo sobre o prezo da subministración da enerxía coa empresa pública ENEL, que tan ben coñecemos na Galiza.

Mais, en todo caso, o que nos interesa hoxe, señor vicepresidente, é coñecer cal é o plan do seu Goberno para garantir a produción e o emprego na fábrica de Alu Ibérica, na Coruña.

Máis nada polo de agora e obrigado. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor Fernández Alfonso.

Ten a palabra o vicepresidente segundo e conselleiro de Economía, Empresa e Innovación, o señor Conde López.

O señor VICEPRESIDENTE SEGUNDO E CONSELLEIRO DE ECONOMÍA, EMPRESA E INNOVACIÓN (Conde López): Moitas grazas, señor presidente.

Señor Fernández, permítame, en primeiro lugar, unha mensaxe de solidariedade cos traballadores de Alu Ibérica, que están pasando por momentos enormemente complicados, momentos de incerteza e momentos nos cales se está a definir o seu futuro.

O que si está claro é que a Xunta Galicia —dígoo pola súa pregunta porque, coma sempre, o Bloque Nacionalista Galego fai un relato interesado da realidade—, en calquera caso, si os traballadores deben de saber que a Xunta de Galicia sempre estivo e está nestes momentos e estará do lado dos traballadores, buscando precisamente unha alternativa que lles ofrezca un emprego estable a futuro.

E faláballe dun relato interesado da realidade, sobre todo, pola pregunta que vostede fai. Mire esta foto, señor Fernández, o titular di: «*Alcoa vende a Parter las plantas de Avilés y A Coruña, que pasan a llamarse Alu Ibérica*». Está publicada en *La Opinión*, con data 1 de agosto do ano 2019. Creo que nesta foto non ve a ningún representante da Xunta de Galicia. ¿E sabe o que pon o artigo? Léollo: «*El consejero de Economía, Francisco Conde, lamentó ayer el cierre en falso de Alcoa, que a su juicio es sólo una solución parcial con una fecha de caducidad de dos años*». Dito, señor Fernández, o 1 de agosto do ano 2019.

Pero mire esta nova foto: «*Parter Capital vende sus fábricas de aluminio de A Coruña y Avilés al grupo Riesgo*», tamén de *La Opinión*, esta vez con data do 16 de abril do ano 2020. E nesta ocasión o presidente do comité di que «*no entenderíamos que el Gobierno ignorase este hecho; si sabía algo y no nos lo comunicó me parece muy grave, y si no sabía nada es grave también*». É dicir, o Goberno Socialista e o Goberno de Podemos —que está tranquilo porque sabe que o Bloque Nacionalista Galego o apoia cada vez que ten ocasión— sabe que, efectivamente, esta é a realidade da operación que se produciu.

Pero hai máis, 15 de xullo: «*La Xunta se une al Comité de Alu Ibérica para exigir al Gobierno que audite el Grupo Riesgo. El Gobierno autonómico y los trabajadores enviarán un escrito conjunto al Ministerio de Industria para que investigue la situación financiera y técnica de la planta de A Grela*». ¿Sabe que pasou con esta solicitude da Xunta de Galicia e do Comité de Empresa? Por parte do Goberno, sen resposta. Polo tanto, creo, señor Fernández, que, se quere un acordo de unidade para traballar cos traballadores de Alu Ibérica, o que debe de facer é traballar xunto co Goberno da Xunta de Galicia, que é o que está defendendo os intereses dos traballadores de Alu Ibérica.

Nada máis e moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor vicepresidente.

Para a réplica ten a palabra o señor Fernández Alfonso.

O señor FERNÁNDEZ ALFONZO: Señor vicepresidente, ¿xa non se acorda deste home que cesou recentemente? É o exdirector xeral de Indutria, Tahoces, e está sentado coa representación das empresas (*Aplausos.*) que levaron a cabo a transmisión de Alcoa. (*Aplausos.*)

E vou insistir en que a produción do aluminio debe ser considerada unha actividade industrial estratéxica pola súa importancia esencial para moitas actividades industriais do máis variadas; e pola importancia do volume do emprego que ocupa no noso país, directamente mais tamén polo inducido. Sentada esta importancia e este carácter estratéxico, cabería agardar algunha actuación, plan ou proxecto por parte do seu Goberno —por parte do Go-

berno galego— para preservar no noso país esta actividade e o emprego vinculado, como se fai para preservar unha actividade que, efectivamente, é moi dependente do prezo da enerxía, pois garantíndolle prezos competitivos e, sobre todo, estables e predicibles, ao contrario do que fixo o Partido Popular desde o Goberno do Estado.

¿Que fai o Goberno galego para garantir prezos competitivos da enerxía á industria galega? Nada, nada en absoluto durante estes últimos doce anos de Goberno. Dirán que non poden ou que non teñen competencias pero é mentira, pois aí está o caso do Estado italiano que apoia a produción a través dunha empresa pública de enerxía, e aí está a tarifa eléctrica da industria vasca. Exemplos que demostran que en política o máis importante sempre é ter vontade para dar coa solución, co método ou co mecanismo. Vontade política para transformar os recursos propios en vantaxes competitivas e para dotarse do marco normativo que nos achegue aos obxectivos, xusto o que non fai o seu Goberno.

Señor Conde, recursos enerxéticos non faltan na Galiza, non debería ser o prezo da enerxía un problema para ningunha empresa galega. E, en todo caso, insistimos, señor vicepresidente, ¿buscará solucións para a industria galega e para a fábrica de Alu Ibérica na Coruña?

Máis nada. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor Fernández.

Para a réplica do Goberno ten a palabra o vicepresidente segundo e conselleiro de Economía, Empresa e Innovación, o señor Conde López.

O señor VICEPRESIDENTE SEGUNDO E CONSELLEIRO DE ECONOMÍA, EMPRESA E INNOVACIÓN (Conde López): Señor Fernández, eu lamento profundamente a súa falta de rigor; e, sobre todo, lamento profundamente o seu descoñecemento absoluto de todo o proceso que se iniciou co anuncio de Alcoa cando anunciou ese ERE en Alcoa A Coruña. Absoluto descoñecemento.

Debería saber vostede que houbo unha declaración institucional e un compromiso por parte do Goberno de España precisamente para garantir un prezo competitivo para poder darlle continuidade á produción de aluminio primario en Alu Ibérica. ¿Onde está ese compromiso do Goberno de España? ¿Onde está ese estatuto de consumidores electrointensivos que poida garantir un prezo eléctrico competitivo? ¿Por que quere enganar a xente e non traballar coa Xunta de Galicia para defender os traballadores? ¿Por que vostede non se refire concretamente ao compromiso que tiña o Goberno de, durante estes dous anos en que se fixeron os investimentos de parte e, polo tanto, que se garantisen os investimentos para darlles continuidade aos traballos? ¿Por que o Goberno de España non quere facer unha auditoría técnica financeira para garantir se se están facendo ou non eses investimentos que debería de permitir que a partir do 31 de xullo se poida manter a actividade? ¿Por que vostede pretende sempre sinalar á Xunta de Galiza cando neste caso o que debería facer é traballar xunto coa Xunta de Galicia e cos traballadores, que estamos traballando conxuntamente para, precisamente, exixirle ao Goberno de España, primeiro que garanta ese prezo eléctrico competitivo e, en segundo lugar, que garanta que, efectivamente, os compromisos que avaliou o

propio Goberno o 31 de xullo do ano 2019 se están a cumprir? ¿Por que non defende Galicia, por que non defende os traballadores de Galicia e por que sempre o Bloque Nacionalista Galego está, simplemente, na negación, simplemente porque aquí está o Partido Popular, que é o único que está defendendo os intereses dos traballadores de Alu Ibérica? *(Aplausos.)*

E, señor Fernández, nós temos unha actitude absolutamente colaborativa co Goberno de España. Estámolo demostrando con Alcoa-San Cibrao e demostraremos tamén con Alu Ibérica A Coruña, por suposto. E este goberno, señor Fernández, está disposto e está aberto a calquera solución a través da SEPI, calquera tipo de intervención temporal que permita que se poida reverter a situación na que nestes momentos está a planta de Alu Ibérica A Coruña. *(Aplausos.)*

Polo tanto, señor Fernández, deixe a demagogia porque iso non vai axudar os traballadores de Alu Ibérica A Coruña. Traballe xunto cos propios traballadores e a Xunta de Galicia, que estamos facendo unha fronte común para exixir, precisamente, que o Goberno de España cumpra os seus compromisos en materia enerxética, os seus compromisos que avaliou coa venda de Alcoa a Parter e, polo tanto, que se poida garantir o futuro dos traballadores de Alu Ibérica A Coruña.

Nada máis e moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor vicepresidente.

Pregunta de Dª María Elena Suárez Sarmiento e sete deputados/as máis, do G. P. Popular de Galicia, sobre os proxectos que vai acometer o Goberno galego para mellorar o saneamento de Vilagarcía de Arousa e apoiar o Concello no desenvolvemento das súas competencias municipais na materia

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Para formular a pregunta ten a palabra a señora Suárez Sarmiento.

A señora SUÁREZ SARMIENTO: Grazas, presidente.

Boa tarde, señorías.

Boa tarde, conselleira, e grazas por estar aquí hoxe para responder sobre esta cuestión de tanto interese para a cidadanía de Vilagarcía e mesmo para a cidadanía de toda a ría de Arousa. Grazas, sobre todo, tamén pola aposta da súa consellería na miña cidade.

O Goberno galego, a través da Consellería de Infraestruturas que vostede dirixe, vén de anunciar a inversión de máis de 33 millóns de euros na mellora do saneamento e da depuración en Vilagarcía de Arousa, unha inversión fundamental polo seu importe pero, sobre todo, polo seu impacto.

Vilagarcía é unha cidade fermosísima —permítame que presuma— que ten un grave problema de inundacións e verteduras provocadas polas deficiencias nas infraestruturas municipais e de saneamento, que se vai ver resolto en gran medida con esta inversión.

Eu son consciente de que o saneamento é unha competencia estritamente municipal, polo que adquire aínda máis relevancia a implicación da Xunta de Galicia neste investimento, dando exemplo unha vez máis do que é o exercicio de colaboración e lealdade institucional.

Por certo, falando de colaboración institucional, estaría ben que algunha institución tomara exemplo do Goberno da Xunta de Galicia. É ben sabido que a Deputación de Pontevedra, como outras, non está a colaborar cos concellos en materia de saneamento, abastecemento nin depuración. Pese a ser o concello dos concellos pouco aporta a este respecto. Cabe lembrar que as deputacións teñen tanta capacidade e competencias para executar este tipo de obras como a Xunta de Galicia.

Conselleira, como dicía, a obra que vostede presentou en febreiro ao Goberno local de Vilagarcía vai ter un gran impacto na vida diaria de moitas vilagarciás e vilagarciáns. As que vivimos alí sufrimos con frecuencia a incomodidade de transitar por rúas anegadas a causa das graves deficiencias nas infraestruturas municipais, o que provoca ademais verteduras non desexables.

O investimento de 33,6 millóns de euros vai ter tamén un gran impacto no saneamento da ría de Arousa, na que me consta que a Xunta ten feito un gran esforzo de inversión desde o ano 2009. Esta ría, de indiscutible atractivo turístico, é ademais fonte de ingresos de moitas familias que viven do marisqueo e da pesca e que tamén acollen con gran esperanza esta iniciativa, fronte á desesperanza que lle provoca a aprobación da Lei de cambio climático do Partido Socialista a nivel nacional, apoiada con compracencia polo Partido Socialista de Galicia, que ataca frontalmente os seus intereses e o seu futuro.

Por todo o exposto este Grupo Parlamentario Popular interésase polos proxectos que ten previsto acometer o Goberno galego en Vilagarcía de Arousa para mellorar o saneamento...

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas...

A señora SUÁREZ SARMIENTO: Grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señora Suárez.

Ten a palabra a conselleira de Infraestruturas e Mobilidade, a señora Vázquez Mourelle.

A señora CONSELLEIRA DE INFRAESTRUTURAS E MOBILIDADE (Vázquez Mourelle): Grazas.

Pois, señoría, xa o dixo vostede, as competencias en materia de saneamento, abastecemento e depuración son competencias exclusivas municipais. Creo que é importante aclaralo porque a algúns moitas veces lles é difícil interiorizar que as competencias son municipais, aí está a Lei de bases de réxime local que o di claramente, pero tamén que, sempre que teño ocasión, tamén digo que é unha materia complicada e que, dende logo, dificulta moitísimo aos concellos para exercer estas competencias que teñen. E por iso, dende a Xunta de Galicia non somos, dende logo, impasibles e traballamos colaborando cos concellos, axudando os con-

cellos a exercer esta competencia, que é complicada, con dificultades, e actuamos, en consecuencia, axudando esas entidades locais, e dificultades que, sobre todo, teñen os concellos máis pequenos. Polo tanto, colaboramos para prestar estes servizos de competencia municipal para que as augas en Galicia teñan calidade.

E o certo é que comparto con vostede..., a min, dende logo, encantaríame que as deputacións provinciais, polo menos nas rías galegas, que son a nosa identidade, son fonte de riqueza, de turismo, de saúde pública, dende logo tamén axudaran na mesma... Xa non digo igual, pero si con algún grao de implicación no saneamento e depuración das rías galegas.

Dende o ano 2009 son 1.100 millóns de euros os investidos por Augas de Galicia, axudando os concellos a exercer a súa competencia en materia de abastecemento, saneamento e depuración. Intenso traballo nas rías galegas, que, como digo, é a nosa identidade.

E paradigma dese esforzo é tamén a ría de Arousa: son 74 millóns de euros os que levamos investido na última década na ría de Arousa. Agora estamos centrados, fundamentalmente, no saneamento e depuración no concello de Vilagarcía, axudando o Concello de Vilagarcía a exercer esas competencias que ten outorgadas pola Lei de bases de réxime local.

Acumula, dende logo, graves problemas de depuración e por iso nos implicamos planificando estas obras dende hai moitos anos, para ofrecer unha solución integral e definitiva para estes problemas. É un traballo técnico que leva moitísimo tempo e no que detectamos as deficiencias. Quixemos dar respostas e, dende logo, estamos en condicións de comezar as obras a curto prazo.

O 17 de febreiro presentamos ao alcalde de Vilagarcía estas obras: ampliación de depuradora, multiplicando por 2,5 a capacidade, e tamén actuando na rede de colectores. En total estamos a falar de dúas grandes actuacións, 33,6 millóns de euros para resolver esas deficiencias de inundacións, de filtracións, de verteduras contaminantes e de falta de depuración. Tanque de tormentas para resolver esas inundacións, rede de colectores, depuración; polo tanto, gran esforzo para resolver estes problemas de saneamento e depuración. Pola calidade das augas o facemos, polas nosas rías. Dende logo, eu creo que máis á Xunta de Galicia non se pode pedir. Quizais a outras administracións si que se poida pedir algo máis.

Pola miña parte nada máis. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señora conselleira.

Para a réplica ten a palabra a señora Suárez Sarmiento.

A señora SUÁREZ SARMIENTO: Grazas, presidente.

Moitas grazas, señora conselleira, pola súa resposta e por desmentir con esta iniciativa un dos mantras do Partido Socialista, concretamente o de repetir que a Xunta de Galicia só fai investimentos en materia de augas nos concellos gobernados polo Partido Popular. Pois ben, esta iniciativa demostra que isto non é certo.

A maior parte do investimento vai destinado á ampliación da depuradora, unha decisión moi acertada que ten por finalidade aumentar a capacidade de tratamento da EDAR para garantir así o cumprimento dos límites de vertedura dos caudais que recibe. En concreto, esta acción, como ben dicía a conselleira, conleva multiplicar case por 2,5 a capacidade actual de tratamento da planta. Esta infraestrutura tamén ten previsto o proceso de desorización da depuradora, cuestión que estou segura que recibirán con moito agrado especialmente os veciños máis cercanos da zona.

Falabamos antes da necesaria colaboración institucional e, neste caso, non é só necesaria, senón é imprescindible para a tramitación administrativa deste expediente. A ninguén se lle escapa que o procedemento desta inversión é especialmente complexo debido á implicación de varios departamentos e organismos, polo que é fundamental a coordinación e o cumprimento dos prazos nos diferentes trámites co fin de iniciar e rematar o antes posible a obra.

Cónstame que a consellería xa puxo en marcha a maquinaria necesaria para arrancar as xestións da súa competencia e espero que o Concello de Vilagarcía estea facendo o mesmo. Neste eido, o punto de partida para que a cidadanía de Vilagarcía desfrutemos da mellora dos servizos que vai provocar este investimento, gustárame coñecer o ritmo das xestións realizadas pola Consellería de Infraestruturas e o ritmo das que dependen do concello de Vilagarcía e saber se, polo de agora, as dúas institucións se van axustando aos compromisos e aos prazos.

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señora Suárez.

Para a réplica do Goberno ten a palabra a señora Vázquez Mourelle.

A señora CONSELLEIRA DE INFRAESTRUTURAS E MOBILIDADE (Vázquez Mourelle): Grazas.

Pois, señoría, como dicía o pasado mes de febreiro presentamos ao alcalde de Vilagarcía a nosa proposta para solucionar o problema de saneamento e depuración nese concello, resolver eses graves problemas que ten e insistirlle moito en que é necesario axilizar todos os trámites administrativos correspondentes, co obxectivo de licitar, executar e, ao final, poñer a disposición estas obras hidráulicas imprescindibles para o saneamento integral.

E tratamos de replicar e de predicar co exemplo e por iso dende a Xunta de Galicia, no que respecta á depuradora, xa temos iniciado o trámite ambiental. Un trámite ambiental que estamos a realizar polo procedemento simplificado para acurtar prazos e estar en disposición de poder licitar as obras canto antes. Este anteproxecto, redactado, leva unha tramitación complexa xa que foi realizada por Augas de Galicia durante estes últimos meses. E a ampliación da depuradora realízase nunha parcela da Xunta de Galicia pero o certo é que precisa dunha modificación puntual, unha modificación puntual que debe de realizar o Concello de Vilagarcía.

Tamén a rede de saneamento municipal debe ser obxecto de actuación. O proxecto da rede de saneamento municipal témolo redactado, está en supervisión, e agardamos ter este mes este proxecto totalmente rematado. E por iso, a finais do mes de marzo, solicitamos ao Concello de Vilagarcía simplemente que nos pida oficialmente esa obra. É dicir, simplemente, Augas de Galicia fai esa obra, e tamén a documentación municipal sinxela do decreto de colaboración técnica financeira, poñendo os terreos necesarios a disposición e, polo tanto, documentación sinxela para poder avanzar na tramitación administrativa desta obra de rede de colectores, que é de interese.

Eu agardo que non haxa ningún problema. O certo é que a día de hoxe non nos consta que se rexistrara esa documentación solicitada o pasado mes de marzo ao Concello de Vilagarcía para estar en condicións de avanzar na licitación desta primeira actuación, que é a rede de colectores.

Dende logo, os ritmos son importantes e os ritmos, dende logo, non é un tema menor para poder investir 33,6 millóns de euros. E a nosa previsión, se o Concello cumpre e realiza os trámites administrativos e a documentación municipal de xeito áxil, o noso obxectivo é empezar xa a licitar neste segundo semestre e iniciar as obras a comezos do ano 2021.

Estamos convencidos, dende logo, de que é importante esta actuación e por iso traballamos con determinación, redactando o proxecto, que conta con financiación, e queremos executar a obra. Polo tanto, que se cumpran os prazos por parte do Concello de Vilagarcía e tamén no correspondente á tramitación, porque os dous proxectos de Vilagarcía a Xunta de Galicia os ten en marcha, para o saneamento integral, con 23 millóns de euros para ampliar a depuradora, e 10,5 millóns de euros para esa rede de colectores, onde nos falta a documentación municipal. Polo tanto, 33,6 millóns de euros para o saneamento integral. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señora conselleira.

Pregunta de Dª Mercedes Queixas Zas, do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, sobre a xestión que vai levar a cabo a Xunta de Galicia en relación coa venda de terreos do porto da Coruña

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Para formular a pregunta ten a palabra a señora Queixas Zas.

A señora QUEIXAS ZAS: Grazas, presidente.

No último pleno o Grupo do BNG trouxemos unha PNL instando a Xunta de Galiza a procurar unha saída á difícil situación que atravesamos o porto da Coruña. Un porto, insistimos, considerado de interese do Estado, alma capital da cidade e tamén da comarca da Coruña e inmerso nunha regresión económica sen precedentes durante a última década, en que reduciu moi significativamente a súa participación no conxunto dos portos do Estado. Así, mentres os tráfico portuarios coruñeses decreceron nun 111,5 %, en España aumentaron un 20,7 %. Unha situación que denota a falta de capacidade de atracción para un porto que está en condicións de continuar a ser o que sempre foi, un importante motor económico para a cidade

e para a comarca da Coruña, máis que, é certo, require un plan estratéxico urxente para se recuperar como un emprazamento óptimo de acollida dunha ampla diversidade de escalas e tráfico comercial, nacional e internacional.

No entanto, o retrato actual do porto da Coruña, que condiciona severamente a súa funcionalidade e rendibilidade, é ter contraída unha débeda acumulada de 302 millóns de euros, dos que 200 millóns é unha débeda contraída directamente con Portos do Estado, derivada, como ben sabemos, da construción do porto exterior, unha decisión única e exclusiva do Estado en cuxa construción se gastaron 1.000 millóns de euros, deixándoo, curiosamente, in-comunicado, sen camiño de ferro e, polo tanto, infraoperativo, pretendendo que sexa agora Galiza quen pague a débeda do porto e o acceso ferroviario, asumindo como propias as consecuencias da pésima xestión da Autoridade Portuaria os galegos e as galegas.

No mencionado pleno, hai quince días, aprobamos por unanimidade unha resolución, precisamente transaccionada co Partido Popular, que instaba a Xunta de Galiza a demandar estes dous puntos: a licitación do acceso ferroviario do porto exterior de Punta Langosteira antes do vindeiro mes de xuño, co compromiso firme do Ministerio de Transportes, Mobilidade e Axenda Urbana de o incluír nos fondos europeos e, no seu defecto, asegurar os recursos orzamentarios para a súa execución; e dous, a condonación da débeda do Porto da Coruña con Portos de Estado ou a concesión dunha achega económica de cantidade equivalente.

A información trasladada nos últimos días a través dos medios de comunicación anulou *de facto* este acordo parlamentario e é por iso que traemos hoxe esta pregunta: ¿Está disposta a Xunta de Galiza a apoiar e avalar a venda de terreos portuarios públicos do porto da Coruña, patrocinando a especulación e aceptando o agravio comparativo co porto de Valencia? (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señora Queixas.

Ten a palabra a conselleira de infraestruturas e mobilidade señora Vázquez Mourelle.

A señora CONSELLEIRA DE INFRAESTRUTURAS E MOBILIDADE: (Vázquez Mourelle): Grazas.

Señoría, este goberno afronta a realidade ben diferente que o BNG porque, dende logo, nós traballamos na procura, dende logo, de solucións, solucións concretas, solucións sólidas e solucións viables. Sería, realmente, de agradecer que trouxeran solucións e propostas concretas, viables, para solucionar os graves problemas que ten o porto da Coruña e, en consecuencia, tamén a cidade da Coruña, porque son dúas cuestións que se relacionan.

A proposta do BNG para o porto da Coruña ten a mesma forma e o mesmo tamaño que o da AP-9, unha pancarta sen nada detrás, con cero detrás. Si, iso é moi fácil e cada un fala, pode facer miles de pancartas pero, dende logo, o que non saben facer son propostas. Porque, dende logo, as solucións realízanse con propostas e o que lles custa é valorar positivamente as propostas que fan os demais e, dende logo, valorar positivamente a implicación do pre-

sidente Feijóo, que é quen veu solucionar o tren a Langosteira e que é o que está a solucionar a fachada marítima da Coruña. A Xunta de Galicia sempre estará a carón de favorecer a cidade da Coruña, o desenvolvemento do porto da Coruña, e garantir esa titularidade pública dos terreos, e vostedes, desde a súa posición política, a parapetarse no non permanente, o non sen alternativas, o non sen propostas, o non porque, como a Xunta ten a iniciativa, pois non, o non polo non. E vostedes, moito protestar e ningunha proposta. Vostedes fan moitísimas, dende logo, protestas pero propostas ningunha. Cogobernan na Deputación da Coruña, ¿cal é a proposta vosa, do partido do BNG, cogobernando na Deputación da Coruña e apoiando o Goberno do Concello da Coruña?, ¿cal é a súa proposta para manter a titularidade dos peiraos?, pregunto eu. Se fose por vostedes, nin o hospital novo público na área sanitaria da Coruña teríamos. Pois a área sanitaria da Coruña vai ter un novo hospital na Coruña, con vostedes ou sen vostedes, e, dende logo, imos desenvolver a fachada marítima con vostedes ou sen vostedes. *(Aplausos.)*

En segundo lugar, a situación financeira do porto da Coruña... Nós recollemos o acordo unánime do Parlamento de condonación da axuda equivalente, agardamos que o Goberno de España que apoian vostedes e que apoiaron vostedes nos faga unha proposta, e seremos coa mesma exixencia a mesma igualdade que o resto de España, pero nós xa digo, con propostas, que teñen máis traballo, máis rigor e, dende logo, máis letra que as súas pancartas. Porque iso é o difícil señorías *(A señora conselleira amosa un papel.)* Iso é a nosa pancarta: propostas xurídicas, con anualidades; dous convenios moi clariños, con cronogramas, con anualidades. Así é como se solucionan as cousas, con propostas concretas e sólidas e non con pancartas que non teñen nada detrás.

Pola miña parte nada máis. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señora conselleira.

Para a réplica ten a palabra a señora Queixas Zas.

A señora QUEIXAS ZAS: Grazas, presidente.

Creo que quedou máis claro que nunca que o fundamental é centrarmos o debate no que importa e na cuestión que nós aquí acabamos de formular, e non agochalo en escenarios absolutamente confusos e trampistas.

A construción do porto exterior, volvo insistir, foi unha decisión única e exclusiva do Estado e, polo tanto, compete ao Estado responder polas súas decisións. As solucións cómprenlle ao Estado, interveñan, xestionan con eles, polo tanto, por favor, gobernen dunha vez, como lles corresponde, neste país. *(Aplausos.)* Non desvirtúen —insistiremos todos os días dende o BNG—, non desvirtúen este acordo conseguido hai quince días neste Parlamento, con operacións de mercadeo de despacho rápido, non o adulteren co que semella ser un pacto cada vez menos secreto e, polo visto, máis cómodo entre o PP e o PSOE, para lexitimar unha renovada hipoteca para os galegos e para as galgas, para os coruñeses e as coruñesas, a custa do sacrificio definitivo da fachada marítima da Coruña e do seu futuro.

A Coruña e Galiza non estamos en débeda co Estado, non se equivoquen. O Estado, coa Coruña e coa Galiza, si. A non oposición por parte do señor Feijóo á simple mención do ministro español socialista de vender activos do porto —en linguaxe común, especular cos terreos públicos do porto da Coruña— implica a submisión de Feijóo e do Partido Popular ao Estado e a indefensión dos intereses galegos. Implica, ademais, aceptar a discriminación da Coruña fronte a Valencia, onde si o Estado (*Aplausos.*) aceptou a condonación da débeda malia ser moi superior, e implica actuar máis como un promotor inmobiliario, ao servizo dun novo *pelotazo* urbanístico na Coruña que ben coñecemos, que como presidente de Galiza.

Licitar o acceso ferroviario é obriga do Estado, condonar a débeda do porto da Coruña é obriga do Estado porque non imos admitir agravios comparativos a respecto de Valencia. (*Aplausos.*) Déixense de atracos pactados entre PP e PSOE liderados polo presidente Feijóo e cumbran os acordos co pobo galego deste Parlamento. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas.

Para a réplica do Goberno ten a palabra a conselleira de Infraestruturas e Mobilidade, a señora Vázquez Mourelle.

A señora CONSELLEIRA DE INFRAESTRUTURAS E MOBILIDADE: (Vázquez Mourelle): ¡Que acertada estaba na miña primeira intervención cando dicía que teñen unha realidade paralela! Porque quen goberna co Partido Socialista son vostedes, na Deputación da Coruña, e quen apoia no Concello da Coruña son vostedes. (*Aplausos.*) ¿Pero que me conta vostede?

Dende a Xunta de Galicia si que somos coherentes, somos coherentes. Dende logo, así é como se goberna, con documentos, isto é traballo, isto é moito máis difícil, moitísimas máis horas que unha pancarta...

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): ¡Silencio señor Rivas, por favor. Silencio!

A señora CONSELLEIRA DE INFRAESTRUTURAS E MOBILIDADE: (Vázquez Mourelle): ...iso si que leva traballo e é como se solucionan os problemas.

E somos coherentes porque vai na liña do protocolo no ano 2018 e, dende logo, o tren —xa o dixeran— vai xunto coa fachada marítima, sen tren a Langosteira non podemos liberar os peiraos da Coruña, non podemos desenvolver a fachada marítima, o tren é clave, imprescindible. Agora está encauzado, pero, ¡ollo!, non está solucionado, hai que aprobar o proxecto construtivo, que se faga xa, e hai que iniciar as expropiacións xa, antes de licitar. Polo tanto, temos que ver avances administrativos, que non llo escoitei a vostede. Polo tanto, para o tren hai fondos *Next Generation*, como viñamos admitindo dende a Xunta de Galicia, pero hai moito traballo aínda por diante para licitar, hai que realizar os trámites correspondentes para que se licite e tamén hai que dar pasos na organización, claro que si.

E, dende logo, a Xunta de Galicia é a administración que demostrou realmente eficacia, a única que demostrou eficacia, e vimos conformismo absoluto da alcaldesa da Coruña nese fiasco de reunión do 23 de febreiro en María Pita: dende logo, de perfil o Ministerio de Trans-

portes, de perfil, sen comprometer nada, e conformismo do Concello da Coruña. Fomos os únicos que demos a cara, a Xunta de Galicia, o 23 de febreiro. E como consecuencia de que demos a cara o 23 de febreiro, e como consecuencia de que o presidente Feijóo, o 10 de marzo, convenceu o ministro, hai unha folla de ruta clara sobre o tema Langosteira, unha folla de ruta clara para desenvolver a fachada marítima, con estes dous acordos que lle indiquei: un convenio marco, onde desenvolveremos toda unha folla de ruta para desenvolver en tres fases; e un convenio específico para asinar de forma inmediata e desenvolver de xeito inmediato o peirao da Batería. Isto é traballo e son propostas sólidas e coherentes para garantir o desenvolvemento da fachada marítima.

Dende logo que estamos nunha oportunidade única para desenvolver e poñer á disposición dos veciños da Coruña 480.000 metros de superficie e, dende logo, eu insisto, encauzado, sen resolver definitivamente, o tren, porque ten que aprobar o proxecto e iniciar as expropiacións antes de licitar, hai que recuperar a fachada marítima: 20 millóns de euros da Xunta de Galicia, que puxemos enriba da mesa o pasado venres, concreto, sitios concretos, partidas orzamentarias concretas, anualidades concretas, unha primeira fase, a da Batería; a segunda fase, Calvo Sotelo; seguinte, fase San Diego, se se desenvolven as anteriores.

Eu o que lle digo —vostedes, o non polo non—, ¿que vai facer a Deputación da Coruña, onde cogobernan? Aplíquense o conto, como dicía miña avoa.

Pola miña parte, nada máis. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, conselleira.

Pregunta de Dª Teresa Egerique Mosquera e sete deputados/as máis, do G. P. Popular de Galicia, sobre o balance que fai o Goberno galego do funcionamento da Cidade da Cultura de Galicia

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Para formular a pregunta, ten a palabra o señor Vereá Fraiz.

O señor VEREÁ FRAIZ: Grazas, presidente.

Conselleiro, se hai un proxecto en Galicia, unha infraestrutura, que nos últimos vinte anos xerou grandes debates, incluso posicionamentos enfrontados, sen dúbida é a cidade da cultura: debates arquitectónicos, debates artísticos, diferentes posicionamentos de proxectos culturais, debates tamén económicos e incluso éticos, polo custo económico que tiña un investimento destas dimensións.

Penso que, a pesar de que había defensores e críticos, loxicamente, en cada un destes debates, penso que é xusto recoñecer que todos os gobernos que xestionaron, ou que tiveron obrigas de xestión sobre a Cidade da Cultura, actuaron de boa fe coas mellores intencións para que o proxecto evolucionara do mellor xeito posible. Cada goberno, dentro das súas circunstancias da época, destes últimos vinte anos, con grandes cambios económicos, sociais e políticos, pero a grande aportación de todos estes gobernos creo que é, sen dúbida, o cam-

bio de perspectiva que a sociedade galega ten hoxe en día sobre a Cidade da Cultura, e que evolucionou dende un certo distanciamento ata a integración, hoxe en día, da Cidade da Cultura dentro da sociedade galega, e concretamente dentro do ecosistema cultural galego, con eses obxectivos de ser, ou intentar ser, ese motor de contidos culturais de referencia, esa infraestrutura, tamén, que deixa unha xeración de galegos, a nosa, para as xeracións vindeiras.

Neste contexto, cúmprese dez anos da apertura das portas da Cidade da Cultura, e, polo tanto, dez anos complicados, cunha crise económica polo medio, unha crise sanitaria que estamos vivindo, na que, ademais, a propia Cidade da Cultura conseguiu ano a ano mellorando os números de visitantes, os números de programación, en definitiva, a calidade da propia programación cultural. Pero, como digo, neste contexto, nesta celebración ou neste cumprimento destes dez anos, entende o Grupo Parlamentario Popular que é un bo momento para que o Goberno, a súa consellería, poida facer un balance, unha avaliación, un estado de situación desta primeira década de funcionamento da Cidade da Cultura; en definitiva, cal é o estado de situación tras estes primeiros anos de funcionamento da Cidade da Cultura.

Moita grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor Vereas.

Ten a palabra o conselleiro de Cultura, Educación e Universidade o señor Rodríguez González.

O señor CONSELLEIRO DE CULTURA, EDUCACIÓN E UNIVERSIDADE (Rodríguez González): Moitas grazas, señor deputado. A verdade é que fixo vostede unha reflexión moi acaecida respecto ao proxecto da Cidade da Cultura, que hai dez anos, un 11 de xaneiro do ano 2011, se inaugurou. Durante estes dez anos, igual que nos dez anos previos a esta inauguración, foi un motivo de moitísimos debates, de moitísimas controversias, de centos de miles de páxinas nos medios de comunicación e de moitísimas opinións contrastadas e cun forte debate, e que tivo tamén que impulsar a súa actividade cultural nun período difícil, nunha década de profunda crise económica, onde os recursos públicos, obviamente, se tiñan que investir con todo detalle e tiñan que, dalgún xeito, dedicarse a aquelas cuestións de máxima prioridade social e política.

Non foi sinxelo, a verdade, non foi nada sinxelo impulsar este proxecto durante esta década, e tocou a responsabilidade ao Goberno Feijóo. Houbo que tomar decisións valentes, duras, paralizar edificios iniciados, deseñar un plan estratéxico e, como se soe dicir e se dixo moito, houbo que facer máis con menos, ter moita imaxinación e moito proxecto político para ser capaces, despois de 10 anos, de presentar un balance que creo que ten un alto nivel de satisfacción desde a perspectiva de se cuantificamos o número de visitantes —estamos preto de 6 millóns de visitantes nestes 10 anos—, houbo en torno a 5.000 actividades e eventos, pero quizais o máis significativo nestes 10 anos é que fomos capaces de achegar á cidadanía este proxecto e, en certa medida, de que os cidadáns, os galegos e o sector cultural o sentíssemos como algo propio e que a funcionalidade que pouco a pouco se foi implementado fose calando no conxunto da cidadanía.

Nestes 10 anos, despois da presentación deste balance de 10 anos, tamén hai que dicir que hai datos moi positivos. De feito, foi escollida como a mellor proposta cultural de Galicia no ano 2020 polo Observatorio da prestixiosa Fundación Contemporánea. E tamén fixemos un estudo sobre contabilidade social que nos di que os investimentos públicos que aquí se levaron a cabo practicamente se duplican, tendo un valor anual en torno aos 24 millóns de euros. Estamos tendo unha programación cultural de relativo éxito ou bastante ben asumida pola cidadanía. Por exemplo, a última exposición inaugurada, *Faraón*, dende a data de inauguración, o 26 de marzo, ata o día de onte, tivo 17.000 visitantes, o cal é un dato creo que moi positivo. Pero o máis importante é que fomos capaces de cambiar esa percepción e apagar un debate que pensabamos que non tiña moito sentido, xa que estamos ante unha gran infraestrutura cultural.

Tivemos 10 anos para consolidar un proxectos, temos por diante outros 10 anos, imos facer un plan estratéxico que quere lanzar...

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas...

O señor CONSELLEIRO DE CULTURA, EDUCACIÓN E UNIVERSIDADE (Rodríguez González): ...o futuro da Cidade da Cultura...

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): ...moitas grazas...

O señor CONSELLEIRO DE CULTURA, EDUCACIÓN E UNIVERSIDADE (Rodríguez González): ...que, como xa dixeran ao principio, está en marcha un gran proxecto cultural...

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor conselleiro.

O señor CONSELLEIRO DE CULTURA, EDUCACIÓN E UNIVERSIDADE (Rodríguez González): ...para o conxunto do país. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas.

Ten a palabra o conselleiro de Cultura, Educación e Universidade, o señor... Perdón. Para a réplica ten a palabra o señor Vereia Fraiz.

—Síntoo—.

O señor VEREA FRAIZ: Grazas, presidente.

Conselleiro, comparte este grupo parlamentario a súa análise e, ademais, compartimos tamén esa visión de desafío destes primeiros 10 anos, con ese obxectivo de intentar conseguir e xerar esa ilusión para un proxecto que é único e, como todos os proxectos únicos, pois tamén evidentemente discutido. Seguimos mantendo ese obxectivo de convertelo nesa gran infraestrutura cultural para toda Galicia. É principalmente responsabilidade da Administración autonómica pero tamén de todos os responsables públicos traballar para consolidar o proxecto e poder integralo, como dicía na primeira quenda, non só na sociedade galega, no seu senso máis amplo, senón tamén, nomeadamente, no ecosistema cultural galego.

Falaba e facía un balance, nestes minutos, sobre a primeira década, sobre os primeiros 10 anos. Gustaríalle a este grupo parlamentario coñecer, se puidese, as liñas xerais, as liñas mestras, as liñas estratéxicas principais que ten preparada a Consellería, que ten preparada a Administración autonómica, para o curto e o medio prazo da Cidade da Cultura nos vindeiros anos. Unha vez rematado este primeiro reto, estes primeiros 10 anos, o reto ten que revalidarse, incluso máis exixentemente. E, polo tanto, gustaríalle a este grupo parlamentario coñecer as liñas xerais de funcionamento da Cidade da Cultura para, como digo, o curto e o medio prazo, nese entorno dunha crise sanitaria e tamén do Xacobeo.

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Grazas, señor Vereas.

Para a réplica do Goberno —agora si— ten a palabra o conselleiro de Cultura, Educación e Universidade, o señor Rodríguez González.

O señor CONSELLEIRO DE CULTURA, EDUCACIÓN E UNIVERSIDADE (Rodríguez González): Moitas grazas, señor deputado.

Como dicíamos, tivemos 10 anos onde houbo que consolidar un proxecto cun desenvolvemento dun plan estratéxico. Temos por diante outros 10 anos, cun segundo plan estratéxico que, obviamente, o que quere é fixar unha folla de ruta para que o proxecto funcional, social, cultural da Cidade da Cultura poida consolidarse dentro de Galicia e desenvolver a súa función dun marco de absoluta normalidade.

Respecto deste segundo plan estratéxico, estamos a piques de rematar a súa diagnose, e o que debemos é facelo moi participativo; estamos recollendo a opinión da cidadanía, temos 600 enquisas que se están facendo. Houbo tamén grupos de traballo e un programa de traballo con 60 expertos e, como digo, este proceso aberto e participativo, en certa medida, estamos fixando a folla de ruta deste conxunto.

Obviamente, un factor fundamental é seguir mantendo unha programación ambiciosa, plural, diversa, para todos os públicos, que creo que nos últimos anos está funcionando. Aca- bamos de dar os datos da última exposición, pero houbo exposicións dun gran éxito: *Galicia de Nós a Nós*, a exposición de Díaz Pardo, moitísimas actividades que se están a desenvolver...

Queremos que sexa unha factoría de contidos, é dicir, que se produzan contidos culturais que dende a Cidade da Cultura se poidan espallar polo conxunto da xeografía galega, des- centralizando a produción que aquí se pode e debemos realizar.

Temos tamén un reto significativo, que é a posta en marcha do edificio Fontán, un centro de investigación interuniversitario no cal participan as tres universidades galegas e que tamén ten un centro de investigación no ámbito do patrimonio, neste caso do CSIC, que que- remos consolidar como un foco de investigación en ámbitos como a paisaxe, a cultura, o pa- trimonio... Cando estea funcionando, calculamos en torno a 200 persoas que aquí poderán

desempeñar as súas tarefas de investigación. Queremos tamén rematar a humanización, que está en fase moi avanzada, mellorar a accesibilidade, e despois da conexión directa coa AP-9 temos que mellorar e seguir mellorando a conexión peonil co centro histórico de Compostela. E, por suposto, a conexión co Camiño de Santiago. O monte Gaiás toca a Vía da Prata nun dos seus laterais e estamos favorecendo, queremos integrar o Camiño de Santiago dentro da Cidade da Cultura.

En definitiva, creo que, neste pequeno balance e nesta perspectiva a curto e a medio prazo, o máis significativo e o máis importante é que unha infraestrutura cultural de primeirísimo nivel arquitectónico —discutible, sen dúbida, como os grandes proxectos que se desenvolven—, ao final fomos capaces, progresivamente, paso a paso e coa axuda de moitísimas persoas e moitísimos colectivos, de ir normalizando a vida, a presenza, a función e o uso da Cidade da Cultura, ata o punto de que podemos dicir, tranquilamente, que hoxe Galicia sente como súa a Cidade da Cultura. Despois de momentos moi complexos hoxe Galicia sente como súa a Cidade da Cultura, que dá uso e ten unha función...

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas.

O señor CONSELLEIRO DE CULTURA, EDUCACIÓN E UNIVERSIDADE (Rodríguez González): ...claramente no sistema cultural pero, se se me apura e se se me permite,...

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas.

O señor CONSELLEIRO DE CULTURA, EDUCACIÓN E UNIVERSIDADE (Rodríguez González): ...para o conxunto da sociedade galega.

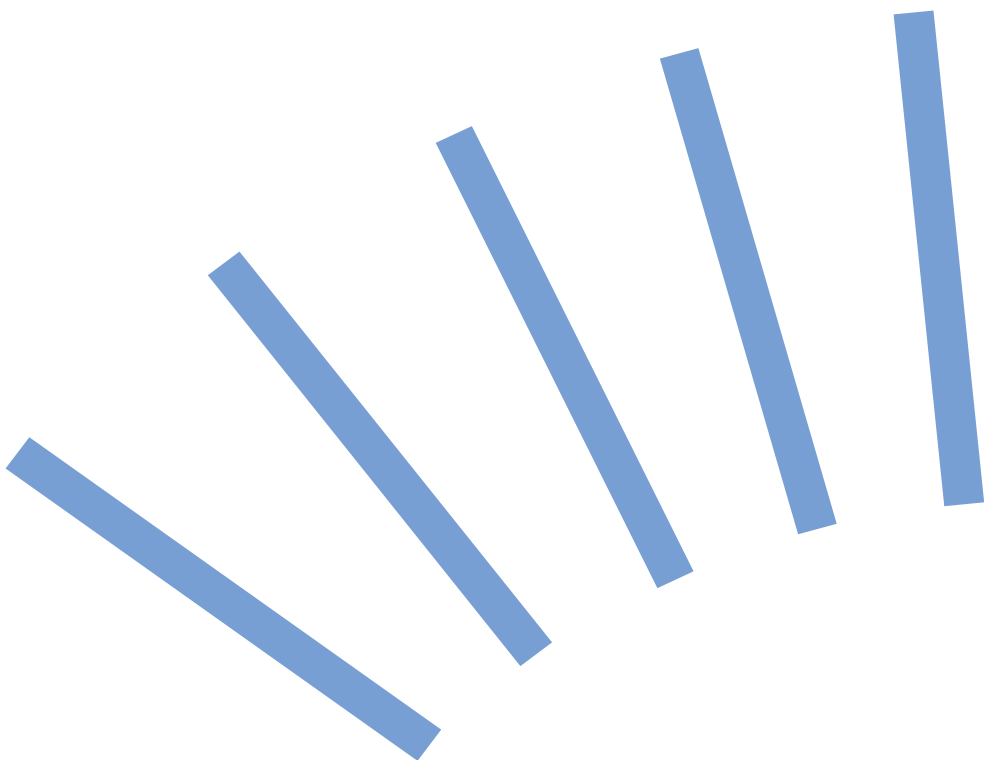
O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor conselleiro.

O señor CONSELLEIRO DE CULTURA, EDUCACIÓN E UNIVERSIDADE (Rodríguez González): Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Rematados os puntos da orde do día, rematamos a sesión.

Moitas grazas.

Remata a sesión ás sete e vinte e cinco minutos do serán.

PARLAMENTO
DE GALICIA

DIARIO DE SESIÓN DO **PARLAMENTO DE GALICIA**

Edición e subscricións:
Servizo de Publicacións do Parlamento de Galicia.
Hórreo, 63. 15702. Santiago de Compostela.
Telf. 981 55 13 00. Fax. 981 55 14 25